

**Salaspils novada bibliotēka**  
**Pierīgas reģiona publiskās bibliotēkas**  
**pārskats par darbu 2024.gadā**



Gatavojoties Knuta diena 2024,  
Nacionālā botāniskā dārza vides izglītības centra Botania oleandru siltumnīca

## Saturs

### **Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību darba pārskats par 2024.gadu. 3**

1.Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums .....	4
2.Finansiālais nodrošinājums .....	4
3.Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums .....	4
4.Personāls .....	5
5.Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība .....	6
6.Krājums .....	15
7.Darbs ar bērniem un jauniešiem .....	19
8.Novadpētniecība .....	25
9.Projekti .....	28
10.Publicitāte .....	28
11.Sadarbības tīkla raksturojums .....	30
12.Methodiskais un konsultatīvais darbs .....	31

### **Pierīgas reģiona publiskās bibliotēkas 2024.gadā..... 34**

1.Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums .....	42
2.Finansiālais nodrošinājums .....	44
3.Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums .....	47
4.Personāls .....	51
5.Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība .....	56
6.Krājums .....	82
7.Darbs ar bērniem un jauniešiem .....	94
8.Novadpētniecība .....	103
9.Projekti .....	121
10.Publicitāte .....	132
11.Sadarbības tīkla raksturojums .....	136
12.Methodiskais un konsultatīvais darbs .....	141

Pielikums Nr.1 (Bibliotēku izdevumi)

Pielikums Nr.2 (Izdevumi krājuma komplektēšanai)

Pielikums Nr.3 (Izsniegums)

Pielikums Nr.4 (Lietotāju kopskaits, Apmeklējums)

Pielikums Nr.5 (SBA)

Pielikums Nr.6 (Bibliotēku krājumi)

Pielikums Nr.7 (Informāciju tehnoloģijas)

Pielikums Nr.8 (Darbinieki)

Pielikums Nr.9 (Salaspils novada bibliotēkas darbinieku profesionālās pilnveides pasākumi)

Pielikums Nr.10 (Kultūras ministrijas Atzinības raksts Daigai Orbidānei)

Pielikums Nr.11 (Stāsti un bibliotēkas)

## Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību darba pārskats par 2024.gadu

Pārskata periodā **izvirzīti un veikti prioritārie uzdevumi:**

1. Salaspils novada bibliotēkas attīstības stratēģijas pilnveide - ir uzsākti sagatavošanas darbi: darbinieki aizpildījuši SOAR analīzes veidlapu, sagatavoti jautājumi iedzīvotāju aptaujai par bibliotēkas pakalpojumiem un to pieejamību, ieplānota filiālbibliotēku darba padziļināta analīze.
2. Izstrādāta Krājuma pārvaldības politika 2025 – 2027.
3. Veikts Bibliotēkas Maksas pakalpojumu izcenojumu aprēķins un jaunās cenas apstiprinātas 08.02.2024.domes sēdē.
4. Vietnes [www.knutsskujenieks.lv](http://www.knutsskujenieks.lv) pieejamības paplašināšanas otrajā kārtā veikta aprakstošo tekstu pievienošana pilnai funkcionalitātei, uz 2025.gada beigām plānots uzsākt ALT tekstu pievienošana (lapas izmantošanai ar ekrānlasīšanas programmām cilvēkiem ar redzes traucējumiem).
5. Īstenota **projekta "Salaspils novada vēstures stāsts"** 2. kārtā un prezentēta demoversija: atlasīts, apstrādāts un sagatavots saturs par Salaspili, sākot no senvēstures līdz mūsdienām. Apskatāms tekstuālais, vizuālais un audio saturs par 80 Salaspils novada objektiem, izveidota spēle par Rīgas HES celtniecības laikā applūdinātajām mājām.

2024.gadā Salaspils novada bibliotēkā īstenotas **jaunas iniciatīvas - latviešu valodas sarunu nodarbības un Grāmatu klubs**. Latviešu valodas sarunu nodarbības organizētas ar mērķi, palīdzēt cittautiešiem pārliecinošāk lietot latviešu valodu ikdienas saziņā. Nodarbības notiek reizi nedēļā, tā ir iespēja cilvēkiem, kuriem latviešu valoda nav dzimtā, sarunāties latviski. Grāmatu klubā reizi mēnesī pulcējas interesenti, lai dalītos iespaidos par izlasītajām grāmatām, ieklausīties citu lasītāju ieteikumos. Katrai tikšanās reizei ir sava tēma, kas iepriekš izvēlēta. Kluba apmeklētāji stāsta par savu lasīšanas pieredzi, jaunākajiem grāmatu atklājumiem, kā arī izceļ piemirstos grāmatu dārgumus.

Salaspils novada bibliotēka pārskata periodā aktīvi īstenoja daudzveidīgus lasīšanas veicināšanas pasākumus bērniem un jauniešiem, tā atbalstot kustību **"Restarts lasīšanai"**. Bez tradicionālajām lasīšanas veicināšanas iniciatīvām "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" un konkursa "Skaļās lasīšanas sacensība", aizvadītajā gadā īpašāka uzmanība pievērsta bērnu rakstnieka, dzejnieka Jāņa Baltvilka personībai, dzīvei un daiļradei. Tika izveidota plaša grāmatu izstāde un bingo spēle "Baltā Vilka grāmatu bingo", kurā varēja iesaistīties visi interesenti. Ceļojošā izstāde "Vai grāmatai ir knābis?" veicināja aktīvu pirmsskolas iestāžu apmeklējumu. Savukārt vismazākajiem apmeklētājiem lasīšanas veicināšanas projekta „Grāmatu starts“ ietvaros tika nodrošināta Pūčulēnu skola.

No 1. jūlija līdz 10. jūlijam **LNB Datu centrā konstatēto infrastruktūras bojājumu dēļ** tika būtiski ietekmēts publisko bibliotēku darbs BIS ALISE, jo sistēma nebija pieejama. Bibliotēkas nodrošināja grāmatu/žurnālu saņemšanu un izsniegšanu, fiksējot eksemplārus excel darba lapās, tomēr tas ievērojami apgrūtināja lasītāju apkalpošanu. Pēc sistēmas atjaunošanas bibliotekāriem ievērojami palielinājās noslodze, jo vajadzēja manuāli ievadīt lielu datu apjomu.

Pēc būtības lielākā problēma bija neinformētība no LNB Datu centra puses - netika savlaicīgi sniegta aktuālā informācija par bojāto kultūras resoru IT sistēmu atjaunošanas gaitu un par nepieciešamo rīcību pēc sistēmas atjaunošanas. Tas savukārt izraisīja datu haosu un zudumus e-katalogā, kā arī ietekmēja bibliotēku nozares prestižu.

## 1. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes ziņām uz 01.07.2024. Salaspils novada iedzīvotāju skaits ir 24926 (t.sk. 5264 bērni). Salaspils novadā atrodas vidusskola un pamatskola, 7 pirmsskolas izglītības iestādes, kuras realizē profesionālās ievirzes izglītības programmas. Bibliotēkāros pakalpojumus novadā nodrošina Salaspils novada pašvaldības iestāde **Salaspils novada bibliotēka** (turpmāk tekstā - **Bibliotēka**) un tās struktūrvienības: **Dienvidu filiālbibliotēka** – apkalpo mikrorajona iedzīvotājus, un **Saulkalnes filiālbibliotēka** - Saulkalnes iedzīvotājiem nodrošina arī Salaspils novada pašvaldības Vienotā klientu apkalpošanas centra filiāles pakalpojumus.

Tabula "Bibliotēku sadarbības modelis"

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	x
Decentralizēts	
Jaukta tipa	

Saskaņā ar Bibliotēkas atkārtotu akreditāciju reģiona galvenās bibliotēkas statusā (LR KM Bibliotēkas akreditācijas apliecība Nr.256C, 12.06.2023.) un starpnovadu līgumiem, Bibliotēka turpina darboties kā koordinācijas un metodiskais centrs 8 novadu 37 vietējas nozīmes bibliotēkām, kā arī nodrošina 24 skolas bibliotēku krājumu atspoguļošanu, datu iekļaušanu un pieejamību Pierīgas novadu bibliotēku kopkatalogā.

Izmaiņas Salaspils novada bibliotēkas statusā vai struktūrā nav notikušas.

## 2. Finansiālais nodrošinājums

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2022	2023	2024
<b>Izdevumi kopā (EUR)</b>	445348	491126	578055
Darbinieku atalgojums (bruto)	273682*	300015*	365893*
Krājuma komplektēšana	19120	21783**	19775

\*Ieskaitot atalgojumu fiziskām personām uz līgumu pamata, bet neieskaitot DD nodokli

\*\* t.sk. e-resursi (datubāzes)

Pašvaldības finansējums ir attīstību veicinošs, salīdzinot ar 2022. gadu tas pieaudzis par nepilniem 30 %, īpašs pieaugums ir atalgojuma sadaļā (+ nepilni 34 %).

## 3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Piezīmes
Datori	18	21	Portatīvie: 2011. gads – 9gb, 2014. -1gb; 2020. - 1gb, 2024. – 2gb; stacionārie: no 2011. – 2016. gadam 13 gb.; 2017./2018. – 10 gb; 2020. – 2gb; 2023. – 1gb
Multifunkcionālās iekārtas	2	3	1gb – 2024., 1gb- 2020., 2gb – 2014, 1gb- 2008.
Printeri	1	2	2 krāsu printeri – 2017., 2018.
Skeneri	2	-	

projektors	2		1 stacionārais (2020.), 1 pārnēsājamais (2017.)
grāmatu nodošanas iekārta bibliomāts		1 1	No 2011. gada No 2022. gada
<u>Dienvidu filiālbibliotēkā:</u> datori	1	3	2015.
multifunkcionālās iekārtas		1	2016.
printeris	1		2005.
<u>Saulkalnes filiālbibliotēkā:</u> datori	1	2	2016., 1gb -2018.
multifunkcionālās iekārtas	1		2018.

Datortehnikas maiņa notiek plānveidīgi. 2024. gadā iegādāti 2 portatīvie datori darbiniekiem, multifunkcionāla iekārta A3 formāts, krāsains – gada laikā, nodrošinot ar šo iekārtu maksas pakalpojumus, ir atpelnīta iekārtas iegādes vērtība. Novadpētniecības darbam iegādāts diktofons.

Lai darbinieku darba apstākļi vasarā būtu iespējami labvēlīgi, gaitenī iepretī darba kabinetiem ierīkots kondicionieris. 10 datoriem (2011.g.) iegādāta Office Home and Business licence.

Atbalstot Ukrainu, pie Bibliotēkas ēkas blakus Latvijas karoga mastam uzstādīts karoga masts Ukrainas karogam.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem



## 4. Personāls

**Salaspils novada bibliotēkā** (bez filiālbibliotēkām) strādā 19 darbinieki:

- 14 bibliotekārie darbinieki (t.sk. direktore), no tiem:
  - 11 ar bibliotekāro izglītību (6 – ar maģistra un 2 - ar bakalaura grādu, 1 - ar 1.līmeņa profesionālo augstāko, 2 - ar 4. LKI līmeni),
  - 3 ar bakalaura grādu citā jomā,
- 5 tehniskie darbinieki: 4 pilnas un 1 nepilna (0,125) slodze.

**Dienvidu filiālbibliotēkā** strādā viena darbiniece ar augstāko bibliotekāro izglītību.

**Saulkalnes filiālbibliotēkas** vadītājam ir 3.profesionālās kvalifikācijas līmenis/4.LKI līmenis

Finansējums ir personāla attīstību veicinošs. Bibliotēkas darbinieki regulāri un plānveidīgi pilnveido savas profesionālās iemaņas, kompetences un prasmes. Pārskata periodā apmeklēti Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Tieto Latvia, Latvijas Bibliotekāru biedrības u.c iestāžu / organizāciju organizētie semināri, vebināri, kursi, konferences, kongresi u.c. pasākumi. Aktīvi izmantota arī iespēja attālināti piedalīties dažādos bezmaksas profesionālās pilnveides pasākumos izmantojot Zoom un Microsoft Teams tiešsaistes rīkus. Pavisam kopā Bibliotēkas darbinieki apmeklējuši 59 dažādus profesionālās pilnveides pasākumus, kopumā tam veltot 341h 45min. jeb 42 darba dienas 5 stundas un 45 min. *Skatīt Pielikums Nr.9.*

2024.gada nogalē Salaspils novada bibliotēkas direktorei Daigai Orbidānei pasniegts Kultūras ministrijas Atzinības raksts par sabiedriski aktīvo un nozīmīgo ieguldījumu bibliotēku nozares un Pierīgas reģiona bibliotēku attīstībā. *Skat. Pielikums Nr.10.*

Bibliotēkas bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļas speciālistu veidotā izlaušanās spēle “Tagadbrīdis ar Imantu Ziedoni” ieguvusi LBB galveno balvu “Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2023” reģiona bibliotēku kategorijā.

## 5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

2024.gadā turpināts darbs pie resursu pieejamības un kvalitātes nodrošinājuma Salaspils novada iedzīvotājiem un jebkurai interesentam. Pakalpojumu sniegšanā veicināta valsts valodas lietošana ikdienas saziņā kā sabiedrību vienojošs pamats un valstiskuma kodols.

Lasītavā iegādāta jauna multifunkcionālā iekārta, kas dod iespēju veikt A3 krāsainās datorizdrukas un kopēšanu, kā arī uzlabot tehnisko pakalpojumu jaudu un kvalitāti. Āra lasītava vasaras mēnešos organizēta gan pie Bibliotēkas, pie Tūrisma informācijas centra, netālu no Salaspils dzelzceļa stacijas. Ārtelpā pie Bibliotēkas ēkas izvietots viens no dzejnieka K. Skujenieka dzejas pastaigas punktiem.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu	
Aktīvo lietotāju skaits	2415	2745	2833	+14%	+3%
t. sk. bērni līdz 18.g.	1056	1213	1328	+15%	+9%
Bibliotēkas apmeklējums	24200	31792	31690	+31%	-0.3%
t. sk. bērni līdz 18.g.	9111	12073	12846	+33%	+6%
**Virtuālais apmeklējums	33835	68857	188483	+103%	+174%
Izsniegums kopā	36018	38100	38461	+6%	+1%
t. sk. grāmatas	28821	32816	32997	+14%	+0.6%
t. sk. periodiskie izdevumi	5860	4274	3454	-27%	-19%
t. sk. bērniem līdz 18.g.	11167	11159	11264	-0.07%	+1%
Kopējais aktīvo lietotāju skaits ar filiālbibliotēkām	2937	3278	3353	+11%	+2%
Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita novadā	9,9%	11%	11,4%		
t. sk. bērni līdz 18 g.	20%	23%	26%		
	5268	5259	5264		
*Iedzīvotāju skaits	24376	24864	24926		

\*Saskaņā ar PMLP datiem uz 01.07.2024.

Tabula “Kopējie bibliotēkas (ar filiālbibliotēkām) radītāji”

	Bibliotēka ar bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļu	Dienvidu filiālbibliotēka	Saulkalnes filiālbibliotēka	Kopā
<b>Aktīvo lietotāju skaits</b>	2833	299	221	<b>3354</b>
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 g.	1328	68	61	<b>1456</b>
<b>Apmeklējumi - fiziskie</b>	31690	2945	1673	<b>36308</b>
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 g.	12846	428	423	<b>13697</b>
<b>Apmeklējumi - virtuālie</b>	188483			<b>188483</b>
<b>Izsniegums</b>	38461	4433	3359	<b>46253</b>
t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 g.	11264	365	504	<b>12133</b>
<b>Uzziņas un konsultācijas</b>	2289	45	43	
<b>Iepirkts eks. par pašvaldības budžeta līdz.</b>	943 (12797.29)	73 (872.38)	108 (1314.69)	<b>1124 (14984.36)</b>
<b>Tematiski pasākumi</b>	93	7	3	<b>103</b>
<b>Izstādes (t.sk. virtuālas)</b>	43	12	9	<b>64</b>

2024. gada statistika kopumā ir ar pozitīvu tendenci, tomēr ar katru gadu samazinās periodisko izdevumu izsniegums. To varētu izskaidrot ar faktu, ka Bibliotēka neabonē Krievijā izdotos izdevumus.

**Dienvidu filiālbibliotēkā** pārskata periodā lietotāju skaits samazinājies par 1,6%, taču apmeklējums pieaudzis par 6,6%. Grāmatu izsniegums samazinājies par 8,8%, savukārt periodisko izdevumu izsniegums palielinājies par 35%, līdz ar to, lai arī nedaudz, kopējais izsniegums palielinājies par 1%.

**Saulkalnes filiālbibliotēkā** salīdzinot ar 2023.gadu, aktīvo lietotāju skaits ir samazinājies par 3,5%, kopējais apmeklējumu skaits sarucis par 0,38%. Visvairāk samazinājies apmeklējumu skaits lasītājiem vecumā līdz 18 gadiem, līdz ar to arī izsniegums šai vecuma grupai ir ar jūtamu negatīvu iezīmi (-35,3%). Bērni un jaunieši izvēlas vairāk savu brīvo laiku pavadīt digitālajā vidē vai atrodot citus hobijus, kas nav saistāmi ar lasītprasmes veicināšanu. Iedzīvotāju nacionālais sastāvs Saulkalnes ciematā arī var būt iemesls bibliotēkas darba rādītāju lejupslīdei, jo krājums netiek papildināts ar agresorvalstu izdevumiem.

Arvien vairāk **pieprasīts ir bibliomāta pakalpojums**. Ja 2023. gadā bibliomātu izmantoja 697 reizes, tad 2024.gadā tā izmantotāju skaits pieaudzis līdz 1153. Lasītāji novērtē bibliomāta pieejamību un vienkāršību lietošanā un to, ka tas ir bezmaksas pakalpojums.

Tabula "E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati"

	2022	2023	2024
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	1415	1658	1909
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	162	243	251
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	10040	12692	16233
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	2580	2652	3541

Joprojām aktīvi tiek popularizēta e-grāmatu bibliotēka – informācija izvietota redzamā vietā, bibliotēkas apmeklētāji informēti par pakalpojumu, kā arī reģiona bibliotekāri tiek aicināti piedāvāt saviem lasītājiem lasīt e-grāmatas. Reģistrējot jaunu lasītāju, viņš tiek informēts par e-grāmatu bibliotēkas priekšrocībām un uz e-pastu nosūtīta pamācība pirmreizējai pieejai.

Pārskata periodā veikta lietotāju mutiska **aptauja** par preses abonēšanu nākamajam gadam. Vairāki krievvalodīgie lasītāji izteikuši neapmierinātību, ka netiek pasūtīta prese no Krievijas un aizgājuši no Bibliotēkas uz neatgriešanos.

Bibliotēkas **pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem** un vecākiem ar bērnu ratiņiem nodrošina **lifts**. To regulāri izmanto lasītāji ratiņkrēslā, viņi veiksmīgi iekļaujas kopienā un saņem visus pakalpojumus. Lasītavā pieejama multifunkcionālā iekārta vājredzīgajiem, kas ir samērā maz izmantota.

2024. gadā turpināta sadarbība ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku. Lasītājiem ar redzes traucējumiem tiek piedāvātas **audiogrāmatas** (klausāmgrāmatas), kā arī **lieldrukas grāmatas**. Šo pakalpojumu izmantojuši 9 lasītāji - izsniegtas 59 vienības.

**Bibliotēkas lietotāju pamatkategorijas** – skolēni, studenti, seniori, bezdarbnieki, mūžizglītības programmu apguvēji, kopienas interešu aizstāvji, interneta pakalpojumu saņēmēji. 2024.gadā Bibliotēkas lietotāju pamatgrupa pieaugušie - 30gadnieki (23%) un 40gadnieki (24%).

Savukārt seniori ir ne tikai aktīvi lasītāji, bet labprāt apmeklē individuālās konsultācijas, iesaistās literārajās ekskursijās, tiekas ar rakstniekiem, piedalās ceļojumu stāstu vakaros.



**Sociālo pakalpojumu centra klienti** 2024. gadā apmeklējuši 7 speciāli sagatavotas nodarbības Bibliotēkā. Tās ir tematiskas, pielāgotas klientu spējām un uztveres īpatnībām. Nodarbības ilgst divu stundu garumā, tām ir teorētiskā un praktiskā daļa.

2024.gadā Salaspils novada bibliotēkā īstenotas **2 jaunas iniciatīvas - latviešu valodas sarunu nodarbības un Grāmatu klubs.**

Bibliotēkas uzmanības centrā ir arī skolēni, studenti, skolotāji. Ar abām Salaspils skolām izveidojusies laba **sadarbība izglītības mērķu īstenošanā** – nodrošināta pieeja mācību resursiem, datubāzēm, skolēni un pedagogi iepazīstināti ar virtuālā projekta “Salaspils novada vēstures stāsts” demo versiju.

Pēdējo gadu laikā **bibliotēka kļuvusi par atbalsta centru** tiem novada iedzīvotājiem, kuri pārstāv sabiedrības intereses novada labiekārtošanas jautājumos – ielu pārdēvēšana, kultūrvēsturiskā mantojuma un dzejnieka Knuta Skujenieka piemiņas saglabāšana.

Sabiedrības izglītošanas, krājuma popularizēšanas un kopienas saliedēšanas nolūkos bibliotēkā organizēti daudzi nozīmīgi **pasākumi**. Kopējas izstāžu un pasākumu apmeklētāju skaits – ap **900**.

### **Izstādes**

**2024.** gadā noorganizētas **19** apjomīgas izstādes, tajā skaitā **7** mākslas darbu un viena ceļojošā izstāde. Izstādēs izvietotas ap **800** vienību – grāmatas, raksti, preses klipu kopas, zīmējumi, fotogrāfijas, mākslas darbi u.c.

Nozīmīgākās: *Bibliotēkas grāmatu stāsti. Olgas Immermanis kolekcija* – <https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/olgas-immermanis-kolekcija> – viens no lielākajiem trimdā dzīvojušās novadnieces dāvinājumiem bibliotēkai – ap 200 grāmatu. Izstāde veidota iekļaujoties pirmās iespīestās latviešu grāmatas piecsimtgadē.



Izstāde *Olgas Immermanis kolekcija*

Izstāde *Latvijas Laimes atslēga* vēltā valsts proklamēšanas 106. gadadienai un organizēta sadarbībā ar Salaspils skolām. Skolēnu un skolotāju dažādās tehnikās darinātās atslēgas veidotas kā simbols brīvībai, mērķtiecībai, zināšanām un ceļu katram pašam uz sevi. Izstādes atvēršanas pasākumā prezentēta bibliotēkas projekta *Salaspils novada vēstures stāsts* demo versija – kultūrvēsturiska atslēga zināšanām par novadu. Patriotu nedēļas laikā vairākas klašu grupas iepazīnās ar Latvijas Nacionālā vēstures muzeja ceļojošo izstādi *Es.Tu.Mēs – demokrātijā. Sabiedrības līdzdalība demokrātiskajā Latvijā (1918-1990-šodien)*.



Izstāde un pasākums *Latvijas Laimes atslēga*

Pieminot komunistiskā genocīda upurus 1941. un 1949. gada deportācijās, bibliotēkā organizēta izglītojoša izstāde skolēniem par aizvesto likteņiem, kā arī demonstrēta režisores un producentes Dzintras Gekas dokumentālā filma.

Lasītāji un interesenti baudījuši vairākas mākslas darbu izstādes – Aiņa Erdmaņa akvareļu izstādi, Salaspils Mūzikas un mākslu skolas audzēkņu un pedagogu mākslas darbu izstādi, mākslinieces Ramonas Ķiesneres gleznu izstādi *Radīt prieku*, Vitauta Budreikas izstādi *Piles dvēsele*, kurā iekļautas 16 fotogrāfijas ar meditatīvu raksturu.

Andreja Paunas fotogrāfiju izstāde *Trīs gadi Vidusāzijā* deva iespēju interesentiem ceļot pa Tjanšana kalniem un pabūt Pamirā. Savukārt, grafiķis, salaspilietis Pēteris Džigurs savā 80 gadu jubilejas izstādē iepazīstināja interesentus ar ģeometrisko kompozīciju darbiem. *Māksla ir Dvēseles mirkļa arhitektūra, vai arī Mākslas Dvēsele ir mirkļa un mūžības uzbūve*, tā teica Pēteris Džigurs.



Grafiķa P. Džigura un Salaspils Mūzikas un mākslas skolas izstāde

Pārskata gadā organizētas vairākas virtuālās izstādes – Olgas Immermanis kolekcija un Pierīgas bibliotēku pirmsākumi. Informatīvi materiāli sagatavoti par godu novadnieka, profesora Artura Mauriņa simtgadei, par barikāžu laiku grāmatās un presē. Krājuma popularizēšanas nolūkos regulāri sagatavoti tematiskie un jaunumiem veltītie grāmatu apskati u. c.

### **Pasākumi**

2024.gadā apmeklētāju interesi un līdzdalību raisījuši vairāki pasākumi. Kopumā noorganizēti 29 pasākumi pieaugušo auditorijai.

Jau ceturto gadu bibliotēkā notiek pasākumu cikls Ceļotāju stāsti, kas vienmēr ir labi apmeklēts. Gada sākumā klausītāji iepazinās ar ģeogrāfa, asoc. profesora Ivara Strautnieka stāstījumu par Čehiju. Mēs katrs varam uzkāpt savā Everestā – ar šādu moto noritēja grāmatas atvēršana un tikšanās ar alpīnistu, uzņēmēju, zemessargu Juri Albertu Ulmani. Pavasara pusē bibliotēkā viesojās literāte, aktrise un mūziķe Ilona Ūdre, lai stāstītu par ceļojumiem pa Eiropu un Āziju kopā ar mūziķi Rolandu Ūdri. Producente, publiciste un ceļotāja Elvita Ruka klātesošo uzmanību saistīja ar interesantu ceļojumu Turkmēnistānā, savukārt neklātienē ceļojums uz Vidusāziju notika kopā ar Diānu Paunu – dekāni uz riteņiem, tāds apzīmējums viņai dots. Bibliotēkā tika atvērta arī grāmata Sapņu mednieku ceļojums : pirmie soļi pasaulē un notika visai azartiska tikšanās ar tās autoriem Alīnu un Jēkabu Andrušaitiem.



Ceļotāju stāsti ar Diānu Paunu un Alīnu un Jēkabu Andrušaitiem

Bibliotēku nedēļā risinājās divi galvenie notikumi – tikšanās ar rakstnieku Svēnu Kuzminu par grāmatu Skaistums un nemiers sērījā Es esmu, veltītu latviešu dzejniekam, prozaikim, politiķim Kārlim Skalbem un stāstu vakars Mājas Daugavas dzelmē. Pasākums pulcēja kuplu skaitu novadnieku, lai kavētos atmiņās un izstāstītu skaudro stāstu par to, kā būvējot Rīgas HES tika nojauktas ap 200 ēku, tostarp arī Sv. Jura baznīca, skolas Dolē un Salaspilī. Simtiem cilvēku no Daugavas krastiem vairs nebija ceļa uz mājām, palikušas tikai atmiņas.



Stāsta Doles salas atbalsta fonda dibinātāja R. Ķikuste

Eiropas dienas svinēšana, sadarbojoties ar Salaspils 1. vidusskolu, pamatskolu un Mūzikas un mākslas skolu, kļuvusi par tradīciju. 2024. gadā tā veltīta tēmai Rokasspiediens Eiropai. Salaspils iedzīvotāji, iestāžu darbinieki, skolēni, skolotāji, vecāki un viesi vienojās rokasspiedienā, apliecinot savstarpējo cieņu, sadarbību, vienotību un solidaritāti.



Eiropas diena 2024

Rudenī – trīs norises veltītas literatūrai. Augustā čaklākie bibliotēkas lasītāji, atbalstītāji un interesenti devās literārā ekskursijā uz kultūrvēsturisko Vecpiebalgas novadu, lai apmeklētu K. Skalbes muzeju Saulrieti un brāļu Kaudzīšu memoriālo muzeju Kalna-Kaibēni.



Literārā ekskursija Vecpiebalgā

Dzejas dienās bibliotēkā viesojās dzejnieks Artis Ostups – viņš klātesošajiem deva iespēju ieklausīties un nokļūt dziļāk dzejnieka tēlu, tēmu, kontekstu un vērtību pasaulē.

Knuta diena 2024 norisinājās ar diviem notikumiem: Knuta Skujenieka dzīvei un dzejai veltītā tūrisma maršruta – dzejas pastaigas prezentāciju un dzejniekam veltīto literāri muzikālo koncertu *Kā klājas?*

Koncertā *Kā klājas?* mūzika mijās ar fragmentu lasījumiem no kādas mazas vijolnieces vēstulēm Knutam un dzejnieka sirsnīgām atbildēm uz tām. Koncertā piedalījās Karlīnas Īvānes studijas Vijolīte audzēkņi un draugi, kā arī Rūta Kronberga un Dainis Īvāns teicēju lomās – <https://knutsskujenieks.lv/knuta-diena/ka-klajas>



Knuta diena 2024

Galvenais **uzziņu un informācijas darbs** – palīdzēt bibliotēkas apmeklētājiem orientēties iespēstās un elektroniskās informācijas klāstā un sniegt atbildes uz lietotāju pieprasījumu. Uzziņu informācijas darbā izmantoti bibliotēkas veidotie informācijas resursi – e-katalogs, novadpētniecības un analītikas datubāze, tematiskie un novadpētniecības preses klipi, uzziņu izdevumi, digitālā bibliotēka, datubāzes un tiešsaistes resursi.

Bibliotēkā nav Europa Direct informācijas centra un Eiropas Savienības informācijas punkta. Liela daļa materiālu par Eiropas tematiku – grāmatas, bezmaksas informatīvie bukleti, preses klipi ir pieejami bibliotēkas lasītavā papīra formātā un tiešsaistē. Izveidojusies laba sadarbība ar Eiropas Savienības mājas Izglītības resursu centru dažādu uzziņu noskaidrošanā. Apmeklētājiem piedāvāta informācija par iespējam lauku uzņēmējiem, par Eiropas Sociālā fonda projektiem novadā, darba, mācību un ceļošanas iespējām.

Sniegtas visu veidu uzziņas: tematiskās, faktu, bibliogrāfisko datu precizējošās un adresālās gan tradicionālā formā, gan digitāli. Nozīmīgākie pieprasījumi – Latvijas teātra vēstures hronoloģija; par Somijas parlamenta noteikumiem konstitūcijas grozīšanai, par bērnu adaptēšanos skolā; vides tehnoloģijas un ilgtspējas problēmas; stikla dizaina objekti; smilšu terapija; kā veidot biznesa plānu; jaunākā latviešu dramaturģija utml.

Pieaudzis novadpētnieciska satura uzziņu skaits. Lasītāji meklējuši nesenās pagātnes tekstuālās liecības un fotomateriālus. Piemēram, Salaspils apbūve pagājušā gadsimta 70. -80. gados, novada zinātniskās iestādes fotogrāfijās u.c. Bērniem un jauniešiem – par dabu un dzīvniekiem, dzejoļi par tematiku “Dzeja dejo”. Interesantākās tēmas – rotaļlietas, profesijas un kalendāra mēneši latviešu literatūrā.

Bibliotēkā uzskaitīti tikai nozīmīgākie tematiskie pieprasījumi un konsultācijas, kuru izpildīšana bijusi darbietilpīga. Sniegtas – **2289** uzziņas un konsultācijas, t.sk. **1092** jeb **48%** digitāli.

### **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Bibliotēka nemitīgi darbojas bibliotēkas lietotāju informācijpratības veicināšanā. Katru gadu organizētas informatīvi izglītojošas nodarbības 7. un 10. klašu audzēkņiem – *Digitālās prasmes skolēniem*. Pārskata gadā novadītas 9 nodarbības (197 apmeklētāji). *Sociālā pakalpojuma centra klientiem* novadītas 7 nodarbības (94 apmeklējumi) par dažādām tēmām. *Latviešu valodas sarunvalodas* nodarbības – 37 nodarbības (291 apmeklējums).

Tā kā daudziem **senioriem** digitālās prasmes joprojām ir nepietiekošas, bijis mēģinājums organizēt datorkursus, kas jau otro gadu neguva atbalstu. Apmeklētāji labprātāk apmeklē individuālās nodarbības, jo tad uzmanība nedalīti tiek veltīta konkrētam cilvēkam par interesējošiem jautājumiem.

Arī valsts valodas nezināšana daudziem senioriem radījusi problēmu. Pārskata gadā padziļinātas individuālās konsultācijas sniegtas vairāk kā **77** apmeklētājiem. Praktiska palīdzība un apmeklētāju konsultēšana notiek katru dienu – par e-pakalpojumu saņemšanu Valsts un pašvaldības institūcijās, par internetbanku un autorizēšanās rīku (kodu kalkulators, Smart-ID) lietošanu, banku kontu pārskatu izdrukāšanu, komunālo maksājumu veikšanu, e-medicīnisko pakalpojumu utml. Īpaši aktuāla bijusi e-paraksta un e-adreses izveidošana un lietojums, tāpat turpināts apmācīt bibliotēkas lietotājus izmantot autorizācijas datu iespējas dažādos informācijas resursos.

Pierīgas reģiona publiskajām un skolu bibliotēkām katru gadu nemainīgi sniegtas uzziņas un konsultācijas par statistikas atskaišu (datu uzskaitē, virtuālā apmeklējuma uzskaitē, krājuma apgrozība, finanses u.c.) aizpildīšanu un teksta pārskatiem, par bibliotēkas dokumentāciju, nomenklatūru un dokumentu glabāšanu, iepirkumu likumu, amatu aprakstiem, par lasīšanas veicināšanas aktivitātēm skolu bibliotēkās, par literāro pasākumu organizēšanu bibliotēkā, par digitālajām prasmēm un mākslīgo intelektu, par katalogizāciju BIS Alise u.c. profesionālajiem jautājumiem. Konsultācijas sniegtas arī Latvijas bibliotēku un pašvaldību darbiniekiem.

## Medijpratība

Uzmanība pievērsta mediju lietotprasmei, informācijas satura kritiskam izvērtējumam, objektīvas informācijas atpazīšanai, dažādos avotos pieejamo ziņu salīdzinājumam. Ieteikts sekot līdzi Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centra Re:Baltica faktu pārbaudes raidījumiem u.c. Līdz ar grāmatu un preses izdevumu piegādes pārtraukšanu no agresorvalstīm, atsevišķu vietņu un kanālu slēgšanu, nācies saskarties ar neapmierināto auditoriju un piedāvāt viņiem uzticamus informācijas resursus. No 24. līdz 31. oktobrim Bibliotēkā atzīmēta UNESCO medijpratības un informācijpratības nedēļa, kuras laikā akcentēti tādi jautājumi kā lasītprasme, pieeja kvalitatīvai informācijai un cīņa pret dezinformāciju. Apmeklētāji regulāri informēti par privātumu un drošību, kas atbilst Vispārējai datu aizsardzības regulai, kā arī par kiberdrošību.

## Elektroniskais katalogs

Pierīgas **8** novadu bibliotēku virtuālo kopkatalogu veido **38 publiskās un 34 skolu bibliotēkas**: **Ķekavas novada** kopkatalogs (Baložu pilsētas bibliotēka: **5 publiskās, 5 skolu bibliotēkas**), **Siguldas novada** kopkatalogs (**6 publiskās un 6 skolu bibliotēkas**) un **Salaspils novada bibliotēkas kopkatalogs** (**27 publiskās un 23 skolu bibliotēkas**):

- **50** bibliotēkas strādā BIS ALISE;
- **27** publiskās bibliotēkas izmanto visus BIS ALISE moduļus;
- **21** skolu bibliotēka - cirkulācijas moduli (automatizētā lasītāju apkalpošana - izsniegšana un saņemšana), **22** komplektēšanas moduli un **4** SBA moduli (Ulbrokas, Ādažu vidusskolas un Skultes pamatskola, Bergu Mūzikas un Mākslas pamatskola), 1 skola (Babītes vidusskola) daļēji izmanto BIS ALISE iespējas;
- **AlisePAC** pasūtīto eks. skaits - **3300**, autorizēto lietotāju skaits – **2331** (sk. tabulu “BIS ALISE izmantošana”). Lietotāji labprāt ikdienā izmanto publisko bibliotēkas katalogu, jo tas nodrošina iespēju meklēt un pasūtīt izdevumus, kā arī saņemt izdevumus sev vēlamā laikā – bibliomātā;
- skolu bibliotēkām veikts **131** lasītāja datu imports, lai nodrošinātu grāmatu izsniegšanu un saņemšanu;
- kopējais **ierakstu skaits** kopkatalogā -**110004** (t.sk. Salaspils novada bibliotēka – **61015**), papildināts par **2343** ierakstiem;
- kopējais **periodisko** izdevumu kopskaits ir **81011** (t.sk. Salaspils novada bibliotēka -**15579**)
- kopējais lietotāju skaits Lasītāju datubāzē – **53473**, papildināts par **1873** ierakstiem;
- veiktas **9** bibliotēku **krājumu inventarizācijas**, krājuma faktiskā stāvokļa salīdzināšanai ar bibliotēkas uzskaites dokumentiem.

Bibliotēkās inventarizācijas process tiek plānots un saskaņots ar vietējām pašvaldībām. Salaspils novada bibliotēkas speciālisti informē bibliotēkas, kurām tuvojas inventarizācijas termiņi. Lai nodrošinātu inventarizācijas procesa ātru un kvalitatīvu rezultātu, tiek sniegta komplicēta palīdzība: izdevumu skenēšana (pēc pieprasījuma), inventarizācijas datu apkopošana, rezultātu salīdzināšana un novērtēšana, Inventarizācijas akta formas aizpildīšana u.c.

Pārskata periodā, lai nodrošinātu kvalitatīvus darba procesus BIS ALISE veikts:

- rediģēšanas darbs MARC ierakstos, atbilstoši RDA noteikumiem;
- pārbaudīta un sakārtota psiholoģijas krājuma daļa atbilstoši UDK aktualitātēm un terminoloģijai;
- pievienotas anotācijas un sīkattēli jaunieguvumiem arī periodiskajiem izdevumiem;
- veidotas grāmatu kolekcijas, periodisko izdevumu kolekcijas, lai lietotāju informētu par aktualitātēm un jaunieguvumiem bibliotēkas krājumā;

Lai novērstu nepilnības BIS ALISE - izveidoti 70 pieteikumi JIRA, veikti dažādi datu integritātes testi u.c.

Tabula "BIS ALISE izmantošana"

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2024)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2024)
			Cirkulācija	SBA	Komplektē- šana		
Ādažu	4	4	4	3	4	941	3382
Mārupes	9	9	7	5	8	1097	2433
Olaines	5	5	5	3	5	562	875
Ropažu	12	12	12	9	12	1388	1587
Salaspils	5	5	5	3	5	1169	3300
Saulkrastu	6	6	6	3	6	352	535
Siguldas	9	9	9	5	9	772	526
<b>Kopā</b>	<b>50</b>	<b>50</b>	<b>48</b>	<b>31</b>	<b>49</b>	<b>6281</b>	<b>12638</b>

Pārskata periodā pasūtīto eks. skaits (Web) Salaspils kopkatalogā ir palielinājies par 35% un autorizēto lietotāju skaits par 10%.

Tabula "Autorizētie lietotāji"

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
<b>Aktīvie lietotāji kopā</b>	926	1093	1169	+7%
<b>*Autorizētie lietotāji kopā</b>	1945	2150	2331	+8%
<b>**Autorizētie lietotāji pārskata periodā</b>	153	278	269	-3%

\* Salaspils novada bibliotēka un tās struktūrvienības

\*\*Jauni reģistrēti lietotāji

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	99	171	133
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	576	283	333
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	40	41	43

2024. gadā palielinājies uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits. Savukārt, nedaudz samazinājies no citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits. Pēdējo gadu tendence - visaktīvāk SBA moduļa izmantošana notiek starp Salaspils novada bibliotēku un Sauriešu bibliotēku, kā arī Salaspils novada bibliotēkas filiālbibliotēkām. Turpinās sadarbība ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku.

SBA Dienvidu filiālbibliotēka	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	27	32	45
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	24	16	24

SBA Saulkalnes filiālbibliotēka	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	21	24	45
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	18	32	34

**Problēma** – kā palielināt Bibliotēkas pakalpojumu saņēmēju skaitu un jaunu lasītāju iesaiste aptverot jaunus mikrorajonus un attālākās apdzīvotās vietas novadā. 2025.gadā paredzēts veikt iedzīvotāju aptauju ar mērķi noskaidrot, kādēļ netiek izmantoti bibliotēku pakalpojumi.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem



## 6. Krājums

Bibliotēkas krājums ir universāls un tiek veidots atbilstoši publiskās bibliotēkas statusam un lietotāju vajadzībām. Tās mērķis ir nodrošināt ikvienam Bibliotēkas lietotājam kvalitatīvus bibliotēkāros un informatīvos pakalpojumus, pilnveidojot pielāgotās literatūras resursu daudzveidību, lai veicinātu sabiedrības izaugsmi un interešu daudzpusību.

2024. gadā ir atjaunota bibliotēkas Krājuma pārvaldības politika nākamajiem trīs gadiem (2025.-2027.), nosakot drukāto un elektronisko dokumentu komplektēšanas un saglabāšanas kritērijus. Bibliotēkā darbojas Krājuma komplektēšanas komisija, kura rūpīgi izvērtē un risina aktuālos komplektēšanas jautājumus, kas saistās ar krājuma kvalitātes attīstību un organizāciju.

Regulāri tiek iepirkti grāmatu jaunumi - gan latviešu oriģinālliteratūra, gan tulkotā literatūra, kā arī tiek atjaunota nozaru literatūra. Bibliotēkas krājuma komplektēšanas prioritātes pārskata gadā bija izdevumi bērniem un jauniešiem, papildināts tika arī spēļu un citu alternatīvo lietu krājuma materiālu klāsts.

Krājuma komplektēšanas galvenie noteicošie faktori - piešķirtais finansējums, lietotāju pieprasījums un izdevēju piedāvājums.

Tabula “**Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums**” (ieskaitot filiālbibliotēkas)

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	19120	19497	<b>19774</b>
<i>t. sk. grāmatām</i>	14437	14992	<b>14738</b>
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	3087	3232	<b>3590</b>
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	4623	4505	<b>4790</b>
Finansējums krājumam uz 1 iedz. apkalpes zonā (pašvaldības finansējums)	0.78	0.78	<b>0.76</b>
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	19120	19497	<b>19774</b>

Finansējums krājuma komplektēšanai jau vairākus gadus ir stabils, kas ļauj uzturēt bibliotēkas krājumu atbilstoši krājuma komplektēšanas politikai.

2024. gadā turpinājusies tendence - grāmatu cenu palielināšanās. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vienas grāmatas cena paaugstinājusies vidēji par 1 eiro un 2024. gadā tā sasniedza 13.33 EUR.

**Pašvaldības finansējuma sadalījums 2024. gadā pa bibliotēkas struktūrvienībām (1124 eks. 14984.36 EUR):**

- Salaspils novada bibliotēkas Abonements – 7961.85 EUR (558 eks.)
- Salaspils novada bibliotēkas Lasītava – 1245.80 EUR (36 eks.)
- Bērnu un jauniešu nodaļa – 3589.64 EUR (349 eks.)
- Dienvidu filiālbibliotēka – 872.38 EUR (73 eks.)
- Saulkalnes filiālbibliotēka – 1314.69 EUR (108 eks.)

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Tāpat kā iepriekšējos gados, arī 2024. gadā mērķprogrammas “Bērnu žūrija” un “Vecāku žūrija” kolekcijas grāmatas tika komplektētas trīs eksemplāros (1 eks. Saulkalnes filiālbibliotēkai, 2 eks. Bērnu un jauniešu nodaļai), kurā divi no komplektiem tika finansēti no LNB projekta līdzekļiem. Nozīmīgs papildinājums bibliotēkas krājumam bija VKKF atbalstītā projekta “Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” ietvaros iegūtās grāmatas. Pateicoties stabilajam pašvaldības finansējumam, LNB atbalstam un iedzīvotāju dāvinājumiem, jaunieguvumu kopskaits pārskata periodā ir palielinājies par 15,8%.

Tabula “Krājuma rādītāji”(bez filiālbibliotēkām)

	2022	2023	2024
Jaunieguvumi kopā	2684	2164	<b>2505</b>
<i>t. sk. grāmatas</i>	1441	1201	<b>1162</b>
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	252	225	<b>238</b>
<i>t. sk. bērniem</i>	317	415	<b>456</b>
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	1235	971	<b>987</b>
Izslēgtie dokumenti	2997	2754	<b>1761</b>
Krājuma kopskaits	64956	64369	<b>64942</b>
Grāmatu krājuma apgrozība	0.58	0.66	<b>0.65</b>
Periodisko izdevumu apgrozība	0.42	0.31	<b>0.25</b>

2024. gada sākumā tika pieņemts nozīmīgs lēmums nekomplektēt grāmatas, kuras ir izdotas agresorvalstīs. Līdz ar šāda lēmuma pieņemšanu grāmatas krievu valodā krājumā samazinājās, bet jau iepriekšējā gadā tika novērots lielāks pieprasījums pēc grāmatām angļu valodā, kā rezultātā 2024. gadā tika iegādātas vairāk grāmatas angļu valodā - gan daiļliteratūra, gan nozaru izdevumi.

Regulāri notiek dāvinājumu un no LNB bezatlīdzībā iegūtu izdevumu izvērtēšana. Atskaites gadā dāvinājumos saņemti 394 eksemplāri no dažādiem piegādātājiem un piegādes avotiem.

Pēdējo gadu laikā izdevumu skaits bērnu un jauniešu auditorijai ir pieaudzis, pārskata periodā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tas ir pieaudzis par 8%. Jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iepirkto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru ir 61% (pieaugušo literatūra) pret 39% (bērnu un jauniešu literatūra). No kopējā jaunieguvumu izdevumu skaita bērniem un jauniešiem alternatīvo lietu krājums (spēles, puzzles utt.) ir 8.2%. No kopējo aktīvo lasītāju skaita 47% ir bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam.

**2024. gadā Bibliotēkas krājums (ar filiālbibliotēkām) papildināts ar 1518 eks. jaunieguvumiem (bez periodikas) par 17440.39 EUR.**

1. Galvenais finansējuma avots - Salaspils novada pašvaldības finansētais **bibliotēkas budžets** - iepirkti **1124** grāmatu un citu informācijas nesēju (digitāla karte un spēles) par **14984.36 EUR**.
2. **Dāvinājumi** – **300** eks. par **1358.70 EUR**:
  - Lasītāji - 296 eks. par summu 1339.518 EUR
  - citi – 4 eks. par summu 19.52 EUR
3. **Projekta līdzekļi** - saņemti **94** eks. par **1097.33 EUR**:
  - LNB “Bērnu un Vecāku žūrija” 56 eks. par **567.70 EUR**
  - LNB projekts “Grāmatu iepirkuma programma publiskajām bibliotēkām” 37 eks. par **504.63 EUR**

Bibliotēkas jaunieguvumu sadalījums:

pa nozarēm:

- daiļliteratūra – 1068 eks. (70%)
- nozaru literatūra – 450 eks. (30%)

pa dokumentu veidiem:

- grāmatas – 1479 eks. (97%)
- pārējie dokumenti (attīstošās spēles, puzzles u.c.) - 39 eks. (3%)

pa valodām:

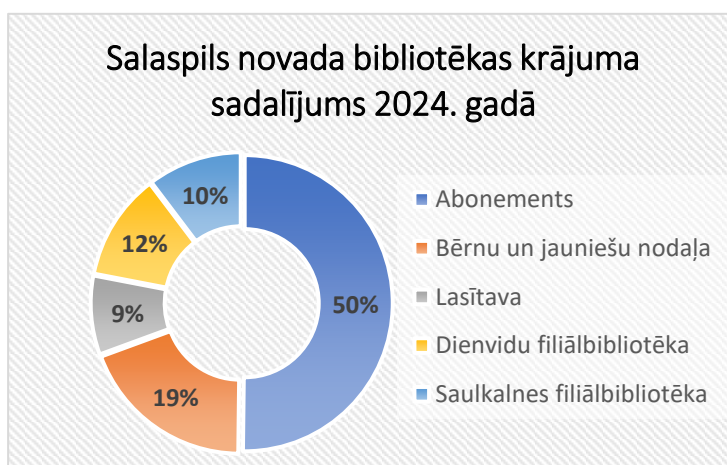
- latviešu valodā – 1288 eks. (85%)
- angļu valodā – 121 eks. (8%)
- citās svešvalodās – 109 eks. (7%)

Lai bibliotēkas krājums būtu aktuāls un atbilstošs lietotāju vajadzībām un krājuma komplektēšanas profilam, pārskata periodā turpinājās darbs pie krājuma izvērtēšanas un atbrīvošanas no nolietotiem un pēc satura novecojušiem iespieddarbiem krievu valodā. Novecojušas, nolietotas grāmatas, kā arī liekās dubletes pēc izvērtēšanas tika pārceltas uz krātuvi vai norakstītas, atbrīvojot plauktus brīvpieejas krājumam.

No kopējā Bibliotēkas krājuma 2024. gadā **norakstīti 3380 eks.**, no tiem:

- **1758 eks.** monogrāfiskie izdevumi,
- **1622 eks.** periodiskie izdevumi.

Salaspils novada bibliotēkas un tās struktūrvienību **kopējais krājums** (bez periodikas) uz 2024. gada 31. decembri ir **65503 eks.** par summu **383119.74 EUR.**



## Datubāzes

2024. gadā nodrošināta pieeja klātienē un attālināti abonētajām datubāzēm – Letonika, Lursoft laikrakstu bibliotēka, EBSCO un Britannica Online Library. To izmantošana bijusi vidēja, jo samazinājies pieprasījumu skaits. Daļēji tas pamatojams ar autorizācijas iespējām izglītības iestādēs. Bibliotēkā izmantots valsts nozīmes bibliotēku kopkatalogs, nacionālās bibliogrāfijas analītikas datubāze, portāls [www.periodika.lv](http://www.periodika.lv). Tematisko pieprasījumu izpildē vairāk nozīmīga bijusi digitālā bibliotēka – kultūrvēsturisku objektu, grāmatu, e-izdevumu, periodisko izdevumu, attēlu, fotogrāfiju, karšu, sīkiespiedumu, rokrakstu, nošu izdevumu, skaņu ierakstu u.c. resursu meklēšanai. Nozīmīgi bijuši universālie un nozaru tiešsaistes resursi – Nacionālā enciklopēdija, Latvijas Nacionālais terminoloģijas portāls, vortāls [www.literatura.lv](http://www.literatura.lv), [www.satori.lv](http://www.satori.lv) u. c.

**Bibliotēkas veidotās datubāzes** – e-katalogs, novadpētniecības datubāze Novads un Analītika, multimedialā vietne [www.knutsskujenieks.lv](http://www.knutsskujenieks.lv) ir nozīmīgs ikdienas rīks ātrai informācijas saņemšanai par krājumā esošajiem dokumentiem un to pieejamību. Pārskata gadā Analītikas

datubāze papildināta ar jauniem ierakstiem un lokālajām anotācijām ar nozīmīgākajiem presē publicētajiem rakstiem par rakstniekiem, jo tie noderīgi tematisko pieprasījumu izpildē un izstāžu organizēšanā.

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2022	2023	2024
<b>Letonika</b>			
lejuplāžu skaits	1474	1738	1278
apmeklējums			503
<b>News</b>			
skatījumi	485	256	234
<b>Britannica</b>			
skatījumi	102970	55979	133081
piekļuves sesiju skaits	501	348	462
<b>EBSCO</b>			
skatījumi	2482	1676	
piekļuves sesiju skaits	713	525	696
lejuplāžu skaits	176	154	

**Krājuma un datubāzu** popularizēšana regulāri notiek bibliotēkas sociālajos tīklos, mājaslapā, laikrakstā "Salaspils Vēstis" un jo īpaši digitālās nedēļas nodarbībās. Uz lietotāju datoriem izvietota ikona ar datubāzu sarakstu un anotāciju. Arī pierakstoties bibliotēkā, izpildot sarežģītākas uzziņas, lasītāji tiek informēti par datubāzu pieejamību.

**Krājuma** popularizēšana notiek regulāri – ar jaunumu sarakstiem, organizējot plauktu un virtuālās izstādes, kā arī "izceļot" no plaukta vai krātuves vērtīgākās grāmatas, kas nepelnīti aizmirstas.

Salaspils novada bibliotēka projekta "**Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām**" ietvaros ir saņēmusi 37 vērtīgas grāmatas. Projekts ir tikai daļa no 2024. gadā īstenotās programmas "Latviešu valodas stiprināšana caur lasītprasmi", kuru īsteno Latvijas Nacionālā bibliotēka ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas atbalstu.

Bibliotēkas krājums ir papildināts ar augstvērtīgiem oriģinālliteratūras darbiem, kultūras izdevumiem, uzziņu literatūru, kā arī tulkojumiem latviešu valodā. Tādējādi tiek turpināts jau iepriekšējos gados veiksmīgi īstenotais nozīmīgas literatūras iepirkums publiskajām bibliotēkām, dodot iespēju ikvienam lasītājam reģionos tikt pie jaunākajām grāmatām

Vērtīgo grāmatu iepirkumā iegūtie izdevumi pieejami arī filiālbibliotēkās.

Ar **parādniekiem** tiek veikts regulārs darbs. Bibliotēkā izveidota pārbaudīta sistēma darbā ar grāmatu nodošanas termiņu kavētājiem. Tiek sūtīti atgādinājumi e-pastā, īsziņās, telefoniski. Parādniekiem vienmēr atgādina par iespēju atdot bibliotēkas grāmatas jebkurā diennakts laikā grāmatu nodošanas iekārtā. Atsaucīgāki ir tie, kuru kavējumu termiņš nav liels, ilgstošie parādnieki ļoti bieži nereaģē uz bibliotēkara sūtīto atgādinājumu.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:



## 7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Salaspils novada bibliotēkas Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļa (turpmāk – Bērnu nodaļa) ir Bibliotēkas struktūrvienība, kas specializējas Salaspils novada bērnu un jauniešu apkalpošanā. Bērnu nodaļas galvenie uzdevumi ir nodrošināt neierobežotu piekļuvi kvalitatīvai informācijai, veicināt lasīšanu, nodrošināt saturīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, izkopt iemaņas un prasmes informācijas tehnoloģiju apguvē.

Bērnu nodaļas lasītāji lielākoties ir Salaspils pirmsskolas izglītības iestāžu bērni, Salaspils 1. vidusskolas un pamatskolas audzēkņi, kā arī skolēni, kas mācās Rīgas un apkārtējo novadu skolās.

Salaspils novada bibliotēkas bērnu un jauniešu skaits 2024. gadā sastāda 47% no kopējā reģistrēto lasītāju skaita.

### Skaitliskie rādītāji

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lasītāju skaits - bērni līdz 18.g.	1056	1213	1367	+15%; +9%
Apmeklējums - bērni līdz 18.g.	9111	12073	12846	+33%; +6%
Izsniegums - bērni līdz 18.g.	11167	11159	11264	-0,07%; +1%
Datoru izmantošana Bērnu nod.	804	1447	1701	+80%; +15%
Lasīšanas veicināšanas pasākumi	49	90*	67	

\*t.sk. 37 izlaušanās spēle “Tagadbrīdis ar Imantu Ziedoni”

Analizējot statistikas rādītājus, redzam pozitīvu rādītāju dinamiku, salīdzinot ar 2023. gadu lasītāju skaits ir pieaudzis par 9%, apmeklējums par 6%, izsnieguma rādītāji par 1% un datora izmantošana par 15%.

Pozitīvai sadarbībai ar skolām, pirmsskolas iestādēm un sabiedrību, izdodas realizēt dažādus lasīšanas veicināšanas projektus un pasākumus. Ikdienas novērojumi liecina, ka bērni un jaunieši labprāt apmeklē bibliotēku, lai pavadītu savu brīvo laiku - spēlējot Bibliotēkā pieejamās galda spēles vai vienkārši uzkavējas bibliotēkas telpās. Arvien vairāk bibliotēku apmeklē vecāki ar pašiem mazākajiem (0-5 gadi) bērniem, lai pavadītu laiku kopā lasot grāmatas un spēlējoties.

Latvijas Nacionālā bibliotēka ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu, sadarbībā ar partneriem 2024. gadā uzsāka plašu sabiedrības iesaistes kustību “Restarts lasīšanai”. Salaspils novada bibliotēka aktīvi īstenoja daudzveidīgus pasākumus iesaistot dažādas vecuma grupas, lai motivētu lasīt un veicinātu lasīšanas tradīcijas. Bibliotēka turpina iesaistīties visās LNB lasīšanas veicināšanas iniciatīvās “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Grāmatu starts” un konkursu “Skaļās lasīšanas sacensības”. Aizvadītajā gadā īpašā uzmanība tika pievērsta bērnu rakstnieka, dzejnieka Jāņa Baltvilka personībai, dzīvei un daiļradei. Tika izveidota plaša grāmatu izstāde un bingo spēle “Baltā Vilka grāmatu bingo”, kurā varēja iesaistīties visi interesenti. Ceļojošā izstāde “Vai grāmatai ir knābis?” veicināja aktīvu pirmsskolas iestāžu apmeklējumu.

Aizvadītajā gadā, lai vai nedaudz, tomēr pieaudzis pieprasījums pēc grāmatām visās vecuma grupās. Šī pozitīvā tendence veidojas pateicoties tam, ka izglītības iestādēs arvien vairāk uzdod lasīt grāmatas, lai veicinātu un attīstītu bērnu lasītprasmi. Vērojams pieprasījuma kritums pēc grāmatām krievu valodā. Datoru jaudas atjaunināšana ir veicinājusi datoru lietotāju skaita pieaugumu.

**Uzziņu un informācijas darbs** tiek nodrošināts katru dienu apkalpojot lasītājus.

2024. gadā reģistrētas **857** izpildītās uzziņas, no tām: 85 tematiskās, 685 fakti un 87 digitālās uzziņas. Pieprasītākās tēmas - par dabu un dzīvniekiem, dzejoļi par tematiku “Dzeja dejo”. Interesantākās tēmas – rotaļlietas, profesijas un kalendāra mēneši latviešu literatūrā.

Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi- uzziņu krājums, dažādi interneta resursi un abonētās datu bāzes.

Sadarbībā ar Salaspils skolām tika realizētas informatīvi izglītojošas nodarbības 7. klašu audzēkņiem *Digitālās prasmes skolēniem*, kurās tika stāstīts par bibliotēkas elektronisko katalogu un 3td e-grāmatu bibliotēku, kā arī iepazīstināti ar bibliotēkas piedāvātajām datu bāzēm – Letonika un Britannica. Nodarbībās tika stāstīts, kāda veida informācija ir atrodamā datu bāzēs un kā pareizi to meklēt. Skolēniem tika dota iespēja praktiski darboties un pārbaudīt savas spējas informācijas meklēšanā – risinot krustvārdu mīklu. Kopumā tika novadītas 9 nodarbības (197 apmeklētāji).

### **Veiksmīgākie pasākumi, lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Pārskata gadā Bērnu nodaļa sagatavoja un piedāvāja apskatei **24** literatūras un tematiskās izstādes, rīkotī **67** tematiski pasākumi un nodarbības. Oktobrī bija apskatāma ceļojošā, izglītojošā un interaktīvā izstāde bērniem “Vai grāmatai ir knābis?”. Decembra mēnesī eksponēta Salaspils mūzikas un mākslas skolas audzēkņu mākslas darbu izstāde “Bruņurupuču rapsodija”.

Katru gadu Bērnu nodaļa piedāvā nodarbības - *Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku*, kuras 2024. gadā apmeklēja Salaspils pirmsskolas izglītības iestāžu 320 audzēkņi. Būtiskas ir arī **Bibliotekāro stundu** nodarbības Salaspils skolu pirmajām klasēm, kurām tiek nosūtīti īpaši sagatavoti ielūgumi ar aicinājumu apmeklēt bibliotēku. Šī nodarbība tiek tematiski paplašināta - ne tikai tradicionāli stāstot bērniem par bibliotēku un grāmatām, bet arī par kādu tekošā gada rakstnieka - jubilāra dzīvi un daiļradi, 2024. gadā tas bija bērnu dzejnieks un rakstnieks J. Baltvilks. Kopumā tika novadītas 9 nodarbības, 236 apmeklētāji.

Veiksmīgi un iemīļoti ir lasīšanas veicināšanas tradicionālie pasākumi - Dzejas dienas, Bibliotēku nedēļa un Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, kuros tiek piedāvātas tikšanās ar grāmatu autoriem vai notiek lasījumi. Nozīmīgas ir lasīšanas veicināšanas programmas *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija*, *Grāmatu starts* un konkurss *Skalās lasīšanas sacensības*. Tiek organizētas medijpratības un informācijpratības nodarbības - Salaspils skolu 2. klašu skolēniem par drošību internetā (7 nodarbības, 181 bērns) un 7. klašu skolēniem par datu bāzēm (9 nodarbības, 197 apmeklētāji).

Pārskata periodā *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas* ekspertiem tika noorganizēts gada noslēguma pasākums-tikšanās ar rakstnieci Dainu Tabūnu, kura klātesošos iepazīstināja ar savu pirmo garstāstu bērniem “Lasis Stasis un Atlasijas okeāns”. <https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/literara-tiksanas-ar-rakstnieci-dainu-tabunu> Čaklākajam ekspertam bija iespēja piedalīties LNB lasīšanas veicināšanas programmas noslēguma pasākumā „Lielie lasīšanas svētki”.

Pateicoties labai sadarbībai ar Salaspils 1. pirmsskolas iestādi, kas iesaistījās lasīšanas maratonā (kopumā piedalījās trīs grupiņu bērni un anketas aizpildīja 19 čaklākie lasītāji), 17. decembrī Bērnu nodaļā notika kopīgs Ziemassvētku pasākums.



Lai *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024* varētu iesaistīties vairāk bērnu, viena grāmatu kolekcija izsniegta Salaspils pamatskolai un Salaspils 1. pirmskolai uz laiku lietošanā.

Salaspils novada bibliotēka jau kopš 2017. gada piedalās konkursa *Skaļās lasīšanas sacensības* īstenošanā savā novadā un Pierīgas reģionā. Maijā Salaspils novada finālā startēja trīs uzņēmīgākie un drosmīgākie konkursanti no Salaspils 1. vidusskolas. 12. septembrī norisinājās Pierīgas reģionālais starppināls, kurā piedalījās 14 konkursanti no Salaspils, Siguldas, Ādažu, Ropažu, Saulkrastu, Ķekavas un Mārupes novadiem. Pateicoties Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra organizatoriskajam darbam un Kultūras ministrijas finansiālajam atbalstam, konkursa norises pilnveidošanai, tika iegādātas grāmatas katram konkursa dalībniekam, iegādāts *lasītāja goda krēsls*, banneris, zīmuli ar apdruku un telpu dekorācijas - karodziņu virtenes, kā arī radās iespēja uzaicināt īpašu viesi - kanisterapeitu Ričards Pavlovski kopā ar īpaši apmācītiem suņiem – samojediem. Viņu klātbūtne radīja īpašu gaisotni, pozitīvas emocijas un bērniem mierīgu un drošu vidi, konkursantiem - mazināja stresu. Visiem klātesošajiem bija iespēja suņus apmīļot un dalīties ar savām pozitīvajām emocijām.

Galveno balvu Pierīgas reģiona *Skaļās lasīšanas sacensību* čempiona godu saņēma Ernests Eihmanis no Privātās pamatskolas "Gaismas tilts97". Ralfs Mitkevičs no Ādažu vidusskolas un Elza Adele Strautiņa no Ķekavas vidusskolas tika nominēti par konkursa laureātiem.



Bibliotēkas Bērnu nodaļa turpina darboties lasīšanas veicināšanas programmā *Grāmatu stars*. *Pūčulēnu skolas* nodarbībām tika pieteikts 21 bērns, līdz ar to izveidotas 2 grupiņas. Nodarbības notika 1 reizi mēnesī sestdienās. Vairāk par katru nodarbību skatīt -

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/puculenu-skola-0>

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/katram-savs-burtins>

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/puculenu-pavasaris>

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/puculenu-izlaidums>

*Pūčulēnu skolu* absolvēja 19 dalībnieki. *Pūčulēnu izlaidumam* par godu tika pasūtīta Pūces plastikāta figūra, izmantojot *Grāmatu starta* pūčulēna tēlu.



Bibliotēku nedēļā organizētas tikšanās ar ornitologu un rakstnieku Viesturu Ķerus un rakstnieci Eviju Gulbi.

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/biblioteku-nedelas-pasakumi-berniem-0>

Vasaras periodam tika sagatavota spēle “Baltā Vilka grāmatu bingo”, kura veltīta bērnu rakstnieka J. Baltvilka 80 gadu jubilejai. Divu mēnešu garumā, salaspilieši varēja tajā piedalīties un iegūt balvas. Lai katram interesentam būtu iespēja izvēlēties, tika sagatavotas digitālās un tradicionālās bingo kartītes. Tika izveidota, WebPac virtuāla J. Baltvilka grāmatu kolekcija un bibliotēkas mājas lapā ievietota prezentācija par rakstnieku, ko varēja izmantot pildot uzdevumus. Katrs dalībnieks saņēma bibliotekāru sagatavotas medaļas un trīs uzvarētāji balvā ieguva galda spēles. Vairāk skatīt -

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/janim-baltvilkam-80>

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/balta-vilka-gramatu-bingo>



Tradicionālā Dzejas dienu pasākuma viesis 2024.gadā gan Bērnu nodaļā, gan Saulkalnes filiālbibliotēkā (PII Daugaviņa telpās) bija dzejniece Inese Zandere.

<https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/ineses-zanderes-dzejoli-ieved-putnu-pasaule>



Oktoobrī Bērnu nodaļā bija apskatāma ceļojošā, izglītojošā un interaktīvā **izstāde** bērniem “*Vai grāmatai ir knābis?*”. Izstāde veidota LNB un LNB Atbalsta biedrības lasīšanas veicināšanas programmā “Grāmatu starts”, tās autori ir māksliniece Rūta Briede, dzejniece Inese Zandere un dizainers Artis Briedis. Izstādi kopumā apmeklēja 254 interesenti, kas ar bibliotekāres un pūčuļēna Elmāra palīdzību uzzināja, ka grāmatai ir lapas, vāki un muguriņa, un tajā dzīvo burtiņi, jo no burtiem rodas vārds, no vārda teikums un tad stāsts. Pēc tam bērni noskaidroja, kā top grāmata, kas piedalās tās tapšanā un kur to iespēj. Mazie iejutās rakstnieka lomā, saliekot uz magnētiskā stenda savus vārdus, kā arī izdomāja savus stāstus. Griežot laimes ratu un izlozējot trīs stāsta varoņus,

noķļuva mākslinieka darbnīcā, kur ar krītiņiem varēja uzzīmēt visu, ko vēlas, un tipogrāfijā, kur apdrukāja papīru ar pūčulēnu zīmodziņiem. Kad visi uzdevumi tika paveikti, vienā no stendiem - no *koka dobuma* varēja izvilkt konfekti. Tas bērniem bija jauks pārsteigums un lieli prieki!



Vairāk skatīt – <https://www.biblioteka.salaspils.lv/lv/news/cejojosa-izstade-berniem-vai-gramatai-ir-knabis-viesojas-salaspili>

Sadarbībā ar mājniecības aktīvajiem vecākiem, kas ir izveidojuši savu kopienu no dažādiem Pierīgas reģioniem, programmas “Skolas soma” ietvaros notika nodarbība bibliotēkā, kuru vadīja rakstniece Luīze Pastore.

#### *Lasīšanas veicināšanas aktivitātes Bērnu nodaļā*

<b>Pirmā iepazīšanās ar bibliotēku</b> Pirmsskola	9 nodarbības 320 apmeklētāji	Iepazīstas ar bibliotēku un tās krājumā esošo grāmatu daudzveidību, pakalpojumiem, bibliotēkas lietošanas noteikumiem
<b>Bibliotēkā stunda 1.kl.</b>	9 nodarbības 175 apmeklētājs	
<b>Lasīšanas veicināšanas programmas</b> <b>Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija</b> <b>aktivitātes, 1.-9.kl</b>	20 apmeklētāji 15 apmeklētāji	14. marts tikšanās ar rakstnieci Dainu Tabūnu 17. dec. Ziemassvētku pasākums
<b>Lasīšanas veicināšanas programma</b> <b>“Grāmatu starts”</b> 3-4 gadus veciem bērniem un viņu ģimenēm	21 bērns	“Pūčulēnu skola” 3x2 nodarbības un izlaidums
<b>Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība</b> 5.kl. skolēni	3 konkursanti 13 konkursanti 57 apmeklētāji	16. maijs Salaspils novada fināls 12.sept. Pierīgas reģiona fināls
<b>Vispasaules drošāka interneta diena</b> Sākumskolas 2.kl.	7 nodarbības 181 apmeklētāji	Informatīvi izglītojošs pasākums
<b>Bibliotēku nedēļa</b> Pirmsskola	48 apmeklētāji	26. apr. tikšanās ar rakstnieci Eviju Gulbi
Pamatskola 5.kl.	45 apmeklētāji	17. apr. tikšanās ar ornitologu un rakstnieku Viesturu Ķeru

<b>Digitālā nedēļa</b> 7.kl	9 nodarbības 197 apmeklētāji	Informatīvi izglītojošas nodarbības skolēniem par bibliotēkā pieejamiem e-resursiem
<b>Tematiska nodarbība</b> Pirmsskola	1 nodarbības 23 apmeklētāji	Tēma “Pūces”
<b>Dzejas dienas</b>	64 apmeklētāji	9.sept.tikšanās ar dzejnieci Inesi Zanderi
<b>Ziemeļvalsti literatūras nedēļa</b>	2 nodarbības 50 apmeklētāji	Nedēļas tēma “Brīvība Ziemeļos”, Rīta lasījumi
<b>Ceļojošā izstāde</b>	12 nodarbības 254 apmeklētāji	“Vai grāmatai ir knābis?”
<b>Izlausnās spēle “Tagadbrīdis ar Imantu Ziedoni”</b>	4 komandas	
<b>“Baltā Vilka grāmatu bingo”</b>		Jūlijs, augusts

### **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

Mūsdienās bērnu apkalpošanas nodaļas vairāk atgādina rosīgas kopienas centrus, kur neliels troksnis ir norma. Diemžēl darbiniekiem tā veidojas kā paaugstināta trokšņa līmeņa darba vide, kas var ietekmēt darbinieka labsajūtu un rada diskomfortu, darot ikdienišķos darbus un apkalpojot citus lasītājus. Arī apmeklētājiem nodrošināt vidi, lai visiem būtu labi, īsti nevar, jo bibliotēkā nav slēgtas telpas, lai varētu norobežoties no pārējiem. Aktuāls jautājums – bērnu tehnoloģiju lietošanas kultūra publiskajā vidē. Spēlējot videospēles datoros vai viedtālrunos bērni ir trausmaini, emocionāli un trokšņaini.

Aktivitātes filiālbibliotēkās -

**Dienviņu filiālbibliotēkā** septembrī tika rīkoti *Dzejas dienu* pasākumi 4 PII “Saime” audzēkņu grupām (71 bērns). Viņi iepazīstināti ar izstādi “Dzejolis, kas trikus taisa, nostājas ar kājām gaisā” /A.Viguls/. Tika lasīti skaitāmi panti, mīklu un atskaņu dzejoļi, šķirstītas grāmatu ilustrācijas. Bērni apskatīja bibliotēku un izpētīja bērnu grāmatu stūrīti.

Droša interneta nedēļā, apmeklētājiem tika piedāvāts iepazīties ar tematisku izstādi par drošību internetā, mājaslapu [www.drossinternets.lv](http://www.drossinternets.lv) un tajā dotajiem padomiem par darbošanos sociālajos tīklos u.c. Bibliotēkas apmeklētāji tika aicināti piedalīties spēlē “Nosargāt internetā”.

**Saulkalnes filiālbibliotēkā** pārskata periodā tika turpināta veiksmīga sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādi “Daugaviņa”, iepazīstinot bērnus ar bibliotēkas krājumu un veicinot bērnu izpratni par latviešu grāmatu autoriem un tos iepazīstot klātienē mācību iestādes telpās.

2024. gada Dzejas dienās PII “Daugaviņa” viesojās latviešu dzejniece, bērnu grāmatu autore un izdevēja Inese Zandere. Pasākuma sākumā bibliotēkas vadītāja visus klātesošos sveica Dzejas dienā un pastāstīja par šī gada viesi un uzsvēra, ka lielajā zālē, kur notika pasākums, ir apskatāmas dažādas dzejnieces izdotas grāmatas. Pēc tam dzejniece bērniem lasīja dzejoļus, aicinot viņus saklausīt apaļas un taisnstūrveida formas tajos. Bērni aktīvi uzdeva jautājumus dzejniecei, jo vēlējās uzzināt, kā viņa radījusi dzejoļus un kā tapis filmu “Lupatiņi” galveno varoņu izskats. I.Zandere stāstīja, ka viņai vienmēr ir patikuši spēlēt ar vārdiem tā, lai tie būtu interesanti. Viņa arī saviem jau lielajiem bērniem bija sacerējusi mazos dzejoliņus ar atskaņām, lai palīdzētu viņiem pārvarēt nevēlēšanos iet vannā. Lupatiņu tēli radās no mākslinieces Ūnas Laukmanes filca darbiem, kuru ilustrācijas ir redzamas I.Zanderes dzejoļu grāmatā “Iekšīņa un ārīņa”. Un kurš gan nezina, kā izskatās zeķīte, spilventiņš, lakatiņš vai cimdiņš?

Pirmskolas “Daugaviņa” bērni arī skaitīja I. Zanderes dzejoli “Kas pa mežu skraida” un rādīja teatrālu uzvedumu par “Pasaciņu asaciņu par sēņošanu”. Tika dziedātas arī dziesmiņas ar dzejnieces vārdiem “Pa piena ceļu bērni nāk”, “Mētelpoga” un “Pieci slapji gadi” – no filmiņas par Lupatiņiem.

Bērni tika iepazīstināti ar jaunākajām grāmatām – “Kamoliņš un kaste” un vairākus, autore jaunus dzejoļus par siera rituli un futbola vārtiem, dzejniece speciāli bija rakstījusi Saulkalnes pirmsskolas mazajiem bērniem.



Novembra beigās PII “Daugaviņa” audzēkņi un viņu audzinātāji devās uz bibliotēku, lai iepazītos ar bibliotēkas krājumu un uzzinātu, kas ir pieejams bibliotēkā. Mācību iestāde jau 12 reizi saņēma Ekoskolu augstāko apbalvojumu - Starptautisko Zaļo karogu. 2024./2025.m.g. tēma ir "Energija" un tās ietvaros bērni kopā ar audzinātājiem bija izveidojuši plakātus, kurus atnesa uz bibliotēku, lai tos apskatīti bibliotēkas apmeklētāji.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:



## 8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darbs pārskata periodā veikts saskaņā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra izdotajām „Latvijas novadpētniecības vadlīnijām”. Turpinās novadpētniecības materiālu sistemātiska apkopošana un uzglabāšana.

Pārskata perioda **prioritātes novadpētniecības darbā:**

1. Realizēta virtuālā projekta “**Salaspils novada vēstures stāsts**” 2. kārtā: demoversijas palaišana (atlasīts, apstrādāts un sagatavots saturs par Salaspili, sākot no senvēstures līdz mūsdienām, 4 kartēs aptverot 7 vēstures posmus; sagatavots tekstuālais, vizuālais un audio saturs par 80 Salaspils novada objektiem, sagatavoti un ierunāti 19 audiotāsti, izveidota viena spēle par Rīgas HES celtniecības laikā applūdinātajām mājām).

2. Paplašināta novadnieka **Knuta Skujenieka vietnes pieejamība** – sagatavoti un vietnē pievienoti visu audiofailu transkripti latviešu un angļu valodā (240 audiofaili).

3. Īstenota plaši apmeklēta Knuta diena Salaspilī: organizēts oriģināls un kvalitatīvs **koncertstāsts “Kā klājas?”**, aktualizējot un iedzīvinot novadnieka Knuta Skujenieka radošo mantojumu un piemiņu. Knuta dienas norise dokumentēta videoierakstā, kas ikvienam interesentam pieejams Salaspils novada bibliotēkas veidotajā vietnē Knutsskujenieks.lv. Sadarbībā ar Salaspils novada Tūrisma informācijas centru izveidots ikvienam pieejams **tūrisma maršruts pa Salaspili** “Knuta Skujenieka dzejas pastaiga” jeb “Knutpunkti” (vairāk par Knuta dienas norisi: <https://knutsskujenieks.lv/knuta-diena/ka-klajas>).

4. Aktualizēta **stāstniecība kā metode bibliotēku novadpētniecības darbā** (organizēts stāstniecībai veltīts novadpētniecības seminārs Pierīgas reģiona bibliotēkām, organizēts sarīkojums “Applūdināto māju stāsti”).

5. Iekļaujoties **“Latviešu grāmatai 500”** iniciatīvā, realizētas divas aktivitātes – izveidota klātienē un arī virtuālā izstāde, kā arī publikācija biblioteka.lv un Salaspils Vēstis par Salaspils novada bibliotēkas īpašo O. Immermanis kolekciju ([“Latviešu grāmatai 500” gaidot. Bibliotēkas un lasīšana. Salaspils.](#)”), kā arī sadarbībā ar Pierīgas publiskajām bibliotēkām sagatavots virtuāls ieskats Pierīgas bibliotēku dibināšanas vēsturē un plašāka publikācija par Salaspils novada bibliotēkas dibināšanas pirmsākumiem (Savu vēsturi pārskatot: Pierīgas bibliotēku pirmsākumi un Salaspils gadījuma piemērs).

**Novadpētniecības krājumu** veido iespiestie materiāli – grāmatas un preses rakstu kopijas, kā arī digitālie novadpētniecības resursi – elektroniskie dokumenti, attēli, video un skaņu ieraksti. Iespiestie materiāli tiek glabāti novadpētniecības lasītavā, preses rakstu kopijas kārtotas tematiskajās mapēs. Elektroniskie teksta dokumenti un citi digitālie novadpētniecības resursi tiek glabāti Bibliotēkas publiskajā diskā un uz ārējā cietā diska. Novadpētniecības resursi tiek aprakstīti novadpētniecības datubāzē un ir pieejami lietotājiem vai nu attālināti vai bibliotēkā uz vietas. Novadpētniecības krājums tiek veidots iespējami pilnīgs, komplektējot un aprakstot visu, kas tiek izdots un publicēts par novadu un novadniekiem.

*Tabula „Novada datubāzes rādītāji”*

	2022	2023	2024	Ierakstu skaita starpība
Kopējais ierakstu skaits	36628	37270	38769	+ 1499

Pārskata periodā turpināts Bibliotēkas kā Pierīgas reģiona galvenās bibliotēkas darbs pie novada datubāzes ierakstu kvalitātes kontroles – rediģēti Pierīgas publisko bibliotēku ieraksti, sniegtas konsultācijas un apmācības. Šajā gadā īpaši aktualizēts jautājums par novadpētniecības mapju aprakstu pievienošanu elektroniskajam katalogam – sniegtas konsultācijas un ieteikumi, kā rezultātā lielākā daļa Pierīgas bibliotēku, kurām tas vēl nebija izdarīts, izveidoja novadpētniecības mapju aprakstus un pievienoja eksemplārus elektroniskajā katalogā, **tā nodrošinot šo materiālu plašāku pieejamību un precīzāku izmantojamības uzskaiti.**

### **Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana.**

Pārskata periodā tika izvērtēts digitālo kolekciju un virtuālo izstāžu saturs, kā arī precizēti kritēriji un definīcijas jēdzieniem “digitālā kolekcija” un “virtuālā izstāde”, līdz ar to šobrīd Salaspils novada bibliotēkas krājumā ir 9 digitālās kolekcijas un 12 virtuālās izstādes.

Pārskata periodā izveidotas divas jaunas virtuālās izstādes:

1. [Olgas Immermanis kolekcija.](#)
2. [Pierīgas bibliotēku pirmsākumi.](#)

Digitalizēti 133 fotoattēli un citi materiāli no (1) Knuta Skujenieka privātā arhīva, kā arī (2) novadnieku bibliotēkai nodotās fotogrāfijas “Salaspils applūdināto māju stāsti” sarīkojumā, kas tika organizēts, pieminot 50 gadus kopš Rīgas HES izbūves. (3) Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālo objektu pārvaldības sistēmā DOM turpinās regulāra laikraksta „Salaspils Vēstis” numuru pievienošana.

2024. gadā netika digitalizēts viss Salaspils koru vēstures kolekcijas arhīvs, kā tas bija iecerēts, pirmkārt, saistībā ar projekta “Salaspils novada vēstures stāsts” lielo darba apjomu, otrkārt, saistībā ar novecojušā skenera darbības traucējumiem un nepietiekamo kvalitāti.

**Novadpētniecības krājuma izmantošana** pārskata gadā bijusi aktīva. Tā saistīta ar skolēnu un studentu mācību uzdevumiem, zinātniski pētnieciskajiem darbiem un sabiedrības pieaugošo interesi par novadu. Uzziņas sniegtas par Salaspils vēsturi, dabu, novadniekiem, pašvaldības iestāžu vēsturi un uzņēmējdarbību novadā. Īpaši daudz izmantotas novadpētniecības mapes saistībā ar dzejnieka Knuta Skujenieka piemiņas saglabāšanu un aktivitātēm novadā – dzejas pastaigu, dzejniekam veltītās sienas izveidi Rīgas Mūzikas un mākslas dārzā un virtuālo projektu par Salaspils novada vēsturi. Pieprasītas arī zinātnisko institūtu, Rīgas HES celtniecības rezultātā aplūdināto māju fotogrāfijas utml.

**Novadpētniecības darba popularizēšana** – skatīt augstāk pie “prioritātes novadpētniecības darbā”.

**Novadpētniecības istabas** – Salaspils novada bibliotēkai nav novadpētniecības istabu.

### **Galvenie secinājumi pārskata periodā**

Novadpētniecības darbs bibliotēkā tiek veikts sistemātiski un mērķtiecīgi, meklējot arvien jaunus veidus, lai popularizētu novadpētniecības krājumu, aktualizētu lokāli nozīmīgas tēmas un veicinātu kopienas piederības izjūtu Salaspils novadam. Darbs tiek veikts, izvērtējot prioritātes un pieejamos resursus, tomēr jūtams cilvēkresursu trūkums tieši digitalizēšanai un materiālu metadatu veidošanai.

Salaspils novada bibliotēka veic novadpētniecības darbu par visu novadu, taču arī filiālēs iespējams īstenot novadpētniecības aktivitātes un vēlams iesaistīties kopēju darbu realizēšanā.

**Dienviņu filiālbibliotēkā** ir pieejams neliels novadpētniecības materiālu krājums: grāmatas, vietējā avīze „Salaspils Vēstis” un mape ar nozīmīgākajiem žurnālu un avīžu rakstiem par Salaspili un salaspiliešiem. Novadpētniecības resursi tiek popularizēti, veidojot izstādes un sniedzot uzziņas. Piemēram, pasākumā “Stāstu stāsti” par Latvijas kultūras kanonu tika runāts arī par novadniekiem kultūras darbiniekiem, kopīgi apspriesta filmu “Ābols upē” un tajā filmētās epizodes, saistītas ar Rīgas HES būvniecības laiku Salaspilī, pieminēts Salaspils memoriāls un tā veidotāji, kas ierakstīti Latvijas kultūras kanonā. Pēc lasītāju pieprasījuma Dienviņu filiālbibliotēkā tiek sniegti uzziņu materiāli par Salaspili, novadniekiem un iestādēm. Bieži tiek vaicāta informācija par Nacionālo Botānisko dārzu un tā darbiniekiem, dārzkopjiem, kas sarakstījuši grāmatas. Tāpat bibliotēkas apmeklētāji interesējas par Salaspils vēsturi, dažādiem faktiem, apdzīvotām vietām. Skolas vecuma bērni bieži vaicā par Salaspili teikās, pasakās un tautas dziesmās.

**Saulkalnes filiālbibliotēkas** novadpētniecības materiāli ikvienam ir pieejami Bibliotēkas veidotājās tiešsaistes datubāzēs. Saulkalnes filiālbibliotēka 2024. gadā uzsākusi darbu Novada datubāzes papildināšanā, aprakstot laikraksta “Salaspils novada vēstis” rakstus. Tiek veikta Saulkalnes apkārtnes fotofiksācija un fotogrāfijas aprakstītas novadpētniecības datubāzē, tā papildinot novadpētniecības krājumu. Bibliotēkas vadītāja iesaistījies arī Knuta Skujenieka vietnes pieejamības uzlabošanā, transkribējot un tulkojot vietnē pieejamos audiofailus. Kopumā ir izveidoti un rediģēti 528 MARC ieraksti, izveidota un rediģēta 291 anotācija, aprakstītas 20 Saulkalnes fotogrāfijas un veikta transkripcija 30 audio failiem Knuta Skujenieka vietnes fotogrāfijām.

Filiālbibliotēkā ir pieejama informācija par Salaspils novada vēsturi, tās apkārtni un divas brīvpieejas novadpētniecības mapes, kurās ir atlasīti raksti par Saulkalni un tās vēsturi. Tāpat bibliotēkā ir izvietoti bukleti par interesantākajām tūrisma apskates vietām un velomaršrutiem.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:



## 9. Projekti

Tabula "Projektu apkopojums"

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms eur	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
"Ceļotāju stāsti"	VKKF		Pasākumu cikls ar ceļotājiem – grāmatu autoriem	Neatbalstīts
"Tulkotāju iela"	VKKF	1200	2025.gadā tikšanās ar Latvija labi zināmām un augsti novērtētām tulkotājām: S.Brici, I.Šmiti, D.Meieri, I.Beķeri, R.Punku	Atbalstīts
Salaspils novada vēstures stāsts	Salaspils novada pašvaldība	1077	Projekta mērķis- sekmēt novada kultūras mantojuma saglabāšanu, veicināt uz kompetencēm vērstu izglītības satura apguvi, tālākizglītību, tūrisma attīstību, kopienas saliedētību un socializāciju	Atbalstīts
Knuta Skujenieka dzejas pastaiga	Salaspils novada pašvaldība		Bibliotēka līdzdarbojusies dzejas pastaigas punktu sagatavošanā un izvietojumā pilsētvidē	
Knuta Skujenieka siena Salaspils Mūzikas un mākslas dārzā	Salaspils novada pašvaldība		Bibliotēka izstrādājusi satura koncepciju	
NedLib - "Digitālās kompetences un informācijpratība bibliotekāriem"			Sadarbība un bibliotēku informācijas speciālista dalība Erasmus programmas stratēģiskās partnerības projektā (2024. gada februāris-2026. gada augusts)	Atbalstīts

## 10. Publicitāte

Informācija par Bibliotēkas aktualitātēm regulāri tiek publicēta Salaspils novada bibliotēkas tīmekļa vietnē

[www.biblioteka.salaspils.lv](http://www.biblioteka.salaspils.lv), sociālajos tīklos: <https://www.facebook.com/salaspilsbiblioteka/>, <https://twitter.com/Salaspilsb>, [https://www.instagram.com/salaspils\\_novada\\_biblioteka/](https://www.instagram.com/salaspils_novada_biblioteka/). Salaspils novada pašvaldības tīmekļa vietnē – [www.salaspils.lv](http://www.salaspils.lv) un ik mēnesi pašvaldības drukātajā izdevumā „Salaspils Vēstis”. Pārskata periodā nodrošināta publicitāte arī Latvijas bibliotēku portālā.

Tabula "Publikācijas par Salaspils novada bibliotēku 2024"

Datums	Publikācijas vieta	Nosaukums, tēma	Autors
26.01.2024	Salaspils Vēstis	Kāpjam augšā! [par ceļotāju stāstu ciklu bibliotēkā 2024. gadā]	S.Stikute
26.01.2024	Salaspils Vēstis	Ceļi, kas turpinās. [par tikšanos bibliotēkā ar ceļotāju Juri Albertu Ulmani]	I.Gredzena
26.01.2024	Salaspils Vēstis	Afiša par tikšanos bibliotēkā ar ceļotāju Juri Albertu Ulmani	S.Stikute
26.01.2024	Salaspils Vēstis	Aicina iepazīt bibliotēkas īpašo kolekciju [par O.Immermanis kolekcijas izstādi bibliotēkā Grāmati500 kontekstā]	B.Īvāne

29.01.2024	Bibliotēku portāls	"Latviešu grāmatai 500" gaidot. Bibliotēkas un lasīšana. Salaspils [par O.Immermanis kolekcijas izstādi bibliotēkā Grāmatai500 kontekstā]	B.Īvāne
23.02.2024	Salaspils Vēstis	Aizvadīts Imanta Ziedoņa jubilejas gads [par aizvadītajā gadā organizēto izlaušanās spēli "Tagadbrīdis ar Imantu Ziedoni" bibliotēkā]	I.Siņica
23.02.2024	Salaspils Vēstis	Aiņa Erdmaņa akvareļu izstāde Salaspils novada bibliotēkā	I.Gredzena
23.02.2024	Salaspils Vēstis	Ceļotāju stāstos viesosies Ilona Balode [par plānoto tikšanos bibliotēkā ar ceļotāju, rakstnieci un mūziķi]	I.Gredzena
23.02.2024	Salaspils Vēstis	Alpīnista pieredze par došanos uz Everestu [par aizvadīto tikšanos bibliotēkā ar alpīnistu, zemessargu, uzņēmēju Albertu Ulmani]	I.Gredzena
28.03.2024	Salaspils Vēstis	Bibliotēkā cittautieši stiprina un pilnveido latviešu valodas prasmes [par sarunvalodas klubu bibliotēkā]	I.Gredzena, B.Īvāne
28.03.2024	Salaspils Vēstis	Savu vēsturi pārskatot: Salaspils novada bibliotēkas pirmsākumi [par bibliotēkas dibināšanas gadu]	B.Īvāne
28.03.2024	Salaspils Vēstis	Bibliotēku nedēļa, afiša	L.Siliņa
28.03.2024	Salaspils Vēstis	Mājas Daugavas dzelmē, afiša	L.Siliņa
28.03.2024	Salaspils Vēstis	Aktīvs laiks Salaspils novada bibliotēkā	SBN
16.04.2024	Bibliotēku portāls	Savu vēsturi pārskatot: Pierīgas bibliotēku pirmsākumi un Salaspils gadījuma piemērs	B.Īvāne
31.05.2024	Salaspils Vēstis	Pieredžu kolecionāre Brīnumzemē (atskats par "Ceļotāju stāsti" tikšanos ar E.Ruku)	S.Stikute
18.07.2024	Bibliotēku portāls	Stāsti un bibliotēkas. [Par Pierīgas reģiona novadpētniecības semināru un stāstniecību bibliotēkās]	B.Īvāne
30.8.2024	Salaspils Vēstis	Knuta diena Salaspilī	B.Īvāne
27.9.2024	Salaspils Vēstis	Interaktīva izstāde bērniem	I.Siņica
27.9.2024	Salaspils Vēstis	Noskaidroti Pierīgas reģiona Skaļās lasīšanas sacensību laureāti	I.Siņica
27.9.2024	Salaspils Vēstis	Ceļotāju stāstos par vidusāziju	I.Gredzena
27.9.2024	Salaspils Vēstis	Grafiķa Pētera Džigura darbu izstāde	I. Zariņa
25.10.2024	Salaspils Vēstis	Sapņu mednieki Salaspils novada bibliotēkā	S.Stikute
25.10.2024	Salaspils Vēstis	Salaspils novada bibliotēkā apskatāma Vitauta Budreikas foto izstāde	S.Stikute
25.10.2024	Salaspils Vēstis	Pūčuļēnu skola mazajiem lasītājiem	L.Ozoliņa
25.10.2024	Salaspils Vēstis	Knuta Skujenieka dzejas pastaiga	TIC, SNB
25.10.2024,	Salaspils Vēstis	Dekāne uz riteņiem Vidusāzijā (atskats par "Ceļotāju stāsti" tikšanos ar Diānu Paunu)	S.Stikute
19.11.2024	Bibliotēku portāls	Uz "Bibliotheca Baltica" simpoziju atskatoties ( <a href="https://www.biblioteka.lv/uz-bibliotheca-baltica-simpoziju-atskatoties/">https://www.biblioteka.lv/uz-bibliotheca-baltica-simpoziju-atskatoties/</a> )	B.Īvāne
29.11.2024	Salaspils Vēstis	Salaspils novada bibliotēkā patriotu nedēļa	I.Zariņa
29.11.2024	Salaspils Vēstis	Ceļojošā izstāde "Vai grāmatai ir knābis?"	SBN
29.11.2024	Salaspils Vēstis	Bibliotēkā pieejami projekts "Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām" izdevumi	Abonements
29.11.2024	Salaspils Vēstis	Par sapņiem, kas piepildās [par tikšanos bibliotēkā ar ceļotājiem Alīnu un Jēkabu Andrušaitiem]	I..Gredzena
29.11.2024	Salaspils Vēstis	Salaspils novada bibliotēka piedalās starptautiskā simpozijā Polijā	B.Īvāne
20.12.2024.	Salaspils Vēstis	Zigurds Teikmanis viesojas Salaspils novada bibliotēkā	I.Zariņa
20.12.2024.	Salaspils Vēstis	Jura Alberta Ulmaņa foto izstāde par ekspedīciju uz Everestu	SNB
20.12.2024	Salaspils Vēstis	Salaspils novada bibliotēkas direktore Daiga Orbidāne saņēmusi Kultūras ministrijas atzinības rakstu.	E.Gleizde

Bibliotēkas tīmekļa vietnē lietotāji tiek informēti par pasākumiem, izstādēm, pakalpojumiem. Pārskata periodā tapušas jaunas virtuālās izstādes un kolekcijas - "Olgas Immermanis kolekcija" – 50 sesijas, virtuāls ieskats Pierīgu bibliotēku pirmsākumos – 86 sesijas. Knuta Skujenieka multimedialā vietne - 6197 sesijas. Kopumā pārskata periodā tīmekļa vietnei 140070 sesijas.

Tabula "Sociālo tīklu saturvienību skaits"

	Saturvienību skaits
	<b>2024</b>
Facebook	246
Instagram	147
X	35

## 11. Sadarbības tīkla raksturojums

Bibliotēkai bijusi sadarbība ar visām Salaspils izglītības iestādēm (nodarbības un pasākumi), Daugavas muzeju (konsultācijas projekta *Salaspils novada vēstures stāsts* vēsturisko periodu un notikumu definēšanā), Salaspils novada TIC ("K.Skujenieka dzejas pastaigai" atlasīti materiāli satura veidošanai, failu izvietošana un tekstu rediģēšana), Salaspils novada pašvaldību (konsultācijas, dizains un materiālu atlase "Knuta sienas" saturam un piemiņas vietas izveidei), Sociālo pakalpojumu centru, reģiona bibliotēkām, LNB (kā prakses bibliotēka LNB īstenotajā projektā "EU4Dialogue: improving exchanges across the divide through education and culture", nodrošināja 3 dienu profesionālās prakses Gruzijas bibliotekāriem (4cilvēki) – 9., 14., 15.maijā, LBB u.c.

### Bibliotēku interešu aizstāvības darbs

Bibliotēkas speciālisti pārskata periodā aktīvi darbojušies bibliotēku interešu pārstāvniecības jomā, aktualizējot nozarei aktuālus problēmjaudājumus. Piemēram, tika publicēts raksts par bibliotēku vēstures pētniecības problemātiku un nepieciešamību pārskatīt oficiālo bibliotēku dibināšanas gadu korektumu. Esam aktualizējuši šos jautājumus arī Pierīgas publiskajās bibliotēkās, Latvijas bibliotēku direktoru sanāsmē u.c., rosinot Latvijas publisko bibliotēku darbiniekus iedziļināties bibliotēku vēstures būtībā un tajā, cik nozīmīga ir korekta bibliotēkas vēstures reprezentācija.

Savu atpazīstamību Bibliotēka veicinājusi arī starptautiskā mērogā, piedaloties Bibliotheca Baltica simpozijā Polijā ar priekšlasījumu "Librarian as a service provider in a complex ethnic environment. Is the library an apolitical space?". Priekšlasījumā tika rosināta diskusija par tādiem sarežģītiem jautājumiem kā bibliotēku neitralitātes princips, pieeja krājuma attīstībai kara apstākļos un valodas lietojumam, sniedzot bibliotēkās pakalpojumus. Esam apstiprinājuši izmaiņas bibliotēkas krājuma pārvaldības politikā, vairs neiepērkot agresorvalstīs izdotus iespieddarbus, aicinām arī citas bibliotēkas apzināties savu lomu kopējos ģeopolitiskos procesos. Uzskatām par nepieciešamu iniciēt un rosināt nozares atklātu diskusiju par šiem jautājumiem.

Salaspils novada **bibliotēkas sadarbība novadpētniecības jomā** pārskata periodā norisinājusies vairākos virzienos:

- ar Pierīgas reģiona bibliotēkām, veidojot kopīgu virtuālo izstādi "Pierīgas reģiona bibliotēku pirmsākumi", kā arī organizējot stāstniecībai veltītu Novadpētniecības semināru Pierīgas reģiona bibliotekāriem.
- ar vietējo kopienu un Daugavas muzeju novadpētniecības materiālu apzināšanā, tos izmantojot projektam "Salaspils novada vēstures stāsts".
- ar Salaspils izglītības iestādēm, īstenojot kopīgas iniciatīvas Valsts svētkos, Eiropas dienā utml.

- ar Salaspils novada pašvaldību un Tūrisma informācijas centru, aktualizējot novadnieka Knuta Skujenieka piemiņas iedzīvināšanu pilsētvidē (Knuta Skujenieka dzejas pastaiga, Knuta diena, Knuta siena "Rīgavas Mūzikas un mākslas dārzā" u.c.)

### **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

Sadarbība veiksmīgi tiek praktizēta ar Salaspils pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēm (6) un skolām (2). Tā veidojas pēc savstarpējās ieinteresētības, pateicoties vienas vai otras puses iniciatīvai un entuziasmam. Ilggadēji sadarbības partneri ir LNB Bērnu literatūras centrs, īstenojot lasīšanas veicināšanas programmu *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija* un konkursu *Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības*. Īstenojot lasīšanas veicināšanas projektu *Grāmatu starts* sadarbība ar LNB Atbalsta biedrību. Ciešāka un aktīvāka sadarbība bija ar Anitu Terehovu Salaspils 1. pirmsskolas izglītības metodiķi, kas īpaši uzrunāja un iesaistīja pedagogus piedalīties lasīšanas veicināšanas programmā *Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā*.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem



## **12. Metodiskais un konsultatīvais darbs**

Reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu un to finansēšanu attiecīgajā novadā nodrošina starpnovadu līgumattiecības. Statistikas uzskaitē ir 37 (iepriekš 38) vietējas nozīmes bibliotēkas un 1 reģiona galvenā bibliotēka.

Izmaiņas - ar 2024. gada 28. marta Siguldas novada domes lēmumu Atmodas bibliotēka noteikta par Lēdurgas bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vietu "Atmoda".

Ikgadējās bibliotēku vizitācijās pārskata periodā apmeklēta 8 novadu 41 bibliotēka (t.sk. 3 skolu bibliotēkas). Vizitācijās pavadītas 10 darba dienas. Apmeklējot bibliotēkas, īpaša uzmanība pievērsta akreditācijas komisijas ieteikumu izpildei, datu kvalitātei BIS Alise un novadpētniecības darbam. Pēc bibliotēku apmeklējuma pašvaldībai tiek rakstīti informatīvi ziņojumi par bibliotēkā konstatēto, kā arī ieteikumi darba kvalitātes uzlabošanai.

### **Īstenotie profesionālās pilnveides pasākumi:\***

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	5.01.2024.	Tiešsaistes platforma Zoom	Salaspils novada bibliotēka	Informatīva tikšanās par Bibliotēku statistikas atskaišu aizpildīšanu	23	40min
2.	7.02.2024.	Salaspils novada bibliotēka	Salaspils novada bibliotēka	Valodas aktuālie jautājumi /D.Liepa/. Darbs BIS Alise /I.Berga, I.Vilcāne/. Novadpētniecības darba aktualitātes /B.Īvāne/. Diskusija par demokrātijas jautājumiem /A.Pantaļejevs, .Kamoliņš/.	58	5h
3.	6.03.2024.	Tiešsaistes platforma Zoom	Salaspils novada bibliotēka	Nozares literatūra, bibliotēku krājums un ietekmes stāsti: kā mēs varam palīdzēt? /A.Iltnerē/. Digitālā bibliotēka, kur satiekas kultūras mantojums, stāsti un cilvēki /E.Ausēja/. Profesionālās literatūras apskats /E.Vīksna/. Atskatoties uz 2023.gadu (skaitļu dinamika; aktivitātes reģiona bibliotēkās - pieredzē dalās Pierīgas reģiona publisko bibliotēku darbinieki) .E.Gleizde/.	87	4h

4.	3.04.2024.	Salaspils novada bibliotēka	Salaspils novada bibliotēka	Komunikācija ar deviantas uzvedības cilvēkiem /Ž.Rudakova, K.Kravale/. Publiskās runas veiksmes un neveiksmes /N.Bērzs/. Darba aktualitātes /Salaspils novada bibliotēkas speciālisti/.	57	5h
5.	29.05.2024.	Klātiene – Salaspils novads	Salaspils novada bibliotēka	Novadpētniecības seminārs Salaspilī – Stāstniecība bibliotēkās /B.Īvāne/. Stāsts un stāstnieks /G.Pakalns/. Piemiņas ansamblis Doles salas un apkārtnes appludinātajām mājām. Appludināto māju stāsti /R.Ķikuste/. Ekskursija “Daugavas muzejā” gida pavadībā. <i>Skat. Pielikums Nr.11</i>	55	6h
6.	27.08.2024.	Saldus novads	Salaspils novada bibliotēka sadarbībā ar Saldus novada bibliotēku	Profesionālās pieredzes apmaiņas brauciens uz Saldus novada bibliotēkām. Brauciena mērķis ir iepazīties ar Saldus novada publisko bibliotēku darbu.	35	5h
7.	2.10.2024.	Tiešsaistes platforma Zoom	Salaspils novada bibliotēka	Droša un efektīva digitālā vide - digitālo atkritumu apsaimniekošana /V.Sprugaine/. eParaksta izmantošana ērtākai ikdienai /U. Jirgensone/. Kas ir droša bibliotēka digitālajā pasaulē? /E.Rotgalvis/	84 (t.sk. 16 skolu bibliotekāri)	2h 30min.
8.	6.11.2024.	Klātiene – Salaspils novads	Salaspils novada bibliotēka	Bibliotēku statistikas datu ievade Latvijas Kultūras datu portālā: atkārtojam un aktualizējam /D.Rudzīte/. Lekcija – praktiska nodarbība “Improvizācijas teātra spēļu metodikas izmantošana bibliotekāra darbā” /L.Smildziņa/	66	5h
9.	15.11.2024.	Tiešsaistes platforma Zoom	Salaspils novada bibliotēka	Lekcija “Priekšmetošanas pamatprincipi. Priekšmeti un to autoritatīvā kontrole” /M.Apenīte/	27	2h
10.	11.12.2024.	Baložu pilsētas Kultūras nams	Salaspils novada bibliotēka sadarbībā ar Baložu pilsētas bibliotēku	Gada noslēguma pasākums Baložos	80	5h
<b>KOPĀ</b>					<b>572</b>	<b>40h 10min</b>

(1 stunda = 60min.)

#### Citas metodiskā darba aktivitātes:

- Pārskatu gatavošana par bibliotēku darbu un ziņojumu sūtīšana pašvaldību vadītājiem.
- Statistiskas ziņas un rakstiskās gada atskaites apkopošana par Pierīgas reģiona publiskajām bibliotēkām.
- Līdzdalība dažādos konkursos un pasākumos:
  - 22 Pierīgas publiskās un 28 skolu bibliotēkas piedalās VKKF kultūras programmas „Lasīšanas veicināšana” apakšprogrammā „Bērnu un jauniešu žūrijā 2024”;
  - 7 publiskās un 7 skolu bibliotēkas\* organizēja izglītojošus pasākumus Drošāka interneta dienas ietvaros (\*dati no mājaslapas [www.drossinternets.lv](http://www.drossinternets.lv));
  - 7 skolu bibliotēkas piedalās LNB Skaļās lasīšanas sacensībās. 2024.gada septembrī klātienē rīkots Pierīgas reģiona fināls. Pierīgas reģiona *Skaļās lasīšanas sacensību* čempiona godu saņēma Ernests Eihmanis no Privātās pamatskolas “Gaismas tilts97”. Ralfs Mitkevičs no Ādažu vidusskolas un Elza Adele Strautiņa no Ķekavas

vidusskolas tika nominēti par konkursa laureātiem. Visi trīs ieguva ceļazīmi uz *Skaļās lasīšanas sacensību* nacionālo finālu.

- 23 Pierīgas publiskās un 9 skolu bibliotēkas organizē Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas (13.11.-19.11.) pasākumus.
- Publiskās bibliotēkas piedalījās Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas un LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas organizētajā pasākumā „Digitālā nedēļa 2024”.
- 2024. gadā Bibliotēka bija prakses vieta 3 praktikantēm - 2.kursa studentēm no LU Sociālo zinātņu bakalaura programmas “Informācijas pārvaldība”.
- Veikta informācijas koordinēšana, citu institūciju pieprasīto datu apkopošana, kā arī izplatīta informācija par jaunākajiem metodiskajiem materiāliem un aktuālāko informāciju nozarē.
- Pierīgas reģiona bibliotēkām regulāri dalīti bezatlīdzībā saņemtie izdevumi.

Pārskata periodā **pieredzes apmaiņas** nolūkos Bibliotēkā ieradās kolēģi Jelgavas pilsētas un novada bibliotēkām (39).

#### *Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām*

**Izglītības iestādēm** tiek sniegtas konsultācijas un metodiskā palīdzība pārsvarā šādos jautājumos - BIS Skolu Alise - katalogizācija, cirkulācija, MARC 21 apraksta lauki, komplektēšana, kā arī par krājuma inventarizāciju. 2024.gadā 24 Pierīgas skolu bibliotēkai tika nodrošināts veiksmīgs darbs BIS Skolu Alise.

#### *Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija darbā ar bērniem un jauniešiem*

Pierīgas reģiona bibliotēkām regulāri tiek sniegta **konsultatīvā palīdzība darbam ar bērniem**, krājuma sistematizēšanā pa vecuma grupām un novietojumu BIS Alise.

Tika koordinēts Latvijas Nacionālās bibliotēkas iniciētais konkurss *Nacionālā Skaļās lasīšanas sacensība*, komunikācija un informācijas apmaiņa, apzināti nākošie konkursa rīkotāji Pierīgas reģionā un sniegtas nepieciešamās uzziņas.

Neatņemama metodiskā darba sastāvdaļa ir **konsultācijas par bibliotekārā darba jautājumiem**. Katru gadu nemainīgi tās sniegtas par statistikas atskaišu (izmaiņas atskaitē, jauno datu uzskaitē, finanšu sadaļa, personāls u.c.) aizpildīšanu un teksta pārskatiem. Citas tēmas: jaunu darbinieku pieņemšana darbā un kritēriju noteikšana, bibliomāta iegāde, bezatlīdzības izdevumu sadale bibliotēkām u.c.

Salaspils novada bibliotēkas vadošie speciālisti regulāri sniedz konsultācijas un risina dažādas problēmas. Konkrētu darba jautājumu risināšana notiek ar attiecīgo speciālistu – sistēmas administratoru, Datu apstrādes, Abonementa, Lasītavas un Bērnu un jauniešu apkalpošanas nodaļas darbiniekiem. Visi jautājumi tiek risināti un uz tiem sniegtas atbildes.

Izmantojot Salaspils novada bibliotēkas struktūrvienību vadītāju atskaites, pārskatu sagatavoja Salaspils novada bibliotēkas direktore Daiga Orbidāne

# Pierīgas reģiona publiskās bibliotēkas 2024.gadā

## 2024.gada pārskatu kopsavilkums

### Darba prioritātes un sasniegumi

Bibliotēkas kā novada sakārtotas un ērtas infrastruktūras sastāvdaļa, harmoniskas dzīves telpas, kultūras vērtību glabātuves, kas veido novada identitāti, sekmē inteligēntas vietējās kopienas attīstību. Viena no Pierīgas reģiona publisko bibliotēku prioritātēm 2024.gadā bija darbs ar ģimenēm ar bērniem, ar lasītprasmes veicināšanu, valodas izkopšanu, piederības sajūtas veicināšanu. Bibliotēkās tika rīkoti tematiski pasākumi, bibliotekārās stundas un izstādes dažādām auditorijām. Bibliotēku darbības prioritāte saistāma ar mūsdienīgu un kvalitatīvu pakalpojumu maksimālu pieejamību pilsētas / novada iedzīvotājiem.

Bibliotēkas ir izglītojošas, informatīvas un kultūras iestādes, kuru mērķis, attīstoties, pilnveidojoties un iekļaujoties vienotā publisko bibliotēku tīkla struktūrā, ir nodrošināt mūsdienīgu un kvalitatīvu bibliotēku pakalpojumu maksimālu pieejamību. Bibliotēkas ir vietējās kopienas socializācijas un informācijas aprites vieta, kas veicina novada sabiedrības izaugsmi un interešu daudzpusību. Teicamus apstākļus lasītāju apkalpošanai rada bibliotēku telpu tehniskais stāvoklis, vides pieejamība, mūsdienīgais interjers un plašums. Esošie pakalpojumi tika pilnveidoti, nodrošinot labāku digitālo resursu pieejamību un daudzveidīgākus pasākumus bērniem un jauniešiem. Prioritārie uzdevumi izvirzīti sekojošos darbības virzienos:

- savlaicīga un kvalitatīva lietotāju informacionālā pieprasījuma apmierināšana;
- lietotāju un pārējās sabiedrības savlaicīga informēšana virtuālajā vidē par bibliotēku aktualitātēm, t.sk. par grāmatu jaunieguvumiem, kā arī pārējo iespieddarbu krājuma un citu pakalpojumu pieejamību;
- bērnu un jauniešu lasītprasmi un lasītvēlmes veicināšana, t.sk. pirmskolas vecuma un jaunāko klašu audzēkņu iepazīstināšana ar grāmatu pasauli un bibliotēku piedāvātajām iespējām.

### Ādažu novads

Ādažu bibliotēka 2024. gada maijā atzīmēja bibliotēkas pastāvēšanas 100 gadus un darbs bija vērsts, lai stāstītu par Ādažu publiskās bibliotēkas simtgades laikposmu – bibliotēkas vēsturi, bibliotēkas izaugsmi un attīstību.

### Ķekavas novads

Baložu pilsētas bibliotēka viens no pārskata perioda prioritāriem darba virzieniem bija darbs pie agrāko Baldones novada bibliotēku (Baldones bibliotēka un Baldones vidusskolas bibliotēka) bibliogrāfisko datu pārceļšanas/migrācijas uz Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogu. Bibliotēka turpina attīstīt pasākumus un aktivitātes, kas ne tikai veicina bērnu un jauniešu lasītprasmi, bet arī pieaugušo lasītprīeku un mūžizglītību. Bibliotēkas fokusējās uz medijpratības un informācijpratības pasākumiem gan bērnu un jauniešu, gan arī pieaugušo auditorijai

### Mārupes novads

Mārupes novada bibliotēkas darba prioritātes 2024. gadā:

- bibliomāta pakalpojuma ieviešana,
- darba ar bērniem veicināšana,
- amatu un slodžu pārskatīšana,
- krājuma izkārtojuma uzlabošana un norāžu atjaunošana.

### Olaines novads

Gaismu bibliotēkas 2024.gada prioritātes:

- pieejamības atjaunošana – uzbūvēta jauna uzbrauktuve iekļūšanai bibliotēkā;
- pasākumu organizēšana ārpus bibliotēkas telpām – tika noorganizēti un labi novērtēti astoņi pasākumi ārtelpā.

### **Ropažu novads**

Ropažu novadā 2024. gada periodā izstrādāta un apstiprināta “Ropažu novada kultūras attīstības stratēģija 2024.–2028. gadam”, pirmais Ropažu novada plānošanas dokuments, kas vērsts uz kultūras kā specifiskas nozares plānošanu vidējā termiņā, dokumentā tiek noteikti arī bibliotēku nozares stratēģiskie mērķi un rīcības. Stratēģijas izstrādes nepieciešamība ir balstīta uz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu reformu, kuras rezultātā Ropažu novadā tika apvienotas Ropažu, Stopiņu, Garkalnes novadi un Vangažu pilsēta.

Ropažu bibliotēka pārskata periodā koncentrējās uz inovatīvu pakalpojumu ieviešanu, sabiedrības lasītprasmes veicināšanu un kopienas iesaisti. Liela uzmanība tika pievērsta bibliotēkas āra telpas uzlabošanai un bērnu un jauniešu auditorijas piesaistei. Tika uzlabota sadarbība ar izglītības iestādēm, organizēti pasākumi, kā arī sekmīgi iesaistīti dažādu vecuma grupu iedzīvotāji bibliotēkas aktivitātēs. Tika uzsākta gatavošanās bibliotēkas mājaslapas izveidei, lai risinātu informācijas pieejamības problēmas pašvaldības mājaslapā.

Ulbrokas bibliotēkas prioritātes ir novadpētniecības satura digitalizācija un jauna resursu atlase, sagatavojot ceturto Pētera Brūvera kalendāru divpadsmit mēnešiem. Muzeja nakts pasākuma ietvaros kalendāra “Muzeji izglītībai un pētniecībai” stāsta “Mācību un studiju laika pazīmes – lomas, stereotipi, pētniecība un stils” prezentācija. Viesos novadnieks E.Venters, dzejnieka laikabiedri un Ulbrokas Mūzikas un mākslas skolas Ģitāristu ansamblis skolotāja K.Hermaņa vadībā. Desmitās Dzejas dienas pasākums P.Brūvera dzimtajās mājās "Kalēji". Dzejas diena un Dabas koncertzāle “*Ķērpjībārdis. Atstātās zīmes*”. Viesos dzejnieki Edvīns Raups, Māris Salējs, Inese Zandere, mūziķi Ingus Ulmanis, Aigars Voitišķis, Kaspars Tobis, Andris Sējāns.

### **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēkas darba prioritātes:

- projekta „Ēkas Raiņa ielā 7 Saulkrastos energoefektivitātes uzlabošana” noslēgums;
- likvidētās filiāles “Sēja” struktūrvienības – pakalpojumu sniegšanas vietas krājuma izvērtēšana un ņemšana grāmatvedības uzskaitē Saulkrastu novada bibliotēkas krājumā; kā arī inventāra un pamatlīdzekļu izvērtēšana, norakstīšana un pārvietošana uz citām iestādēm.

### **Siguldas novads**

Siguldas novada bibliotēkas darba prioritātes:

- Lasītpatikas popularizējošu pasākumu organizēšana.
- Jaunas lasītveicināšanas programmas izstrāde.
- Konsultatīvas un metodiskas palīdzības sniegšana novada publiskajām un skolu bibliotēkām.
- Bibliotēkas darbinieku profesionālā pilnveide, apmeklējot kursus, seminārus un konferences.
- Bibliotēkas aktivitāšu zonas labiekārtošana mazuļiem.

### **Jauni pakalpojumi, esošo pakalpojumu pilnveide, nozīmīgi/jauni projekti**

Reģiona bibliotēkās turpināts darbs pie bibliotēku informācijas pakalpojumu darba attīstīšanas, tai skaitā – attālināto pakalpojumu uzlabošanas, datubāzu pieejamības nodrošināšanas un lietotāju konsultēšanas. Organizēti pasākumi medijpratības un informācijas meklēšanas veicināšanai dažādām mērķgrupām, kā arī bibliotēku publicitātes nodrošināšanai. Attīstīti pasākumi un aktivitātes, kas ne tikai veicina bērnu un jauniešu lasītprasmi, bet arī pieaugušo lasītpraksi un mūžizglītību.

Kopumā pie 16 reģiona bibliotēkām uzstādīti bibliomāti.

Ropažu novada bibliotēkas iegādājas jaunus QR kodu skenerus, lai papildinātu un uzlabotu bibliotēkas piedāvāto digitālo pakalpojumu klāstu bibliotēku lietotājiem. Paplašinot pašvaldības mobilās lietotnes iespējas, Ropažu novada iedzīvotāji ir pirmie Latvijā, kas savu digitālo Iedzīvotāja karti tagad var izmantot arī kā bibliotēkas lasītāja karti. Mobilo lietotni “Ropažu novads” pašvaldība veidoja sadarbībā ar uzņēmumiem SIA “ZZ Dats” un SIA “Mobilly”, bibliotēku informācijas sistēmas ALISE integrācija ar mobilo lietotni veikta sadarbībā ar SIA “Tietoevry Latvia”.

Pie Ādažu bibliotēkas jūnija mēnesī uzstādīts bibliotēkas grāmatu pakomāts – bibliomāts, kas ļauj bibliotēkas lietotājiem saņemt nepieciešamās grāmatas arī ārpus bibliotēkas darba laika – agri no rīta, vēlu vakarā vai brīvdienās t. i. 24/7 režīmā.

Bibliotēkas darbinieces piedalās Ādažu novada pašvaldības projektā “LIFE\_BauhousingEurope”, pilns nosaukums “Skaisti, ilgtspējīgi, kopā: jaunās Eiropas Bauhaus pieejas piemērošana sabiedrisko ēku pārveidošanai, lai veicinātu plašu apkaimju transformāciju”. Projekts vērsts uz apkaimes līmeni, lai veiksmīgi uzrunātu iedzīvotājus kā visefektīvāko veidu, kā atrisināt klimata pārmaiņas, enerģētisko krīzi un pastāvīgo resursu trūkumu.

Baložu pilsētas bibliotēkas brīvdabas aktivitātes – bibliotēka piedalījās vasaras ievadfestivālā Rāmvā. Ķekavas novada tūrisma, kultūras un uzņēmēju pārstāvju zonā bibliotēkai bija savs stends, kur varēja iepazīties ar bibliotēkas pakalpojumiem, interaktīvā veidā izspēlēt dažādas spēles un atjautības uzdevumus gan lieli, gan mazi festivāla apmeklētāji. Bibliotēkā tiek turpināts darbs pie kvalitatīva satura radīšanas sociālajos tīklos un bibliotēkas mājas lapā. Līdz ar katalogu apvienošanu novada iedzīvotājiem ir lielākas iespējas SBA kārtā iegūt nepieciešamās grāmatas no jebkuras novada bibliotēkas, tai skaitā Baldones. Līdz ar katalogu apvienošanu novada bibliotēkas pārgāja uz jaunā e-kataloga versiju, kas ir mūsdienīgāka un intuitīvi uztveramāka

Baldones bibliotēka, lai nodrošinātu kvalitatīvus un mūsdienīgus pakalpojumus, kas aptver dažādas iedzīvotāju mērķgrupas, uzsākusi sadarbību ar sociālā dienesta dienas centru. Apzinot pašvaldības iedzīvotājus ar īpašām vajadzībām, tiek piegādātas grāmatas un periodiskie izdevumi lasītājiem, kas nevar apmeklēt bibliotēku klātienē, tā veidojot pakalpojumus klientiem ar īpašām vajadzībām

Arī pie Mārupes novada bibliotēkas, Siguldas novada bibliotēkas, Mazcenas bibliotēkas un Jaunolaines bibliotēkas pārskata periodā uzstādīti bibliomāti.

Mārupes novada bibliotēka - jauni pasākumi bērniem un jauniešiem, piemēram, Bibliotēku nedēļas aktivitāte “Dzīvās grāmatas” kopā ar 5 dažādu jomu profesionāļiem un vidusskolēniem.

Gaismu bibliotēka iesaistījusies Olaines novada NVO aktivitātēs un lasītveicināšanas kustībā “Kopiena lasa”.

Ropažu bibliotēkā pārskata periodā realizēts projekts, kura ietvaros bibliotēkas iekšpagalmā tika uzstādīta pārvietojama skatuve un soli, veicinot kvalitatīvāku un pievilcīgāku pasākumu norisi. Projekts ir sekmējis gan vietējās sabiedrības iesaisti, gan arī stiprinājis bibliotēkas tēlu, nostiprinot savas pozīcijas kā nozīmīgam vietējās kultūras un izglītības centram.

Saulkrastu novada bibliotēkā 2024. gadā tika veikti lietus ūdens kanalizācijas sistēmas būvdarbi un labiekārtota pieguļošā teritorija. Pērn ēkā veikta jumta, fasādes un cokola siltināšana, izbūvēta jauna ventilācijas sistēma ar siltumatguves sistēmu (rekuperāciju), kā arī uzstādīti jauni logi un durvis, lai nodrošinātu ēkas energoefektivitātes uzlabošanu.

Papildus ēkas 2. stāvā izbūvētas jaunas labierīcības bibliotēkas apmeklētājiem, pārbūvēta elektroapgādes sistēma, izbūvētas jaunas videonovērošanas, automātiskās ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas, atjaunoti iekšējie ūdensvada un kanalizācijas tīkli. Projekta

kopējās izmaksas plānotas 906 426,46 EUR, no tām ERAF finansējums 213 228 EUR, valsts budžeta dotācija 19 849,06 un pašvaldības līdzfinansējums 673 349,20 EUR.

Siguldas novada bibliotēkas jaunums - apmeklētājiem pieejama vienvietīga klusuma kabīne individuālam darbam, kurā var koncentrēties un netraucēti strādāt. Kompaktā klusuma kabīne ir kā neliela aprīkota telpa, kura piemērota individuālam darbam – aprīkota ar galdu, sēdvietu, skaņas izolācijas materiālu iekšpusē un LED gaismu.

Veicinot kopienas sadarbību ar bibliotēku, bibliotēka ir uzsākusi jaunu programmu “Mūsu lasītāju talanti”. Bibliotēkā ir izveidota izstāžu un sarunu telpa, kur tiek eksponētas lasītāju veidotas (talantu) izstādes, kā arī norisinās kopienas tikšanās. Ir veikta bērnu literatūras nodaļas mazuļu zonas labiekārtošana, ir iegādāts grīdas segums, kas dod iespēju mazuļiem brīvi pavadīt laiku spēlējoties vai lasot.

Vasaras sezonas laikā, no jūnija līdz augusta beigām, piedāvā pakalpojumu saviem lietotājiem – videi draudzīgu grāmatu un citu izdevumu piegādi uz mājām ar īpašu grāmatu velosipēdu “SIGULDIEŠI LASA”. “Velo bibliotēka” kā pakalpojums darbojas Siguldas pilsētā. Vasaras sezonas laikā pakalpojumu aicināti izmantot iedzīvotāji, kuriem nokļūšana līdz bibliotēkai ir apgrūtināta, - seniori un ģimenes ar maziem bērniem. Velo bibliotēkas pakalpojums tiek nodrošināts sadarbībā ar skolēnu vasaras nodarbinātības programmu.

2024.gada vasarā pie Štūres laukuma tika atklāta vasaras āra lasītava, kurā bija atrodams grāmatu apmaiņas skapis un ērta sakārtota vide grāmatu lasīšanai. Tajā ikviens var ievietot jau savas izlasītās grāmatas un vietā paņemt kādu sev tīkamāko. Āra lasītava ir piemērota gan pieaugušajiem, gan bērniem – lai atpūstos, lasītu un pavadītu laiku kopā. Āra lasītavā apmeklētāju ērtībām pieejamas dažādas sēdvietas – šūpulītīkls, no paletēm veidoti sēžamie, pufi, kā arī uzstādītas šūpoles, kuras kā balva iegūtas veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumā, 21 dienu sacenšoties starp Latvijas pašvaldībām pārvietošanās izaicinājumā “Km skaita pavasarī!”. Āra lasītavā norisinājās dažādi pasākumi bērniem un jauniešiem.

Sadarbībā ar Neredzīgo bibliotēku, Siguldas novada bibliotēka lasītājiem piedāvā audiogrāmatas un lieldrukas grāmatas.

Inčukalna bibliotēka strādā pie tā, lai bērnu un jauniešu auditorijai veidotu priekšstatu par vietu, kur pavadīt laiku jēgpilnās un izzinošās aktivitātēs. Vasaras noslēgumā jauniešu pasākumā “Hei! Viss tikai sākas” organizēja izlaušanās spēli bibliotēkā “Izaicinājums” ar tetovēšanas darbnīcu. Jauniešu projektu konkursā Bibliotēka kā konsultāciju sniedzējs uzrunāja jauniešus un palīdzēja uzrakstīt divus projektus, kas tika atbalstīti un īstenoti. Sadarbību ar jauniešu auditoriju Bibliotēka veicināja, vadot Medijpratības nodarbības Inčukalna pamatskolā, iekļaujot iepazīstināšanu ar Bibliotēkas piedāvājumu un atbalsta veidiem.

2024.gadā tika īstenots un 2025. gadā turpinās Bibliotēkas lasīšanas maratons “Grāmatu BINGO”, kur, izvēloties un izlasot 25 grāmatas pēc noteiktām pazīmēm, var sakrāt uzlīmes un saņemt balvu.

Lai iegūtu papildus telpas, Siguldas novada pašvaldības līdzdalības budžeta konkursa ietvaros 2023. gadā tika iesniegts projekts par āra lasītavas izveidi pie Inčukalna bibliotēkas, kas finansējumu neieguva. Tomēr, pateicoties, aktīvajai pozīcijai, Bibliotēka sadarbībā ar Inčukalna pagasta iedzīvotāju padomi, Siguldas novada pašvaldību pieņēma privātu dāvinājumu - āra lasītavu kā atsevišķu vissezonas ēku 20 m<sup>2</sup> platībā, kas tika atvesta un uzstādīta pie Bibliotēkas 2024. Gada septembrī. Āra lasītavu plānots atklāt 2025. gada maijā. Tā tiks izmantota iedzīvotāju lasīšanas aktivitātēm, bibliotekārajām nodarbībām un citiem pasākumiem.

2024. gadā izveidots un darbojās *Inčukalna grāmatu klubiņš*, kas katram, kurš lasa vai plāno lasīt grāmatas, ir vieta lasītāja pieredzes bagātināšanai. Tikšanās notika vienu aptuveni reizi mēnesī. Klubiņā tiek aplūkoti dažādi lasītāko grāmatu topi, izpētīts jaunāko grāmatu piedāvājums Bibliotēkā un diskutēts par izlasīto un citām aktuālām tēmām.

**“Restarts lasīšanai” (LNB ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu, sadarbībā ar partneriem 2024. gadā uzsāka plašu sabiedrības iesaistes kustību “Restarts lasīšanai”)**

Sabiedrības iesaiste kustībā “Restarts lasīšanai” norit visu pārskata gadu ar dažādām aktivitātēm. Darbs ar “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2024” ekspertiem – tikšanās ar autoriem, “Dzejas dienas”, “Ziemeļvalstu literatūras nedēļa” un citi lasīt veicinoši literatūras pasākumi.

Baložu pilsētas bibliotēka paralēli lasīšanas projektiem, sākusi jaunu lasīšanas iniciatīvu sadarbībā ar pašvaldības PII iestādi “Avotiņš”.

Mārupes novada bibliotēka par godu “Latviešu Grāmatai 500” Bibliotēkā notika izstāde ar senākajām Bibliotēkā pieejamajām grāmatām.

Olaines bibliotēka iesaistījās nozīmīgā aktivitāšu ciklā "Latviešu grāmatai 500" piedāvājot plašu Kanādā izdoto grāmatu izstādi “Latviešu grāmatas ceļi pasaulē”.

Zaķumuižas bibliotēkā organizētais pasaku vakars ģimenēm "Pastāsti man pasaciņu" ir pasākums, kurā piedalās gan ģimenes ar bērniem, gan seniori (izspēlē pasaku) un mūzikas skolas audzēkņi (izdzied pasaku). Mērķis ir veicināt ģimeņu interesi apmeklēt bibliotēku, kā arī mudināt tās izmantot bibliotēkas krājumu, piedāvājot iespēju baudīt stāstus, mūziku un kopā pavadīt laiku.

Ulbrokas bibliotēkā ar pašvaldības atbalstu un sadarbībā ar literātiem, dzejniekiem, tulkotājiem, vēsturniekiem īstenota jauna cikla “Laikabiedri” norise. Attīstīti vairāki vides un lasīšanas projekti, kas rosina sabiedrības iesaisti lasīšanas kustībā, tostarp, “Restarts lasīšanas” veicināšanā, ko turpina “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2024” eksperti.

Nākamā aktivitāte - dalība Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstītā projekta “Grāmata rosina sarunu par aktuālo” literārās darbnīcas “Ukraina un karš grāmatu lappusēs” ietvaros īstenota tikšanās ar aktrisi, runas pedagogi un grāmatu autori Zani Daudziņu. Tikšanās laikā uzsākām ziedojuma akciju, aicinot dāvināt jaunas krāsojamās grāmatīņas, zīmuļus un zīmuļu asināmos, lai kara laikā atbalstītu Ropažu novada sadraudzības pilsētas Bojarkas mazos iedzīvotājus.

Siguldas novada bibliotēka turpināja attīstīt pasākumus un aktivitātes, kas ne tikai veicina bērnu un jauniešu lasītprasmi, bet arī pieaugušo lasītprieku un mūžizglītību, pievēršot uzmanību medijpratībai. Kā veiksmīgs lasītveicināšanas darba modelis bērniem ir bibliotēkas izstrādātā programma “La(p)sa”.

Bibliotēku nedēļas laikā cikla "Latviešu grāmatai 500" zīmē ar norisinājās aktivitāte, kurā Siguldas novada bibliotēkas aicināja ikvienu lasītāju līdz 20. aprīlim iesaistīties Bibliotēku nedēļas aktivitātē "Selfijs ar grāmatu" ar mērķi veicināt lasītprieku, rosināt dalīties ar grāmatu, ko šobrīd lasa, parādīt fotogrāfijās lasīšanas ieradumus, kā arī paust atziņu, ko katram dod lasīšana, dalīties ar grāmatās gūtajām atziņām. No iesūtītajiem darbiem Bibliotēku nedēļas laikā veidoja foto kolāžas savās kopienās.

Inčukalna bibliotēkā īpašs darbs tika veltīts bērnu un jauniešu auditorijai ar mērķi veidot pieredzi, ka Bibliotēka ir vieta, kur var saņemt visu nepieciešamo atbalstu lasīšanai. Lasītprasmes veicināšanai pārskata gadā Bibliotēka piedāvāja atbalsta pasākumus, īstenojot lasīšanas veicināšanas nodarbības ar terapijas suņiem “Lasi ar suni” sadarbībā ar servisa suņu biedrību “Teodors” un nodarbību Inčukalna pamatskolas Erasmus+ projekta ietvaros, kur piedalījās sākumskolas bērni ar lasīšanas grūtībām. Katru mēnesi tika organizētas Siguldas novada lasīšanas veicināšanas programmas “La(p)sa” nodarbības pirmsskolas bērniem, kas ietver lasīšanu ar rotaļu elementiem, diskusijas, spēles un radošo darbnīcu. Savukārt, 3-4 gadus veciem bērniem notika projekta “Grāmatu starts” Pūčulēna skola, kur trīs nodarbību ciklā tika iesaistīti 8 dalībnieki kopā ar vecākiem.

Jūlijā Bibliotēka organizēja Lasīšanas svētkus, kuru laikā tika atklāta un popularizēta “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024”, nodrošinot dalībniekiem izmantošanai divus komplektus ar kolekcijas izdevumiem un uzsākta lokāla lasīšanas akcija “Grāmatu BINGO”, lai motivētu apmeklēt bibliotēku un izlasīt vismaz 25 grāmatas.

## **LNB datu centra problēmas ietekme publisko bibliotēku darbā (2024. gada 1. jūlijā LNB datu centrā tika konstatēti darbības traucējumi, kas ietekmēja bibliotēkas un datu centra klientu informācijas sistēmu darbību)**

2024.gada 1. jūlijā LNB datu centrā konstatētie darbības traucējumi būtiski ietekmēja bibliotēkas informācijas sistēmu darbību, radot apgrūtinājumus lasītāju apkalpošanā un datu apmaiņā. Šie traucējumi izcēla nepieciešamību uzlabot tehnoloģisko infrastruktūru un bibliotēkas pielāgojās, īstenojot alternatīvus risinājumus un izmantojot manuālu apkalpošanu. LNB datu centra darbības traucējumi pilnībā apturēja BIS Alise lietošanu, kā rezultātā ietekmēja arī rādītājus un veicināja neprecizitātes resursu izsniegšanas uzskaitē. Īslaicīgo darbību atjauninājumu laikā ievadītie dati sistēmā nesaglabājās.

Visi dati un darbības, kas tika veiktas pēc 30.jūnija nebija saglabājušies un tos nebija iespējams atjaunot, līdz ar ko bibliotēkās vēl vismaz vienu mēnesi pēc BIS Alise darbības atsākšanās konstatēja kļūdas izdevumu izsniegumu datos. Saistībā ar šo incidentu atsevišķām bibliotēkām vajadzēja risināt vairākas konfliktsituācijas ar lasītājiem, kā arī veltīt papildus resursus datu ievadei / labošanai sistēmā. Atsākot lietot BIS Alise, nebija ieteicams veikt darbības, kas prasa lielāku sistēmas kapacitāti (piemēram, meklēšanu, grāmatu aprakstu veidošanu, jaunu sūtījumu ievadi u.tml.).

Bibliotēkas min, ka pakalpojumu kvalitāti negatīvi ietekmēja LNB datu centra darbības traucējumi, kad 2024.gada jūlijā vairākas dienas sistēma nebija pieejama. Grāmatu izsniegšana un saņemšana notika manuāli. Atsākoties BIS Alises darbībai, grāmatas un prese atkal tika izsniegta elektroniski. Diemžēl pēc dažām dienām BIS Alise atkal nebija pieejama un atzīmētie dati par izsniegumu, saņemšanu un rezervāciju pazuda. Pagāja ilgs laiks šo sistēmas radītu seku likvidēšanai

Baložu pilsētas bibliotēka - Ķekavas novada bibliotēkās BIS Alise nedarbojās laikā periodā 1.07.-21.07, trīs pilnas nedēļas. Kamēr citām bibliotēkām piekļuve tika pakāpeniski atjaunota, Ķekavas novada bibliotēkas valstī palika pēdējās, kurām BIS Alise nedarbojās. Grāmatu saņemšana un izsniegšana tika fiksēta manuāli, exel un word failos pēc datumiem. Tāpat šajos failos tika fiksēti lūgumi pagarināt grāmatas, pierēģistrēt lietotājus, atjaunot lietotāju datus, ielikt rindās u.c. Nodotās grāmatas tika izvietotas kastēs. Lietotājiem tika izsniegtas tikai tās grāmatas, kas atrodas plauktos, tādejādi domājot par to, lai atgriežoties ierastajās sliedēs, nebūtu problēma ar grāmatu rindām. Trešās nedēļās beigās situācija bija kritiska, jo bibliotēka bija pilna ar nodoto grāmatu kastēm, plaukti tukši. Bibliotēkas apmeklētāji kļuva aizvien neapmierinātāki, jo sāka trūkt lasāmvielas, kā zināms, visi vēlas lasīt jaunas grāmatas, bet bija spiesti izvēlēties arī vecākas grāmatas vai neatbilstošas savai lasīšanas gaumei. 18.jūlijā bibliotēka uzrakstīja vēstuli, adresētu KISC vadībai, ar lūgumu uzrakstīt oficiālu ziņojumu Ķekavas pašvaldībai ar situācijas skaidrojumu. Vēstule netika nosūtīta, jo pirmdien, 22.jūlijā sistēma sāka darboties. Pēc BIS Alise atjaunošanās dažu dienu laikā tika sakārtots krājums. 22. jūlijā tika izsniegti 1860 eksemplāri, 23. jūlijā saņemti 1050 eksemplāri.

Kopumā datu zudumi netika konstatēti. Ķekavas novada bibliotēku neziņa bija liela, jo vasaras sākumā notika agrākā Baldones novada bibliotēku (Baldones bibliotēka un Baldones vidusskolas bibliotēka) bibliogrāfisko datu pārceļšana uz Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogu. Satraukums bija par to, vai nebūs zuduši dati, jo tika ieguldīts apjomīgs darbs sagatavošanās un datu pārceļšanās procesā, kas prasīja papildus laika resursus Baldones un Baložu bibliotēku darbiniekiem. Tāpat šajā procesā tika ieguldīti lieli finanšu līdzekļi no pašvaldības budžeta. Pēc BIS Alise atjaunošanās no Tietoevry Latvia bibliotēkas saņēma īsu situācijas aprakstu par sistēmas atjaunošanos. Šī iestāde bija vienīgā, kas nosūtīja ziņu par situācijas skaidrojumu, ne no KISC, ne no LNB oficiāla informācija netika saņemta. Respektīvi, iztrūkst informācija, ka problēmas ir novērstas un līdzīgi scenāriji neatkārtosies. Rudenī bibliotēkām bija divas epizodes, kad īslaicīgi nedarbojās BIS Alise. Līdzīgās situācijās iesaistītās iestādes ir aicinātas cieņpilni un atklāti komunicēt ar Latvijas bibliotēkām, skaidrot situāciju, lai cik sarežģīta tā nebūtu. Atklātība un sadarbība palīdz novērst konfliktsituācijas, konspirācijas teorijas un veido savstarpēju uzticēšanos.

Ulbrokas bibliotēkas piemērs - viena no konstatētajām situācijām: 3.jūlijā Ulbrokas bibliotēkā tika reģistrēts jauns lasītājs, kurš no krājuma izvēlējās grāmatu līdzī nēmšanai. Lasītājs tika reģistrēts, grāmatas izsnieguma apstiprinājums fiksējās izdrukātajā čekā. Pēc divām nedēļām lasītājs atnesa grāmatu, bet sistēmā nav datu ne par reģistrēto lasītāju, ne arī par izsniegto grāmatu. Ievadot reģistrēšanās brīdī piešķirto lasītāja kartes numuru, atklājās, ka šāds lasītāja kartes numurs piešķirts citam lasītājam, kurš reģistrēts 8.jūlijā Upesciema Tautas bibliotēkā (vēl joprojām bija sistēmas traucējumi). Ulbrokas bibliotēkā personu reģistrējām no jauna, piešķirot citu lasītāja kartes numuru.

No sistēmas radītajiem traucējumiem secināms, ka daļa no krājuma izsniegto un saņemto eksemplāru informācijas nesaglabājās, radot sajukumu bibliotēkas krājumā un kādu laiku (apmēram +/- mēnesi) bija nepieciešams koriģēt izsnieguma informāciju, jo daļa grāmatu, kas it kā izsniegtas lasītājiem, atradās plauktā un otrādi – jābūt plauktā, bet ir vēl pie lasītājiem.

Pēc šiem jūlija BIS ALISE darbības traucējumiem, ik pa laikam ir jūtamas “blaknes”, jo itin bieži pie grāmatu izsniegšanas uznirst logs “sistēmas kļūda”, “dati nav saglabājušies” vai “šis eksemplārs ir jau izsniegts citam lasītājam”. Ir bijušas pāris situācijas, kad tiek saņemti izsniegtie eksemplāri, bet kaut kur dziļāk sistēmā tie ir nobloķēti un skaitliski rāda, ka pie lasītāja atrodas kāds eksemplārs, bet skatoties izsnieguma informācijā – informācija neuzrādās.

Jāpiebilst, ka pēdējā pus gada laikā ļoti bieži un ilgstoši jāgaida, kamēr BIS ALISEs sistēma apstrādā ievadīto informāciju.

### **Citas ar bibliotēkas darbu saistītās problēmas, to risinājumi, citi aktuāli jautājumi**

Vairākas bibliotēkas min - pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokumenti atbalsta videi draudzīgu saimniekošanu un moderno tehnoloģiju izmantošanu, kas tiek ņemts vērā (samazināts atkritumu urnu daudzums, uzlabojot dzeramā ūdens kvalitāti, zuda nepieciešamība pasūtīt ūdeni plastmasas pudelēs), arī plānojot bibliotēkas attīstību turpmāk.

Baldones bibliotēka joprojām atrodas vecajā ēkā, celta apmēram 20.gs. pirmajā pusē. Ēka ir nolietota, fasādes pilnīga atjaunošana tuvākajā nākotnē nav paredzēta. Bibliotēkai atvēlētajā pirmajā stāvā ir veikti ieguldījumi elektroinstalāciju, griestu, grīdas seguma atjaunošanā, nomainīti logi un durvis, radiatori un izremontētas telpas, atjaunots apgaismojums un iegādātas kvalitatīvas bibliotēkas mēbeles un grāmatu plaukti. Problēma ir īpašuma juridiskajā formā: ēka ir kopīpašums: 1.stāvs pieder pašvaldībai, tajā atrodas bibliotēka, 2.stāvā atrodas privatizēti dzīvokļi.. Ķekavas domei joprojām nav stratēģijas plāna, saistībā ar bibliotēkas jauno, iespējamo atrašanās vietu.

2017.gadā bibliotēkas telpās tika atklāts Valsts un pašvaldību vienotā klientu apkalpošanas centrs (VPVKAC), kas vietējiem iedzīvotājiem nodrošināja piekļuvi VPVKAC pakalpojumiem. Sākot ar 2024.gadu šie pakalpojumi bibliotēkā vairs nav pieejami, jo tika pieņemts lēmums bibliotēkas telpās klientu centru slēgt un pārcelt to uz Baldones pārvaldi, kur strādā pašvaldības klientu apkalpošanas speciālistes un lietvede.

2024.gada 28.maijā notika Baldones bibliotēkas kataloga datu (~165000) imports (pārcelšana) no Pierīgas novada bibliotēku kopkataloga (veido Salaspils novada bibliotēka) uz Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogu. Pēc datu pārcelšanas Baldones un Baložu bibliotēkas darbinieki tikai norīkoti uz datu pārbaudi un labošanu - tika dzēsti dubultā importētie ieraksti, pievienotas Baldones bibliotēkas siglas un dzēsti tukšie ieraksti.

Baložu pilsētas bibliotēka atrodas kultūras nama otrajā stāvā, tā ir grūti pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem un vecākiem ar bērnu ratiņiem. Lifta izbūves iespēju sarežģī tehniski apstākļi. Nepieciešamības gadījumā Bibliotēkas darbinieki šādiem lasītājiem paši nones grāmatas vai ievieto pasūtījumu bibliomātā. Ir sāktas sarunas ar pašvaldības vadību, izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētājam ir iesniegts priekšlikums par jaunas ēkas nepieciešamību. Priekšlikumā ir aprakstīta tagadējā situācija un nākotnes telpu kvadrātūra, lai Bibliotēka varētu

attīstīties atbilstoši mūsdienu prasībām un MK noteikumiem. Liela lietus rezultātā bibliotēkā divas reizes tecēja griesti, neizturēja jumta segums. Jumta problēma ir aktuāla jau vairākus gadus, tiek risināts jautājums par jauna seguma nomaiņu. Pirmajā epizodē ūdens bija satecējis uz grīdas, neradot kaitējumu Bibliotēkas krājumam. Otrajā epizodē griesti neizturēja lasītavā, un ūdens tika uz lietotāju datora, kopētāja, nokrita viena piekaramo griestu plāksne. Tehniku izdevās izžāvēt, tā darbojas.

Mārupes novada bibliotēka - 2024.gadā apstiprināts jauns novada zīmols, kas iekļauj trīs vērtības: iespējas, atvērtība, jauda. Tas noder kā vadmotīvs arī Bibliotēkas darbā. Iedzīvotājiem tiek radītas jaunas iespējas, piemēram, bibliomāta pakalpojums (grāmatu saņemšanai un nodošanai) - viens Piņķos pie Bibliotēkas, otrs Jaunmārupē pie Mazcenu bibliotēkas. Patlaban nav rasta iespēja uzbūvēt vai iekārtot bibliotēku Mārupes pilsētā, taču 2025. gada investīciju plānā iekļauta iecere par bibliomāta uzstādīšanu arī Mārupē.

Olaines bibliotēka - Olaines novada pašvaldības līmenī vairāku gadu garumā tiek risināta lielākā Bibliotēkas problēma – nodrošinājums ar platības un aprīkojuma ziņā atbilstošām telpām. Uz nenoteiktu laiku ir “iestrēdzis” īstenošanai virzītais celtniecības projekts "Multifunkcionālās ēkas Jelgavas ielā 23, Olainē, jaunbūve", kur mājvieta paredzēta arī Olaines Bibliotēkai, vienviet atradoties gan pieaugušo, gan bērnu un jauniešu literatūras nodaļai.

Upesciema Tautas bibliotēkas galvenā problēma – telpu trūkums. Pietrūkt plauktu, lai izvietotu grāmatas. Plauktos, kas bija atvēlēti jauno grāmatu izstādēm ir aizpildīti un bērnu literatūras jaunumiem vietu nav. Nav arī, kur organizēt pasākumus. Agrāk bibliotēka tos organizēja skolas telpās, bet tagad jaunās telpas pēc remonta ir modernizētas, ar mūsdienīgu tehniku aprīkotas. Citas iestādes skolas telpās netiek ielaistas.

Saulkrastu novada bibliotēka - pārskata periodā bibliotēku speciālistu atalgojums joprojām nav konkurētspējīgs nozarē. Darbiniecēm ir jāpildina informācijas meklēšanas prasmes datubāzēs un katalogos. Pašvaldībai jānodrošina iespēja nodrošināt bibliotēkas pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem renovētajā ēkā. Pēc ēkas renovācijas nepieciešams iegādāties bibliomātu ar grāmatu saņemšanas un nodošanas funkcijām, kā arī jārealizē iecere uzlabot bibliotēkas tīmekļa vietni.

Siguldas novada bibliotēka kā vienu no būtiskām problēmām min darbu divos kopkatalogos, kas rada neērtības ne tikai bibliotēkas darbiniekiem, bet arī lietotājiem. Tiklīdz katalogus būs iespējams apvienot, tiks uzlabota SBA sadarbība starp novada bibliotēkām, lietotājiem būs iespēja vienā katalogā apskatīt visu novada bibliotēku grāmatu pieejamību.

Bibliotēkai ļoti aktuāla problēma ir mājaslapas trūkums. Tā kā novada bibliotēku skaits ir liels, ir audzis arī publicējamās informācijas daudzums.

Inčukalna bibliotēkā vērojams vietas trūkums bērnu un jauniešu zonai, bibliotekārajām nodarbībām, pasākumiem un grāmatu krājuma izvietošanai. Bibliotēku ikdienā apmeklē vidēji 70 apmeklētāji, no kuriem vidēji 30 bērni. Pasākumu organizēšana vietas trūkuma dēļ traucē ikdienas bibliotekāro darbu.

Vasaras periodā labos laika apstākļos bibliotēkas pasākumi varēja norisināties ārvidē. 2024. gada martā tika atvērta Inčukalna kopienas centrs apmēram 300 m attālumā, kur notika Bibliotēkas organizēti plašāka mēroga pasākumi. 2025. gadā plānots atvērt āra lasītavas ēku 20m<sup>2</sup> platībā bibliotekārajām nodarbībām un pasākumiem.

2024.gada novembrī Inčukalna bibliotēkas vadītāja piedalījās “Erasmus+” mācību mobilitātes pieaugušo izglītības sektorā “Bibliotēkas darbinieku profesionālo kompetenču pilnveide pieaugušo izglītības, attīstības un jauninājumu veicināšanai”ursosos Itālijā, Boloņā. Mobilitāte īstenota, lai uzlabotu iespējas novada pieaugušajiem un senioriem gūt jaunus zināšanas no ārvalstu pieredzes, sekmējot neformālo izglītību, veicinot mūžizglītību.

## 1. Vispārīgs bibliotēkas/reģiona bibliotēku raksturojums

### Īss situācijas apraksts

Reģiona bibliotēkās ilgtspējīgas attīstības mērķi tiek iesaistīti, veicot gandrīz visus piedāvātos pakalpojumus. Īpaši tiek pievērsta uzmanība šādiem mērķiem:

- nodrošināt iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību un veicināt mūžizglītības iespējas – piedāvājot novada iedzīvotājiem dažādas lasīšanas veicināšanas aktivitātes un individuālās apmācības datorprasmju uzlabošanai, piekļuvi informācijai pastāvīgai zināšanu un prasmju pilnveidošanai.
- veikt novadpētniecības darbu, kultūras mantojuma dokumentēšanu, saglabāšanu nākamajām paaudzēm un pieejamību.

Pārskata periodā attīstības stratēģijas mērķi un uzdevumi tiek sasniegti atbilstoši uzstādītiem mērķiem. Bibliotēkas aktīvi strādā pie izglītojošu programmu izstrādes, lai veicinātu mūžizglītību dažādām vecuma grupām, ir pilnveidoti pakalpojuma sniegšanas veidi.

2021.gadā pēc ATR Pierīgas reģiona tika izveidoti 8 novadi – kopumā 38 publiskās bibliotēkas. Reģionā ir seši ārējie apkalpošanas punkti (Siguldas un Ropažu novados), viena pakalpojumu sniegšanas vieta (Sigulda novadā), 16 bibliomāti un 3 grāmatu nodošanas iekārtas.

Tabula “Bibliotēku sadarbības modelis - Pierīga”

Bibliotēku sadarbības modelis reģionā	Atzīmēt atbilstošo
Centralizēts	Ķekavas novads Mārupes novads Salaspils novads Saulkrastu novads Siguldas novads
Decentralizēts	Ādažu novads Olaines novads Ropažu novads
Jaukta tipa	-

Pierīgas reģiona vietējas nozīmes publiskajām bibliotēkām atbalsta funkcijas nodrošina reģiona galvenā bibliotēka - Salaspils novada bibliotēka, veicot metodisko un konsultatīvo darbu, kā arī uztur vienotu datu un moduļu pārvaldību BIS ALISE kopkatalogā, ko nodrošina SIA “Tieto Latvija”.

**Ropažu novadā,** Pašvaldības funkcijas centralizēti pamatdarbības jautājumos nodrošina arī Ropažu novada dome, piedāvājot vienotās pašvaldību sistēmas (VPS) dokumentu plūsmu vadības sistēmā (DVS) Visvaris un strukturējot darbu visos pamatjautājumos: grāmatvedība un finanses, personālvadība, IKT, iepirkumi, juridiskie pakalpojumi, projektu vadība, iekšējais audits, telpu uzturēšana, atalgojums, arhīvs. Iestādes darbiniekiem ir iespēja saņemt dokumentus un pārņemt dokumentu datus no Dokumentu integrācijas vides. Pašvaldības vajadzībām pielāgota ērta darba plūsma – uzdevumu saraksts, uzdevuma izpildes kontrole un vairāku nesaistītu dokumentu vienlaicīga parakstīšana. Ātrāk un mērķtiecīgāk tiek sasniegts darba rezultāts. Vadītājam ir iespēja deleģēt uzdevumu katram darbiniekam atsevišķi vai pa grupām. Tiek sagatavoti bibliotēkas rīkojumi par pamatdarbību un personālu. Tiek veikta darbinieku novērtēšana. Iestādei, tās darbības īstenošanai, ir sava nomenklatūra, definēti finanšu līdzekļi, budžeta pārvaldība, funkciju deleģēšana, atbildība un nozīmīgu projektu attīstība.

Savukārt **Ķekavas novada Centrālā bibliotēka** strādā vienotās pašvaldību sistēmas (VPS) dokumentu plūsmu vadības sistēmā (DVS) Visvaris un Namejs, organizējot darbu visos pamatjautājumos: grāmatvedība un finanses, personālvadība, atalgojums, arhīvs utt.

### **Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā (izmaiņas juridiskajā statusā, institūcijas struktūrā u. c. būtiskas izmaiņas)**

2023. gada 29. novembrī **Ropažu novada pašvaldība** pieņēma svarīgu lēmumu, kas ietekmēja Ropažu bibliotēkas darbību un struktūru. Saskaņā ar šo lēmumu tika nolemts reorganizēt Ropažu bibliotēku un dibināt jaunu pašvaldības iestādi “Zaķumuižas bibliotēka”. Šī reorganizācija tika pabeigta 2024. gadā, kā rezultātā Zaķumuižas bibliotēka kļuva par atsevišķu pašvaldības iestādi un ieguva autonomu juridisko statusu.

Ar **Saulkrastu novada domes** 2024.gada 1.jūlija lēmumu likvidēta filiāles “Sēja” struktūrvienība – pakalpojumu sniegšanas vieta. Izvērtējot struktūrvienības rādītājus, secināts, ka, apmeklējums un izsniegums ir ievērojami samazinājies un iedzīvotāji grāmatu apmaiņā izmanto Saulkrastu novada bibliotēkas, filiāles “Sēja” un “Pabažu” krājumus.

**Siguldas novadā** pārskata periodā Lēdurgas pagasta “Atmodas bibliotēka” ir mainīts statuss. Ar Bibliotēkas padomes atzinumu un Siguldas novada domes balsojumu, bibliotēkai ir noteikts statuss – Lēdurgas bibliotēkas pakalpojumu sniegšanas vieta “Atmoda”.

### **Bibliotēku akreditācija**

Pierīgas reģiona bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

## 2. Finansiālais nodrošinājums

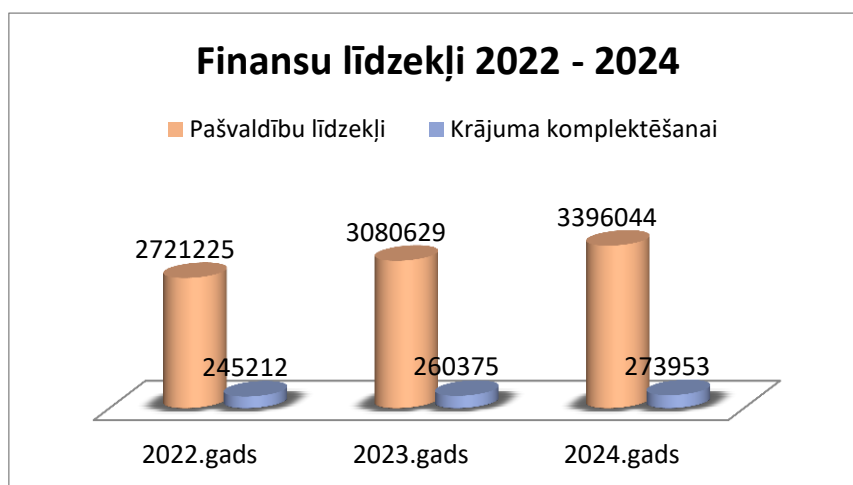
Reģiona publisko bibliotēku budžetus pamatā veido vietējo pašvaldību piešķirtie finansu līdzekļi personāla atalgojumam, krājuma komplektēšanai, komunālo maksājumu, sakaru un pārējo pakalpojumu apmaksai, pamatlīdzekļu iegādei, kā arī visas iestādes uzturēšanai nepieciešamajām izmaksām. Finansējuma apjoms atbilst prasītajam.

Kopumā novada domju finansējumi ir stabili un atsevišķos gadījumos arī attīstību veicinoši, ļaujot veikt nozīmīgas investīcijas bibliotēkas darba uzlabošanā un pilnveidošanā. Šie ieguldījumi ir veicinājuši bibliotēkas spēju nodrošināt augstākas kvalitātes pakalpojumus sabiedrībai un paplašināt to piedāvājumu. Finansējums nodrošinājis bibliotēku funkciju veikšanu un krājuma pilnveidošanu atbilstoši lietotāju vajadzību apmierināšanai: grāmatu krājuma papildināšanu un preses izdevumu abonēšanu, datortehnikas atjaunināšanu, biroja un saimniecības materiālu iegādi, darbinieku sociālo nodrošināšanu (t.sk. veselības apdrošināšanu), kā arī bibliotēkas organizēto reprezentatīvo pasākumu norisi.

Bibliotēkas tiek finansētas ar „Likumā par budžetu un finanšu vadību” un likumā „Par pašvaldību budžetiem” noteiktajā kārtībā. Finansējums atbilst LR MK noteikumu Nr.415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi” prasībām. Tas ir attīstību veicinošs, nodrošina bibliotēku pamatfunkciju veikšanu. Tas ļauj iegādāties lietotāju vajadzībām atbilstošus iespieddarbus, abonēt pietiekami plašu un daudzveidīgu preses izdevumu klāstu un resursus, kā arī veikt bibliotēku saimniecisko darbību. Tas pilnībā nodrošināja bibliotēku funkciju veikšanu un attīstību, un bibliotēku krājuma pilnveidošanu, atbilstoši lietotāju informācijas vajadzību apmierināšanai.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”

	2022	2023	2024
<b>Izdevumi kopā (EUR)</b>	1 762 575	3 080 629	3 396 044
Darbinieku atalgojums (bruto)	1 517 363	1 741 817	1 959 076
Krājuma komplektēšana	245 212	260 375	273 953



2024.gadā no pašvaldību budžeta publiskajām bibliotēkām piešķirti 3 396 044 EUR bibliotēku darba nodrošināšanai. Finansējumā vērojama stabila pozitīva tendence, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem. Palielinājums ar iepriekšējo gadu ir par 10% jeb 315 415 EUR. Savukārt finansējums krājuma komplektēšanai pieaudzis par 5% jeb 13 578 EUR.

No krājuma komplektēšanai paredzētiem līdzekļiem 208 853 EUR tērēti grāmatu iegādei, 61 227 EUR izlietoti periodikas pasūtīšanai, par 3432 EUR iegādāti elektroniskie resursi, bet 441 EUR - citi dokumenti. Sadalījums starp grāmatu un periodikas iegādi ievērotas attiecības 1:3. Bibliotēku vajadzībām finansējums pietiekošs un ir balansā ar izdevniecību piedāvājumu un krājuma komplektēšanas stratēģiju. Arī finansējums periodisko izdevumu iegādei ir pietiekošs. *Skatīt Pielikums Nr.1. un 2.*

41% no kārtējiem izdevumiem iztērēts atalgojumam (bez valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un pabalstiem). Vairākas pašvaldības pieņēmušas lēmumu palielināt atalgojumu darbiniekiem.

Bibliotēkām piešķirtie budžeta līdzekļi nodrošina pamatfunkciju veikšanu labā kvalitātē, pakalpojuma attīstību un krājuma pilnveidošanu atbilstoši lietotāju informācijas vajadzību apmierināšanai. Tiek piešķirti finanšu līdzekļi telpu remontiem, aprīkojuma atjaunošanai, pasākumu organizēšanai, kā arī nodrošināta kancelejas un saimniecības preču iegāde vajadzīgajā sortimentā.

Vairākas reģiona bibliotēkas atzīst - pārskata periodā tika palielināts atalgojums bibliotēkas darbiniekiem. Darbinieki regulāri dodas uz dažādi maksas profesionālās pilnveides pasākumiem, lai paaugstinātu savu kvalifikāciju. Regulāri tiek veikta darbinieku ikgadējā novērtēšana un koplīguma ietvaros papildus piešķirtas apmaksātas brīvdienas.

Atsevišķas pašvaldības ieguldīja līdzekļus, lai nodrošinātu darbiniekiem veselības apdrošināšanu. Darbiniekiem tiek apmaksāti redzes korekcijas līdzekļi, piešķirti pabalsti domes darba samaksas nolikumā noteiktajos gadījumos, kā arī piešķirts papildatvaļinājums un piemaksas par aizvietošanu.

Pārskata periodā, saskaņā ar **Ropažu novada pašvaldības** 2024.gada 16.oktobra iekšējo noteikumu Nr. 1.3/24/50 "Par Ropažu novada pašvaldības darbinieku darba snieguma novērtēšanu", tika veikts darbinieku novērtējuma rezultātu apkopojums un piešķirta papildus atlīdzība par amata pienākumu veikšanu Ropažu novada pašvaldībā. Elektroniskajā DVS VISVARIS darbinieku novērtēšanas sistēmā "Darbinieku novērtēšana", izmantojot darbinieka amata grupai atbilstošo novērtēšanas veidlapu, tika veikta ikgadējā darba snieguma novērtēšanas rezultātu noteikšana, mērķu un uzdevumu aktualizēšana esošajam un nākamajam periodam.

Ādažu bibliotēkā vērojams būtisks finansējuma palielinājums. To iespaidojis bibliotēkas izvietošana ēkas pirmajā stāvā (palielinās nomas maksa), viedās grāmatu saņemšanas un nodošanas iekārtas (bibliomāts) iegāde, datortehnikas iegāde un darbinieku atalgojuma pieaugums.

Baložu pilsētas bibliotēka - teritoriālās reformas ietekmē un saskaņā ar Ķekavas novada pašvaldības iestādes "Ķekavas novada Centrālā bibliotēka" darbinieku atlīdzības nolikumu (2022.gada 21.decembra domes sēdes lēmums Nr.33) tika noteikta bibliotēkas darbinieku individuālā mēnešalgas pakāpe, līdz ar to 2024.g. palielinājās darbinieku atalgojums visās Ķekavas novada publiskajās bibliotēkās.

Mārupes novada bibliotēka - pieaugums vērojams arī budžeta pozīcijās darbinieku atalgojumam un krājuma komplektēšanai. Tāpat 2024.gadā tajā ietilpst izdevumi par bibliomātu iegādi un autoratlīdzība grāmatas "Babītes vārdam 800" īstenošanai.

Gaismu bibliotēka - 2024.gadā darbinieku atalgojums tika palielināts par 15%. Bibliotēka saņēma Olaines novada pašvaldības investīciju 23000 EUR pieejamības uzbrauktuves (pie ēkas) izveidošanai.

Jaunolaines bibliotēka - darbinieku atalgojums šajā laika periodā tika paaugstināts par 15%.

Ropažu bibliotēka - pēc 2023. gada finanšu pieauguma, 2024. gadā kopējie bibliotēkas izdevumi ir samazinājušies par 36348 EUR, kas galvenokārt saistīts ar Zaķumuižas filiālbibliotēkas reorganizāciju, daļu finanšu līdzekļus pārvirzot uz jaunizveidotās iestādes “Zaķumuižas bibliotēka” budžetu, kas ietekmējusi kopējo finansējuma līmeni.

Ulbrokas bibliotēkas pārskata periodā piešķirtie kopējie budžeta līdzekļi ir palielinājušies – darbinieku atalgojuma sadaļā par 2%, bibliotēkas krājuma komplektēšanas daļā palielinājušies par 5%.

Saulkrastu novada bibliotēkas darbinieku atalgojuma rādītājs ir ar pozitīvu dinamiku. Visiem bibliotēku speciālistiem atalgojums palielināts par 8%.

Siguldas novada bibliotēka - darbinieku atalgojums salīdzinoši ar 2023.gadu ir pieaudzis par 10%.

Lēdurgas bibliotēkas darbinieku atalgojuma pieauguma temps ir samazinājies no 16,5% 2023. gadā līdz 4,6% 2024. gadā.

### 3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

#### Jaunu ēku būvniecība

Jaunu ēku būvniecība pārskata periodā nav notikusi.

Aktuāls telpu jautājums joprojām ir vairākām bibliotēkām:

Baložu pilsētas bibliotēkai ir aktuāls jautājums par jaunas ēkas nepieciešamību. Bibliotēkas telpas ir par mazu un šauru, lai spētu nodrošināt pilsētā augošo iedzīvotāju vajadzības pēc mūsdienīgas bibliotēkas ar daudzveidīgiem pakalpojumiem. Sarežģīta situācija ir ar pasākumu rīkošanu un jauniešu telpu, kuru nav, līdz ar to nav iespējams pilnvērtīgi iesaistīt jauniešus Bibliotēkas izmantošanā. Pašvaldībai brīvu telpu, kur pārvietot Bibliotēku, nav. Kā risinājums varētu būt jaunas ēkas celtniecība, vai degradētas teritorijas apgūšana caur projektu līdzekļiem.

Baldones bibliotēka - Ķekavas novada pašvaldībai nav telpu, kurās varētu pārvietot bibliotēku, bet ir vīzija, ka būvējot jaunu Kultūras centru tajā varētu izvietot arī bibliotēku. Diemžēl jāatzīst, ka mainoties pašvaldības vadībai, mainās arī pašvaldības attīstības plāni, kas, savukārt, kavē iestāžu nākotnes plānus.

Mārupes novada bibliotēka - ilgtermiņa plānos ietilpst multifunkcionāla kultūras centra ar telpām jaunai bibliotēkas filiālei Mārupes pilsētā būvniecība, taču 2024. gadā investīciju projekta īstenošana neiekļuva prioritāro projektu sarakstā.

Upesciema Tautas bibliotēkai ļoti vajadzīgas plašākas telpas, un risinājums ir rasts. 31 m<sup>2</sup> un vieta 4 bibliotēkas apmeklētājiem ir stipri par mazu un ikdienā darbs ir ļoti apgrūtināts. Ir problēmas ar vietu grāmatām, nav vietas lietotājiem, kuri vēlētos pasēdēt un pastrādāt bibliotēkā, bērnu stūrītis ir ļoti nosacīts, līdz ar to mazos bērnus aicināt uz bibliotēku, kurā viņiem nav vietas liekas nepieklājīgi. Nekādas apmācības šeit nav iespējamās. Tikai pa vienam lietotājam vienā reizē ir iespējams konsultēt par datorprasmēm, lietošanu un drošību. Nav vietas arī izstādēm. Tas nav produktīvi. Tomēr ir rasts risinājums - bibliotēkai blakus atrodas Berģu Mūzikas un mākslas pamatskola. Skola ir izvietota 3 ēkās. Vienā – muižas smēdes ēkā – šobrīd atrodas Mākslas skola. Tā kā pamatskolai ir paredzēts būvēt vēl vienu modernu piebūvi un tajā tiks paredzētas telpas arī Mākslas skolai, tad vecā ēka tiks atdota bibliotēkai. Protams, tajā ir vajadzīga pārbūve un telpu pielāgošana bibliotēkas vajadzībām, bet tas jau ir konkrēts plāns un konkrēta vieta.

#### Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām, ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi

Bibliotēka	Veiktie remontdarbi
Gaišmu bibliotēka	Pārskata periodā veikts neliels kosmētiskais remonts, uzstādīta metāla uzbrauktuve līdz evakuācijas durvīm, bet plānotā bibliotēkas ieejas iekārtošana no evakuācijas durvīm vēl nav izveidota jo uzbrauktuvei jāveic pielāgošanas darbi,
Jaunolaines bibliotēka	2024. gada nogalē tika uzsākta visas ēkas (bibliotēka atrodas Kultūras nama telpās) fasādes renovācija, kā rezultātā notika bibliotēkas telpu nopludināšana un ir uzsākti remontdarbi bojājumu novēršanai.
Olaines bibliotēka	-Bibliotēkā Zemgales ielā 24 tika pilnībā nomainīti apgaismes ķermeņi abonementa zālē, lasītavā un darbinieku darba telpās. - bērnu literatūras nodaļas ēkai Kūdras ielā 16 tika veikts apjomīgs jumta remonts.
Sauriešu bibliotēka	Izvērtējot Sauriešu bibliotēkas nepieciešamību paplašināt telpas iestādes funkciju veikšanai, bibliotēka 2023. gadā septembrī pieņēma lietošanā nedzīvojamo telpu ar kopējo platību 38,1 m <sup>2</sup> , kuras atbrīvoja Ropažu novada pašvaldības aģentūra "Saimnieks". Pērn sagatavota tāme paplašināto telpu remontam ar ailes izbūvi nesošajā sienā un telpu plānojums ar mēbelēm. Iepļānotie darbi nav veikti, jo 2024. gada budžetā šie izdevumi tika iekļauti pie atliktiem izdevumiem. Pārskata periodā sagatavota tāme par apsardzes signalizācijas sistēmas papildināšanu un modernizāciju, kā arī tāme automātiskās ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēmas

	ierīkošanai. Remontdarbi ar apsardzes un ugunsdrošības sistēmu ierīkošanas darbiem un mēbeļu iegāde plānota 2025. gadā.
Vangažu bibliotēka	2024.gadā ir iegādāti 2 stacionārie datori ar programmatūru un QR skeneris lasītāju identificēšanai.
Saulkrastu novada bibliotēka	Pārskata periodā ēkā turpinājās SIA „Dakstiņu jumti” veiktie renovācijas darbi. Projekta Nr. 4.2.2.0/21/A/067. Projekta laikā tika nomainīti ēkas logi un durvis, siltinātas ārsienas, jumts un cokols, izbūvētas bibliotēkas telpās labierīcības, ierīkota ventilācija un veikti citi darbi, uzlabojot ēkas energoefektivitāti un estētisko skatu. Citi veiktie remontdarbi - kosmētiskais remonts kāpnēs, lai novērstu bojājumus un defektus bibliotēkas kāpņu telpā.
Saulkrastu novada bibliotēkas filiāle “Pabaži”	Filiāles telpās ir veikts kosmētiskais remonts un nomainīts apgaismojums.
Inčukalna bibliotēka	2024.gada septembrī materiāli tehniskā bāze tika papildināta ar āra lasītavu - atsevišķu vissezonas ēku 20m <sup>2</sup> platībā. Āra lasītava tika iegūta kā privāts dāvinājums, pateicoties Bibliotēkas aktīvajai pozīcijai par telpu nepieciešamību. Sadarbībā ar Siguldas novada pašvaldību tika saņemts papildus finansējums projektēšanas un mērniecības izmaksu segšanai. Vēl ir nepieciešama teritorijas un iekštelpu labiekārtošana, siltumapgādes un elektrības pieslēgšana. Āra lasītavu plānots atklāt 2025. gada maijā. Tā tiks izmantota lasīšanas aktivitātēm, bibliotekārajām nodarbībām un citiem pasākumiem
Krimuldās bibliotēkā	Pārskata periodā tika veikts tualetes remonts (grīdas un poda nomaiņa).
Lēdurgas bibliotēka	Lēdurgas bibliotēka atrodas ēkas trešajā stāvā, telpas nav pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem. 2023. gadā izsludināts iepirkums “Biroja ēkas vienkāršota pārbūve par bibliotēku”. Pārskata periodā ar uzņēmēju noslēgts līgums “Biroja ēkas vienkāršota pārbūve par bibliotēku”, uzsākti demontāžas un būvniecības darbi. 2024.gada februārī esošā bibliotēkas telpu platība samazināta uz pusi. Lasītavas telpās izveidotas darbavietas pašvaldības administratīvajiem darbiniekiem. Jauno telpu iekārtošanai iegādāts inventārs 2054 eiro apmērā.
Mores bibliotēka	Pārskata periodā ir veikts kosmētiskais remonts un izveidots jauniešu stūris, kurā tika nomainīti datorgaldi un iegādāti jauni grāmatu plaukti.
Siguldas pagasta bibliotēka	Pārskata periodā ir veikta grīdas seguma nomaiņa, durvju ailes demontēšana, bērnu telpas sienu krāsojums, palīgtelpu sienu špaktelēšana, krāsošana, radiatoru krāsas maiņa. Pārskata periodā bibliotēkā bērnu un jauniešu telpai ir iegādāts paklājs, bērnu galdīņš ar piemērotiem bērnu krēsliņiem.
Sidgundas bibliotēka	- Iegādāts un uzstādīts siltumsūknis bibliotēkas telpu apsildei, aizvietojot iepriekšējos sildelementus (eļļas radiatorus). - Veikti remontdarbi saistībā ar drēbju pakaramā izvietošanu lasītāju labsajūtai, iegādāta izstāžu līste un realizēta izstāžu sienas ideja.

**Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums): situācijas raksturojums un vērtējums, nākotnes prognozes, atjaunināšanas iespējas (aprakstoši vai tabulas veidā – pēc izvēles)**

*Tabula „Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums – Pierīga kopā”*

	<b>Kopā</b>	<b>Darbiniekiem (skaits)</b>	<b>Lietotājiem (skaits)</b>
Datori	301	143	158
Printeri	29		
Skeneri	9		
Kopējamās iekārtas	13		
Multifunkcionālās iekārtas	70		

*Skatīt Pielikums Nr.7*

Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums bibliotēkās kopumā ir labs. Pārdomāti tiek veidot budžeta pieprasījumi un tiek atjaunots tehnoloģiskais aprīkojums. Lietotāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu datortehniku, darbiniekiem pakāpeniski tiek iegādāti un nomainīti datori. Bibliotēkās ir optiskais un bezvadu internets, kas kopumā vērtējams ar labu ātrdarbību. Bibliotēkas lietotāji, tai skaitā bērni un jaunieši ar savām viedierīcēm bez problēmām var pieslēgties bibliotēkas WiFi.

Bibliotēkas ir aprīkotas ar datoriem, skeneriem un čeku printeriem, lietotājiem pieejams dators elektroniskā kataloga izmantošanai, ir multifunkcionālās iekārtas, kas veic skenēšanas un kopēšanas funkcijas, iegādāti e-lasītāji e-dokumentu parakstīšanai. Jaunā tehnika un aprīkojums palīdz nodrošināt pilnvērtīgu un kvalitatīvu bibliotekāro darbu, kā arī paplašināt pieejamo pakalpojumu klāstu apmeklētājiem.

Tomēr vēl joprojām dažas reģiona bibliotēkas akcentē, ka būtu nepieciešams veikt datoru programmatūru atjaunošana darbinieku un apmeklētāju datoriem.

Visās Ropažu novada bibliotēkās 2024.gadā tika iegādāti skeneris ar kuru var nolasīt ne tikai svītrkodus, bet arī kvadrātkodus. No 2025.gada Ropažu bibliotēku lietotāji, kuri ir novada iedzīvotāja kartes īpašnieki, var izmantot iedzīvotāju kartes lasītāju karšu vietā. Ir veikta informācijas sistēmas ALISE integrācija ar mobilo lietotni – Ropažu novada iedzīvotāji pirmie Latvijā ar Iedzīvotāja karti piekļūst bibliotēku pakalpojumiem.

Carnikavas bibliotēka - 2024.gada decembrī tika iegādāts 1 dators darbinieku vajadzībām.

Ķekavas pagasta bibliotēkas nomainītas 17 griestu apgaismes lampas. Tiek plānota pakāpeniska 16 LED griestu lampu nomaiņa.

Daugmales bibliotēkā iegādāti krēsli un galds apmeklētājiem pasākumu rīkošanai, ierīkota zona bērniem un jauniešiem.

Babītes bibliotēkā iegādāta jauna multifunkcionāla iekārta (krāsains kopētājs, skeneris).

Mazcenas bibliotēkā tika iegādāti 4 pufi bērnu stūrītim. Lai nodrošinātu labai draudzīgu vidi, tika iegādāta atkritumu tvertne ar trīs nodalījumiem atkritumu šķirošanai. Energoresursu taupības nolūkos tika turpināta apgaismojuma nomaiņa ar LED lampām.

Mārupes novada bibliotēkā nomainīts vecākā bibliotekāra dators. Bibliotēkai un bibliotēku informācijas speciālistei iegādāti jauni Samsung mobilie telefoni un bezvadu web kamera tiešsaistes pasākumu vajadzībām.

Gaismu bibliotēka - inventāra numuru un dokumentu mapju uzlīmju printēšanai 2024.gadā iegādāts uzlīmju printeris.

Jaunolaines bibliotēkā pārskata periodā iegādāts portatīvais dators.

Olaines bibliotēka no pašvaldības līdzekļiem iegādātas jaunas iekārtas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai: multifunkcionālā krāsu lāzeriekārta lasītāju vajadzībām un jaudīgs dators ar atbilstošu programmu nodrošinājumu darbiniekiem bērnu literatūras nodaļā. Bērnu literatūras nodaļas vajadzībām tika iegādāts A3 papīra griezējs, laminēšanas iekārta.

Upesciema Tautas bibliotēkā iegādāts A formas reklāmas stends ārtelpām, lai varētu pārskatāmāk reklamēt bibliotēku un tās pasākumus.

Ulbrokas bibliotēkā iegādāti stikla vitrīnas izstāžu iekārtošanai un norobežošanai, austiņas, viedtālrunis saziņai ar klientu.

Siguldas novada bibliotēkā apmeklētājiem pieejama vienvietīga klusuma kabīne individuālam darbam, kurā var koncentrēties un netraucēti strādāt. Kompaktā klusuma kabīne ir kā neliela aprīkota telpa, kura piemērota individuālam darbam – aprīkota ar galdu, sēdvietu, skaņas izolācijas materiālu iekšpusē un LED gaismu. Pārskata periodā bibliotēkā ir uzstādīti divi informatīvie ekrāni, kas dod iespēju attēlot bibliotēkas pasākumus, izstādes, kā arī informēt bibliotēkas apmeklētājus par aktualitātēm.

Allažu bibliotēkā pārskata periodā bibliotēkas darbiniekam iegādāts jauns stacionārais dators un FHD monitors, iegādāta planšete, pārnēsājamas skaļrunis JBL, putekļu sūcējs, bērnu stūrītim nopirkts paklājiņš.

Jūdažu bibliotēkā iegādāta jauna multifunkcionāla iekārta.

Krimuldas bibliotēkā iegādāts laminators, kas ļoti atvieglo un uzlabo dažādu lasītveicināšanas pasākumu organizēšanu un darbu skolēnu grupām. Iegādāts putekļu sūcējs.

Mālpils bibliotēkā - dators darbiniekam. Bērnu un jauniešu telpā iegādāti pufi, lai radītu pievilcīgāku vidi.

Sīdgundas bibliotēka - iegādāti 5 jauni grāmatu plaukti, bērnu zonas labiekārtošanai.

### **Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā**

Kā atzīst vairums bibliotēku darbinieku - bibliotēkas telpas ir mūsdienīgas un piemērotas tās funkciju īstenošanai, biroja tehnika pamazām tiek atjaunota, plānojot jaunu budžetu, tiek iekļautas jaunas tehnoloģijas, tostarp jauna mobilā telefona (viedtālrunis) un videokameras ar mikrofonu iegāde tiešsaistes pasākumiem bibliotēkai.

Bibliotēkās pakāpeniski tiek atjaunotas un uzlabotas iekārtas (datori, printeri, multifunkcionālās iekārtas), lai nodrošinātu kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem. Pēc nepieciešamības tiek veikta datoru programmatūru atjaunināšana. Bet joprojām problēma, kuru risina Pierīgas reģiona bibliotēkas saistībā ar IT tehnisko nodrošinājumu, ir *3 tēva dēla* datoru nolietojums. Lielākā daļa bibliotēku to nomainītu plāno un iekļauj budžeta līdzekļos jaunas datortehnikas iegādi, tādejādi nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem. Saskaņā ar noteikumiem, nolietotai, bezatlīdzības lietošanā nodotiem datoriem tiek sastādīts akts un tie atgriezti Kultūras informācijas sistēmu centrā.

Lai uzraudzītu bibliotēkās datortehnikas kvalitāti un novērstu radušās problēmas, bibliotēkas sadarbojas ar pašvaldību IT speciālistu, bieži vien speciālists apkalpo domes visu struktūrvienību rīcībā esošo datortehniku.

Ādažu bibliotēka - nepieciešama jaudīgāka multifunkcionālā iekārta, jo patreizējā iekārta ir novecojusi un bieži jāveic remonts, tehniskā apkope. Pakāpeniski jāturpina datortehnikas nomaiņa. Nepieciešama 7 gab. gaismas elementu nomaiņa ēkas otrajā stāvā, lai telpā uzlabotu apgaismojumu.

Baložu pilsētas bibliotēkas lasītavā nepieciešams pārplānot datorgaldu apli, kas ir piestiprināts grīdai un nav mobils, līdz ar to nav iespēja galdus pārvietot un telpai iegūt plašumu, piemēram, pasākumu rīkošanai. Telpās pakāpeniski tiek mainīts modernāks apgaismojums. Tas nomainīts bērnu nodaļā, arhīva telpā un daļēji abonementā. Joprojām trūkst atsevišķas telpas vai nodalīta stūrīša jauniešiem. Tāpat nepieciešams nomainīt bērnu nodaļā pirmsskolas vecuma bērnu galdu un krēslus. 2025.g. budžetā ir apstiprināts pieprasījums pēc jaunām lasītavas mēbelēm.

Jaunolaines bibliotēka - uz visām novada bibliotēkām būtu nepieciešams viens IT speciālists, kurš palīdzētu risināt nepieciešamās problēmsituācijas ar datortehniku.

Inčukalna bibliotēkas lielākā problēma ir atbilstošu telpu un vietas trūkums. Ir nepieciešamas plašākas telpas un ergonomiskāki plaukti bērnu literatūrai. Bibliotēkas telpās trūkst vietas bibliotekārajām nodarbībām, radošajām darbnīcām, bērnu grāmatu krājuma izvietojumam un bērnu/jauniešu atpūtas stūrītim.



Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem

Bibliotēku tehniskā un materiālā bāze joprojām ir uzlabojama, un sistemātiskas investīcijas aprīkojumā palīdzēs nodrošināt gan pamatfunkciju izpildi, gan arī attīstīt bibliotēkas kā mūsdienīga informācijas un kopienas centra lomu, vienlaikus sekmējot ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

Bibliotēkas atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem un padara iekļaujošas, drošas un ilgtspējīgas apdzīvoto vietu apkaimēs. Bibliotēka nodrošina kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem neatkarīgi no dzīvesvietas. Piemēram, Ulbrokas bibliotēka min, ka nākotnē Ropažu novada attālākajos ciemos nepieciešams nodrošināt bibliotekāros pakalpojumus arī novada mazciemos, izvērtējot iespēju iegādāties bibliobusu.

## 4. Personāls

### Personāla raksturojums

Darba kvalitāti nosaka iestādes vadītāja sadarbības prasmes, plānošanas un kontroles prasme, komunikācijas prasme, orientācija uz attīstību. Darbaspēka kompetence un radošais potenciāls ir nozīmīgākais faktors, kas saglabā profesionalitāti darbībai nozares jomā. Bibliotēku veiksmīgu darbību nosaka bibliotēku darbinieki, viņu kvalifikācija, redzesloks. Darba kvalitāti veicina darbinieku atbilstošās izglītības, atbildības un attieksmes jautājums darba pienākumu un uzdevumu izpildē, augstu vērtētas profesionālās zināšanas un personīgās iezīmes.

Bibliotēkas personāls regulāri un plānveidīgi pilnveido savas profesionālās iemaņas, kompetences un prasmes. Bibliotēku vadītāji vienmēr atbalsta darbinieku izaugsmi profesionālajā pilnveidē. Tas ir nepieciešams ne tikai vienpusīgi – darbinieku redzesloka un zināšanu paplašināšanai, bet arī liecina par konkrēto darbavietu kā institūciju, kurai rūp, lai tās personāls būtu ziņošs, informēts par profesijas aktualitātēm un spētu pozitīvi pārstāvēt savu darbavietu.

Bibliotēkās strādājošie kolēģi ir pilnveidojuši un papildinājuši savu zināšanu un kompetences līmeni, piedaloties dažādos semināros, konferencēs,ursos, kuros dalība ir rūpīgi plānota atbilstoši darba specifikai un nepieciešamībai. Visa gada garumā bibliotēku darbinieki apmeklējuši Latvijas Nacionālas bibliotēkas, Tieto Latvia, Latvijas Kultūras koledžas, Valsts Administrācijas skolas, Latvijas Grāmatizdevēju asociācija u.c organizāciju organizētos pasākumos, kurus organizē gan klātienē, gan dažādās tiešsaistes platformās (*Zoom, MS Team* u.c). Iegūtās zināšanas tiek aktīvi pielietotas darbā, veicinot darba kvalitātes paaugstināšanu, strādājot pie krājuma kvalitātes uzlabošanas un bibliotekārā darba procesu sakārtošanas.

Nodarbinātajiem bibliotekārajiem darbiniekiem ir noteiktas darbam nepieciešamās prasmes un kompetences. Vairākos novados vismaz gadu strādājošam darbiniekam, ir noteikta izvērtēšana, veicot darbinieka motivēšanu un orientēšanu uz pašvaldības funkciju un uzdevumu kvalitatīvu izpildi, darba procesu ietekmējošo faktoru un problēmu analīzi, kā arī darbinieka mācību vajadzību apzināšanu, ja tādas ir nepieciešamas. Piemēram, Ropažu novadā darbinieka darba rezultāti, profesionālā kvalifikācija, personīgais ieguldījums, sadarbība un komunikācija tiek vērtēta Visvaris pakalpojuma programmā Darbinieku novērtēšana, nosakot mācību plānu un mērķus nākamam pārskata gadam. 2024.gadā tiek veikta arī darbinieku prēmēšana.

Kopumā pārskata periodā Pierīgas reģiona publiskajās bibliotēkās darba attiecības pārtraukuši 9 bibliotekārie darbinieki, bibliotēkās sākuši strādāt 5 jauni kolēģi.

	Darbinieku kopskaits	t.sk. bibliotekārie darbinieki	no tiem ar bibliotekāro izglītību	no tiem ar izglītību citās jomās	no tiem ar vidējo izglītību	t.sk. pārējie darbinieki
2020.gads	135	109	67	25	17	26
2021.gads	132	108	63	31	14	24
2022.gads	135	109	65	35	9	26
2023.gads	133	107	65	35	7	26
2024.gads	135	110	67	35	8	25

2024.gadā Pierīgas reģiona publiskajās bibliotēkās strādā 135 darbinieki, no tiem 110 bibliotekārie darbinieki. No tiem 67 ir bibliotekārā izglītība. *Skatīt Pielikums Nr.8.*

No bibliotekārajiem darbiniekiem 9 kolēģi strādā nepilnā slodzē.

#### 2024.gadā:

- 1 kolēģe nokārto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu un saņem Profesionālās kvalifikācijas apliecību ar piešķirto ceturto kvalifikāciju “Bibliotekārs”, kā arī, lai aktīvi iesaistītos iedzīvotāju izglītošanā medijpratībā, pabeidza LNB Bibliotēku attīstības centra ar Kultūras ministrijas atbalstu

organizēto neformālo bibliotekāru kompetenču pilnveides 20h programmu “Medijpratības meistari”.

- 2 kolēģi uzsākuši LNB Kompetenču attīstības centra mācības profesionālajā tālākizglītības programmā “Bibliotēku, informācijas un arhīvu zinības” (960h).

Bibliotēkām nepieciešams uzlabot klientu apkalpošanas klāstu, izmantojot jaunākās paaudzes tehnoloģiju sasniegumus, metodes un rīkus, jo bibliotekāra profesija ikdienā prasa ātri orientēties aktuālajā informācijā, datubāzēs, informāciju avotos, digitālās informācijas plūsmā. Siguldas novada bibliotēku darbinieki (7) piedalās “Erasmus+” mācību mobilitātes pieaugušo izglītības sektorā “Bibliotēkas darbinieku profesionālo kompetenču pilnveide pieaugušo izglītības, attīstības un jauninājumu veicināšanai” darba ēnošana un kursi, Projekta Nr. 2024-1-LV01-KA122-ADU-000201129, Polijā un Itālijā. Pieredzes mobilitāte tika īstenota, lai uzlabotu iespējas novada pieaugušajiem un senioriem gūt jaunas zināšanas no ārvalstu pieredzes, sekmējot neformālo izglītību, veicinot mūžizglītību. Dalības laikā apmeklētas vairākas bibliotēkas un mediatēkas. Iegūtais pieredzes apmaiņas braucienā: iegūtas jaunas zināšanas par IT tehnoloģijām, kuras atvieglo un uzlabo bibliotēkas ikdienas un uzlaboju savas komunikācijas prasmes.

Mārupes novada bibliotēkas 3 darbinieki, piedaloties pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes organizētajā komandējumā uz kultūras iestādēm Tallinā un tās tuvumā, apmeklēja Igaunijas bibliotēkas.

#### **Izmaiņas –**

Mārupes novada bibliotēkā likvidēta viena bibliotekāra štata vienība, ieviests amats - bibliotēku informācijas speciālists. Aktuālās izmaiņas: bibliotēkas vadītājas pienākumu izpildītāja Ilze Aizsila ar 28.12.2024. domes lēmumu iecelta Mārupes novada bibliotēkas amatā un turpina vadīt iestādi.

Zaķumuižas bibliotēkā no 2024.gada maija uz pilnu slodzi sāk strādāt vecākā bibliotekāre.

Allažu bibliotēkā likvidēta viena štata vieta (0,25 slodze).

Inciema bibliotēka darba slodze uz samazināta 0,7.

#### **Apbalvojumi un pateicības**

Ikdienas darbā no bibliotēku apmeklētājiem un lietotājiem tiek saņemti atzinīgi vārdi par plašo jaunieguvumu klāstu, par pieejamās preses izdevumu daudzveidību, par darbinieku atsaucību, par kompetencēm palīdzības sniegšanā informācijas ieguvē.

Vairākām Pierīgas reģiona kolēģēm 2024.gadā pasniegti apbalvojumi un izteiktas pateicības:

Baložu pilsētas bibliotēkai pasniegta pateicība no LNB par Baložu pilsētas bibliotēkas iesaisti projektā “EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību”, uzņemot Gruzijas bibliotekārus.

Mārupes novada pašvaldība izteikusi pateicību darbiniecei par ilggadēju darbu, kura bibliotēkā nostrādājusi 10 gadus.

Ulbrokas bibliotēka saņēmusi Latvijas Bibliotēku biedrības Pateicības rakstu par pieteikumu nominācijai “Gada notikums Latvijas bibliotēkās 2023”. Nominācijai virzīts muzeja nakts pasākums “Atmiņu radīšana – Biķeru skolas stāstu un Ulbrokas bibliotēkas kalendārais laiks”.

Ropažu novada pašvaldības domes priekšsēdētājas Vitas Paulānes Pateicības raksts darbiniecei I.Mūrniecei par ilggadēju un profesionālu ieguldījumu bibliotēku nozares attīstībā pašvaldībā, un ar augstu atbildības sajūtu veiktu darbu Ulbrokas bibliotēkā.

Pārskata periodā bibliotēkas vadītāja Daiga Brigmane sniedza interviju biblioteka.lv portālam – “Nozares speciālists, par kuru mums vajadzētu uzzināt vairāk”, *sk.*, teksta pilnteksts <https://www.biblioteka.lv/interviju-serija-iepazistam-savejos-daiga-brigmane/> Interviju sērija nozares darbiniekiem rubrikā “Iepazīsim savējos: Daiga Brigmane”.

Vangažu pilsētas bibliotēka saņēmusi pateicību no Latvijas Drošāka Interneta centra par dalību un ieguldījumu, atzīmējot DROŠĀKA INTERNETA DIENU 2024; Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja un Latvijas Nacionālas bibliotēkas pateicību par piedalīšanos Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas 2023 norisēs.

Vangažu pilsētas bibliotēka aktīvi iesaistās starptautiskajā eTwinning projektā “Citū outfit in Autumn”. Par darbu projektā ir iegūts eTwinning Nacionālās Kvalitātes sertifikāts (eTwinning National Quality Label) un eTwinning Eiropas Kvalitātes sertifikāts (eTwinning European Quality Label).

Zaķumuižas bibliotēkas vadītājai Ilzei Blauai pasniegts Ropažu novada pašvaldības Atzinības raksts par ieguldījumu Ropažu pagasta Zaķumuižas kultūrvēsturiskajā izpētes polarizēšanā un daudzpusīgu pedagoģiski izglītojošo darbību bērnu lasītprasmes veicināšanā.

Siguldas novada bibliotēkas darbinieki guvuši atzinības, piedaloties dažādās erudīcijas spēlēs un lasīšanas veicināšanas pasākumos. Augustā Siguldas novada bibliotēka saņēma apgāda Zvaigzne ABC balvu un pateicības rakstu “Par atsaucību un lasītprīeka veicināšanu” apgāda Zvaigzne ABC rīkotajā “Lasīšanas stafetē 2024”.

Inčukalna bibliotēkas vadītāja un Inčukalna pagasta iedzīvotāju padomes locekle Jolanta Bodniece saņēmusi apbalvojumu “Siguldas novada Gada novadnieks 2024” par nozīmīgu ieguldījumu Inčukalna pagasta kultūras un mākslas dzīves veidošanā un attīstībā, vides labiekārtošanā, kā arī par vietējās kopienas stiprināšanu, veicinot aktīvu iedzīvotāju padomes darbību.

### **Finansējums personāla attīstībai**

Finansējumu profesionālās pilnveides nodrošināšanai bibliotēkām piešķirts pašvaldības ikgadējo budžeta līdzekļu ietvaros. Reģiona bibliotēkām tiek nodrošināts pietiekams finansējums darbinieku profesionālo prasmju pilnveidošanai. Nepieciešamās apmācības tiek plānotas budžeta sagatavošanas ietvaros un veicot darbinieku novērtēšanas procesu. Darba novērtēšanas pārrunu laikā ar darbinieku tiek izrunātas profesionālās pilnveides nepieciešamība. Pārskata periodā liela uzmanība tika veltīta klientu apkalpošanas kultūrai un komunikācijai. Tika organizētas arī mācības, kurās darbinieki ne tikai klausās teorētisko daļu, bet darbojas praktiski.

Pieejamais finansējums pilnībā atbilst personāla vajadzībām, nodrošinot stabilu pamatu profesionālajai pilnveidei un attīstībai. Tas ļauj bibliotēkām ne tikai uzturēt augstu sniegto pakalpojumu kvalitāti, bet arī ieviest inovācijas un piesaistīt jaunus lietotājus, kas ir nozīmīgi gan darbiniekiem, gan kopienai. Darbiniekiem ir iespēja piedalīties semināros,ursos un konferencēs, kas saistīti ar bibliotēkzinātņi, informācijas pārvaldību un citām nozarēm. Finansējums ļauj darbiniekiem arī apmeklēt citas bibliotēkas un iestādes, lai iegūtu jaunas idejas un prakses piemērus. Tiek veicinātas apmācības IT risinājumu izmantošanā bibliotēkas darbībā, atbilstoši mūsdienu tehnoloģiju attīstībai. Personāla apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi ir daudzveidīgi, katram specializējoties savā darbības virzienā kopā apzinātas tēmas – mākslīgā intelekta rīki un metodes, arhīva pārvaldības praktikums, jaunākās bērnu literatūras tendences, vecāku iesaiste bērnu lasītprīeka veicināšanā, Ukrainas un Latvijas bibliotēku pieredzes stāsti, stāstniecība bibliotēkās, pielāgotās literatūras pakalpojums, sociālo tīklu kontu darbība, Latvijas bibliotekāru novadpētņniecības saiets - konference, ētiskas darba vides veidošana, padomju okupācijas režīma tematika, BIS Alise apmācība, darbinieku ilgtermiņa motivācija. Pieredzes apmaiņa notiek arī, uzņēmot viesus no citām bibliotēkām.

Vadoties pēc piedāvājuma, atbilstoši savai darba specifikai, darbinieki plānveidīgi tiek deleģēti dalībai mācībuursos, semināros, konferencēs. Liela daļa darbinieki izrāda iniciatīvu un paši iesaistās savas profesionālo zināšanu pilnveidē, tiek izmantotas iespējas apmeklēt dažādus bezmaksas kursus un seminārus, kas neprasa papildus finansējumu. Secinājums, ka apmācības tiešsaistē ir ekonomiski izdevīgākas, jo nav jātērē finanšu līdzekļi ceļa izdevumiem un dalības maksai, kā arī nav jāraizējas par laika patēriņu un nokļūšanu līdz semināra vai konferences vietai.

Tomēr, kā atzīst bibliotēku vadītāji, ir daļa bibliotekāro darbinieku, kuri apmeklē tikai reģiona galvenās bibliotēkas (Salaspils novada bibliotēkas) organizētos profesionālās pilnveides pasākumus un neizmanto citu institūciju piedāvājumus.

Kā atzīst bibliotēku darbinieki – gan LNB Kompetenču attīstības centra, gan Pierīgas reģiona galvenās bibliotēkas piedāvājums ietver saturīgus un noderīgus, tiešajam darbam nepieciešamus kursus, seminārus un interesantu, informatīvi vērtīgu pieredzes apmaiņu.

### **Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā – bērnu un jauniešu apkalpošana**

Bērnu un jauniešu apkalpošana ir būtiska bibliotēkas darbības joma, kas prasa īpašas profesionālās zināšanas un prasmes. 2024.gadā bibliotēkas darbinieku profesionālā pilnveide šajā specializācijā tiek īstenota, fokusējoties, lai labāk saprastu bērnu un jauniešu vajadzības un intereses, darbinieki piedalās apmācībās par vecumposmu īpatnībām un komunikācijas tehnikām. Darbinieki apgūst metodiku, kas ļauj organizēt bērniem un jauniešiem pievilcīgus pasākumus, lasīšanas veicināšanas programmas un interaktīvas aktivitātes.

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides pasākumi bērnu un jauniešu apkalpošanā tiek īstenoti pietiekami efektīvi un orientēti uz attīstību. Tie veicina ne tikai augstāku pakalpojumu kvalitāti, bet arī palīdz stiprināt bibliotēkas lomu kā nozīmīgu bērnu un jauniešu kultūras un izglītības centru.

Pārskata periodā ir apmeklēti gan LNB organizētie profesionālās pilnveides pasākumi, konferences, 2 dienu mācības “Strādāsim kopā”, Ziemeļvalstu Ministru padomes biroja Latvijā organizētais darba seminārs, Vecāku iesaiste bērnu lasītprieka veicināšanā, Bērnu un jauniešu literatūrai veltītā Pavasara konference, kā arī apmācības par video veidošanu (lektore A.Skrastīte).

Baložu pilsētas bibliotēkas bērnu nodaļas bibliotekāre bija uzaicināta dalīties pieredzē LNB Attīstības centra organizētajā seminārā. Darbiniece dalījās pieredzē par darbu ar pirmsskolas vecuma bērniem, Ķiparu rītiem, projektu “Pirmā tikšanās ar bibliotēku”.

Vairākas reģiona bibliotēkas min – darbs netiek atsevišķi vērtēts, jo nav bērnu bibliotēku vai nodaļu, bet gan ģimenes tipa publiskā bibliotēka, kas nodrošina gan vecāku, gan visa vecuma bērnu/jauniešu integrēšanu un apkalpošanu profesionālā līmenī. Pārskata periodā nav analizēti ieguvumi un prognozējamās problēmsituācijas bērnu un jauniešu bibliotekārajā apkalpošanā.

### **Problēmas un to risinājumi personāla jomā**

Personāla problēmas galvenokārt saistītas ar noslodzi, ierobežotiem resursiem un kvalifikācijas dažādību. Nelielais darbinieku skaits nozīmē, ka pilna slodze darbiniekiem var radīt pārslodzi, īpaši intensīvākajos periodos (piemēram, pasākumu organizēšanas laikā vai projekta termiņos). Nepilnas slodzes darbinieku pieejamība ierobežo elastību uzdevumu sadalē.

Daži darbinieki var zaudēt motivāciju, ja viņu darbs netiek pietiekami novērtēts vai ja trūkst izaugsmes iespēju.

Lai efektīvi risinātu šos izaicinājumus, nepieciešama elastīga pieeja darbības plānošanā, profesionālās izaugsmes veicināšana un jauno speciālistu piesaistē. Šādi pasākumi palīdzētu uzturēt motivētu un kompetentu kolektīvu, kas spēj nodrošināt kvalitatīvu bibliotēkas darbību. Veicināt

sadarbību ar brīvprātīgajiem vai piedāvāt prakses vietas studentiem, lai samazinātu noslodzi uz galvenajiem darbiniekiem.

Problēmas personāla jomā sagādā arī personāla maiņa, ja attiecīgā pašvaldībā jaunais bibliotekārais darbinieks tiek pieņemts bez izglītības specialitātē un darba pieredzes šajā nozarē, viņam primāri nepieciešams apgūt bibliotekārajam darbam nepieciešamās prasmes.

Risinājums šajā gadījumā ir tikai viens – jaunajam darbiniekam tiek ieteikts uzsākt mācības 160 vai 960 stundu programmās, ko piedāvā LNB Kompetenču attīstības centrs vai studijas Latvijas Kultūras koledžas Bibliotēku un informācijas specialitātē, vai LU Sociālo zinātņu fakultātē Informācijas un bibliotēku studiju nodaļā. Šādā veidā tiek risināts jautājums par darbinieka profesionālo pilnveidi un kompetenču un prasmju uzlabošanu. 95% gadījumos reģiona galvenā bibliotēka (RGB) ir viena no prakses bibliotēkām, kur students iziet obligāto praksi. RGB šajā gadījumā nodrošina prakses uzdevumu izpildi atbilstoši studiju programmas noteiktiem uzdevumiem.

Kā atzīst daļa bibliotēku vadītāji - atalgojums darbinieku amata pienākumiem un viņu izglītībai nav konkurētspējīgs.

Kā atzīst bibliotēkas vadītāji, kuri ir vienīgie bibliotēkas darbinieki - pieaugot bibliotēkas lietotāju skaitam un rīkojot dažādus pasākumus, grūti nodrošināt pakalpojumu nepārtrauktību, kā arī pilnvērtīgi sagatavoties un izplānot darbu, lai nodrošinātu piedāvājumu plašākai mērķauditorijai.

## 5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Viens no svarīgākajiem bibliotēkas attīstības virzieniem ir bibliotēkas pamatpakalpojumu pilnveide un kvalitātes nostiprināšana, kuras virzītājspēks ir bibliotēkas lietotāju interese un apmeklējumu pieaugums. Bibliotēkas seko līdzi laikam, kļūstot par mūsdienīgām pašvaldības iestādēm, kuras apmeklē visu vecuma grupu iedzīvotāji, gūstot jaunas zināšanas, saņemot digitālos pakalpojumus, apmeklējot izstādes un dažādus pasākumus gan pieaugušajiem, gan bērniem. Daudzveidīgie pasākumi radījuši interesi par bibliotēku, tas vērtību un nozīmi, padarot to par draudzīgu ģimenei, kuru apmeklē vienas ģimenes vairāku paaudžu lasītāji.

Ikvienam bibliotēkas lietotājam tiek nodrošināti kvalitatīvi pakalpojumi. Sniegtas konsultācijas par bibliotēkas krājumu, datu bāzēm un resursiem, darbu ar datoriem, kā arī izpildīti pieprasījumi, uzziņas, rezervētas grāmatas, veikts darbs ar parādniekiem. Veicinot krājuma aktīvāku apgrozījumu, tiek sagatavoti jaunāko grāmatu apskati par bibliotēkas jaunieguvumiem, kā arī veidotas aktuālas un tematiskas literatūras izstādes. Izpildot lasītāju pieprasījumus, piedāvāta iespēja trūkstošos izdevumus saņemt starpbibliotēku abonementa (SBA) kārtā. Regulāri tiek organizētas mākslas darbu vai informatīva satura izstādes, iepazīstinot apmeklētājus ar vietējiem māksliniekiem un rokdarbniekiem, interesantām personībām.

### Galvenie rādītāji

Bibliotēkas darba pamatrādītāji ir savstarpēji saistīti, tos ietekmē kā sociālie tā ekonomiskie faktori. 2024. gadā notikušas pozitīvas izmaiņas pamatrādītājos, kopējais reģistrēto lietotāju skaits pieaudzis 8% (salīdzinot ar 2023.gadu). Rādītāju pieaugums skaidrojams ar dažādu aktivitāšu organizēšanu bibliotēkās, t.sk. populāru grāmatu autoru viesošanas. Bērnu un jauniešu skaits palielinājies par 11% - daudzas reģiona bibliotēkas meklē jaunas sadarbības formas ar skolu un pirmsskolu izglītības iestādēm, organizē lasītveicināšanas programmas, kuras tiek papildinātas ar radošām nodarbībām

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji – Pierīga kopā"

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	27792	29283	31864	+5% ; +8%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	9711	11097	12527	+14% ; +11%
Bibliotēkas apmeklējums	311324	315163	367672	+1% ; +14%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	85146	101214	114482	+19% ; +12%
Virtuālais apmeklējums	182362	843556	1236542	+363% ; +32%
Izsniegums kopā	514412	577583	608133	+12% ; +5%
<i>t. sk. grāmatas</i>	401648	444419	488935	+11% ; +9%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	110076	129220	125417	+17% ; -3%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	84073	109154	119099	+30% ; +8%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita Pierīgas reģionā	12%	13%	14%	
<i>t.sk. bērni līdz 18.g.*</i>			23%	
Iedzīvotāju skaits Pierīgas novados - KOPĀ**	221714	226938	227483	+2% ; +0,2%
<i>t.sk. bērni līdz 18.g.*</i>			53693	
<i>Pierīgas novados – KOPĀ**</i>				

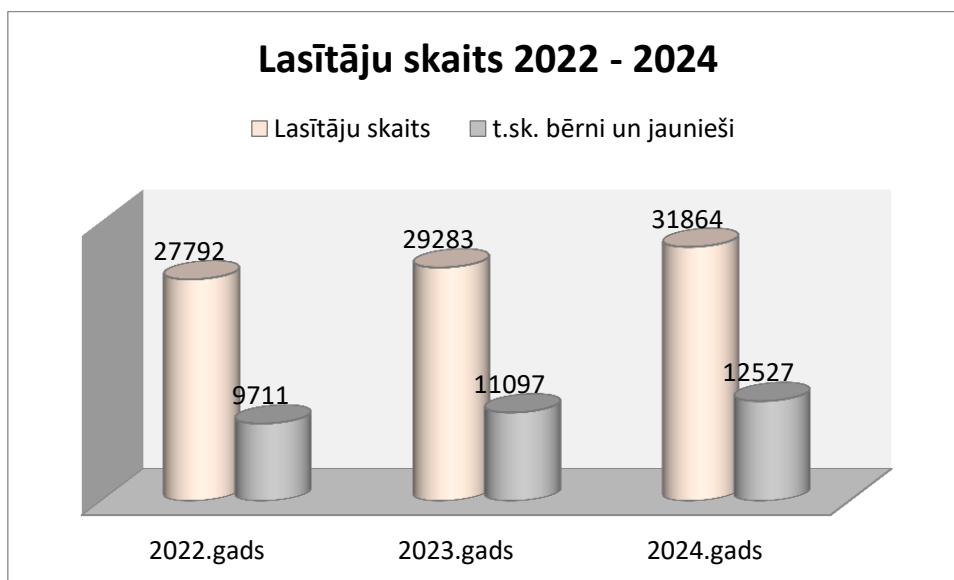
\*2022.gada un 2023.gada dati nav uzrādīti

\*\*Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati

Pamatrādītāji pēdējos 3 gadus ir ar augšupejošu tendenci, vērojamas stabila un pozitīva dinamika. Apmeklētāji apmeklē bibliotēkas un izmanto pieejamos pakalpojumus.

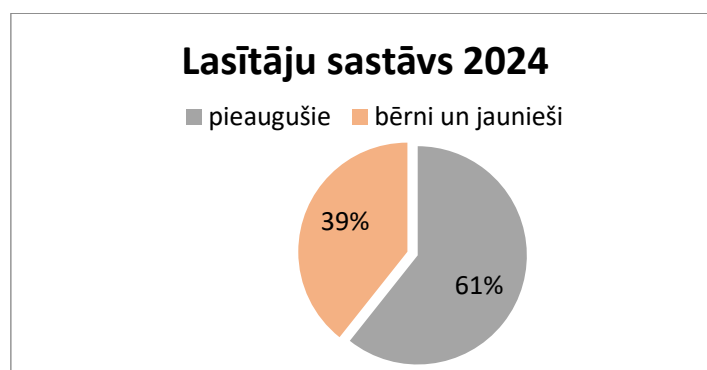
2024.gadā virtuālā apmeklējumu kopskaitu veido vairāku pozīciju summa – bibliotēku tīmekļa vietnes apmeklējums, tiešsaistes kataloga izmantošana, sociālo tīklu apmeklējums un digitālo pakalpojumu izmantošana. Pārskata periodā ir samazinājies periodisko izdevumu izsniegums, kas skaidrojams ar to, ka prese tiek mazāk lasīta, informācija arvien biežāk tiek iegūta no tiešsaistes avotiem.

Bibliotekārais aptvērums Pierīgas reģionā 14%, t.sk. bērni līdz 18 gadu vecuma – 23%.

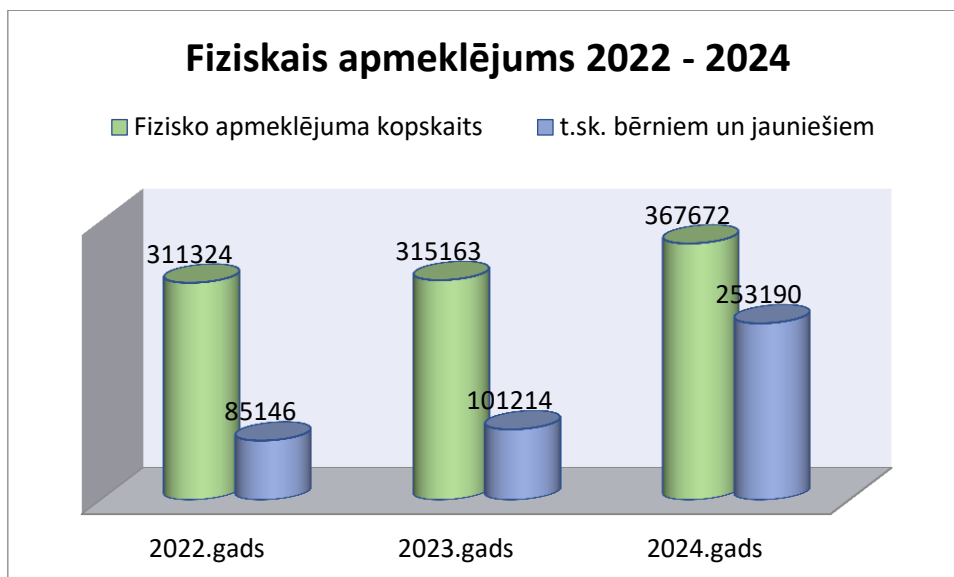


Rādītāju pieaugumu veicinājis proaktīvs darbs jaunu lietotāju piesaistē, esošo lietotāju apkalpošanas kvalitātes uzlabošana un aktīva komunikācija Bibliotēkas sociālo tīklu vietnēs.

Vērojama bērnu lasītāju skaita pieaugums, kas saistīts ar speciāli viņiem veltītām aktivitātēm, piemēram, radošajām darbnīcām vai pasākumiem, kuras 2024.gadā tika plānotas un realizētas aktīvāk.



No visiem reģistrētajiem lietotājiem 39% ir bērni un jaunieši līdz 18 gadiem.



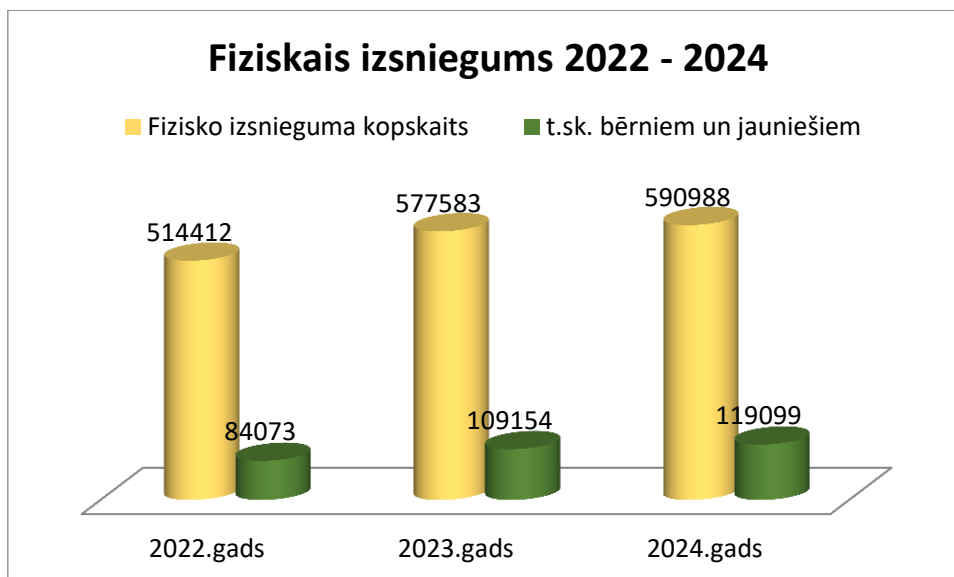
Apmeklētāju ieradumi 2024.gadā ir stabili – bibliotēkas tiek apmeklētas, lai paņemtu grāmatas / periodiskos izdevumus, izmantotu datorus dažādu pakalpojumu veikšanai, jaunieši izmanto interneta pieejamību kā uz vietas, tā arī bezmaksas WiFi. Palielinājies arī bērnu / jauniešu bērnu skaits.

Bibliotēku lietotāju apmeklējums palielinājies par 14% jeb 52 509 (bērnu / jauniešu apmeklējums – par 12% jeb 13 268).

Jaunos klientus bibliotēkai piesaista regulāra jaunāko grāmatu iegāde, dažādu kultūras pasākumu rīkošana un operatīva informācija sociālos tīklos, kā arī projekts 3TD e-grāmatu bibliotēka.

Baldones bibliotēka min, ka 2024.gadā reģistrēto lietotāju skaits bibliotēkā ir samazinājies, kas skaidrojams ar to, ka 2024.gadā dati no Salaspils novada bibliotēkas veidā klop kataloga tika pārcelti uz Ķekavas kopkatalogu (bibliotēka dēļ šiem tehniskajiem risinājumiem bija aizvērtas divas nedēļas) un ilgstošajiem remonta darbiem pilsētā, kas apgrūtināja iedzīvotāju piekļuvi bibliotēkai.

Jaunolaines bibliotēka uzsver, ka pārskata periodā bibliotēkas lasītāju skaits ir audzis par 50%, kas izskaidrojams to, ka ir uzsākta aktīva sadarbība ar Olaines sākumskolu. Jaunolainē ir dzīvo ir uzsākušas daudz jaunas ģimenes, kuras interesējas par bibliotēku. Bibliotēkā nepieciešams otrs bibliotekārais darbinieks, jo apmeklējums audzis dubultā. Jaunolaines ciemā bibliotēka ir vienīgā publiskā iestāde, kas nodrošina kopēšanas un drukāšanas pakalpojumus. Bibliotēkā aktīvi tiek organizēti dažādi pasākumi, dažādām mērķgrupām. Arī tas palielināja apmeklējuma rādītājus statistikā.



2024.gadā piedzīvots arī iznieguma datu palielinājums - par 5% (+13 405), savukārt dati, kuri saistās ar izniegumu bērniem un jauniešiem, palielinājušies par 9 945 jeb 8%. Mainoties lasītāju auditorijai un ienākot plašākam digitālajam saturam un tā pieklūstamībai viedierīcēs, pieprasījums pēc drukātiem preses izdevumiem, seriālizdevumiem, krietni samazinājies.

*Skat. Pielikums Nr.3, Nr.4.*

Bibliotēkas turpina aicināt izmantot attālinātos resursus: žurnālu, laikrakstu un grāmatu digitālo bibliotēku [www.periodika.lv](http://www.periodika.lv), tāpat tiešsaistē apskatīt Nacionālo enciklopēdiju [enciklopedija.lv](http://enciklopedija.lv), Latvijas enciklopēdisko vārdugrāmatu [Letonika.lv](http://Letonika.lv), Latvijas dabas, sugu enciklopēdiju, iepazīties ar Latvijas putniem, apskatīt populāro medicīnas enciklopēdiju, kā arī izziņāt Latvijas vēsturi. #Ēkultūras tiešsaistes resursus, kas apkopoti Kultūras ministrijas tīmekļa vietnē – Latvijas filmu portālā, kura saturu veido Nacionālais Kino centrs, brīvpieejā tiešsaistē no jebkura datora noskatāmas 204 Latvijā uzņemtas filmas, tāpat var izmantot muzeju digitālos resursus, izbaudīt neklātienē vairākas operas un baleta izrādes, ko piedāvā Latvijas Nacionālā opera un balets, kā arī izmantot e-grāmatu bibliotēku [www.3td.lv](http://www.3td.lv).

Vērtējot izniegumu un apmeklējuma rādītājus, var secināt, ka bibliotēku pakalpojumi kļūst arvien iecienītāki. Lasītāji novērtē iespēju iepazīties ar jaunieguvumiem mājaslapā (bibliotēku, pašvaldību), sociālajos tīklos, kā arī speciālās izdrukās un uz TV ekrāna klātienē (atsevišķās bibliotēkās).

### **Pakalpojumu attīstība, jauninājumi – kopaina, piemēri, vērtējums**

Bibliotēkas turpina nodrošināt un sniegt operatīvus un kvalitatīvus pakalpojumus bibliotēkas lietotājiem. Bibliotēkas nodrošina saviem lietotājiem saturīgu laika pavadīšanas iespējas un līdzās grāmatu lasīšanai piedāvāt papildu piedāvājumu – izstādes, tikšanās, pasākumus, konsultācijas.

Bibliotēkas nodrošina lietotājiem informacionālos pakalpojumus gan tradicionālā veidā, gan izmantojot informācijas tehnoloģijas. Pasākumu rīkošanā bibliotēkas sadarbojas ar skolām, pirmsskolas izglītības iestādēm, kultūras namiem, pensionāru padomēm, sociālajiem dienestiem.

Bibliotēkās reģistrētiem lietotājiem tika piedāvāta iespēja saņemt autorizācijas datus vietnes [Letonika.lv](http://Letonika.lv) izmantošanai no mājām. Šis pakalpojums lietotājiem sniedz ērtāku piekļuvi nepieciešamajiem materiāliem pašizglītošanās, mācību un/vai citām vajadzībām.

Bibliotēku pamatpakalpojumi jau gadiem balstās uz stabili izstrādātām, lasītāju pārbaudītām un iecienītām vērtībām, īpašu vērību veltot pakalpojumu kvalitātes nostiprināšanai. Daudzveidīgie pasākumi radījuši interesi par bibliotēku, tas vērtību un nozīmi, padarot to par draudzīgu ģimenei, kuru apmeklē vienas ģimenes vairāku paaudžu lasītāji.

Bibliotēka turpina veiksmīgi attīstīt savus pakalpojumus, pievēršoties gan jaunu auditoriju piesaistei, gan esošo lietotāju apmierinātības paaugstināšanai. Jauninājumi vērsti uz lasītāju kopienas iesaistīšanu, bibliotēkas kā sociāla un kultūras centra lomas stiprināšanu un vides uzlabošanu.

Bibliotēkas sniegtie pamatpakalpojumi ir bez maksas. Tie ir sekojoši:

- ✓ bibliotēkas brīvpieejas universālā krājuma izmantošana: grāmatu un žurnālu izsniegšana/saņemšana lasīšanai mājās, novadpētniecības materiālu, tematisko mapju, laikrakstu, audiovizuālo u.c. materiālu izmantošana uz vietas bibliotēkās;
- ✓ abonētās tiešsaistes datubāzes (Lursoft laikrakstu bibliotēka, Letonika.lv) un ar bibliotēkas starpniecību pieejamie resursi (LNB digitālās kolekcijas, Filmas.lv, Diva.lv u.c.);
- ✓ bibliotēkas elektroniskais katalogs (pieejams uz vietas bibliotēkā un attālināti) un autorizācijas datu saņemšana grāmatu elektroniskai rezervēšanai, pasūtīšanai, izmantošanas termiņa pagarināšanai;
- ✓ E-grāmatu bibliotēka [www.3td.lv](http://www.3td.lv);
- ✓ grāmatu pasūtīšana, rezervēšana, nodošanas termiņa pagarināšana uz vietas bibliotēkās, pa tālruni vai pa e-pastu;
- ✓ datoru un bezvadu interneta izmantošana;
- ✓ konsultācijas un apmācība Bibliotēkā pieejamo resursu izmantošanā;
- ✓ bibliotēku organizētie pasākumi: tematiskās iespieddarbu izstādes, radošās darbnīcas, bibliotēkārās stundas u.c.;
- ✓ uzziņu (bibliogrāfisko, faktogrāfisko u.c.) saņemšana;
- ✓ informācijas ierakstīšana dažādos informācijas nesējos.

Bibliotēkās pieejami arī maksas pakalpojumi: kopēšana, skenēšana un izdruku veikšana. Maksas pakalpojumi tiek sniegti atbilstoši novada domes noteiktajam cenrādī.

Visām 38 reģiona publiskajām bibliotēkām darba procesi ir automatizēti, nodrošinot bibliotēkas pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un operativitāti. Bibliotēkas lietotāji labprāt izmanto iespējas un ir gandarīti, ka bibliotēkas pakalpojumi tagad ir pieejami neierobežotā laikā. Pieprasīti bija arī skenēšanas un kopēšanas pakalpojumi. Arvien vairāk cilvēki izmanto autorizācijas datus elektronisko izdevumu pasūtīšanai/rezervēšanai.

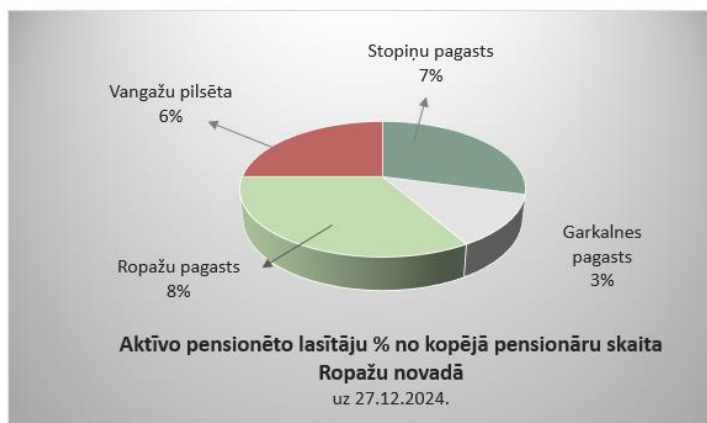
Spilgtākie piemēri:

Ropažu novada bibliotēkas (7) iegādājas jaunus QR kodu skenerus, lai papildinātu un uzlabotu bibliotēkas piedāvāto digitālo pakalpojumu klāstu bibliotēku lietotājiem. Paplašinot pašvaldības mobilās lietotnes iespējas, Ropažu novada iedzīvotāji ir pirmie Latvijā, kas savu digitālo Iedzīvotāja karti tagad var izmantot arī kā bibliotēkas lasītāja karti. Mobilo lietotni “Ropažu novads” pašvaldība veidoja sadarbībā ar uzņēmumiem SIA “ZZ Dats” un SIA “Mobilly”, bibliotēku informācijas sistēmas ALISE integrācija ar mobilo lietotni veikta sadarbībā ar SIA “Tietoevry Latvia”.

Ulbrokas bibliotēka – pārskata periodā pēc izvēles tika vērtēta bibliotēkas ekonomiskā ietekme uz individuālā lietotāja finansēm: piemērs par dažādām lasītāju kategorijām (5. klases izglītojamais; strādājošais; pensionārs), kas aktīvi lasa grāmatas, laikrakstus. Vērtējums uzskatāmi parāda, cik bibliotēkas lietotājs gada laikā ietaupa, vai neiztērē naudu grāmatām, laikrakstiem/žurnāliem, ja viņam tās būtu jāpērk. Kategorijā 5. klases izglītojamais 12 mēnešos izlasa 33 vienības, ietaupa 354,60 EUR; kategorija - strādājošais izlasa 162 krājuma vienības, ietaupa – 1869,00 EUR, savukārt, pensionārs, kas lasa grāmatas – izvēloties 42 lasīšanas vienības, ietaupa 785,52 EUR, bet pensionārs, kas lasa tikai preses izdevumus – izlasījis 165 nosaukumus, ietaupījis 934,08 EUR. Aprēķiniem izmantoti BIS ALISE statistikas rādītāji, CSP dati – vidējā alga valstī – 1623,00 eiro un ziņu portāls Latvija – vidējā pensija valstī- 576,00 eiro.

Pārskata periodā aktīvais reģistrētais lasītājs palielinājies par 22%, iedzīvotāju skaits attiecīgajā zonā palielinājies par 1%. Analizējot dažādās lasītāju kategorijās uzmanības vērts ir kategorija - pensionāri, kas no kopējā aktīvā lietotāju skaita sastāda tikai 7%.

Minētā mērķa grupa dažādu apsvērumu dēļ, neapmeklē bibliotēku. Piemēri par bibliotēkas ekonomisko ietekmi uz lietotāja finansēm ir uzskatāms naudas resursu ietaupījums.



Ropažu bibliotēka - Lasītāju kluba darbības uzsākšana. Lasītāju klubs piedāvā vietu, kur bibliotēkas apmeklētāji var pulcēties, apspriest grāmatas, dalīties iespaidos un iegūt jaunas zināšanas, tā veicinot lasīšanas kultūru un savstarpēju komunikāciju. Šī iniciatīva veicina kopienas saliedētību un grāmatu lasīšanas tradīciju nostiprināšanu. Tā piesaista aktīvākus lasītājus un rada platformu diskusijām, vienlaikus nostiprinot bibliotēkas lomu kā sabiedrības kultūras centru.

Projekta “Iedvesmas bibliotēka” realizācija. Projekta ietvaros izveidota mobilā āra skatuve ar soliņiem, kas sniedz iespēju organizēt dažādus pasākumus brīvā dabā. Papildus veikti apzaļumošanas darbi, lai uzlabotu bibliotēkas teritoriju un radītu patīkamu vidi lasītājiem un pasākumu apmeklētājiem.

Bibliotēkas jaunievedumi liecina par mērķtiecīgu attīstības stratēģiju, kas vērsta uz lietotāju interesēm un vajadzībām. Lasītāju kluba izveide un projekta “Iedvesmas bibliotēka” īstenošana sekmē bibliotēkas sociālo, kultūras un izglītības funkciju paplašināšanu, vienlaikus uzlabojot tās pievilcību un pieejamību. Šāds virziens veicina gan lietotāju piesaisti, gan bibliotēkas kā kopienas centra nostiprināšanu.

Saulkrastu novada bibliotēka - no 2024. gada janvāra līdz 14. martam bibliotēkas darbinieki daļu pakalpojumu (jaunāko grāmatu un periodikas izsniegšanu, kā arī drukāšanas un kopēšanas pakalpojumus) nodrošināja citā pašvaldības iestādē – Saulkrastu Tūrisma un informācijas centrā (turpmāk tekstā – TIC). Bibliotēkāros pakalpojumus TIC nodrošināja viens darbinieks, bet paralēli notika darbi, lai varētu atgriezties bibliotēkas ēkā, Raiņa ielā 7.

Jāatzīmē, ka arī Saulkrastu novada domē bibliotēkāriem tika atvēlēta telpa, kurā bija informācijas tehnoloģijas, lai nodrošinātu bibliotēkā darba virzību. Lielu daļu no telpas aizņēma arī visa 2023. gada laikā lasītāju nodotie iespieddarbi un arī 2023. gada laikā iepirkta un abonēta literatūra.

29. februārī tika algoti papildus darbinieki, lai uz Saulkrastu novada bibliotēku atvestu visus Saulkrastu bibliotēkas iespieddarbus un inventāru, kas glabājās Saulkrastu novada bibliotēkas apkalpošanas punktā “Ainavas”



Ar 1. martu sākas iespieddarbu izpakošana un novietošana plauktos. Kopumā darbs veicās raiti. Abonementā tika mainīts fonda izkārtojums: nozares tik pārceltas uz citu telpu un ārzemju literatūra tika kārtota alfabētā pēc autora uzvārda. Iepriekšējos gados ārzemju literatūra tika klasificēta pēc tautībām, attiecīgi arī šādi ievietota kastēs. Šī kārtošanas metode radīja grūtības atrast visas kastes ar burtu A, B u.tml., lai tās varētu secīgi kārtot plauktos.

15. martā tika atsākta apkalpošana Saulkrastu novada bibliotēkas ēkā, Raiņa ielā 7. Jāatzīmē, ka visos rādītājos, kas saistīti ar bērniem līdz 18 gadiem, vērojams ievērojams pieaugums. Tas var liecināt par veiksmīgi īstenotām iniciatīvām, kas vērstas uz bērnu un jauniešu iesaisti un izglītošanu, izmantojot bibliotēku resursus. Kopumā dati liecina par pozitīvām tendencēm 2024. gadā, kā arī lielāks bibliotekārais aptvērums norāda uz veiksmīgām bibliotēku aktivitātēm un plašāku sabiedrības interesi par Saulkrastu novada bibliotēku.

Sēja bibliotēka 2024.gadā sāk veikt KAC funkcijas.

Siguldas novada bibliotēka - Bērnu literatūras nodaļā aktīvo lietotāju skaits pieaudzis par 8,12%. Rādītāja pieaugums skaidrojams ar lasītveicināšanas programmas "La(p)sa" organizēšanu. Pārskata periodā turpinās sadarbība ar skolām un pirmsskola izglītības iestādēm. Lasītveicināšanas programmas tiek papildinātas ar radošām nodarbībām, izlaušanās spēlēm grāmatu vidē, grāmatu tēliem, kas rosina ielūkoties grāmatās. Bibliotēkas videi ir ārkārtīgi milzīga nozīme apmeklējuma veicināšanai. Svarīga ir atbilstošas vides radīšana, kas ir cilvēkiem saistoša – skaistās un piemērotās telpās cilvēki ir gatavi pavadīt vairāk laika. Svarīgi, lai apmeklētāji, īpaši bērni un jaunieši, var justies brīvi. Būtiska nozīme ir arī apgaismojumam un mēbelēm. Bibliotēkā šajā gadā ir labiekārtota vide vecākiem ar mazuļiem – šeit pieejamas attīstošas rotaļlietas, ērta vieta lasīšanai, spēlēm un ir iekārtota vieta mazuļu barošanai. Bērnu literatūras nodaļā pieejamas bērnu grāmatas, izglītojošas galda spēles, grāmatu namiņi un aktivitāšu siena, kas attīsta bērniem smalkās motorikas prasmes, loģisko domāšanu, atmiņu, iztēli un krāsu uztveri. No decembra bibliotēkā aktīvi norisinās "Mazuļu otrdienas", kurās viesojas PEP mamma Lija Liepiņa-Putra ar sarunām par ikdienas dzīvi ar mazuļiem un sniegtu padomus. No novembra Siguldas novada bibliotēkā apmeklētājiem pieejama vienvietīga klusuma kabīne individuālam darbam, kurā var koncentrēties un netraucēti strādāt. Līdz ar to Bibliotēkas apmeklējuma pieaugums pārskata periodā ir 4,05%. Pārskata periodā bibliotēkas lietotājiem tomēr ir samazinājusies interese par periodiskajiem izdevumiem, kā rezultātā izsnieguma rādītājs ir krities par 6,84%. Savukārt grāmatu izsniegums ir saglabājies iepriekšējā perioda līmenī, krītoties tikai par 0,48%. Starpība starp apmeklējuma pieaugumu un izsniegumu varētu veidoties aktīvāka pasākumu un interneta lasītavas apmeklējumu dēļ, kas nav saistīts ar izsniegumu. Vienam Siguldas novada bibliotēkas apmeklētājam vidēji gadā izsniegtas 15 vienības, un bibliotēkas lietotājs gadā vidēji bibliotēku apmeklējis 7 reizes.

### **Bibliomāts (grāmatu pakomāti) – pakalpojuma raksturojums, izsnieguma analīze, vērtējums**

2024.gadā bibliomāta pakalpojumus nodrošina 16 (+3) Pierīgas reģiona bibliotēkas. Bibliomātu iegāde un uzstādīšana Pierīgas reģiona bibliotēkās uzsākta 2021.gadā. Kā pirmā to uzstādīja Baložu pilsētas bibliotēka 2021.gada novembrī.

*Skat. Pielikums Nr.7.*

Bibliomāts sniedz iespēju bibliotēkas lietotājiem ērti saņemt un nodot grāmatas un citus izdevumus ārpus bibliotēkas darba laika, jo pašapkalpošanās iekārta darbosies 24 stundas diennaktī.

Bibliomāts lietošana ir aktuāla, jo iekārtu izmanto gan cilvēki ar kustību traucējumiem, gan seniori, gan māmiņas ar bērnu ratiņiem, jo tas atvieglo piekļuvi krājumam. Lietotāju grupām – studentiem un strādājošajiem - tā ir lieliska iespēja saņemt vēlamos izdevumus ārpus bibliotēkas darba laika. Bibliomāta nodošanas funkcija ir vēl pieprasītāka nekā izsniegšana. To aktīvi izmanto, tostarp grāmatu parādnieki, kuriem šī funkcija sniedz iespēju izvairīties no tieša kontakta ar bibliotekāriem, kas varētu būt psiholoģisks vai laika aspekta šķērslis. Tas norāda uz bibliomāta praktisko nozīmi, sekmējot grāmatu atgriešanas apjomu un samazinot parādnieku skaitu.

Lasītāju nodotās grāmatas no bibliomāta un grāmatu nodošanas iekārtām tiek izņemtas katru darba dienu. Bibliomāta pakalpojuma pieprasījums pieaug un tas ir izskaidrojams ar konkrētās apdzīvotās vietas iedzīvotāju dzīves ritmu, lielākā daļa strādā un darba dienas laikā atrodas ārpus pagasta / novada teritorijas. Šis pakalpojums apmierina to sabiedrības daļu, kas citādi nespēj pagūt apmeklēt bibliotēku vai ir kādas konkrētas vēlmes. Lielākajai daļai lasītāju tomēr ir svarīgi pašiem pie plaukta izvēlēties vajadzīgo.

Atsevišķas bibliotēkas min, ka bibliomāta pilnvērtīgu darbību ierobežo biežās tehniskās problēmas, kas saistītas ar bibliomāta darbību. Tiek nomainīta bibliomāta elektronika un piem., oktobrī Baložu pilsēta bibliotēkā tika nomainīts pats bibliomāts. Biežie traucējumi bibliomāta darbībā ir viens no iemesliem, kāpēc šajās bibliotēkās procentuāli pret 2023.g. ir samazinājušies tajā ievietotie pasūtījumi.

Bibliotekāri kā mīnusu saskata nodošanas vietai, kur grāmatas tiek ievietotas. Ja grāmata ir ar plānajiem vākiem, tad nākamā uzmostā virsū to var traumēt. Savukārt, lielākas bērnu grāmatas aizsprosto ceļu nākamajai grāmatai, kuru lasītājs vēlas nodot.

### E-grāmatu bibliotēka

No 2019.gada pašvaldību publiskās bibliotēkas lasītājiem piedāvā pakalpojumu – 3td e-grāmatu bibliotēka, kas ir gan inovatīvs lasīšanu veicinošs, gan arī sociāli nozīmīgs projekts. Lasīt e-grāmatas tiešsaistē mobilajā ierīcē vai datorā tiek piedāvātas gan esošajiem lasītājiem, gan arī tiem, kuri bibliotēkā tiek reģistrēti pirmoreiz.

Bibliotekāri uzskata, ka e-grāmatu bibliotēkas pakalpojums ir būtisks papildinājums tradicionālajiem drukātās literatūras piedāvājumiem, taču norāda uz izaicinājumiem, kas saistīti ar tā popularizēšanu. Daži lasītāji izrāda interesi par digitālajām grāmatām, jo īpaši jaunākā paaudze un tehnoloģiski zinošāki lasītāji, taču vecāka gadagājuma lasītājiem bieži trūkst pieredzes darbā ar šādām platformām.

Dažreiz lasītāji reģistrējas kā bibliotēkas lietotāji tikai tāpēc, lai iegūtu autorizācijas datus un varētu izmantot e-grāmatas bibliotēkas pakalpojumus. Šie lasītāji atzīst, ka izmanto šo pakalpojumu braucot dažādos transportlīdzekļos vai lasa mājās. Daļa e-grāmatu lasītāju pamatā dzīvo ārpus Latvijas un izmantojot šo pakalpojumu realizē iespēju lasīt grāmatas latviešu valodā.

Tabula “E-grāmatu bibliotēkas statistikas dati - Pierīga kopā”

	2022	2023	2024
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits kopā	1881	2194	2553
E-grāmatu bibliotēkas lasītāju/autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	235	313	359
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums kopā	14144	17694	22315
E-grāmatu bibliotēkas izsniegums pārskata periodā	3612	3550	4621

Arī pārskata periodā reģiona bibliotēkas turpināja aktīvi popularizēt 3td e-grāmatu bibliotēku. Tas tiek reklamēts bibliotēkas mājaslapā, sociālajos tīklos, informācija atrodama uz informatīvā stenda bibliotēkā, lasītājiem tiek piedāvātas informatīvas skrejlapīņas. Ļoti svarīgi ir uzrunāt apmeklētājus personīgi, iepazīstināt ar pakalpojumu un aicināt to izmantot ikdienā, jo īpaši izmantojot šo pakalpojumu grāmatām, uz kurām izveidojusies gara rinda. Vērojams, ka pakāpeniski pieaug autorizēto lietotāju skaits, kuri izmanto “3td e-grāmatu bibliotēkas” sniegtās iespējas un priekšrocības.

E-grāmatu bibliotēka ir veids, kā nodrošināt ikvienu ar grāmatu pieejamību, ja vien cilvēks izmanto kādu no viedierīcēm, un interesējošā grāmata ir pieejama e-grāmatu bibliotēkā. E-grāmatu bibliotēkas priekšrocība - nepastāv rindas, jo visas grāmatas, kas pieejamas [www.3td.lv](http://www.3td.lv), var

izmantot neierobežots skaits lasītāju. Gan bibliotekāri, gan lasītāji [www.3td.lv](http://www.3td.lv) E-grāmatu bibliotēkas piedāvātās iespējas vērtē atzinīgi. Pakāpeniski pieaug to lietotāju skaits.

3td.lv E-grāmatu bibliotēkas piedāvātās iespējas tiek reklamētas bibliotēkas sociālajos tīklos un novada mājaslapā. Informatīvie materiāli tiek izvietoti bibliotēkas telpās un foajē informācijas stendā. Katram jaunajam bibliotēkas lasītājam tiek pastāstīts par bibliotēkas piedāvātajām iespējām – krājuma izmantošanu, abonētajām datubāzēm, kopkataloga un autorizācijas iespējām, kā arī par iespēju reģistrēties 3td.lv E-grāmatu bibliotēkā.

Kā atzīst dažas bibliotēku vadītājas, lasītāji šo iespēju uzņem dalīti. Ir ieinteresēti tie, kas aktīvi izmanto mobilās ierīces, kam kādu izdevumu vajag steidzami, vai atvaļinājumā un ārzemēs esošie. Taču ir liela lasītāju daļa, kas tomēr dod priekšroku drukātai grāmatai.

### **Sabiedrības, lasītāju viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti (pētījumi, aptaujas, anketas u. tml.); jaunu lasītāju piesaiste**

Bibliotēkas darbs nav iedomājams bez tās lietotāju viedokļa, interešu un vajadzību izzināšanas gan krājuma komplektēšanas jautājumā, gan pasākumu plānošanā un norisēs.

Lai realizētu dažāda vecuma un sociālo grupu informacionālo vajadzību nodrošināšanu, bibliotēkas veic piedāvāto pakalpojumu un lietotāju individuālo vajadzību izpēti; anketēšanu, lietotāju ierosinājumu izpēti pašvaldības mājas lapā; savstarpējās sarunās; dalīšanos pieredzē ar citu pašvaldību bibliotēkām.

Bibliotēkas lietotāju viedokļa izzināšanai tiek veiktas mutiskas aptaujas, iegūtie dati analizēti. Redzamā vietā novietota atsauksmju un ierosinājumu grāmata. Lietotāji ir apmierināti ar bibliotēkas telpām un iekārtojumu, kā arī piedāvātajiem pakalpojumiem.

#### Ādažu bibliotēka

Viedokļa izzināšana par bibliotēkas darba kvalitāti tika veikta mutiska lietotāju aptauja, lai uzzinātu par lietotājiem interesējošo literatūru, pasākumiem, izstādēm. Komplektējot krājumu, tiek ņemtas vērā lietotāju vēlmes. Viens no aktuālākajiem jautājumi ir par krājuma papildināšanu, tieši kādas grāmatas lasītājiem būtu saistošas un interesantas, kā arī kādas ir lasītāju vēlmes preses izdevumu abonēšanā. Veiksmīga 2024. gadā bija jaunu lasītāju – pirmsskolas un viņu vecāku, piesaiste pēc pasākuma bibliotēkas pirmā apmeklējuma “Grāmatu mēnesī”, kas norisinājās oktobrī.

#### Mārupes novada bibliotēka

2024. gadā (aprīlis – jūnijs) veikta aptauja par iedzīvotāju apmierinātību ar Bibliotēkas pakalpojumiem un lasītāju intereses, paradumus. Piedalījās 142 cilvēki, kas apmeklēja kādu no Mārupes novada bibliotēkām (vairums, 57%, no tiem bija bibliotēkas Pinķos lasītāji). Bibliotēkas pakalpojumi un bibliotekāru darbs vairumā gadījumu saņēmis ļoti augstu vērtējumu (10-8 balles). Sniegti dažādi ierosinājumi un viedokļi: Mārupes pilsētā trūkst bibliotēkas pakalpojumu, bibliotēkas aicina padarīt tehnoloģiski modernākas, varētu palielināt angļu valodas grāmatu klāstu, iepirkt vairāk komiksu bērniem un pasaulē populāras finanšu nozares grāmatas. Jāturpina atgādināt lasītājiem, ka pret grāmatām jāizturas saudzīgi. Aptaujā sniegti priekšlikumi pasākumu tēmām, norādīts, ka atbalstāmas arī radošās darbnīcas jaunu prasmju apguvei. Vislielāko interesi izraisījušas iespējamās nodarbības par psiholoģijas tēmu, mājturību un Mārupes novada izzināšanu. Vecākiem interesētu lekcijas ar jomu speciālistiem par tēmām, kas saistītas ar bērniem, to uzvedību, motivāciju lasīt, audzināšanu. Tas ņemts vērā gatavojot pasākumu plānu 2025. gadam. Izdevumu daudzums mazākajai auditorijai novērtēts kā pietiekams, var papildināt pasākumu klāstu, neaizmirstot pusaudžu auditoriju. Aptaujas rezultāti pieejami [www.marupe.lv](http://www.marupe.lv) mājaslapā.

#### Olaines Bibliotēkas

Abonementā un lasītavā apmeklētāji tika aicināti aizpildīt aptaujas anketas, lai uzzinātu viņu viedokli, kas palīdzētu uzlabot bibliotēkas piedāvāto pakalpojumu kvalitāti. Anketu rezultātu dziļāka analīze vēl turpinās, taču dažas atziņas atbildēs var minēt jau tagad:

- Bibliotēkas apmeklējuma mērķis – iepazīšanās ar jaunajām grāmatām, avīzēm, žurnāliem, pasākumiem un mācībām;
- Bibliotēkas darbinieki tiek vērtēti kā zinoši, atsaucīgi un sniedz informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem;
- Pārsvārā apmeklētāji atzīmē, ka bibliotēkā ir labs fonds, bet nav apmierināti, ka nav atrodama senāk izdotā literatūra;
- Atbildēs ir jūtams fakts, ka bibliotēkas apmeklētāji ir noilgojušies pēc jaunām telpām, kur valdītu plašums un būtu lielāka grāmatu ietilpība;
- Ir pozitīvas atbildes par e-grāmatām interneta vietnē 3td.lv un e-kataloga izmantošanu.

2025.gada sākumā ir iecerēts šo anketēšanu papildināt, aicinot anketas aizpildīt digitāli, tā varētu iegūt skaitliski lielāku atsaucību par aptaujas ietvertajiem jautājumiem un izteiktajiem viedokļiem.

### Ropažu bibliotēka

2024.gadā tika veikta iedzīvotāju aptauja "Ropažu bibliotēkas pakalpojumi un attīstības iespējas", lai noskaidrotu sabiedrības viedokli par bibliotēkas darba kvalitāti, piedāvātajiem pakalpojumiem un attīstības virzieniem. Kopējais aptaujas dalībnieku skaits: 44. Lielākā daļa respondentu (38,6%) bija vecumā 61+ gadi, bet otra lielākā grupa – vecumā 41–50 gadi (29,5%). Aptaujā piedalījās pārsvarā sievietes (97,7%).

Aptaujas rezultāti norāda uz stabili lietotāju apmierinātību un pozitīvu attieksmi pret bibliotēkas pakalpojumiem. Bibliotēka veiksmīgi darbojas kā kopienas kultūras un izglītības centrs, tomēr ir iespējas paplašināt tās piedāvājumu, īpaši attiecībā uz digitālajiem resursiem un jaunākas auditorijas iesaisti.

Aptaujas rezultāti liecina, ka bibliotēka jau piesaista dažādu vecuma grupu apmeklētājus, īpaši seniorus un vidēja vecuma cilvēkus. Jauniešu (līdz 30 gadiem) un bērnu aktīvāka iesaiste joprojām ir izaicinājums, jo šīs grupas ir mazāk pārstāvētas. Būtiski ir paplašināt digitālo pakalpojumu izmantošanu, piemēram, datubāzes un e-grāmatu bibliotēku, lai piesaistītu jaunākus lietotājus.

Bibliotēkas rīkote pasākumi un izglītojošās aktivitātes ir populārākā platforma, lai piesaistītu jaunus lietotājus. Aptaujā vairāki respondenti izteica vēlmi pēc meistarklasēm un tematiskajiem vakariem, kas varētu kalpot kā efektīvs veids jaunu auditoriju piesaistīšanai.

Lielākā daļa respondentu ir apmierināti ar bibliotēkas darbu, kas liecina par kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanu. Pasākumi un jauno resursu pieejamība ir galvenie aspekti, kas veicina apmeklētību.

### Saulkrastu novada bibliotēka

Ikgadējā Saulkrastu novada bibliotēkas aptaujā, kas tika rīkota no jūlija līdz novembrim, ikvienam bija iespēja piedalīties un aizpildīt anketu gan elektroniski, gan papīra formātā sniedzot atbildes vien uz dažiem jautājumiem un sniedzot savu viedokli par bibliotēkaro pakalpojumu sniegšanu un to uzlabošanu, lai bibliotēkas apmeklējums būtu vēl patīkamāks.

Kopumā veiktajā aptaujā piedalījās 85 respondenti, kas ir nedaudz mazāk kā iepriekšējā reizē. Drukātas anketas aizpildīja 58 aptaujātie, bet tiešsaistē anketu iesniedza 27, kas norāda, ka ar roku aizpildāmas anketas vēl joprojām ir pieprasītākas.

Bibliotēkai aktuālākais jautājums ir bibliomāta iegāde, par ko pozitīvi atsaucās 77,65% visu aptaujāto. Arī ieteikumu sadaļā bieži minēta atbilde bija iespēja nodot un saņemt grāmatas ārpus bibliotēkas darba laika. Bibliomāta iegāde ļautu apkalpot vairāk lasītāju, sniedzot brīvāku grāmatu saņemšanas un nodošanas procesu, vēl jo vairāk, ja viena daļa bibliotēkas lasītāju dzīvo ārpus Saulkrastiem.

No visiem Saulkrastu novada bibliotēkas piedāvātajiem pasākumiem vislielāko atsaucību ir guvušas radošās darbnīcas, kam seko tikšanās ar autoriem un lasītveicināšanas pasākumi bērniem. Vismazākā atsaucība ir par digitālo prasmju pilnveides konsultatīvajām stundām, kuras apmeklē daži seniori. Tomēr 48% aptaujāto norādīja, ka bibliotēkas rīkotos pasākumus neapmeklē vispār. Lai gan pasākumu neapmeklētāji savās anketās atzina, ka ar lielāko prieku apskata mākslas izstādes

lasītavā. Pie pasākumu ieteikumiem vairums aptaujāto minēja, ka labprāt apmeklētu dažādas iedvesmas lekcijas un meistarklases, kā arī gribētu, lai atjauno grāmatu klubu.

### Inčukalna bibliotēka

Bibliotēkā 2024. gadā tika veikta lasītāju aptauja ar mērķi saņemt lietotāju ieteikumus par to, kā uzlabot bibliotekāro pakalpojumu. Anketa tika ievietota Facebook - to aizpildīja 62 respondenti. 73% no aptaujātajiem ir vecumā no 31 līdz 50 gadiem.

Visvairāk - 71% respondentu, atbildēja, ka bibliotēku apmeklē aptuveni reizi mēnesī vai retāk ar mērķi paņemt grāmatas un/vai preses izdevumus lasīšanai (82%), bet 57% apmeklē pasākumus un izstādes, kā arī, lai iepazītos ar jaunāko literatūru. 13% gadījumu Bibliotēkas telpas tiek izmantotas brīvā laika pavadīšanai. Par bibliotēkas darba laiku 89% respondentu nobalsojuši, ka līdzšinējais darba laiks ir piemērots, dažās atbildēs tiek ieteikts strādāt arī sestdienās. 82% aptaujāto informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem un pasākumiem meklē Facebook, 31% un 36% attiecīgi bibliotēkā klātienē vai afišu standos ārvidē. Gandrīz visi respondenti (94%), kuri aizpildīja aptauju, ir informēti par bibliotēkas iespējām.

Par Bibliotēkas E-kataloga izmantošanas iespējām (grāmatu pasūtīšana, rezervēšana, termiņa pagarināšana, iestāšanās rindā u.c.) ir informēti, bet neizmanto 56%, izmanto 29% aptaujāto, bet par to nezina 15% respondentu. No aptaujātajiem lasītājiem 3td E-grāmatu bibliotēku izmanto 13%, neizmanto 66%, bet 21% aptaujas dalībnieku trūkst informācijas par šo pakalpojumu.

SBA pakalpojumu izmanto 19% aptaujāto, bezmaksas datu bāzes (Letonika, Lursoft laikrakstu bibliotēka News.lv) lieto 18% respondentu, 52% šie pakalpojumi nav aktuāli, bet 26% aptaujas dalībnieku piedāvājumu neizmanto, jo nav informācijas par to.

Saziņai ar Bibliotēku aptaujas dalībnieki vislabprātāk izmanto WhatsApp (45%), e-pastu (42%) vai īsziņas (34%).

Uz jautājumu par to, ar kādām radošajām personībām labprāt gribētu tikties bibliotēkā, lielākā daļa aptaujāto atzina, ka tie varētu būt rakstnieki (50%), aktieri (48%), mūziķi (48%) un mākslinieki (32%). Par izstādēm – lielākā daļa (53%) lasītāju atbildējuši, ka praktiski vienmēr pievērš tām uzmanību, bet 40% tikai tad, ja tās ir uzkrītošas.

Vairākums, 87% respondentu uzskata, ka Bibliotēkai ir jāorganizē radošās darbnīcas.

Lasītāju klubā, ja tāds tiktu izveidots, iesaistītos 26% aptaujāto un varbūt iesaistītos 44%. Visbiežāk atzīmētā atbilde uz jautājumu “Kas Inčukalna bibliotēkā Jums patīk vislabāk?” ir “apkalpošana” (84%), tam seko telpas, atmosfēra un literatūras piedāvājums, 42% aptaujāto ir svarīgi, ka Bibliotēkā pieejami kopēšanas, drukas un skenēšanas pakalpojumi. Pie ieteikumiem, kas Bibliotēkai būtu jāuzlabo, visbiežāk tiek atzīmēts telpu stāvoklis, šaurība.

### Krimuldas bibliotēka

2024.gadā tika veikta aptauja par lasītāju klubu izveidi, ērtākajiem laikiem un nākotnes iecerēm. Klubiņa izveide plānota nākamā pārskata perioda sākumā.

Iepriekšējās anketēšanās tika noskaidrots, ka bibliotēkas lietotājiem ir svarīga jauno grāmatu ilustratīvā saraksta publicēšana bibliotēkas facebook lapā, kā arī lielākā daļa no jaunajiem lietotājiem atsaucās tieši uz šo avotu, jo ieraudzījuši interesējošos izdevumus.

### **Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām – īss situācijas raksturojums**

Bibliotēku pakalpojumus izmanto dažādu sociālo grupu iedzīvotāji, ja slimības vai ierobežotas pārvietošanās dēļ, lasītājs nevar izmantot bibliotēkas pakalpojumus. Bibliotēkas sadarbībā ar novada / pagasta Sociālās aprūpes dienestu, turpina grāmatu piegādi mājās cilvēkiem ar kustību traucējumiem un vecāka gadagājumu lasītājiem. Kā arī paši bibliotēku darbinieki grāmatu un preses izdevumu apmaiņu pēc pieprasījuma veic bibliotēkas lietotāju apkalpošanu dzīves vietās. Informācija vai pakalpojuma pieteikšana pa tālruni vai e-pastu. Pakalpojums ir bezmaksas,

Lasītājiem ar redzes traucējumiem lasīšanai uz vietas lasītavā tiek piedāvāta lupa.

2024.gadā publisko bibliotēku skaits Pierīgas reģionā, kuras var izmantot cilvēki ar funkcionāliem traucējumiem un jaunās māmiņas, ir 25 bibliotēkas –

Ādažu novadā – Ādažu bibliotēka, Carnikavas bibliotēka;

Ķekavas novadā - Baldones bibliotēka, Ķekavas pagasta bibliotēka, Daugmales pagasta bibliotēka, Katlakalna bibliotēka;

Mārupes novadā - Mārupes novada bibliotēka, Babītes bibliotēka, Salas bibliotēka, Mazcenas bibliotēka;

Ropažu novadā – Upesciema Tautas bibliotēka, Ropažu bibliotēka, Ropažu bibliotēkas Zaķumuižas filiālbibliotēka, Sauriešu bibliotēka, Ulbrokas bibliotēka;

Saulkrastu novadā - Pabažu bibliotēka;

Salaspils novadā - Salaspils novada bibliotēka;

Siguldas novadā - Siguldas novada bibliotēka, Allažu bibliotēka, Jūdažu bibliotēka, Krimuldas bibliotēka, Inciema bibliotēka, Inčukalna bibliotēkā, Atmodas bibliotēka, Mālpils bibliotēka.

Salaspils novada bibliotēka un Siguldas novada bibliotēkā 2019.gadā, bet Ropažu novada Ulbrokas bibliotēka 2020.gadā izveidoja sadarbību ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku. Lasītājiem ar redzes traucējumiem tiek piedāvātas audiogrāmatas (klausāmgrāmatas).

## **Pielāgotās literatūras pakalpojums reģionā**

*Tabula “Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā”*

	<b>Grāmatu skaits</b>
Grāmatas palielinātā drukā	19
Grāmatas vieglajā valodā	17

Bibliotēkas turpina sadarbību ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku. Rezultātā lietotājiem ar redzes traucējumiem dota iespēja izmantot bezmaksas audiogrāmatas un grāmatas palielinātā drukā. Pārskata periodā lietotājiem ir iespēja attālināti izmantot abonētās datubāzes News.lv, Nozare.lv un Letonika, kā arī bezmaksas tiešsaistes pakalpojumu “3td e-GRĀMATU bibliotēka”.

Kā atzīst atsevišķas bibliotēku vadītājas, viena no problēmām krājuma pārvaldības jomā ir saistāma ar grāmatu piedāvājumu vājredzīgiem lasītājiem. Diemžēl, grāmatu piedāvājums lieldrukā ir niecīgs. Iespējams, būtu nepieciešama ciešāka sadarbība ar:

- Latvijas Grāmatizdevēju asociāciju,
- Latvijas neredzīgo bibliotēku starpbibliotēku abonementa ietvaros.

Vieglās valodas literatūra ir būtiska, lai nodrošinātu lasīšanas pieejamību cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un veicinātu vienlīdzīgu piekļuvi informācijai un kultūrai. Papildinot šo literatūras segmentu, varētu tikt panākts ievērojams progress bibliotēkas pieejamībā un sabiedrības iekļaušanā.

Atsevišķās bibliotēkās tiek piekomplektēta grāmatu sērija “Stāsti vieglajā valodā”. Grāmatas tiek izmantotas arī latviešu valodas apguvei.

Vairumus bibliotēku darbinieku atzīst, ka nav bijuši pieprasījumi pēc šāda veida literatūras, bet bibliotēkā ir pieprasīti autorizācijas dati, lai cilvēki ar redzes traucējumiem varētu lasīt literārus darbus ar palielināto fontu. Nākošajā pārskata periodā, komplektējot krājumu, noteikti jāpievērš uzmanība grāmatām palielinātā drukā pieaugušajiem un daiļliteratūras grāmatām bērniem vieglajā valodā.

### Siguldas novada bibliotēka

Bibliotēkas pakalpojumus izmanto dažādu sociālo grupu iedzīvotāji. 2024. gadā turpinājās sadarbība ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku. Lasītājiem ar redzes traucējumiem tiek piedāvātas audiogrāmatas (klausāmgrāmatas), kā arī lieldrukas grāmatas. 2024. gadā šo pakalpojumu

izmantojuši 8 lietotāji un izsniegtas 20 lieldrukas grāmatas un 5 audiogrāmatas. Lai gan bibliotēkas lietotājiem ir interese par audiogrāmatām, izsniegums ir zems, jo trūkst ierīču to atskaņošanai.

Pārskata periodā vairāk sniegtas faktogrāfiskās, precizējošās un adreslās uzziņas. Pieprasītāks pakalpojums – informācijas piegāde pa e-pastu, pārsūtīti skenēti dokumenti un raksti no žurnāliem, materiāli no datubāzēm. Bibliotēkas lietotāji izmanto publiski pieejamo Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Nacionālās bibliogrāfijas datubāzi (<https://lnb.lv/lv/katalogi-un-datubazes/nacionala-bibliografija>).

### **Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām (uzņēmēji, bezdarbnieki, imigranti, māsaimnieces, seniori, ģimenes u. c.), tematiskie pasākumi – situācijas raksturojums**

Bibliotēka nodrošina plašu pakalpojumu un pasākumu klāstu dažādām mērķgrupām, tādējādi apliecinot tās lomu kā nozīmīgam kultūras, izglītības un sociālās dzīves centram. Iniciatīvas, kas veicina iesaisti un apmierina sabiedrības vajadzības, palīdz nostiprināt bibliotēkas vietu vietējā kopienā.

Bibliotēka mērķtiecīgi pielāgo pakalpojumus dažādām lasītāju grupām, lai apmierinātu viņu specifiskās vajadzības un intereses. Pasākumi un piedāvājumi tiek plānoti, lai veicinātu sabiedrības iesaisti, izglītošanu, socializāciju un atbalstu konkrētām kopienām.

Senioriem tiek piedāvāta grāmatu piegāde mājās (mājas abonements), kas ir īpaši piemērota personām ar mobilitātes traucējumiem. Lasīšanas un radošo darbnīcu organizēšana, veicinot socializāciju un iesaisti kopienas dzīvē. Tematiski vakari (ceļojumu stāsti, veselības semināri), lasītāju klubiņš, kur seniori var dalīties ar pieredzi un lasīšanas iespaidiem.

Bezdarbniekiem tiek nodrošināta bezmaksas interneta pieeja un individuālās konsultācijas datora lietošanā (CV izveide, darba portāli, valsts e-pakalpojumi). Resursi valodas prasmju attīstīšanai, tostarp latviešu valodas grāmatas un pašmācības rīki.

Uzņēmējiem un citiem profesionāļi tiek piedāvāta pieeja biznesa literatūrai un datubāzēm (piemēram, Lursoft, Letonika).

Bibliotēku aktivitātes-

**Ādažu bibliotēka** - vienai no bibliotēkas mērķgrupām – senioriem, bibliotēkas darbinieces ikdienā palīdz individuāli apgūt medijpratības pamatiemaņas un konsultē datoru lietošanā, kā arī veic pēc klientu vajadzībām dokumentu sagatavošanu, izdrukas, kopēšanu, skenēšanu, dokumentu nosūtīšanu uz e-pasta adresēm. Individuāli konsultēti klienti ikgadējo deklarāciju iesniegšanā VID, darbnespējas lapu iesniegšanā VSAA u. c.

Ādažu bibliotēkā darbojās *SĒKLU MAINĀS PUNKTS*, lai saglabātu no senčiem mantotos augus. 27. janvārī Ādažu bibliotēkā pulcējās augu sēklu lolotāji un vēstneši no visas Latvijas. Ādažu bibliotēkā noritēja tradicionālā Bibliotēku nedēļa - "Bibliotēkas un lasīšana", popularizējot pakalpojumus, pievēršot sabiedrības uzmanību aktuāliem jautājumiem un norisēm nozarē, kā arī akcentējot ieceres nākotnei.

**Kekavas pagasta bibliotēka** pārskata periodā turpinās sadarbību ar Ķekavas Dienas centra „Gaismas iela” klientiem (10 pasākumi). Tie ir cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem. Kolēģe Sanda ir atradusi labu savstarpējas komunikācijas veidu (tematiska grāmatu priekšā lasīšana, mīklu minēšana, praktiski darbiņi).

**Baložu pilsētas bibliotēka** pieaugušajiem noorganizēts 21 pasākums, bērniem 59 pasākumi. Lielākā daļa no šiem pasākumiem bija tikšanās Lasītāju klubiņa ietvaros, kurā tika lasītas un izvērtētas pārsvarā latviešu rakstnieku grāmatas. 2024.gadā lasītāji tikās ar ceļotājiem Alīnu un Jēkabu Andrušaitiem, medijpratības eksperti Lienī Valdmani, rakstnieci Zani Zustu.

Bibliotēka kā Latvijas bibliotēku tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībniiece tika rīkojusi pasākumus stāstīšanas tradīciju veicināšanai. Tie bija veltīti uzvārdu un vārdu stāstiem, par ballēm toreiz un tagad.

**Salas bibliotēka** apmeklējumu pozitīvi ietekmēja Grāmatu klubiņa darbības atjaunošana. Reiz mēnesī bibliotēkā sanāca grāmatu draugi, kas piedalījās izvēlēto tēmu apspriešanā. Tēmu loks bija visdažādākais - mīļākās grāmatas, veselīgs dzīvesveids, vaļasprieki, ceļojumi. Visas tēmas tika saistītas ar Bibliotēkas grāmatu krājumu.

**Olaines bibliotēkas** sociāli mazaizsargātās un riska grupas – ilgstoši bezdarbnieki, personas virs darbaspējas vecuma, trūcīgie un vientuļie Olaines iedzīvotāji – bibliotēkārājā apkalpošanā netika īpaši uzsvērti. Taču iepērkot grāmatas, papildinot periodikas piedāvājumu, tika ņemtas vērā iespējami plašāka mūsu lietotāju loka vēlmes. Bibliotēkā tika papildināta informācija neestrādājošām personām. Darba meklētāji tika nodrošināti ar informāciju un paraugiem: aizpildītām un tukšām veidlapu sagatavēm CV un motivācijas vēstulju rakstīšanai, noformēšanai.

Joprojām ievērojamam interesentu skaitam svarīgi apgūt latviešu valodu. Šī pieprasījuma apmierināšanai iespēju robežās tika piedāvātas grāmatas no pašu bibliotēkas krājuma, kā arī ieteikti interneta resursi valodas apguvei tiešsaistē.

**Gaismu bibliotēka** - pateicoties biedrības “Jaunolaines attīstībai” iniciatīvai un Olaines Kultūras centra atbalstam, sadarbībā ar klientu apkalpošanas punkts “Gaismas” vasarā organizēja “Gaismu pagalma svētkus”. Pirmo reizi notika šāds publisks pasākums ar meistarklasēm, mūziku, pašdarbības teātrīti un karaoke konkursu. Iedzīvotāji izteica cerību, ka tādi pasākumi notiks katru gadu.

**Jaunolaines bibliotēka** - pieaugušo pasākumi 2024.gadā organizēti dažādām interesēm – gatavošana, ceļošana, autorvakari, meistarklases u.c. Pasākumi ir pārsvarā tika organizēti bibliotēkas telpās un ārpus tām. Apmeklētāju skaits no 10 – 30 (iekštelpās). Autori, kuri tikai aicināti un viesojās:

Marija Luīze Melķe – dzejas dienas dzērveņu festivālā “Lasi dzeju dzērvenēs”. Pirmo reizi Dzejas dienu pasākums norisinājās ārpus bibliotēkas telpām Olaines Popkorna skvērā, kur bija tikšanās ar autori, dzejas lasījumi, kā arī visas novada bibliotēkas bija sagatavojušas dzejas rindas, kuras apmeklētāji tikai aicināti nolasīt mūzikas ritmā, pasākums guva ļoti lielu atsaucību;

Agritas Rutkas ievadlekcija grafoloģijā un rokrakstu analīzē – ļoti interesanta un apmeklēta nodarbība, kur katrs apmeklētājs analizēja savu burtu rakstību;

Nora Ikstena – 55 jubilejas gadā izdevās sarunāt tikšanos ar “Mātes piens” autori, tikšanās bija jauka un sirsnīga, taču autore nav ļoti runātīga, ja netiek uzdoti jautājumi;

Sapņu mednieki Alīna un Jēkabs Andrušaiti – ceļojumu piedzīvojumi un stāsti, tikšanās pēc lasītāju lūguma, visvairāk apmeklētais pasākums, ļoti radoši un atraktīvi stāstnieki;

Laura Dreize tulkotāja, rakstniece – pirmo reizi uzaicināju ne tik zināmu autori un jāsaka, ka tikšanās bija brīnišķīga, ļoti daudz interesanta stāstu no pieredzes.

Trauku liešanas meistarklase – pirmssvētku dāvana lasītājiem, ļoti apmeklēta un interesanta.

**Ropažu bibliotēka** iedzīvotājiem piedāvā Ceļojumu stāstu vakarus, kad vietējie iedzīvotāji dalās ar saviem stāstiem, ieteikumiem, iespaidiem par saviem ceļojumiem. Šie pasākumi ir populāri starp dažādām vecuma grupām, veicina interesi par kultūrām un pasaules iepazīšanu.

Regulāri tiek piedāvātas dažādas Meistarklases, tādejādi piedāvājot iespēju apgūt jaunas prasmes dažādās jomās, piemēram, rokdarbi, ēdienu gatavošana vai tehnoloģiju lietošana.

**Zakumuižas bibliotēkā** organizēti galda spēļu vakari - 2024.gadā notikuši 6 galda spēļu vakari. Adventes vainagu darināšana kopā ar sertificētu floristi. Pasākums notiek jau trešo gadu.

**Upesciema Tautas bibliotēkā** tika organizētas kopā ar Upesciema Dienas centru divas akcijas: “Upesciema stādu parāde” pavasarī un rudenī. Tajās abu iestāžu apmeklētāji, kā arī citi interesenti varēja mainīties ar sēklām, istabas augiem un puķu, krūmu, dārzeņu, koku stādiem. Gada nogalē

tika organizēta kopā ar Upesciema rokdarbnieku kopas "Strauts" dalībniecēm rokdarbu izstāde bibliotēkā un tās logos.

Pa Ropažu novada ceļiem kādā septembra dienā brauc dzejas autobuss, kurš iegriežas novada bibliotēkās un bauda bibliotēku sarūpētos Dzejas dienu pasākumus. Šogad bija Garkalnes pagasta bibliotēku reize organizēt šo pasākumu. Tika izvēlēta mazliet cita pasākuma filozofija un forma: nevis skatītājus vadā pa bibliotēkām baudīt dzejas dienu gaisotni, bet Dzejas dienas tika pievestas klāt katrai bibliotēkai. Dzejas dienu uzvedumu izveidoja Valmieras teātra režisors (Garkalnes pagasta novadnieks) Toms Treinis ar diviem Teātra fakultātes studentiem – Elizabeti Miltu un Kristapu Kristeru Ozolu. Tas bija uzvedums, veidots no mūsdienu dažādiem latviešu autoru darbiem, kurš stāstīja par divu jauniešu attiecībām. Autori bija vairāki, bet stāsts bija viens. Dzeju caurvija skaistas dziesmas.

2024.gadā bibliotēka noorganizēja divus tematiskus vakarus, kuri bija veltīti veselīgam dzīves veidam, uzturam. Pasākuma laikā varēja izmērīt asinsspiedienu, cukura un holesterīna līmeni.

Decembrī bibliotēkā noritēja akcija, kas veltīta starptautiskajai Tējas dienai. Tajā dienā visi apmeklētāji, kuri to vēlējās, varēja nobaudīt tēju. Bija sagatavotas trīs dažādas tējas. Daudzi bija patīkami pārsteigti.

### **Ulbrokas bibliotēka -**

Tematiskie pasākumi pārskata periodā aptver galvenokārt to sabiedrības daļu, kas sevi asociē ar vārdu *laikabiedrs*, ar to domājot, cilvēku, kas dzīvo vai ir dzīvojis vienā laikā, laikmetā ar kādu sev nozīmīgu personību. Bibliotēka sadarbībā ar literātiem, dzejniekiem, tulkotājiem, vēsturniekiem pārskata periodā īsteno piecas tikšanās ciklā "Laikabiedri". Ulbrokas bibliotēkā viesojas Māra Poļakova, Mārtiņš Mintauris, Vita Banga, Egils Venters, Dace Vīgante.

Mūsaprāt interesanti, talantīgi cilvēki, trīs no viņiem, novadnieki, kas viesošanās reizē aktualizē laikabiedra nostāju kādā no kultūras darbības jomām. Māra Poļakova ir tulkojāja, kas tulko no krievu, vācu, angļu, sengrieķu, latīņu, jidiša, ivrita, baltkrievu un ukraiņu valodas. Sarunas gaitā mums, jo īpaši nozīmīgi ir Māras tulkojumi no ukraiņu valodas, jo tiekamies februārī, kad ukraiņi otro, bet patiesībā desmito gadu, aizstāv savu dzīvību, ģimeni, mājas.

Vitas Bangas monogrāfijas "Ulbrokas muiža un tās apkaimes" atvēršanas svētki, izdevuma zinātniskais redaktors Mārtiņš Mintauris. Kultūrvēsturiskais pētījums par Ulbrokas muižu un tās apkaimēm tapis vairāku gadu garumā un aptver esošās vietas izcelsmi un vēstures sākuma posmus, kuri līdz šim maz apzināti. Tāpēc gandarījumu sagādā mazie "sānsoļi": pētījumi par senajiem vietvārdiem, krogiem, zaļumballēm. Klātesošie jūtas ielīksmoti. Mākslas zinātniece Vita Banga Ulbrokas muižas un tās apkārtnes pētījumu veltījusi kā pateicību apkaimē, kurā dzīvo.

Egils Venters, Muzeja dienas 2024 pasākumā "Muzeji un bibliotēkas izglītībai un pētniecībai" uzrakstīja eseju par Pēteru Brūveri ar nosaukumu "Ass laiks" - *1990.gads Latvijā bija ASS laiks*.

Vakars ar Mārtiņu Mintauru jeb 19. marts 19. gadsimta noskaņās iestrāvoja zināšanas, atklāja senu notikumu likumsakarības, aizrāva klausītājus un lika aizdomāties par mūsu vēsturisko atmiņu. Mārtiņš Mintauris ir vēsturnieks ar pieredzi pētniecībā un muzeju darbā, Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātes docents, un Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošais pētnieks. Viņa interešu lokā ir arī kultūras mantojuma teorija un izpratne par kultūras mantojumu, kas mainās līdzī laimmetam. Tikšanās laikā M. Mintauris ar interesi klātesošajiem skaidroja, kas ir "ilgais 19. gadsimts", kādēļ tas ir svarīgs latviešu kultūrai, kā notika latviešu kultūras lielais lēciens no zemnieku tautas līdz modernai nācijai un kam šodien vajadzīgs 19. gadsimta literatūras mantojums.

Sarunu cikla "Laikabiedri" noslēdzošā tikšanās decembrī lasītājus aizveda pārdomās par skumjo ar gaišumu - Dace Vīgante sievišķīgi un cilvēciski par neērtām tēmām literatūrā kopā ar Lea Vinka jeb Lindu Vītumu – vēl neatpazīstamu latviešu rakstnieci. Lea Vinks ir pseidonīms, kas rada zināmu atstatumu starp personību un autoru, kas drosmīgi raksta dzeju, prozu un nodarbojas ar atdzeju. Abas savā valodā runā par cilvēkam svarīgo – emocionālo labbūtību visos dzīves vecuma

posmos. Dace Vīgante viena no labākajām latviešu rakstniecēm, kuras stāstiem raksturīgs lakonisms, pietuvināts skatījums uz ikdienišķu cilvēku iekšējo un ārējo pasauli.

Tematiski interesants un pirmreizējs ir pasākums ar meditatīvas sajūtas klātesamību un pārlaicīgu valodas izjūtu, kurā runājam un domājam par latviešu senvārdiem un to ietekmi uz asociatīvu piederību kultūrai, valodai, domāšanai un uztverei. Saruna ar izstādes “Vārdene” autori tekstilmākslinieci Gintu Kristjansoni un folkloristi Janīnu Kursīti par latviešu dabas mīlestību.

Vārdenes tēla un valodas apkopojums sarunai par *eko* kritiku un *eko* poētiku klātesošajos radīja nedalītu interesi, kur tēlu kopums vislabāk izprotams vai skatāms puskrēslā, bez telpu apgaismojuma. Radītās asociācijas darbojas kā semiotikas mehānisms un patiesībā ir zinātne par zīmēm, kas pēta tās nozīmes rašanos un informācijas nodošanu. Vienlaicīgi iemājo spilgtas asociācijas par latviešu senvārdiem – *kneipe*, *čuinis*, *impampis utt.* rada neierasti patīkamu noskaņu. Izstādes “Vārdene” darbu pamatā kūdras materiāls un senā vārda jēdzieniskais skaidrojums, kas rada kopsakarības valodas un tēla metaforisko nozīmi un pievērš uzmanību kaut kam aizmirstam, atrastam, bet vērtīgam. Kūdra ir dabas grāmata, kura miljoniem gadu rezultātā radusies vidē, kurā dzīvojam, mūsdienās mēs to mācāmies lasīt, iepazīt un pārradīt.

Tematiski interesants pasākums ir Aigara Bremzes dūraiņu kolekcijas izstādes piedāvājums un latvisko rakstu cimdu stāsti. Dūraiņu kopējais skaits izstādes laikā ir 273 cimdu pāri, kas simboliski Latvijas kartē iezīmē kultūrlatviskā mantojuma stilu, rakstu daudzveidību un valsts svētku noskaņojumu. Vērienīgā dūraiņu izstāde atceļoja no Apes pagasta, Smiltenes novada puses – Igaunijas pierobežā. Kolekcijas sākums ir divi pāri dūraiņu iegāde (t.i. ar sirsniņām un nārbiņu motīvs), atbalstot Vecpiebalgas meiteni Vitu Elksni, apmēram pirms 15 gadiem. Privātkolekcijas meistara stāstos ieklausījās ne tikai TLMS “Ulbroka” un Ropažu pagasta rokdarbnieces, bet visi, kam tuvs latviskais gars un gods!

Interesu grupas pasākums - vasaras ekspedīcija – ekskursija uz Augšdaugavas novadu kopā ar profesori Janīnu Kursīti un vēstures skolotāju Robertu Ķīpuru. Divu dienu garumā bagātinājāmies, stāstīdami katrs savu stāstu sarunā ar Janīnu Kursīti. Tēma par Staburaga klinti iezīmē zaudētās Daugavas ainavas simbolisko nozīmi. Daudzi no mums vēl kā bērni to bija redzējuši pirms appludināšanas. Vairāk par tematiskajiem pasākumiem - <https://ulbrokasbiblioteka.lv>

**Krimuldas bibliotēkas** veiksmīgākās 2024.gada izstādes un pasākumi:

- “Zaļajiem pirkstiņiem” – izstāde dārza entuziastiem un tiem, kuri tikai plāno dārzu. Ļoti aktīvi tika izmantotas kā grāmatas, tā tematiskie periodisko izdevumu pielikumi.
- “Gribu visu zināt” – nozaru literatūras izstāde par dažādiem faktiem. Aktīvi izmantoja kā bērni, tā pieaugušie.
- “Zaļš un vēl zaļāks” – vasaras garumā bibliotēkas izstādes plaukts bija noformēts zaļos toņos un izvietotas grāmatas, kuru vāki bija zaļi vai ar izteikti zaļiem akcentiem. Bibliotēkas apmeklētāji ļoti atzinīgi to novērtēja un lielākā daļa arī atkārtoti izvēlējās kādu eksemplāru lasīšanai.
- “Atpazīsti grāmatu pēc tās fragmenta” – 30 grāmatu fragmenti pieaugušajiem un 15 bērniem, jāsaka, ka daudzi fragmentus lasīja ar lielu interesi, bet nepiedalījās.
- “Sēņu izstāde un zināšanu konkurss” – bibliotēkā bija izvietota tematiskā izstāde par Latvijas sēnēm, izskatu un aprakstu. Izstādi aplūkoja vairāk kā 300 reižu. Izstāde raisīja interesi un kā bērni, tā pieaugušie labprāt dalījās ar savu sēņošanas pieredzi un paradumiem. Septembrī tika dota arī iespēja pārbaudīt, cik labi tad katrs pazīst sēnes. Aktīvi piedalījās kā bērni, tā seniori. Zinošākā seniore atminēja 59 no 60 sēnēm.
- Radošās darbnīcas – 4. maija, Tautas nama organizētajās Mākslas dienās bibliotēkas rīkotā darbnīca “Apsveikums”, kurā tika izveidoti ap 100 apsveikumiem, kurus veidoja gan mazi, gan lieli. Kā arī darbnīca “Ziemassvētku zvaigzne”, kura raisīja interesi arī pieaugušo auditorijai.
- Tikšanās ar blogeri, ceļotāju un grāmatu autori Zani Eniņu, kurā apmeklētāji klausījās par autores ceļojuma iespaidiem grāmatās pieminētajās vietās.

## Uzziņu un informācijas darbs

Mūsdienās bibliotēkas ir ne tikai grāmatu krātuves, bet arī informācijas centri, tāpēc informācijas pakalpojumi bibliotēkā ir bibliotekāra ikdiena. Bibliotēka tiek uzskatīta par drošu un uzticamu informācijas iegūšanas vietu kur var iegūt informāciju par dažādām tēmām un resursiem. Uzziņu izpildē bibliotēkas darbinieces nodrošina informacionālo pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem, izmantojot:

- tradicionālo iespieddarbu krājumu;
- uzziņu literatūru;
- reģiona bibliotēku elektronisko kopkatalogu;
- novadpētniecības datubāzi;
- Latvijas nacionālās bibliotēkas resursus;
- interneta resursus;
- tiešsaistes datu bāzes un uzziņu portālus: Letonika, Lursoft, News;

Viens no nozīmīgākajiem bibliotekārajiem pakalpojumiem ir uzziņu un informācijas darbs – profesionāli un kvalitatīvi palīdzēt bibliotēkas lietotājiem orientēties plašajā iespēstās un elektroniskās informācijas klāstā. Sabiedrībā aizvien vairāk tiek izmantotas mobilās ierīces, kas sniedz iespēju iegūt dažādu informāciju. Lai palīdzētu lietotājiem rast uzticamu un kvalitatīvu informāciju, pieaug bibliotekāra kā informācijas speciālista loma.

2024. gadā sniegtas gan vienkāršas uzziņas, gan sarežģītākas, kuru apstrādei nepieciešams ilgāks laiks. Svarīgākās un sarežģītākās uzziņas tiek atzīmētas uzziņu uzskaites burtnīcā, kur tiek atzīmēti arī informācijas avoti, no kuriem informācija iegūta. Pie sarežģītākiem un laukietilpīgākiem pieprasījumiem var minēt šādas tēmas: runas attīstība pirmsskolā; irigācijas sistēma Divupē; caurviju prasmes pirmsskolas vecuma bērniem; gulbis kā simbols, par planētām, kontaktpersona saistībā ar palīdzību ukraiņiem, būvdarbi, A.Pučes grāmatas par sportistiem, privātās makulatūras nodošanas iespējas, neurografika- radoša pasaules transformācijas metode, par Paulu Galeniek, grāmatas par personībām, dzejoļi jubilejām, par suņa kopšanu, latviešu autoru dzejas grāmatas, par rododendriem, raksts par mirušo tēvu avīzē „Daugavas Vanagi”, grāmatas angļu valodā, erotiskā literatūra, par epilepsiju, par melošanu, par Malagu u.c. Sarežģītākie pieprasījumi nāk no studējošajiem pirmsskolas pedagogiem, jo par jaunajām prasmēm un kompetenču izglītību praktiski nav mācību materiālu.

Raksturīga uzziņu darba tendence ir pāreja no tradicionālajām uzziņām uz digitālām uzziņām, kuras tiek pieprasītas un sniegtas ar interneta palīdzību, parasti e-pastu, tomēr neizpaliek uzziņas kuras sniegtas klātienē. Bibliotēkas lietotājiem bija nodrošināta pieeja valsts un pašvaldības e-pakalpojumiem, nepieciešamības gadījumā lietotāji saņēma bibliotekāra konsultāciju [www.latvija.lv](http://www.latvija.lv), [www.datamed.lv](http://www.datamed.lv), [www.vsaa.gov.lv](http://www.vsaa.gov.lv), maksājumu veikšana, u.c.

Ieskats pārskata periodā sniegto uzziņu tematikā:

✓ uzziņas un konsultācijas informācijpratības nostiprināšanai, paaugstināšanai (piemēram, kā izveidot savu e-pastu, nodot Latvijas Gāze skaitītāja rādījumus, kā internetā apmaksāt un izdrukāt rēķinus, kā iegādāties biļetes uz dažādiem kultūras pasākumiem u.c.);

✓ jautājumi pēc nepieciešamajām grāmatām (piemēram, grāmatas par bērnu audzināšanu, psiholoģiju, iespieddarbi par Latviju, Latvijas apceļošanas iespējām u.c., kā arī ceļojumu apraksti un ceļveži par citām valstīm);

✓ jautājumi par periodisko izdevumu publikāciju pieejamību (piemēram, jaunāko žurnālu izdevumi, ziņas par notikumiem valstī un pasaulē, ekspertu atzinumi par karu Ukrainā un ģeopolitisko situāciju);

✓ novadpētniecības materiālu pieprasījums (piemēram, nepieciešama senāka informācija par rūpnīcām, par aktualitātēm pilsētā un novadā);

Pārskata gadā apmeklētājiem, kuri aktīvi apgūst latviešu valodu, tika ieteikti Latviešu valodas aģentūras piedāvātie materiāli, kā arī internet resursus, piemēram <http://www.sazinastilts.lv>.

Bibliotēkas lasītavas plašais uzziņu literatūras un daudzveidīgais preses izdevumu krājums lielā mērā apmierina lietotāju pieprasījumu. Bibliotēkas apmeklētājiem piedāvā plašu, ar bibliotēkas starpniecību pieejamu informatīvo uzziņu iespēju, izmantojot, BIS ALISE sistēmu, nacionālas nozīmes portālus un datu bāzes, kā, piemēram, [www.lursoft.lv](http://www.lursoft.lv), [www.news.lv](http://www.news.lv), [www.vid.gov.lv](http://www.vid.gov.lv), [www.3td.lv](http://www.3td.lv), [www.letonika.lv](http://www.letonika.lv), [www.nva.gov.lv](http://www.nva.gov.lv), [www.lnb.lv](http://www.lnb.lv), [www.latvija.lv](http://www.latvija.lv), [www.eveseliba.gov.lv](http://www.eveseliba.gov.lv), [www.diva.lv](http://www.diva.lv), [www.filmas.lv](http://www.filmas.lv) mašintulkošanas platformu "Hugo.lv" u.c.

Aktuāls ir arī novadpētniecības materiālu pieprasījums. Bibliotēkas darbinieki sniedz vajadzīgo informāciju uz vietas lasītavā, izmantojot novadpētniecības mapes, vai arī palīdz iegūt nepieciešamo informāciju no Pierīgas bibliotēku elektroniskā kopkataloga (WebPAC) Olaines Bibliotēkas profila novadpētniecības sadaļas.

### **Bibliotēkas izglītojošā darbība**

Bibliotēkas izglītojošā darbība ir viens no tās darbības virzieniem. Tā ne tikai paplašina iedzīvotāju zināšanas un prasmes, bet arī stiprina saikni starp bibliotēku un sabiedrību

Bibliotēka savā ikdienas darbā ik dienu veic svarīgo sabiedrības izglītošanas funkciju. Rūpīgi izveidotais bibliotēku grāmatu, preses izdevumu un pārējo dokumentu kopu krājums, ikviena bibliotēku sagatavotā izstāde un plašāks pasākums ietver sevī vairākus izglītojošus momentus – izziņošu tematisko materiālu kopu atlasī, interesantas diskusijas, viktorīnas u.tml. aktivitātes. 2023. gadā bibliotēkās tika sagatavotas daudzas tematiskas izstādes dažāda vecuma auditorijām, noritēja vairākas interesantas aktivitātes, t.sk. bibliotēkārās stundas pirmskolas iestāžu bērniem, kā arī skolēniem – sākumskolas un vidusskolas vecuma bērniem

Bibliotēkas saviem lasītājiem rada iespēju tikt pie interešu grupām, popularizējot bibliotēku krājumus, iesakot kvalitatīvus informācijas avotus.

Bibliotēkas informācijas stendā izvietota informācija par medijpratību. Ar apmeklētājiem pārrunāts par viltus ziņām, krāpnieciskiem zvaniem, vēstulēm. Atgādināts par savu datu neizpaušanu trešajām personām.

Vairāki bibliotēku vadītāji atzīst - tā kā bibliotēku telpas ir neatbilstošas grupu apmācības organizācijai, tad praktizētas individuālas konsultācijas gan e-pakalpojumu izmantošanā, gan internetbanku lietošanā, ja konkrēts cilvēks to vēlas. Bibliotēkās regulāri tiek atbalstīti individuālie interesenti – seniori, kam nepieciešams palīdzēt un apmācīt e-pakalpojumu lietošanā (i-banka, EDS, iepirkšanās internetā utt.), par elektronisko pakalpojumu lietošanu, interneta izmantošanu, interneta bankas un e-pasta lietošanu, deklarācijas iesniegšanu, u.tml. Tā kā ir izteikta tendence samazināties iestāžu skaitam, kur cilvēki saņem pakalpojumus klātienē, tad ļoti izjūtam, ka cilvēki meklē palīdzību vietējā bibliotēkā, lai sazinātos ar iestādēm neklātienē, nosūtīt dažādus dokumentus attālināti.

Ropažu bibliotēka aktīvi īsteno izglītojošo darbību, piedāvājot dažādas aktivitātes un mācību iespējas iedzīvotājiem. Izglītojošās aktivitātes tiek organizētas, ņemot vērā sabiedrības intereses un vajadzības, un tās aptver gan praktiskas, gan radošas tēmas.

Bibliotēkā notiek dažādas meistarklases un tematiskās nodarbības, kas vērstas uz praktisko iemaņu apguvi un radošuma veicināšanu. Piemēram, Adventes vainagu veidošana, Sveču liešana, Dārza kopšanas un ainavu plānošanas meistarklases. Šīs nodarbības piesaista dažāda vecuma un interešu grupu dalībniekus – ģimenes, seniorus, jauniešus un citus interesentus. Meistarklases bieži vada profesionāli vai amatnieki, kuri dalās ar savu pieredzi un praktiskām zināšanām. Tas nodrošina augstu pasākumu kvalitāti un dod iespēju dalībniekiem gūt vērtīgu pieredzi. Meistarklašu un nodarbību dažādība nodrošina to, ka piedāvājums ir saistošs plašai auditorijai.

Tomēr izglītojošās darbības efektivitāti varētu vēl vairāk uzlabot, paplašinot piedāvāto tēmu loku un attīstot digitālās izglītības iespējas, piemēram, rīkojot mācības par tehnoloģiju lietošanu vai piedāvājot licencētas izglītības programmas. Tādējādi bibliotēka varētu kļūt par vēl nozīmīgāku izglītības un attīstības centru reģionā.

Ulbrokas bibliotēkā pārskata periodā Eiropas Digitālās nedēļas ietvaros tiek organizētas vairākas nodarbības “Atrodi Ulbrokas bibliotēkā apslēptos Stopiņu pagasta dārgumus”. Jebkura vecuma interesenti varēja izzināt – uzzināt - apzināt pagasta kultūras mantojuma novadpētniecības materiālus, resursus un to meklēšanas iespējas klātienē bibliotēkas telpās un digitālajā vidē, darbojoties individuāli vai grupā un pārbaudīt savas prasmes un zināšanas interaktīvajā vidē, izmantojot viedierīces.

Tikšanās ar Ropažu novada pašvaldības Digitālo mediju speciālisti L.Širanti, lai stāstītu par Ropažu novada mobilo lietotni. Nodarbība par to, ko mobilajā lietotnē var atrast, kādas iespējas tā sniedz, kādas ir tās sadaļas. Piemēram, šeit ikviens var atrast elektroniskas iesniegumu formas, izgūt procentu atlaidi dažādiem novada organizētiem pasākumiem un arī privātuzņēmēju piedāvājumiem, kā arī uzrakstīt ierosinājumu, ja šķiet, ka kaut kas tiek darīts nepareizi. Bez tam, te var aplūkot tuvākus un tālākus pasākumus, aktualitātes, kas saistītas ar tūrismu, aptaujas un publisko apspriežu sarakstus

Digitālās nedēļas tematiskais izaicinājums - izskaidrot, kas ir Mākslīgais intelekts. Īsumā formulējams kā *“datorsistēma, kas spēj apstrādāt informāciju, mācīties no datiem un izpildīt uzdevumus, kas citādi prasītu cilvēka iejaukšanos”*. Šādu atbildi mums sniedz MI rīks *Copilot*. Mākslīgā intelekta aizmetņi sastopami jebkurā elektroniskā ierīcē, taču šobrīd varam teikt, ka tas ir moments, kad šādas un līdzīgas ierīces sevi saprogrammē pašas. Tostarp tas notiek vietnēs, kuras apskatījām kopā ar interesentiem. MI rīki mēdz būt gan maksas, gan bezmaksas. Daudzos no mākslīgā intelekta rīkiem iespējams pievienot dokumentus, attēlus un ierunāt savas vēlmes ar balss palīdzību. Lai gan pēc zinātnieku domām esam MI pirmā viļņa virsotnē, tomēr vēl nevaram runāt par to, kā par lietu, kas pilnībā aizstās cilvēka domāšanas procesus un darbību.

Saulkrastu novada bibliotēka pārskata periodā, ņemot vērā iepriekšējā gada pieredzi komplektējot senioru apmācību grupas digitālo prasmju apgūšanai, tika secināts, ka grupās apmācības nav efektīvas, jo grupas dalībniekiem ir dažāda līmeņa prasmes un nepieciešama individuāla pieeja. Tādēļ tika izveidotas digitālo prasmju pilnveides konsultatīvās stundas, katru pirmdienu, no plkst. 10.00 -12.00.

2024. gada darbībā liela uzmanība tika vērsta uz Digitālās nedēļas pasākumiem, kas norisinājās no 13. līdz 17. maijam. Pieaugušo auditorijai tika piedāvāta iespēja bibliotēkā piedalīties dažādās tiešsaistes lekcijās par mākslīgo intelektu un tā pielietojumu ikdienā, par citām digitālām prasmēm skolā un darbā, par konkurēt spēju darba tirgū. Pēc novērojumiem, kaut arī bibliotēka cenšas piedāvāt un nodrošināt sabiedrībai noderīgus un mūsdienīgus piedāvājumus un risinājumus, atsaucība apmeklētāju vidū bija niecīga.

Siguldas novada bibliotēkā tika organizētas vairākas radošās nodarbības pieaugušajiem. Plašu atsaucību guva pieaugušo izglītojošais nodarbību cikls “Lasi un adi bibliotēkā”, kuras laikā dalībnieces tika iepazīstinātas ar literatūras jaunumiem un apguva jaunas rokdarbu prasmes. Aktīvi tika apmeklēts “Radošā kopā būšana” pasākums kurā bija iespēja izveidot lukturīšus dekupāžas tehnikā.

Inčukalna bibliotēka piedāvā atbalstu datora lietošanas prasmju apgūšanā, kas pārsvarā ir aktuāla senioriem. Kopš 2023. gada Inčukalnā tika slēgta Inčukalna pasta nodaļa, tādēļ seniori rēķinu apmaksu vēlas kārtot elektroniski. Tāpat bibliotēkas darbinieki palīdz atrast dažādus nepieciešamos resursus interneta vidē (t.sk. valsts un pašvaldību sagatavoto informāciju) un sniedz padomu iesniegumu un citu dokumentu sagatavošanā. Ir sagatavota mape ar lietotājiem svarīgāko informāciju, piemēram Siguldas novada pašvaldības mājas lapas karte, kontakti, bezmaksas resursi utml.).

Jūdažu bibliotēkā notika visdažādākie pasākumi pieaugušajiem un bērniem. Lielākie no tiem bija Lieldienu pasākums, Līgo svētki, Miķeļdienas ražas svētki, Mārtiņdiena un Ziemassvētki.

Sarunu cikla "Laiks tējai" ietvaros notika tikšanās ar rakstnieci Zani Nuts kurā dalījās savā dzīves stāstā kā nonākusi līdz grāmatu rakstīšanai. Iedzīvotāji varēja uzdot sev interesējošus jautājumus.

Balstoties uz Siguldas novada Attīstības programmas (2021.g.-2027.g.) Rīcības plānu, pārskata periodā tika uzsākta sadarbība ar vietējo kopienu, kas īstenojot pašiniciatīvu, uzsāka interešu grupas tikšanos bibliotēkas telpās par sev interesējošām tēmām.

## Medijpratība

Pārskata periodā daudziem interneta lietotājiem tika sniegtas bibliotekāru konsultācijas. Visvairāk bibliotekāra palīdzība bija nepieciešama senioriem. Darbības internetbankā, rēķinu nomaksa un maksājumu dokumentu izdrukas no internetbankas bija galvenais iemesls, kādēļ seniori bibliotēkā izmantoja datorus. Pārskata periodā sniegtas arī citas konsultācijas datorlietotājiem – komunālo maksājumu veikšana, banku kontu pārskatu izdrukas, e-pasta izveide dažādās platformās, internetbanku un autorizēšanās rīku (Smart-ID) lietošana u.c. konsultācijas.

Vislielākā uzmanība tiek vērsta uz drošību internetā. Bieži vien nākas saskarties, ka seniori notic viltus ziņām internetā, tāpēc katram tiek pastāstīts, ka jātic tikai oficiālām ziņu lapām. Viegļāk ir strādāt individuāli, kad katrs cilvēks pastāsta, kādas ir problēmas, vai ko nav sapratis līdz galam. Katram cilvēkam ir individuāla pieeja, tā izvērtējot, cik daudz lietotājs prot un saprot.

Bibliotēkās regulāri tiek izvietota informācija par aktualitātēm medijpratībā, par viltus ziņu atpazīstamību, par tīmekļa vietnēm, kurās atrodama informācija par viltus ziņām. Viedokļu sadrumstalotības laikā bibliotēku lietotāji tika aicināti ieklausīties profesionāļu viedokļos un pieņemt pārdomātus un ticamā, pārbaudītā informācijā balstītus lēmumus, neļaujoties dezinformācijai un manipulācijai.

### Baložu pilsētas bibliotēka

Pārskata periodā tika pievērsta liela uzmanība medijpratības jautājumiem gan bērnu, gan pieaugušo auditorijai. Pārskata periodā tika organizētas 5 nodarbības 4.klašu skolēniem par interneta drošību, 6 nodarbības 7.-8. klašu skolēniem par influenceriem un viltus ziņām. Februārī, droša interneta dienā, Bibliotēkā bija uzaicināta medijpratības eksperte L.Valdmane, kura dalījās ar jaunākajām aktualitātēm medijpratības jomā. Medijpratības nedēļas ietvaros iedzīvotājiem tika noorganizēta praktiska nodarbība par viltus ziņām. Nodarbības laikā tika rādīti reāli viltus ziņu piemēri, tika apspriesta lietotnes whatapp darbība un c.jautājumi. Medijpratības jautājumi ir aktuāli jebkura vecuma auditorijai, Bibliotēkai jādombā jauni veidi un ceļi, kā šo tēmu saprotami pasniegt bibliotēkas apmeklētājiem.

### Siguldas novada bibliotēka

Pārskata periodā bibliotēkā tika organizēta interaktīva Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas datu bāzu prezentācija un ieskats to izmantošanā. Bibliotēkas lietotāji tika iepazīstināti ar vietnēm digitalbiblioteka.lv ; periodika.lv ; zudusilatvija.lv ; gramatas.lndb.lv; audio.lndb.lv; kartes.lndb.lv; industria.lndb.lv; runa.lndb.lv; dziesmusvetki.lndb.lv; braludraudze.lndb.lv; stenders.lndb.lv; academia.lndb.lv. Nodarbība tika organizēta visiem interesentiem jebkurā vecuma grupā.

Sadarbībā ar Jauniešu iniciatīvas centru bibliotēkā tika organizēti medijpratības kursi senioriem, kuru laikā, piepalīdzot asistentiem jauniešiem, seniori apguva interneta lietošanas iemaņas. Ikdienā bibliotēkas darbinieki konsultē un apmāca apmeklētājus dažādu rīku rīku un e-pakalpojumu izmantošanā. Diviem darbiniekiem ir digitālais aģenta sertifikāti.

Sadarbībā ar Swedbank speciālistiem piedāvāja noderīgu lekciju ciklu pieaugušajiem par *Finanšu prātību*, kuru laikā apmeklētāji tika iepazīstināti ar sabiedrībai aktuālām finanšu tēmām. Izglītojošo lekciju laikā tika stiprināta izpratne un pārliecība par to, kādiem jautājumiem jāpievērš uzmanība finanšu digitālajā vidē, kā rūpēties par savu finanšu drošību virtuālajā vidē un kā neiekrist finanšu krāpnieku lamatās. Lekciju dalībnieki tika padziļināti iepazīstināti par uzkrājumu veidiem, Latvijas pensiju sistēmu, atbildīgu aizņemšanos un vērtību apdrošināšanu.

Pārskata periodā bibliotēkas darbinieki iesaistījās Izglītības un zinātnes ministrijas īstenotā Eiropas Savienības Erasmus+ programmas projekta "Nacionālie koordinatori dalības pieaugušo izglītībā veicināšanai Latvijā" ietvaros, Latvijas Bankas izstrādātās programmas "Kļūsti par naudas pratēju!" un "Finanšu drošības pamati: Kā nosargāt savu naudu un atpazīt finanšu krāpniekus" moduļu realizēšanā.

Lai uzlabotu iedzīvotāju finanšu pratību bibliotēkas speciālisti aprīlī un maijā īstenoja bezmaksas izglītības programmu "Kļūsti par naudas pratēju!". Programmas mērķis – uzlabot iedzīvotāju ikdienas finanšu plānošanu, lai sekmētu finansiālo labklājību un drošību īsākā un ilgākā laika periodā, kā arī sniegt informāciju dalībniekiem finanšu pratības jautājumos, palīdzot sakārtot un mazinot neparedzamus riskus personīgo finanšu plānošanā. Apgūtās tēmas:

- Mans budžets
- Ienākumi un izdevumi
- Uzkrājumi un to veidi
- Mans "Drošības spilvens"
- Mana pensija

#### Inčukalna bibliotēka

Ikdienā bibliotēka ir tā iestāde, kas rūpējas par iedzīvotāju medijpratību, stāstot apmeklētājiem par interneta drošu izmantošanu, savu datu aizsardzību un netīkēti jeb uzvedības noteikumiem saziņai internetā. 2024. gadā bibliotēkas vadītāja pabeidza LNB Bibliotēku attīstības centra rīkoto "Medijpratības meistaru" programmu 20 stundu apjomā un ieguva apliecinājumu par apgūtajām tēmām. Tā ir ar KM finansiālu atbalstu rīkota kompetences pilnveides programma bibliotekāriem, kuri vēlas pilnveidot savas zināšanas medijpratībā, lai varētu kļūt par šīs prasmes veicinātājiem savās kopienās. Programmā "Medijpratības meistari" tiek sagatavoti mentori ar spēju veiksmīgi orientēties mediju un informācijas vidē un izmantot radošas un praktiskas metodes, lai palīdzētu citiem pilnveidot medijpratības zināšanas, strādājot ar attiecīgiem materiāliem, to izmantošanai izglītojošās aktivitātēs. Lai nodarbības būtu aktīvas un aizraujošas, tiek iekļauti attēli, video, spēles un diskusijas, jo šāda pieeja palīdz noturēt visu dalībnieku uzmanību. "Medijpratības meistaru" mācības tika organizētas no 2023. gada oktobra līdz 2024. gada maijam.

Bibliotēkas vadītāja iegūtās zināšanas izmantoja, novadot medijpratības nodarbības pirmsskolas, pamatskolas vecuma bērniem un senioriem - kopā 273 dalībniekiem.

No oktobra līdz decembrim bibliotēkas speciālisti turpināja īstenot programmas moduli "Kā nosargāt savu naudu un atpazīt finanšu krāpniekus?". Moduļa mērķis ir izglītēt iedzīvotājus par to, kā atpazīt un novērst finanšu krāpniecības riskus ikdienā. Šīs prasmes ir būtiskas, lai iedzīvotāji varētu droši un efektīvi pārvaldīt savas finanses, nekļūstot par krāpniecības upuriem. Modulis sniedz plašāku ieskatu finanšu drošībā un pilnveido spēju identificēt potenciālos riskus. Tas sekmēs gan personīgo, gan ģimenes finanšu aizsardzību, un palīdzēs novērst zaudējumus un nevēlamas situācijas.

Viens no realizētajiem moduļiem tika īstenots Siguldas novada bibliotēkā un otrs "Sunīšu kopienas centrs", abi moduļi bija aktīvi apmeklēti un nodarbību apmeklētāji dalījās ar savām pieredzēm un novērojumiem. Pēc apmācību noslēguma apmeklētāji izrādīja interesi par tālākām izglītošanās iespējām bibliotēkās. Tika veikta aptauja par tēmām, kuras būtu interesantas iedzīvotājiem, līdz ar to bibliotēkas strādās pie jauno mācību programmu izstrādes.

## Tiešsaistes katalogs kā pakalpojums

Tabula "BIS ALISE izmantošana"

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Pasūtīts (Web) eksemplāru (2024)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana	
Salaspils novada bibliotēkas (8 novadi) veidotais e-katalogs	50	BIS ALISE - 1 BIS ALISE-i – 49	49	31	50	12638
Baložu pilsētas bibliotēkas (Ķekavas novads) veidotais e-katalogs	10	BIS ALISE - 1 BIS ALISE-i – 9	9	5	10	2481
Siguldas novads bibliotēkas (Siguldas novads) veidotais e-katalogs	12	BIS ALISE - 1 BIS ALISE-i – 1	12	6	12	3960

Tabula "Autorizētie lietotāji – Pierīga kopā"

	2022	2023	2024	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	8332	5016	10837	-40%
Autorizētie lietotāji kopā	9237	4282	11947	-54%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	1532	1586	1724	+4%

Pierīgas novadu bibliotēku virtuālo kopkatalogu veido **8** novadu **38** publiskās un **34** skolu bibliotēkas: **Ķekavas novada** kopkatalogs (Baložu pilsētas bibliotēka: **5** publiskās, **5** skolu bibliotēkas), **Siguldas novada** kopkatalogs (**6** publiskās un **6** skolu bibliotēkas) un **Salaspils novada bibliotēkas kopkatalogs** (**27** publiskās un **23** skolu bibliotēkas).

### Salaspils novada bibliotēkas veidotajā kopkatalogā:

- **50** bibliotēkas strādā BIS ALISE;
- **27** publiskās bibliotēkas izmanto visus BIS ALISE moduļus;
- **21** skolu bibliotēkas - cirkulācijas moduli (automatizētā lasītāju apkalpošana - izsniegšana un saņemšana), **22** komplektēšanas moduli un **4** SBA moduli (Ulbrokas, Ādažu vidusskolas un Skultes pamatskola, Berģu Mūzikas un Mākslas pamatskola), 1 skola (Babītes vidusskola) daļēji izmanto BIS ALISE iespējas;
- **AlisePAC** pasūtīto eks. skaits - **3300**, autorizēto lietotāju skaits – **2331** (sk. tabulu "BIS ALISE izmantošana"). Pārskata periodā pasūtīto eks. skaits (Web) Salaspils kopkatalogā ir palielinājies par 35% un autorizēto lietotāju skaits par 10%. Lietotāji labprāt ikdienā izmanto publisko bibliotēkas katalogu, jo tas nodrošina iespēju meklēt un pasūtīt izdevumus, kā arī saņemt izdevumus sev vēlamā laikā – bibliomātā;
- skolu bibliotēkām veikts **131** lasītāju datu imports, lai nodrošinātu izdevumu izsniegšanu un saņemšanu;
- kopējais **ierakstu skaits** kopkatalogā -**110004** (t.sk. Salaspils novada bibliotēka – **61015**), papildināts par **2343** ierakstiem;
- kopējais **periodisko** izdevumu kopskaits ir **81011** (t.sk. Salaspils novada bibliotēka -**15579**)
- kopējais lietotāju skaits Lasītāju datubāzē – **53473**, papildināts par **1873** ierakstiem;
- veiktas **9** bibliotēku **krājumu inventarizācijas**, krājuma faktiskā stāvokļa salīdzināšanai ar bibliotēkas uzskaites dokumentiem.

Bibliotēkās inventarizācijas process tiek plānots un saskaņots ar vietējām pašvaldībām. Tiek informētas bibliotēkas, kurām tuvojās inventarizācijas termiņi. Lai nodrošinātu inventarizācijas procesa ātru un kvalitatīvu rezultātu, tiek sniegta komplicēta palīdzība: izdevumu skenēšana (pēc

pieprasījuma), inventarizācijas datu apkopošana, rezultātu salīdzināšana un novērtēšana, Inventarizācijas akta formas aizpildīšana u.c.

Pārskata periodā BIS ALISE turpināts:

- rediģēšanas darbs MARC ierakstos, atbilstoši RDA noteikumiem;
- pārbaudīta un sakārtota psiholoģijas krājuma daļa atbilstoši UDK aktualitātēm un terminoloģijai;
- pievienotas anotācijas un sīkattēli jaunieguvumiem arī periodiskajiem izdevumiem;
- veidotas grāmatu kolekcijas, periodisko izdevumu kolekcijas, lai lietotāju informētu par aktualitātēm un jaunieguvumiem bibliotēkas krājumā;
- nepilnību novēršanai JIRA izveidoti apm., 70 pieteikumi, veikti dažādi datu integritātes testi u.c. darbības

**Baložu pilsētas bibliotēkas** e-katalogā, kas tiek veidots kopš 2001.gada, datu ievade notiek regulāri, un e-katalogs ir pieejams internetā adresē: <http://balozi.biblioteka.lv>. Lietotājiem e-katalogā iespējama izdevumu attālā pasūtīšana/rezervēšana, lietošanas termiņa pagarināšana.

No 2010.g. Baložu bibliotēkā tiek veidots Ķekavas novada 4 publisko un 4 skolu bibliotēku e-kopkatalogs. No 2024.gada vidus (maija beigās) Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogam tika pievienoti arī Baldones publiskās un Baldones vidusskolas bibliotēkas dati. Visi bibliotekārie procesi novada publiskajās bibliotēkās noris automatizēti. Publiskās bibliotēkas izmanto visus tabulā minētos BIS ALISE moduļus, ieskaitot arī Inventarizācijas moduli. Publiskās bibliotēkas aktīvi reklamē bibliotēku e-kopkatalogu un piedāvā autorizācijas datus lietotājiem, līdzīgi dodot Baložu bibliotēkas izstrādāto bukletu "Palīdzība autorizētiem lietotājiem". Lasītāji labprāt izmanto e-kopkatalogu, pārsvarā veicot izdevumu lietošanas termiņa pagarināšanu un pasūtījumus. Līdz ar Baldones pievienošanu notika pāreja uz jauno AlisePac katalogu, tika izstrādāts arī jauns buklets lietotājiem. 2024.g. pieaudzis autorizēto lietotāju skaits par 280 lietotājiem, caur WebPac pasūtīto eksemplāru skaits pieaudzis vien nedaudz – par 163 eks., toties WebPac apmeklējumu kopskaits palielinājies par vairāk kā 54 tūkstošiem un sastāda 73788 apmeklējumus, no tiem autentificējušies lietotāji 5388.

No skolu bibliotēkām trīs strādā pilnībā automatizēti - Daugmales pamatskolas bibliotēka (no 2012.g.), Ķekavas vidusskolas bibliotēka (no 2016.g.) un Baldones vidusskolas bibliotēka. Baložu vidusskolas bibliotēka 2019.gadā caur Cirkulāciju sāka izsniegt daiļliteratūru, bet neaktīvi un nepastāvīgi, kas rada problēmas ar neesošiem parādiem. Pļavniekkalna sākumskolas bibliotēkā Cirkulācija nav uzsākta, jo bibliotēka skolas pārbūves dēļ tika pārceļta uz citām telpām. Skolu bibliotēkas noslodzes dēļ neizmanto SBA moduli, kā arī neizsniedz autorizācijas datus saviem lietotājiem.

**Siguldas novada bibliotēka** 2024. gadā BIS ALISE lieto visās Siguldas novada bibliotēkās, tai skaitā skolu bibliotēkās, tas ir, 11 publiskajās bibliotēkās un 10 izglītības iestāžu bibliotēkās. Šobrīd 5 publiskās un 4 skolu bibliotēkas strādā [https://salaspils.biblioteka.lv/Alise4\\_5/Sys](https://salaspils.biblioteka.lv/Alise4_5/Sys) BIS Alise katalogā, savukārt 6 publiskās un 6 skolu bibliotēkas strādā [https://sigulda.biblioteka.lv/Alise4\\_5/](https://sigulda.biblioteka.lv/Alise4_5/) BIS Alise katalogā.

Skolu bibliotēkas aktīvi izmanto komplektēšanas un cirkulācijas moduļus. Katra bibliotēka regulāri papildina elektronisko kopkatalogu ar jauniem datiem, veicot ienākušo resursu apstrādi. Tā kā Bibliotēkā nav atsevišķa komplektēšanas nodaļa, tad pārsvarā skolu bibliotēkas jaunos bibliogrāfiskos aprakstus MARC formātā veido pašas, vai importē aprakstus, izmantojot Z39.50. Bibliotēka pārrauga katalogizācijas darbu, autoritatīvo ierakstu pievienošanu, aprakstu priekšmetošanu, resursu attēlu un anotāciju pievienošanu, kā arī veic MARC ierakstu rediģēšanu. Bibliotēkas speciālisti sniedz individuālas konsultācijas pagastu un skolu bibliotēku darbiniekiem darbā ar BIS ALISE. Lietotāji iecienījuši *WebPac* Mobilo versiju, kurā saskarne pielāgota visiem viedtālrunu veidiem. Ievadot Bibliotēkas *WebPac* kataloga adresi, notiek automātiska klienta ierīces veida noteikšana, no telefona, planšetes var skatīties katalogu vai autorizēties un skatīt savu kontu,

apskatīt lasīšanas termiņu, rezervēt, pagarināt grāmatu. Šo iespēju bibliotēkas apmeklētāji novērtējuši ļoti pozitīvi, līdz ar to, bibliotekāra darbs kaut nedaudz tiek atslogots.

## Iekšzemes un starptautiskais SBA

Tabula "SBA rādītāji – Pierīga kopā"

SBA	2022	2023	2024
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	2052	3228	3654
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	2324	3196	3650
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	40*	41*	43*

\*tikai Salaspils novada bibliotēkas dati

Skatīt Pielikumus Nr.5

Starpbibliotēku abonementa pakalpojumi tiek izmantoti, lai nodrošinātu lasītāju pieprasījumu pēc izdevumiem, kas nav bibliotēkas krājumā vai uz kurām izveidojusies gara rinda. Šo pakalpojumu aktīvi izmanto bibliotēkas lietotāji.

Bibliotēkām ir izveidojusies laba sadarbība ar kaimiņu novada bibliotēkām, šādā veidā operatīvi un ietaupot laiku, nepieciešamā literatūra tiek saņemta tuvāko dienu laikā. SBA sekmē darba kvalitātes paaugstināšanos uzziņu un informācijas darbā, tās izmantošana ar katru gadu uzlabojās. Sadarbība grāmatu saņemšanai un izsniegšanai atrisina problēmu, ka nav nepieciešamības komplektēt visus jaunumus mazāk pieprasītās nozarēs, jo ir iespējams izmantot SBA pakalpojumu. Veicinot SBA apriti, tiek efektīvi pārvaldīti budžeta līdzekļi krājuma komplektēšanai.

Pasūtījumi SBA kārtā tiek veikta, izmantojot arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) elektronisko izdevumu pasūtīšanu, ievērojot LNB prasības uz savstarpējo līgumu pamata. SBA kārtā galvenokārt tiek pieprasīta literatūra, kuras pielietojums ir šauram lasītāju lokam, visbiežāk pasūtījumu veic studenti.

Analizējot SBA pasūtījumus, redzams, ka pārskata periodā pasūtīto izdevumu skaits no bibliotēku krājuma palicis apmēram iepriekšējā gada līmenī. Novada bibliotēkas savā starpā apmainās ar daiļliteratūru un atsevišķiem darbiem nozaru literatūrā. Tādējādi nav nepieciešamības visām novada bibliotēkām komplektēt visus jaunumus mazāk pieprasītās nozarēs, jo ir iespējams izmantot SBA pakalpojumu.

Starptautiskā SBA pakalpojumi nav sniegti, jo nav bijis pieprasījuma.

## Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

### Baložu pilsētas bibliotēka

Bibliotēka atrodas kultūras nama otrajā stāvā, tā ir grūti pieejama cilvēkiem ar kustību traucējumiem un vecākiem ar bērnu ratiņiem. Lifta izbūves iespēju sarežģī tehniski apstākļi. Nepieciešamības gadījumā bibliotēkas darbinieki šādiem lasītājiem paši nones grāmatas vai ievieto pasūtījumu bibliomātā. Ir sāktas sarunas ar pašvaldības vadību, izglītības, kultūras un sporta komitejas priekšsēdētājam ir iesniegts priekšlikums par jaunas ēkas nepieciešamību. Nepieciešams nopietni domāt par informācijas resursu piegādi uz mājām cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

### Olaines bibliotēka

Novada pašvaldības līmenī nu jau daudzus gadus risinās jautājums par bibliotēkai atbilstošām jaunām telpām. Taču īstenošanai virzītais celtniecības projekts "Multifunkcionālās ēkas Jelgavas ielā 23, Olainē, jaunbūve", kur tika paredzēta mājvieta arī Olaines Bibliotēkai (vienviet gan pieaugušo, gan bērnu un jauniešu literatūras nodaļa) uz nenoteiktu laiku ir "apturēts". Bibliotēkas vīzija: Bibliotēkai pieejamas plašas telpas gan Bibliotēkas krājuma un tehnoloģisko

iekārtu izvietošanai, gan darbinieku, apmeklētāju un lietotāju darba vietām. Uzbrauktuves, lifti u.tml. aprīkojums sniedz iespēju Bibliotēkas pakalpojumus saņemt viegli un ērtā formā, t.sk. arī cilvēkiem ar pārvietošanās grūtībām, kā arī vecākiem ar maziem bērniem bērnu ratiņos.

### Jaunolaines bibliotēka

Lielākā problēma bibliotēkas pakalpojumu izmantošanas un saņemšanas jomā šajā laika periodā ir tā, ka bibliotēkā trūkst otrs darbinieks. Aug bibliotēkas apmeklējums, radies ir lielāks pieprasījums pēc pasākumiem (ar to saistītā dokumentācija), ikviens apmeklētājs prasa savu individuālo pieeju, tas viss prasa laiku. Lai veiktu inovatīvas darbības, kas šeit būtu ļoti nepieciešamas ir vajadzīgs otrs bibliotekārais darbinieks. Atrodies bibliotēkas vadītājam ārpus bibliotēkas, bibliotēka ir slēgta!

### Ropažu bibliotēka

Lai gan ir izveidota uzbrauktuve, bibliotēkas telpas ir šauras, kas ierobežo personu ar kustību traucējumiem pārvietošanās iespējas. Nav pieejams lifts vai alternatīvas, lai piekļūtu visām telpām. Nav pieejami resursi vieglajā valodā, audiogrāmatas vai grāmatas Braila rakstā. Daļa sabiedrības, tostarp seniori, personas ar īpašām vajadzībām un imigranti, nav pietiekami informēti par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, piemēram, “mājas abonementu.”

Senioriem, bezdarbniekiem un citām grupām bieži trūkst prasmju izmantot bibliotēkas digitālos resursus, piemēram, e-grāmatu un datubāzu pieejamību.

Lai uzlabotu fizisko pieejamību būtu nepieciešams paplašināt telpas vai veikt pārbūves, lai tās atbilstu universālā dizaina principiem, izveidot liftu vai pacelēju piekļuvei abiem stāviem. Būtu nepieciešams arī pielāgotās literatūras piedāvājuma paplašināšana. Veidot sadarbību ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku un citām organizācijām, lai nodrošinātu pielāgotus resursus, piemēram, audiogrāmatas un vieglajā valodā rakstītus materiālus. Aktīvāk iegādāties grāmatas un resursus vieglajā valodā.

### Ulbrokas bibliotēka

Pārskata periodā galveno bibliotekāro pakalpojumu piedāvājums ir uz lasītāju orientēts literatūras krājums, tostarp pakalpojums ir izvērtēts un pieejams lietotājam ērtā darba laikā – darba dienu rīti un vakari, darbs sestdienās. Kopumā iestāde nodrošina daudzveidīgu dokumentu, digitālo resursu un datoru pieejamību – apmācību. Tomēr jāsecina, ka vietējas nozīmes bibliotēka nestrādā ar licenzētām izglītības programmām, bet gan veic iedzīvotāju datorapmācību par tiem interesējošām tēmām, sniedz atbalstu viedtālrunu lietošanā, īres un komunālo maksājumu apmaksas mehānismā un citos iedzīvotājiem svarīgos jautājumos.

### Siguldas novada bibliotēka

Izprast un kontrolēt darba organizāciju strukturvienībās, stingrāk sekot darba pārtraukumiem (slimošana, atvaļinājumi, mācību laiks u.c.), kā arī palīdzēt dokumentu aprītē. Vieglāk redzēt kopainu, kopīgi veidojot Krājuma komplektēšanas koncepciju vai pārraugot, kā tiek īstenoti Attīstības plānos nospraustie mērķi. Visi šie pozitīvie aspekti kopumā sekmē arī kvalitatīvāku pakalpojumu nodrošināšanu – bibliotēku pieejamību, lietotājiem draudzīgus darba laikus. Kā viena no problēmsituācijām pakalpojuma pieejamības ziņā ir divi kopkatalogi, kas apgrūtina bibliotekāra darbu, rada neizpratni lasītājam, kā arī neļauj pilnvērtīgi izmantot SBA pakalpojumu.

Neskatoties uz LNB datu centra darbības traucējumiem, no 2024.gada 1.jūlija līdz 10.jūlijam Siguldas novada bibliotēkā lasītāju apkalpošana notika, bet bija apgrūtināta. Lai lasītājiem nesagādātu neērtības, veicām grāmatu izsniegšanu un saņemšanu, veicot cirkulācijas datu pierakstus, izmantojot *Excel* tabulu. Tomēr vairākas darbības nebija iespējams veikt, piemēram, rezervēto grāmatu izsniegšana, lasītājiem nepieciešamo iespieddarbu pasūtīšana SBA kārtā no citām bibliotēkām. Darbietilpīgāka bija arī lasītāju konkrēto pieprasījumu apmierināšana, kad katrs pieprasījums bija jāmeklē plauktos bez ātras iespējas pārliicināties par tā esamību grāmatu krājumā.

### Inčukalna bibliotēka

Būtiskākā problēma bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā ir telpu ietilpība, jo trūkst vietas bibliotēkas kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanai un krājuma izvietošanai. Nav ērtas bērnu un jauniešu zonas un vietas pasākumu organizēšanai, piemērotas lasītavas un darba/atpūtas zonas apmeklētājiem.

### Krimulda bibliotēka

Viena no visaktuālākajām problēmām ir un būs telpu šaurība, kas neļauj rīkot plašākus pasākumus, arī interešu grupām būs ierobežotas iespējas, radošās darbnīcas nevar būt plaši apmeklētas. Lai arī ir ļoti laba sadarbība ar Tautas namu, iedzīvotāji – potenciālie bibliotēkas lietotāji ir jāatved tieši uz bibliotēkas telpām. Palielināt pakalpojumu daudzveidību un kvalitāti, meklēt un rast risinājumus jaunu lasītāju piesaistei ļautu bibliotēkas personāla palielināšana.

### Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem



Bibliotēkas atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem, kaut gan jāuzlabo visa veida pakalpojumu pieejamība, apmācība, sadarbība. Nodrošinot iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību tiek veicināta mūžizglītības iespēja, samazināta nevienlīdzība, padarot apdzīvotās vietas drošas un iekļaujošas, stiprinot vietējo resursu piesaistīšanu īstenotas papildtelpas un punkti bibliotekāro pakalpojumu pieejamībai un izmantošanai. Piemēram, Ulbrokā ir Koprades telpa jeb atvērtais birojs, kas ir tehniski aprīkots un pielāgots jaunu ideju realizēšanai un jaunu prasmju apgūšanai, kurā vietējie iedzīvotāji var pulcēties, darboties un radīt jaunas idejas. Ciematu centros bez bibliotekāriem pakalpojumiem pieejami arī klientu apkalpošanas un radošās attīstības centri ar līdzīgu funkciju iespējām.

## 6. Krājums

### Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

#### ✓ krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

Pārskata perioda galvenās prioritātes krājuma komplektēšanā bija vērstas uz lietotāju pieprasījuma apmierināšanu. Bibliotēku darbs tika orientēts uz to, lai krājumu papildinātu ar literatūru, kas visvairāk atbilst lietotāju interesēm un aktuālajām vajadzībām. Akcentēta kvalitatīvas literatūras iegāde, kas ir novērtēta nozares speciālistu vidū un atbilst izglītības, pētniecības un pašizglītības mērķiem. Īpaša uzmanība tika pievērsta bērnu literatūras papildināšanai, piedāvājot izglītojošas un izklaidējošas grāmatas, kas atbilst dažāda vecuma un interešu grupu vajadzībām.

Krājuma komplektēšana Pierīgas reģiona publiskajās bibliotēkās balstās uz Krājuma attīstības un komplektēšanas politikas dokumentiem un 30.03.2010. MK noteikumiem Nr.317 „Nacionālā bibliotēku krājuma noteikumi”. Vadoties pēc Krājuma attīstības un komplektēšanas politikas, bibliotēku galveno krājumu veido daiļliteratūra un nozaru literatūra, gan bērniem, gan pieaugušajiem un periodiskie izdevumi, kā arī interneta resursu klāsts, kas nodrošina dažādas izglītojošas atpūtas iespējas visiem vecumiem un dažādām gaumēm.

Bibliotēku lietotāju intereses ir svarīgākais kritērijs, kas nosaka krājuma komplektēšanas prioritātes. Pagasta / pilsētu iedzīvotāju un strādājošo nodarbošanās galvenokārt saistīta ar pedagoģiju, tirdzniecību, lauksaimniecību, transporta pārvadājumu pakalpojumiem, tūrisma un relaksāciju, pārstrādes rūpniecību, medicīnu, dabas aizsardzību, mājsaimniecību. Atbilstoši tam tiek komplektēta nozaru literatūra. Daudzi labprāt lasa ceļojumu aprakstus, kā arī par ievērojamu cilvēku dzīvi. Lai lietotājiem varētu sniegt korektu un daudzpusīgu informāciju, liela nozīme ir enciklopēdisko un uzziņu izdevumu klāstam un to atjaunošanai, kam bibliotēkas regulāri velta uzmanību.

Bibliotēkas veido universālu un aktuālu, dažādām lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošu, dažādu veidu, nozaru un valodu dokumentu krājumu. Komplektējot krājumu, veikta izdevniecību piedāvājuma izpēte, izdevumu atlase un iegāde, īpaši pievēršot uzmanību latviešu oriģinālliteratūrai, augstvērtīgai tulkotai literatūrai, bērnu un jauniešu grāmatām, literatūrzinātnes, vēstures, filozofijas/psiholoģijas, mākslas, t.sk., literatūrai svešvalodās (pārsvarā angļu). Krājumi papildināti ar trūkstošo un lietotāju pieprasīto literatūru, kā arī pievērsta uzmanība nolietoto eksemplāru aizstāšanai.

Krājumu komplektēšanas kritēriji ir sekojoši:

- kvalitāte – bibliotēkas krājuma veidošana atbilstoši lietotāju vajadzībām un interesēm – bērnu, jauniešu un pieaugušo;
- daudzveidība – iespējami plašs dokumentu un elektronisko izdevumu klāsts dažādām lasītāju grupām un zināšanu līmeņiem;
- aktualitāte – regulāra krājuma papildināšana ar jaunākajiem izdevumiem;
- valodas aspekts – pamatā resursi tiek komplektēti latviešu valodā. Minimālā apmērā krievu, arī citās valodās;
- iesējuma kvalitāte – pēc iespējas grāmatas cietajos vākos; labi mākslinieciski noformētas;
- cena;
- lasītāju pieprasījuma analīze.

*Atlases principi* – jaunākie pieejamie daiļliteratūras izdevumi, lasītāju pieprasīti izdevumi, nozarēm aktuāli izdevumi.

*Komplektēto dokumentu veidi* – grāmatas, periodiskie izdevumi, tiešsaistes datubāzes, novadpētniecības materiālu krājums.

*Komplektēšanas galvenie avoti* – pirkumi, abonēšana, dāvinājumi.

Bibliotēku krājumu daudzveidību un kvalitāti nodrošina: iepirkumi; grāmatu dāvinājumi; preses izdevumu abonēšana; norakstīšana – norakstīšanas vērtēšanas pamatkritēriji: iespieddarba fiziskais stāvoklis, atbilstība pieprasījumam, kultūrvēsturiskā nozīme un vērtība.

2024.gadā turpināts darbs pie krājuma attīrīšanas. Veicot krājuma attīrīšanu tiek ņemts vērā komplektēšanas politikā iekļautie atlases, norakstīšanas kritēriji. Pārskata gadā veikta krājuma saturiskā un fiziskā uzlabošana, veicot iespieddarbu izņemšanu no krājuma. Norakstīšanas vērtēšanas pamatkritēriji: iespieddarba fiziskais stāvoklis, atbilstība pieprasījumam, kultūrvēsturiskā nozīme un vērtība. Mazaktīvā vai uzglabājamā preses vienību un citi resursu daļa tiek glabāta grāmatu krātuves telpās (bibliotēkās, kur ierīkotas krātuves zonas). Atsevišķās reģiona bibliotēkās tika nomainīti visi vecie grāmatu daļēji pret jauniem, kas ir daudz estētiskāki un ergonomiskāki.

Bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizēšanas politikas mērķis ir padarīt bibliotēkas pakalpojumus maksimāli pieejamus iedzīvotāju vecuma un interešu grupu vajadzībām, veicināt interesi par lasīšanu, sniegt palīdzību mūžizglītībā. Bibliotēku krājuma komplektēšanas un organizācijas politika ir vērsta uz sabiedrības interešu apmierināšanu, izglītības veicināšanu un kultūras vērtību saglabāšanu

Saulkrastu novada bibliotēka pārskata periodā kā prioritāte tika virzīta plauktu organizācijas uzlabošana. Tika veikti sekojoši būtiski uzlabojumi:

- krājuma izkārtojuma maiņa: nozares tika pārceltas uz citām telpām, lai nodrošinātu ērtāku piekļuvi un efektīvāku krājumu pārvaldību.
- ārzemju literatūras izvietošana: ārzemju literatūra tiek kārtota alfabētiskā secībā pēc autora uzvārda, savukārt iepriekš tā tika klasificēta pēc tautības.

Šīs izmaiņas palīdzēja uzlabot piekļuvi dokumentiem un padarīja krājumu vieglāk saprotamu apmeklētājiem.

#### ✓ informācija par krājuma komplektēšanas politikas dokumentu

Pildot bibliotēkām noteiktās funkcijas, svarīga ir pareiza krājumu veidošana un organizācija. To bibliotēka veic pamatojoties uz izstrādāto krājuma komplektēšanas dokumentu, izvērtējot lasītāju vajadzības un vēlmes. Darbs ar krājumu ir nepārtraukts un regulārs.

2023.gadā, gatavojoties bibliotēku akreditācijai, lielākā daļā Pierīgas reģiona bibliotēku izstrādāja jaunu krājuma komplektēšanas politikas dokumentu. Atsevišķas bibliotēkas 2024.gadā to pilnveidoja.

#### ✓ ja ir jauns komplektēšanas politikas dokuments – secinājumi par iepriekšējo dokumentu

Ar 2023.g.1.janvāri Baložu pilsētas bibliotēka veic Ķekavas novada Centrālās bibliotēkas funkcijas, līdz ar to 2024.g. tika izstrādāta jauna komplektēšanas politikas koncepcija, kas ir saistoša visām novada bibliotēkām. Iepriekšējais dokuments savas funkcijas pildīja, bet bija orientēts uz vienas bibliotēkas vajadzībām. Galvenais pamatprincips jaunajai koncepcijai ir - uz lietotāju orientēta krājuma komplektēšana, kas sevī ietver bibliotēkas lietotāju intereses, informācijas pieprasījuma tendences un vietējās kopienas vajadzības.

Ņemot vērā Mārupes novada bibliotēkā 2023. gadā veiktās aptaujas datus un pieprasījumu, 2024. gadā radās nepieciešamība atjaunot Krājuma komplektēšanas un organizācijas politiku (2024 – 2028; pieejama mājaslapā [www.marupe.lv](http://www.marupe.lv)). Būtiskākās izmaiņas saistītas ar komplektēšanu valodu aptvērumā, norādot, ka literatūra svešvalodās drīkst sasniegt līdz 10% (agrāk – 5%) no jaunieguvumiem.

## Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Bibliotēkas krājums ir dinamisks resurss, kurš prasa regulāru jaunu iespieddarbu ienākšanu un nolietotu izdevumu izslēgšanu no krājuma. Pēdējos gados pašvaldību finansējums ir stabils, ar nelielām svārstībām. Tas atļauj plānot jaunu resursu iegādi visās nozarēs, atbilstoši izvēlētajām prioritātēm.

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums – Pierīga kopā"

	2022	2023	2024
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	245 212	260 375	273 953
<i>t. sk. grāmatām</i>	188 791	198 652	208 853
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	56 069	57 295	61 227
Finansējums krājumam uz 1 iedz. <u>Pierīgas reģionā</u>	1,10	1,14	1,20
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā - <u>Pierīgas reģions</u>	245 212	260 375	273 953

Finansējums krājumam ir pozitīvi stabils, 2024.gadā vērojams pieaugums - par 5% jeb 13 578 EUR. Arī grāmatām paredzētās finanses 2024.gadā ir palielinātas, salīdzinot ar 2023.gadu par 10 201 EUR vairāk jeb 5%. Finansējums uz 1 Pierīgas reģiona iedzīvotāju (227483) ir 1,20 EUR.

Analizējot krājuma komplektēšanas proporcionalitāti, vērojama sabalansēta un stratēģiski izvērtēta visa veida izdevumu iegāde. Proporcionāli  $\frac{2}{3}$  no finansējuma krājumam tiek atvēlēts grāmatu iegādei,  $\frac{1}{3}$  - periodikas iegādei, savukārt bērnu literatūras iegādei tērēti ~ 30% no kopējā finansējuma.

Nodrošinātais pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai ir būtisks ieguvums veiksmīgajai bibliotēkas darbībai, kā arī svarīgs priekšnoteikums tās attīstībai nākotnē. Tas ir izšķirošais kritērijs, kas ļāvis bibliotēkām ne tikai iepirkt plašu iespieddarbu klāstu, bet īpaši pieprasītos izdevumus komplektēt vairākos eksemplāros (atsevišķās bibliotēkās), kā arī aizvietot nolasītās, taču vērtīgās un pieprasītās vienības, tādējādi elastīgi reaģējot uz lasītāju pieprasījumu un veicinot viņu apmierinātību ar bibliotēkā piedāvātajiem pakalpojumiem.

Izdevumi tiek iegādāti apgādā Zvaigzne ABC, Virja LK un SIA Latvijas Grāmata, no Latvijas Nacionālās bibliotēkas saņemti bezatlīdzības izdevumi, kā arī privātpersonu dāvinājumi. Latvijā acīmredzami ir paaugstinājušās grāmatu cenas, kas ietekmē bibliotēku iespējas pilnvērtīgi komplektēt atbilstošu izdevumu skaitu - samazinās iespēja iegādāties lasītāju pieprasītos izdevumus vairākos eksemplāros.

Laikraksti un žurnāli nākamajam gadam tiek abonēti a/s "Latvijas Pasts" un izdevniecībā "Diena", izmantojot atlaižu piedāvājumu "Laimīgajā nedēļā", tādējādi ir iespējams abonēt žurnālus un laikrakstus izdevīgāk. Līdzekļi preses abonēšanai ir pietiekami un piedāvājums tiek nodrošināts visām lietotāju grupām.

Jauno grāmatu piedāvājumu bibliotēkas izvērtē, iepazīstoties ar piedāvājumiem, anotācijām un speciālistu viedokļiem internetā, uzklauša un reģistrē lasītāju ieteikumus un vēlmes. Noderīgs ir arī LNB veidotais ikmēneša "Literatūras ceļvedis", semināros gūtā informācija un kolēģu ieteikumi.

Kopumā bibliotēku lietotāju intereses ir par labu izklaidējošai literatūrai, taču ir vērojama tendence, ka pieprasīti izdevumi par vēsturiskajiem un mūsdienu sabiedriskajiem notikumiem.

## Krājuma pārbaude (inventarizācija)

Bibliotēkās inventarizācijas process tiek plānots un saskaņots ar vietējām pašvaldībām. Lai nodrošinātu inventarizācijas procesa ātru un kvalitatīvu rezultātu, Salaspils novada bibliotēkas Informācijas un resursu nodaļas darbinieki nodrošina (klātienē un attālināti) darbu ar

inventarizācijas programmu, kā arī pēc nepieciešamības nodrošina ar portatīvajiem datoriem un svītrkodu lasītājiem. Lai nodrošinātu inventarizācijas procesa ātru un kvalitatīvu rezultātu:

- uz vietas bibliotēkā ierādīts darbs ar inventarizācijas programmu,
- pēc vajadzības nodrošinātas ar portatīvajiem datoriem un skeneriem,
- apkopoti inventarizācijas rezultāti,
- sniegta palīdzība Inventarizācijas akta formas aizpildīšanā u.c.

Šī darba forma nostiprina darbinieku praktiskās iemaņas un novērš iespējamās kļūdas.

Problēmas turpina sagādāt rezultātu salīdzināšana ar bibliotēkas SUG 3.daļu, grāmatvedības datu sakrītība ar BIS Alise krājuma stāvokli un vēl arvien Inventarizācijas akta formas aizpildīšana.

Kopumā 2024.gadā **11 Pierīgas reģiona bibliotēkas** veica krājuma inventarizāciju:

- **9** bibliotēkas (Gaismu bibliotēka, Jaunolaines bibliotēka, Olaines bibliotēka, Saulkalnes filiālbibliotēka, Salaspils 1.vidusskolas bibliotēka, Upesleju sākumskolas bibliotēka, Mālpils vidusskolas bibliotēka, Krimuldas vidusskolas bibliotēka, Inčukalna pamatskolas bibliotēka) to veica Salaspils novada bibliotēkas veidotajā kopkatlogā.
- **2** bibliotēkas (Allažu bibliotēka, Sidgundas bibliotēka) krājuma inventarizāciju veica Siguldas novada bibliotēkas veidotajā kopkatlogā.

## Krājuma rādītāji

Tabula "Krājuma rādītāji – Pierīga kopā"

	2022	2023	2024
<b>Jaunieguvumi kopā</b>	<b>46021</b>	<b>44092</b>	<b>45384</b>
<i>t. sk. grāmatas</i>	22411	20496	21515
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	5057	4997	7143
<i>t. sk. bērniem</i>	5074	6893	11518
<b>Izslēgtie dokumenti</b>	<b>39637</b>	<b>43687</b>	<b>49703</b>
<b>Krājuma kopskaits</b>	<b>576501</b>	<b>585328</b>	<b>580122</b>
<i>t.sk. grāmatas</i>	483405	487655	484230
<i>t.sk. seriālizdevumi</i>	89768	94790	93038
<b>Grāmatu krājuma apgrozība</b>	<b>1,20</b>	<b>0,91</b>	<b>1,0</b>
<b>Periodisko izdevumu apgrozība</b>	<b>0,82</b>	<b>1,33</b>	<b>1,35</b>

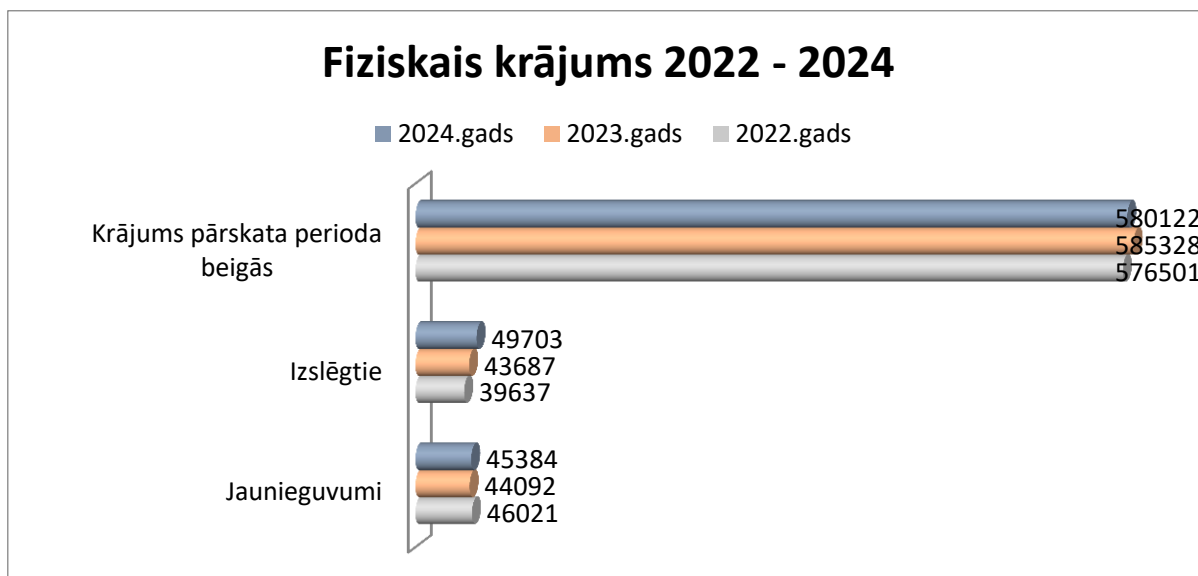
Par kvalitatīvu krājumu liecina krājuma apgrozība. Tā palielinājusies no 0,91 uz 1.00, savukārt preses izdevumu apgrozība ir palielinājusies minimāli - no 1,33 uz 1,35. Veiksmīga un daudzpusīga krājuma analīze ir iespējama, izmantojot BIS Alise moduļus.

2024.gadā joprojām vērojama pozitīva tendence jaunieguvumu skaita palielinājumam, par 1292 eksemplāriem jeb 3% vairāk nekā iepriekšējā gadā. Būtisks pieaugums vērojams latviešu daiļliteratūras (par 2146 jeb 30%) un bērnu grāmatu iegādē (par 4625 jeb 40%). Finansējums krājumam ir stabils un ar pozitīvu tendenci, arī krājums pēc būtības palielinās. Lai arī grāmatu un periodisko izdevumu dārdzība liedz iegādāties visu, tomēr jaunieguvumu skaita palielināšanās norāda, ka finansējums bibliotēkām tiek piešķirts pietiekamā apmērā. Pārskata gada jaunieguvumu krājums pārstāvēts visās nozarēs, ko var vērtēt kā daudzpusīgu un labu, kas kvalitatīvi papildina esošo bibliotēkas krājumu. Analizējot krājuma komplektēšanas proporcionalitāti, vērojama sabalansēta un stratēģiski izvērtēta visa veida izdevumu iegāde. *Skatīt Pielikumus Nr.6.*

Jaunas grāmatas bibliotēkas iegūst arī dāvinājumu ceļā gan no privātpersonām, gan iestādēm. Bibliotēkas krājuma komplektēšanas un organizēšanas politikas mērķis ir padarīt bibliotēkas pakalpojumus maksimāli pieejamus iedzīvotāju vecuma un interešu grupu vajadzībām, veicināt interesi par lasīšanu, sniegt palīdzību mūžizglītībā. Krājuma komplektēšanā tiek ievērots plānveidīgums, sistematiskums un koordinācijas princips. Jaunās grāmatas komplektētas regulāri: no 1x mēnesī – 1x ceturksnī, jauno grāmatu dienas tiek organizētas pēc jaunieguvumu apstrādes.

Veismīgas krājuma veidošanas politikai pamatā ir pašvaldības finansiālais nodrošinājums. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politikas prioritātes nosaka pieprasījums pēc daiļliteratūras un nozaru literatūras.

Reaģējot uz Krievijas agresiju Ukrainā, tiek vērtēts daiļliteratūras krājums krievu valodā, izņemot no tā agresiju vēstījošās grāmatas. Bibliotēkās pieprasījums pēc grāmatām krievu valodā neliels, līdz ar to krājums tiek papildināts ar dāvinājumiem un iepirkti tikai saturiski vērtīgākie ārzemju autoru tulkojumi.



Krājums pārskata perioda beigās, salīdzinot ar 2023.gadu, nedaudz palielinājies. Vērojams stabils pieaugums - par 0,8%. 2024.gadā turpināts darbs pie krājuma kvalitātes nodrošināšanas (norakstīti par 12% vairāk nekā 2023.gadā).

Publisko bibliotēku galvenais finansējuma avots krājuma papildināšanai ir vietējās pašvaldības apstiprinātais budžets. *Skatīt Pielikumus Nr.1,2.* Pārējie krājuma papildināšanas avoti ir dāvinājumi – izvērtējot krājuma komplektēšanas prioritātes, ir iespējams bibliotēku krājumus papildināt ar vairāk atbilstošiem izdevumiem, turklāt radot tādu iepirkumu sistēmu, kurā idejiski būtu samērojama izdevuma kvalitāte (saturiskā un fiziskā), cena un pieprasījums. Atzinīgi vērtējami izdevēju un pašu autoru dāvinājumi, īpaši novadnieku. Dokumentu skaits uz vienu lasītāju 18,21.

### Olaines bibliotēka

Ņemot vērā lasītāju pieprasījumu, Olaines bibliotēka turpina komplektēt arī jaunumus krievu valodā. tomēr kopš 2024.gada ir pieņemts lēmums, lai izdevums krievu valodā būtu tulkojums no kāda ārzemju autora darba - krievu autoru oriģinālliteratūra netika iekļauta piedāvājumā lasītājiem.

### **Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā. Jaunieguvumu proporcionalitāte, salīdzinot iegādāto pieaugušo un bērnu un jauniešu literatūru un lasītāju sastāvu, alternatīvo lietu komplektēšana (spēles, puzzles, diski u. c.)**

Bibliotēku krājuma veidošana un papildināšana bērnu un jauniešu literatūrā tika pielāgota visām vecuma grupām sākot no pirmsskolas līdz vidusskolas vecumam. Pamazām iekļautas grāmatas arī angļu valodā, ņemot vērā, ka jaunieši izvēlas lasīt angļu valodā. Bērnu un jauniešu plaukti tiek pārkārtoti un izveidota patīkamāka un ērtāka piekļuve bērnu literatūrai. Bērnu / jauniešu grāmatu krājuma papildināšana ir bijusi mērķtiecīga un vērsta uz dažādu vecuma grupu bērnu lasīšanas interešu apmierināšanu. Tiek iegādātas jaunākās un pieprasītākās grāmatas, kas ietver gan izglītojošus, gan izklaidējošus materiālus. Tādējādi tiek nodrošināta daudzveidīga un kvalitatīva literatūra, kas veicina bērnu lasītprasmes attīstību un bagātina viņu zināšanas un iztēli.

No visiem jaunieguvumiem 2024.gadā 25% veido jaunieguvumi bērniem un jauniešiem. *Skatīt Pielikums Nr.6.*

Bērnu nodaļās ir plaša bērnu grāmatu izvēle dažādiem vecumiem, rotaļlietas un galda spēles. Tiek abonēta bērnu un jauniešu prese. Jaunās bērnu grāmatas tiek iegādātas vienā eksemplārā, domājot par visām vecuma grupām, lai krājums būtu daudzpusīgs un interesants gan mazākiem, gan lielākiem bērniem. Tiek komplektētas gan spēļu grāmatas, gan dažādas izzinošas un attīstošas grāmatas. Dāvinājumos saņemtas grāmatas gan latviešu, gan vācu, krievu un angļu valodās.

Bibliotēkās no preses izdevumiem skolēnu mērķauditorijai abonē žurnālu „Ilustrētā Junioriem”. Mērķauditorijā 14-18 gadīgie labprāt lasa žurnālus, kuri būtu vērtējami kā pieaugušajiem domāti – Planētas Noslēpumi, Nezināmā Vēsture, Leģendas u.c. Bērniem un jauniešiem pieejami dažādi žurnāli lasīšanai uz vietas, kā arī līdzņemšanai uz mājām - Ilustrētā Junioriem, Vinnijs Pūks, My Little Pony, Lego, Ilustrētā Zinātne un Ilustrētā Pasaules vēsture u.c.

Alternatīvie krājumi, piemēram, galda spēles un puzzles, ir populārs veids, kā piesaistīt bērnus un ģimenes, īpaši jaunākās paaudzes auditoriju, kas ne vienmēr aktīvi izmanto grāmatas

Kā atzīst bibliotēku darbinieki, šai mērķauditorijai varētu būt lielāks piedāvājums gan oriģinālliteratūrā, gan tulkotajiem ārzemju autoru darbiem. Tiek iegādāta arī nozaru literatūra, atkārtoti izdotie klasiķu darbi. Lai popularizētu grāmatas tika veidotas dažādas literatūras izstādes bērnu auditorijai – par godu rakstnieku jubilejām.

Ja bērni un jaunieši veido ievērojamu bibliotēkas lietotāju daļu, piemēram, kā tas ir Ropažu bibliotēkā - aptuveni 30-40%, tad jaunieguvumu proporcionālais apjoms var neatbilst lasītāju vajadzībām. Bērnu un jauniešu auditorija bieži dod priekšroku plašākai izvēlei un aktualitātei, tāpēc svarīgi, lai iegādātās vienības atbilstu viņu interesēm un vajadzībām.

## Datubāzes

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums – Pierīga kopā”

Dabubāze	2022	2023	2024
Letonika*			
<i>lietojums</i>	10312	7971	8232
<i>piekļuves sesiju skaits</i>	4185	3430	4662
News			
<i>lejupielāžu skaits</i>	4506	3110	1666
Britannica			
<i>skatījumi</i>	102970	52689	133081
<i>piekļuves sesiju skaits</i>	501	317	462
EBSCO			
<i>skatījumi</i>	2482	1676	3128
<i>piekļuves sesiju skaits</i>	713	525	696
<i>lejupielāžu skaits</i>	176	154	470

\*LNB dati

Datubāzes EBSCO un Britannica abonē tikai Salaspils novada bibliotēka

Salīdzinot pēdējo gadus datubāzes Letonika.lv skatījumu, kur tiek uzskaitīti 2 rādītāji, kas atspoguļo datubāzes lietošanu - sesijas un skatījumi, var redzēt, ka sesiju skaits ir audzis. Pieaudzis arī lietojuma vienību skaits. Savukārt datubāzes News.lv izmantošana ir samazinājusies. Datubāzes izmantojuma kritumu varētu skaidrot fakts (kā novērots bibliotēkās), ka bibliotēkas apmeklētāji vairāk informāciju meklē dažādās uzzīņu literatūrās, proti, grāmatās un nozaru periodikās nekā datubāzēs.

Pēc lietotāju pieprasījuma un nepieciešamības reģiona bibliotēkas saviem lietotājiem piedāvā datubāzes EBSCO un Britannica Onlaine Library, sadarbībā ar Salaspils novada bibliotēku.

Dažādu tematisko pieprasījumu izpildē tiek izmantots LNB valsts nozīmes bibliotēku katalogs, digitālā bibliotēka.

Uzziņu sniegšanai nereti noderējušas arī citas datubāzes, kuru brīvpieeju no publisko bibliotēku datoriem ar bibliotēkas starpniecību nodrošina Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēma (VVBIS) jeb Gaismas tīkls:

- Tematisko uzziņu sniegšanā tika izmantota publiski pieejamā LNB Nacionālās bibliogrāfijas datubāze (<https://lnb.lv/lv/katalogi-un-datubazes/nacionala-bibliografija>).
- LNB digitālās kolekcijas: grāmatu, laikrakstu, attēlu, karšu, skaņu ierakstu, kā arī citi digitalizētie materiāli – <https://www.lnb.lv/lv/digitala-biblioteka>.
- Nacionālā Kino centra (NKC) virtuālā platforma Filmas.lv (<https://www.filmas.lv/>), kas piedāvā Latvijas kino un Latvijā radīto filmu katalogu un aktuālāko Latvijas filmu nozares informāciju, t.sk. portālā ir skatāmas visas 12 Kultūras kanonā iekļautās Latvijas filmas.
- Latvijas digitalizēto video un audio ierakstu piekļuves portāls (<http://www.diva.lv>), kurā bez maksas iespējams noskatīties digitalizētos Latvijas Televīzijas raidījumus un ierakstus un noklausīties digitalizētos Latvijas Radio raidījumus un ierakstus.

Datubāzes tiek izmantotas uzziņu sagatavošanai, informācijas meklēšanai un atlasei skolēnu projektu darbu izstrādē. Bibliotēkas izmanto datubāzes izstāžu materiālu sagatavošanā.

Attīstot informācijpratību, tiek organizētas bibliotekārās stundas. Terminu meklēšanā un tulkošanā tika izmantotas: [termini.lza.lv](http://termini.lza.lv), [tezaurs.lv](http://tezaurs.lv), [vvc.gov.lv](http://vvc.gov.lv) terminu datubāze.

Pašu veidotās datubāzes ir elektroniskais kopkatalogs un novadpētniecības materiālu datubāze. Elektroniskais katalogs nozīmīgs ātrai uzziņai par krājumā esošajiem izdevumiem un to pieejamību gan bibliotēkā uz vietas, gan attālināti. Novadpētniecības datubāze regulāri tiek papildināta ar nozīmīgākajiem presē publicētajiem rakstiem - par personībām, svarīgākiem notikumiem par novadu.

Datubāzu izmantošanas veicināšana ir būtiska, lai lasītāji varētu piekļūt plašam zināšanu un informācijas klāstam, kas nav pieejams tradicionālajos drukātajos resursos. Datubāzes piedāvā dziļāku un specializētāku informāciju, kas noder dažādiem mērķiem, piemēram, pētniecībai, mācībām, vai arī interesēm. Bibliotēka regulāri informē sabiedrību par pieejamajām datubāzēm, izmantojot informatīvas lapas, kas tiek izvietotas bibliotēkā.

### Inčukalna bibliotēka

Bibliotēka pārskata periodā ir organizējusi divas aktivitātes (izlaušanās spēļu elementi ar izdevumiem) bērniem un jauniešiem, kurās jāizmanto [Letonika.lv](http://Letonika.lv) resursi, lai popularizētu šīs datubāzes izmantošanu.

### **Krājuma un datubāzu popularizēšana**

Krājuma un datubāzu popularizēšana ir ļoti svarīgs aspekts, lai veicinātu bibliotēkas apmeklētību un lietotāju iesaisti. Bibliotēkas resursu izmantošana neaprobežojas tikai ar tradicionālajām grāmatām, bet arvien lielāku nozīmi iegūst arī digitālie resursi un datubāzes. Tāpēc ir svarīgi sistemātiski un mērķtiecīgi veidot pasākumus, kas veicinātu lietotāju interesi un aktīvu dalību šajos resursos. Krājuma popularizēšanai bibliotēkā regulāri tiek veidotas tematiskās grāmatu izstādes, kas piedāvā grāmatas par noteiktām tēmām, piemēram, vēsturiskām, literārajām, bērnu literatūru vai aktuāliem jautājumiem. Šādas izstādes piesaista apmeklētāju uzmanību. Bibliotekāri bieži piedāvā savus ieteikumus par interesantām un aktuālām grāmatām, ko lasītājiem varētu ieteikt. Tāpat bibliotēkas izveidojušas un regulāri organizē Lasītāju klubiņa tikšanās, kurās dalībnieki var dalīties savos iespaidos par izlasītajiem darbiem, kas veicina lasīšanas kultūru un popularizē grāmatu iegādi un saņemšanu bibliotēkā.

Lai veicinātu datubāzu izmantošanu un popularizētu LNB, KISC aktivitātes, bibliotēkā ir pieejama informācija par šīm iespējām drukātā veidā un publikācijas sociālajos tīklos. E-katalogs pieejams bibliotēku/ pašvaldību mājaslapās, tāpat atsevišķās bibliotēkās ir pieejams dators, kas paredzēts tieši publiskā e-kataloga izmantošanai. Pie jaunieguvumu ziņām sociālajos tīklos tiek pievienota saite uz e-katalogu.

Datubāžu popularizēšanai lasītājiem bibliotēkas apmeklēšanas laikā tiek stāstīts par iespējam izmantot elektronisko kopkatalogu, par iespēju saņemt autorizācijas datus letonika.lv datubāzei ārpus bibliotēkas telpām, un par iespēju izmantot Lursoft datubāzi. Datubāzes popularizētas arī skolēniem bibliotēkrajās stundās, kurās tiek doti arī iepriekš sagatavoti uzdevumi informācijas meklēšanai un spējai orientēties šajās datubāzēs.

Bibliotēka regulāri rīko krājuma popularizēšanas pasākumus: tematiskās izstādes, sagatavoti jaunāko grāmatu apskati digitālā formātā, jauno grāmatu dienas, tikšanas ar dzejniekiem, māksliniekiem, plakātu izveide. Tiek organizēts darbs ar dažādam mērķauditorijām, atbilstoši vecumposmiem. Bibliotēkā regulāri tiek organizētas aktivitātes dažādām auditorijām – literāri pasākumi, Dzejas dienas, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, e-prasmju nedēļa, ekskursija un citas aktivitātes. Bibliotēkās notiek pasākumi, lai iesaistītu bērnus izglītojošās, intelektuālās un radošās nodarbībās, kas pievērstu bērnu uzmanību grāmatām.

Jaunā gada sākumā bibliotēkas veido lasītāko grāmatu apkopojumu *Lasītākās grāmatas 2022, Grāmatu top 10* latviešu literatūrā, ārzemju literatūrā un bērnu literatūrā. Regulāri mājaslapās un sociālajos tīklos tiek ievietoti jauno grāmatu apskati un grāmatu vāciņu foto galerija. Lasītājiem, kas izteikuši vēlmi saņemt informāciju par jaunajām grāmatām, no BIS ALISE nosūta ziņa par grāmatu jaunumiem uz e-pastiem.

Veiksmīgākie piemēri:

Jaunu lietotāju piesaiste Olaines Bibliotēkai ir ļoti svarīga. Nereti par Olaines Bibliotēku un tās sniegtajiem pakalpojumiem pārskata periodā jaunie lietotāji (pirmo reizi reģistrēti Bibliotēkā) uzzināja no pedagogiem mācību iestādēs; no draugiem vai radiem; aplūkojot tematiskās iestādes bibliotēkā; no Olaines novada pašvaldības kur griezās ar jautājumiem, un to risināšanai bija nepieciešams dators, internets, skeneris. Tomēr izaicinājums ir nodrošināt jauno lietotāju atkārtotu bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu, jo nereti viņi pierēģistrējas, lai izmantotu vienu vai vairākus Bibliotēkas pakalpojumus vienu reizi.

Īpaši atzīmējama Bibliotēkas veidotā, ciklam "**Latviešu grāmatai 500**" veltītā izstāde "Latviešu grāmatas ceļi pasaulē". Tā apmeklētājiem bija iespēja iepazīties ar Olaines novadnieka, dzejnieka, sabiedriskā darbinieka un žurnālista **Modra Lorberga** (1923–2008) no Kanādas atsūtīto plašo grāmatu dāvinājumu – Kanādā izdoto latviešu trimdas autoru darbi. Jāizceļ, ka par godu savai dzimtajai pilsētai Olainei autors savulaik izvēlējies pseidonīmu – Māris Olainietis.

#### Ulbrokas bibliotēka

Krājuma popularizēšana tiek veikta piecos sarunu vakaros ar autoriem, sagatavotas vairākas prezentācijas par autoriem, izmantojot datubāzes letonika.lv un News resursus, arī ikmēneša jeb 12 literārās vai tematiskās izstādēs, sk., <https://ulbrokasbiblioteka.lv/izstades/>.

#### Vangažu pilsētas bibliotēka

Bibliotēka regulāri rīko krājuma popularizēšanas pasākumus: tematiskās izstādes, sagatavoti jaunāko grāmatu apskati digitālā formātā, jauno grāmatu dienas, tikšanas ar dzejniekiem, māksliniekiem, plakātu izveide. Tiek organizēts darbs ar dažādam mērķauditorijām, atbilstoši vecumposmiem. Bibliotēkā regulāri tiek organizētas aktivitātes dažādām auditorijām – literāri pasākumi, Dzejas dienas, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa, e-prasmju nedēļa, ekskursija un citas aktivitātes. Pārskata periodā sagatavoti, 6 jaunāko grāmatu apskati (bērniem/jauniešiem un pieaugušajiem) <https://www.ropazi.lv/lv/vangazu-pilsetas-biblioteka#jaunieguvumi>

Datubāzu un e-pakalpojumu popularizēšanas pasākumi norisinās bibliotēkas sociālo mediju kontos ([skatīt šeit](#)) un klātienē bibliotēkā veidojot dažādas izglītojošas nodarbības.

#### Inčukalna bibliotēka

Bibliotēkā 2024. gadā tika iekārtotas 34 krājuma popularizējošas, izglītojošas literārās un tematiskās izstādes, organizēti 66 pasākumi ar mērķi piesaistīt vairāk lietotāju un aktualizēt Bibliotēkas piedāvājumu.

Bibliotēku nedēļā, kas 2024. gadā noritēja cikla "Latviešu grāmatai 500" zīmē ar aktivitāšu tēmu "Bibliotēkas un lasīšana", iedzīvotāji tika aicināti iesaistīties akcijā "Selfijs ar grāmatu" ar mērķi veicināt lasītpraksi. Aktivitātē iesaistījās daudzi lasītāji. Bibliotēku nedēļā tika izveidota arī izziņojoša izstāde "Grāmatai būt" kopā ar Inčukalna mākslinieku fotogrāfijām, kurās ietverta grāmata. Izstādē Bibliotēkas logos bija izstāstīta grāmatas vēsture, lasīšanas nozīme, interesanti fakti par grāmatām un citāti par tām.

Stāstu radīšanas darbnīca un ieskats grāmatu vēsturē Gaujas kopienas centrā. Radīt stāstus var dažādi. Darbnīcā Gaujas kopienas centrā tika izmantota metode, kad stāstam tēlu, notikumu un vietu izvēlas ar metamā kauliņa palīdzību. Šādu stāstu radīšanas darbnīcu var izmantot ikviens interesentam - arī skolu mācību stundās. Aprīlī Inčukalna kopienas centrā Vecais pasts Bibliotēka organizēja semināru "Modernās un vienkāršās kompozīcijas tavam dārzam" ar agronomi un bioloģi Marianu Smonu.

Bibliotēka izveidoja grāmatu izstādi "Smelies iedvesmu savam dārzam" (klāsts ir ļoti plašs) un "Augu un sēklu maiņas punktu" ar aicinājumu izmantot gan pieejamo literatūru, gan iespēju mainīties ar dārza lietām – dēstiem, telpaugiem, sēklām, kas ieguva augstu apmeklētāju novērtējumu.

«Dzejas dienas 2024» norisinājās Inčukalna dzelzceļa stacijā picērijā Muškenbānis, tās organizēja Inčukalna Tautas nams un Inčukalna bibliotēka. Dzejas dienu vēstījums šajā gadā: "Dzeja dejo", tāpēc jo īpašs notikums bija satikt horeogrāfu, novadnieku Agri Daņileviču, kurš stāstīja par sava jaunā dzejoļu krājuma "Agrīc" tapšanu un lasīja savu dzeju - šoreiz dejoja vārdi. Par muzikālo vakara noskaņu rūpējās dziesminiece - dzejniece Solveiga Ozolniece. Pasākumā piedalījās literatūrzinātnieks Viesturs Vecgrāvis ar stāstījumu par dzejniekiem - jubilāriem, Inčukalna pagasta dzejnieki ar dzejas lasījumiem, Mūzikas skolas audzēkņi ar skaņdarbiem un iedzīvotāji, kuri lasīja dzeju, kas tuva sirdij. Bibliotēka jau trešo gadu sagatavoja un izdeva Dzejas dienu avīzi.

Kā katru gadu, Bibliotēka izstrādāja ikgadējo Dzejas dienu avīzi.

Psihologes un pētnieces Danas Skaras grāmatas "Saprast UDHS" atvēršanas pasākums. Tā ir grāmata bērnu vecākiem, skolotājiem un sabiedrībai jo tā sniedz ieskatu, kas ir UDHS, palīdzot to izprast un piedāvājot praktiskus ieteikumus un risinājumus, īpaši koncentrējoties uz skolas vidi. Grāmatas autore dzīvo Inčukalnā un "Facebook" vietnē ir izveidojusi atbalsta grupu "Saprast UDHS". Pasākums bija aktuāls gan pedagogiem, gan vecākiem.

Ziemassvētku ieskaņā grafikas meistarklasi ar iespēju darbnīcā augstspiedes tehnikā izgatavot svētku kartīti nodrošināja Mūzikas un mākslas centra grafikas skola. Process no zīmējuma līdz gatavam darbam bija aizraujošs gan bērniem, gan pieaugušajiem un tika iegūtas arī zināšanas, kā top grafiskā māksla.

Siguldas novada Veselības ekspedīcijas ietvaros Bibliotēkā notika pasākums "Elpa kā labbūtības un pašregulācijas instruments". Tā bija saruna par apzinātas elpošanas ietekmi uz cilvēka mentālo, emocionālo un fizisko stāvokli un elpošanas tehnikas apguve, kas nepieciešama ikvienam mūsdienu cilvēkam, lai mazinātu ikdienas stresu, iegūtu mieru un harmoniju. Nodarbību vadīja Zina Mūrniece - apzinātas elpošanas praktiķe un pavadone, Cigun instruktore un veselīga dzīvesveida pasākumu rīkotāja.

### **Programma "Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām"**

Latvijas Nacionālā bibliotēka ar LR Kultūras ministrijas atbalstu īstenojusi grāmatu iepirkumu programmu publiskajām bibliotēkām, kuras ietvaros Latvijas publisko bibliotēku krājumi tika papildināti, no izdevējiem iepērkot oriģinālliteratūras darbus, kultūras izdevumus, vārdnīcas, enciklopēdijas, uzzīņu literatūru, kā arī augstvērtīgus tulkojumus latviešu valodā. Tādējādi tika turpināts jau iepriekšējos gados veiksmīgi īstenotais nozīmīgas literatūras iepirkums publiskajām bibliotēkām, dodot iespēju ikvienam lasītājam reģionos tikt pie jaunākajām grāmatām.

2024.gadā publisko bibliotēku vajadzībām tika iegādātas 322 nosaukumu grāmatas (izvēlēti gandrīz visi ekspertu apstiprinātie grāmatu nosaukumi); 9 979 eksemplāros no 37 izdevējiem. Jāpiemin, ka Ekspertu komisijas sastāvā bija iekļauta arī Ulbrokas bibliotēkas vadītāja Daiga

Brigmane. Eksperti izvērtē izdevēju iesniegtos izdevumus, to atbilstību kritērijiem, sagatavoja iepērkamo izdevumu sarakstu piedāvāšanai bibliotēkām.

Grāmatu publicitāte nodrošināta tāpat kā citu jaunieguvumu publicitāte – ar sociālo tīklu starpniecību, mājaslapā pie jaunieguvumiem un klātienē – pašu veidotu brošūru – izdruku veidā. Programmas grāmatas tiek izvietotas arī atsevišķā plauktā literatūras izstādē ar noformējumu un atsauci uz projektu. Tāpat saraksts un foto galerija tiek publicēts sociālajos tīklos. Grāmatas bija iecienītas un lasītas. Projektā ietvertu grāmatu piedāvājumu vērtējams kā plašs un daudzpusīgs.

Programmas ietvaros piedāvātās grāmatas atbilst bibliotēkas lasītāju interešu spektram, tomēr kā atzīst daļa bibliotēku vadītāju, daļā nozares literatūras būtu iespējams paplašināt tēmu dažādību.

Bibliotēku krājumi ir papildināti ar augstvērtīgiem oriģinālliteratūras darbiem pieaugušajiem un bērniem, nozaru literatūru, kā arī tulkojumiem latviešu valodā– gan latviešu autoru oriģināldarbi, gan ārzemju literatūras tulkojumi, kā arī vērtīgas mākslas grāmatas. Tādējādi tiek turpināts jau iepriekšējos gados veiksmīgi īstenotais nozīmīgas literatūras iepirkums publiskajām bibliotēkām, dodot iespēju ikvienam lasītājam reģionos tikt pie jaunākajām grāmatām

### **Darbs ar parādniekiem – aprakstoši**

Darbs tiek sistemātiski pārraudzīts un norit secīgi, ievērojot jaunākās aktualitātes un norādes datu aizsardzības jomā. Regulāri tiek apzināts parādnieku saraksts, izvērtēts, kam seko atgādinājums e-pastā vai telefona zvans. Saruna, vienošanās un risinājums. Skolu ieteicamās literatūras lasīšanas laikā, vairākkārtējs atgādinājums nepieciešams skolu jaunatnei. Piebilstams, ka paņemtās grāmatas nodošana viegli veicama ārpus bibliotēkas darba laika, tam speciāli paredzētajā iekārtā (bibliotēkās, kurās ir bibliomāts, vai grāmatu nodošanas iekārta). Ja grāmatas vai žurnāli netiek laikā atgriezti, tad bibliotekāri (attiecīgi darbinieks abonementā un lasītavā) sazinās ar lasītāju telefoniski vai ar e–pasta starpniecību, atgādina nodošanas termiņu un vienojas par atgriešanas laiku. Problēma rodas, ja lasītājam ir mainījusies kontaktinformācija un sazināties nav iespējams. Tas nenovēršami rada ilgstošus parādniekus (izdevumi bibliotēkā nav atgriezti ilgāk par vienu gadu). Izvērtējot situāciju, ja lietotājs ir parādnieks ilgāk nekā 5 gadus, tiek veikta neatgriezto izdevumu norakstīšana un fiksēta piezīme BIS Alise un Lietotāja reģistrācijas formā.

Ja parādnieks ilgstoši nav apmeklējis bibliotēku, sistēmā BIS Alise tiek veiktas atzīmes par atskaitīšanu vai parādnieka statusu, atkarībā no parāda ilguma. Ja grāmata nozaudēta, notiek vienošanās par grāmatas aizvietošanu ar identisku grāmatu. Ja izdevums ir bijis jauns, bet vairs nav pieejams tirdzniecībā, tiek lūgts iegādāties cenas ziņā līdzvērtīgu izdevumu. Novērojumi liecina, ka izdevumus vieglāk atgūt, ja lasītājs atgādinājumu saņem ar nelielu nokavēšanas termiņu. Kā atzīst bibliotēku vadītājas, efektīva metode ir saziņa WhatsApp, ko bibliotēkas izmanto.

Laikā neatdotas grāmatas ietekmē lietotāju apkalpošanas kvalitāti. Saziņā ar parādniekiem ieturēta pozitīva komunikācija, lai uzturētu labas attiecības ar lasītājiem un radītu pozitīvu gaisotni un vēlmi sadarboties arī turpmāk.

Parādnieku pārvaldības process ietver dažādus saziņas veidus un individuālu pieeju, kas palīdz uzturēt pozitīvas attiecības ar lasītājiem. Lietotājiem tiek nosūtītas īsziņas uz norādīto tālruna numuru ar pieklājīgu atgādinājumu par materiālu termiņu vai nepieciešamību tos atgriezt. Ja lietotājs nereaģē uz SMS vai grāmatu atgriešana kavējas ilgāk, tiek veikti individuāli zvani, lai sazinātos ar lietotājiem un vienotos par iespējamo risinājumu. Ja lietotājs katalogā ir norādījis savu e-pasta adresi, parādniekam tiek nosūtīts atgādinājums elektroniski. Šis saziņas veids ir īpaši piemērots tiem, kuri biežāk izmanto digitālos pakalpojumus.

Īpaša uzmanība tiek pievērsta bērniem un jauniešiem, kuri bieži vien nav pilnībā atbildīgi par termiņu ievērošanu. Bērniem un jauniešiem par materiālu atgriešanu bieži tiek atgādināts tieši klātienē bibliotēkā. Ja ar bērnu nav iespējams sazināties, tad nepieciešamības gadījumā tiek informēti vecāki vai aizbildņi.

Parādnieku pārvaldība tiek veikta regulāri, ievērojot elastīgu un draudzīgu pieeju. Bibliotēka cenšas izvairīties no stingrām sankcijām un piedāvā risinājumus, piemēram, termiņu pagarināšanu.

Galvenais darbs ar parādniekiem mērķis ir ne tikai atgūt materiālus, bet arī uzturēt pozitīvas attiecības ar lietotājiem, veicinot viņu interesi turpināt izmantot bibliotēkas pakalpojumus.

Draudzīga komunikācija un sapratne bieži vien palīdz ātrāk risināt situācijas un samazināt atkārtotu parādnieku skaitu. Šāda pieeja nodrošina lietotājiem ērtību un mudina viņus ievērot materiālu izmantošanas termiņus nākotnē.

Salaspils novada bibliotēka kā RGB ir izstrādājusi metodiku, kura ir ieteicama reģiona bibliotēkām – lasītājiem - parādniekiem, kuri kavē izdevumu nodošanas termiņu vairāk par 120 dienām jeb 4 mēnešiem, BIS Alise Lasītāja datus pievieno lauku „Parādnieks”. Reģiona bibliotēkas ir tiesīgas šo termiņu mainīt saskaņā ar savas bibliotēkas lietošanas noteikumiem.

Bibliotēkas piedāvā arī akcijas, kad aizmārsīgie lasītāji, kuri nav savlaicīgi nodevuši grāmatas, nodot tās, nemaksājot kavējuma naudu. Bibliotēku darbinieki aicina izmantot šo iespēju.

Baložu pilsētas bibliotēka ir izstrādājusi vienotu instrukciju novada bibliotēkām darbam ar parādniekiem. Reizi mēnesī parādniekiem tiek sūtīti atgādinājumi uz e-pastu vai īsziņas uz telefonu, regulāri tiek pārbaudīts, kurus eksemplārus gaida rindā - tiem parādniekiem tiek atgādināts biežāk.

### **Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības, galvenie secinājumi pārskata periodā**

Baložu pilsētas bibliotēka - lai arī krājums tiek regulāri tīrīts no novecojušas literatūras un mazāk izmantotā literatūra tiek pārcelta uz krātuvi, tomēr bibliotēkā būtu vēlamas plašākas telpas gan krājuma izvietojumam brīvīpīejā, gan bērnu aktivitātēm. Īpaši sarežģīta situācija veidojas Bērnu nodaļā, jo krājuma izvietojumam jābūt sasniedzamam bērnam, bet papildus plauktiem vietas nav.

Olaines bibliotēka - ar krājumu saistītās problēmas, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, nav mainījušās un saistās ar telpu nepietiekamību. Grāmatu krājuma papildināšanu un izvietojumu brīvīpīejā Olaines bibliotēkā nelabvēlīgi ietekmē piemērotu telpu trūkums (jauniegūvumi joprojām tiek iegādāti tikai pa vienam eksemplāram, t.sk. arī latviešu oriģinālizdevumi). Šis ir ierobežojošs faktors, lai bibliotēkas krājums tiktu vairāk papildināts ne tikai ar iepirktajiem izdevumiem, bet arī ar individuālo dāvinātāju grāmatām. Nākotnē, Bibliotēkai atrodoties vienkopus ar Bērnu literatūras nodaļu, būtu iespējams daudz racionālāk izmantot krājuma komplektēšanai paredzētos līdzekļus.

Ropažu bibliotēka - 2024.gadā ir samazinājies finansējums krājuma papildināšanai, kā rezultātā iegādāto grāmatu skaits samazinājies, kas ierobežo krājuma atjaunošanu un grūtības nodrošināt visu lasītāju vajadzības. Nozaru literatūra veido tikai 16.57% no kopējā grāmatu izsnieguma, kas norāda uz samērā ierobežotu interesi salīdzinājumā ar citām literatūras kategorijām, piemēram, daiļliteratūru vai bērnu grāmatām. Iespējams, daļa lasītāju nav informēti par nozaru literatūras pieejamību, vai arī bibliotēkas krājums neatbilst viņu vajadzībām (novecojusi vai neaktuāla literatūra). Šis rezultāts norāda uz nepieciešamību pievērst lielāku uzmanību nozaru literatūras popularizēšanai un komplektācijas stratēģijas pārskatīšanai.

Lai nodrošinātu plašāku un kvalitatīvāku krājumu būtu nepieciešams palielināt finansējumu, īpaši uzmanību veltot bērnu un jauniešu literatūrai, kā arī nozaru literatūras papildināšanai. Tāpat arī būtu nepieciešams veikt regulāras aptaujas un statistikas datu analīzes, lai pielāgotu piedāvājumu auditorijas prasībām.

Bibliotēka spēj nodrošināt lasītājiem aktuālu literatūru, lai gan pieejamais finansējums ierobežo iegādes apjomus. Bibliotēka turpina pielāgoties lasītāju interesēm, taču nepieciešami papildu resursi un intensīvs darbs pie krājuma attīstības stratēģijas, lai nodrošinātu tā atbilstību mūsdienu prasībām.

Saulkrastu novada bibliotēka - pārskata periodā, ņemot vērā bibliotēkas krājuma pārvešanu atpakaļ uz bibliotēkas telpām, tika konstatēts, ka daļa no grāmatām ir bojātas, piemēram, ieklētas un citādi fiziski ietekmētas. Šādas bojājumu problēmas radās pārvadāšanas un glabāšanas apstākļu dēļ. Lai nodrošinātu krājuma kvalitāti un pieejamību lasītājiem, bojātās grāmatas tika labotas atbilstoši iespējām, bet tās, kuras vairs nebija iespējams atjaunot, tika norakstītas un izņemtas no krājuma.

Krimuldas bibliotēka - kā galvenā problēma ir atsevišķu nozaru minimālais piedāvājums izdevniecībās. Visbiežāk tiek pieprasītas pedagoģijas grāmatas, daļēji to palīdz atrisināt SBA iespējas, jo arī finansiāli nav iespējams nodrošināt visu pieprasījumu, bet pārskata gads ļāva izprast, kuras nozares un kura lasītāju mērķauditorija ir bibliotēkas aktualitāte, piemēram, pedagoģija, psiholoģija un medicīna.

Sunīšu kopienas centrā, kā ārējās apkalpošanas punktā, iezīmējas situācija, ka izdevumi noteikti nebūs pieejami mēnesi, līdz ar to sarežģītāk ar tiem izdevumiem, uz kuriem ir izveidojusies rinda, kā arī ar konkrēto izdevumu pieprasījumu. Ja apkalpošanas punkta lasītājs pieprasa konkrēto izdevumu, tad grūti izvērtēt līdz kuram brīdim izsniegt to uz vietas bibliotēkā un vai lasītājs atgādās to līdz konkrētā mēneša datumam. Arī šajās reizēs, iespēju robežās, tika izmantotas SBA iespējas, bet ir izdevumi, kuri uz ilgāku laiku ir nepieejami.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem



Atbilstoši ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem, bibliotēkās tiek nodrošināta iekļaujoša un kvalitatīva literatūra, kas visos vecumos un mērķu grupās veicina gan izglītošanos, gan mūžizglītības iespējas. Krājums ir daudzpusīgs un ir iegūstams bezmaksas lietošanā uz noteiktu laiku. Darba vietas bibliotēkā ir iekļaujošas, drošas, pielāgotas individuālam un kolektīvam darbam. Ilgtspējīga krājuma attīstība nodrošina šodienas lietotāju vajadzību apmierināšanu, saliedē kopienas intereses.

Ulbrokas bibliotēka - savos plānošanas dokumentos un rīcībās ir definētas apkaimes vērtības, apzināta pētnieciskā pieredze, meklējot gan unikālo, gan runājot par sabiedrībai būtisko.

## 7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

### Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji Jūsu bibliotēkas sistēmā

Darbā ar bērniem un jauniešiem galvenie uzdevumi ir nodrošināt kvalitatīvus bibliotēkāros pakalpojumus, veicināt interesi par lasīšanu un literatūru, rīkojot dažādus tematiskus un literārus pasākumus, piedāvāt nodarbības informācijpratības un medijpratības veicināšanai, kā arī nodrošināt kvalitatīvas un saistošas brīvā laika pavadīšanas iespējas bibliotēkā.

Pierīgas reģionā 8 novadi un 38 publiskās bibliotēkas.

Pierīgas bibliotēku darba prioritāte nemainīgi ir darbs ar bērniem, jauniešiem, to darbības mērķis ir veidot kā vietējās kopienas saskarsmes centru, attīstot ģimenēm un dažāda vecuma bērniem, jauniešiem saistošu vidi, veicināt vietējās kopienas interesi par literatūru, grāmatām, organizējot dažādus lasīšanas veicinošus pasākumus, kā arī nodrošināt kvalitatīvu lietotāju bibliotēkaro apkalpošanu.

Vadoties pēc atskaitēm var secināt, ka vietējas nozīmes publiskām bibliotēkām ir izveidojusies laba sadarbība ar apkārtnē esošām skolām un pirmsskolas izglītības iestādēm un tāpēc bērni un jaunieši bieži vien ir aktīvākie apmeklētāji. Izņēmuma gadījumi - bibliotēkas, kuru teritorijā ir ļoti mazs iedzīvotāju skaits vai arī bērni mācās cita novada skolās.

Latvijas Nacionālā bibliotēka ar Latvijas Republikas Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu, sadarbībā ar partneriem 2024. gadā uzsāka plašu sabiedrības iesaistes kustību **“Restarts lasīšanai”**. Lai nostiprinātu lasīšanas tradīcijas sabiedrībā un pilnveidotu jaunās paaudzes lasītprasmi, bibliotēkas aktīvi iesaistās valsts lasīšanas veicināšanas programmās, aktivitātēs un iedvesmo attīstībai vietējās kopienas.

Viena no veiksmīgākajām restarta aktivitātēm jāmin Siguldas novada bibliotēkas 2023. gada februārī uzsāktā jaunā lasīšanas veicināšanas programma **“La(p)sa”**. Šajā programmā aicinātas iesaistīties ģimenes ar bērniem no 5-9 gadu vecumam uz grāmatu lasīšanas piedzīvojumu ar mērķi stiprināt bērnu lasītpraksi. Programmas mērķis ir bērniem parādīt, ka lasīšana var būt aizraujoša un vienojoša nodarbe, kas ir cieši saistīta ar citām radošām izpausmēm: leļļu teātri, burtu apgūšanu, zīmēšanu un rakstīšanu. 2024. gadā uzsākta arī programma **“Mazā la(p)sa”**, kuras ietvaros bibliotekāri dodas uz pirmsskolas izglītības iestādēm ar lapsas koferi – pilnu ar grāmatām pie pašiem mazākajiem audzēkņiem. Svarīgi, ka šajā projektā tika iesaistītas visas Siguldas novada bibliotēkas.

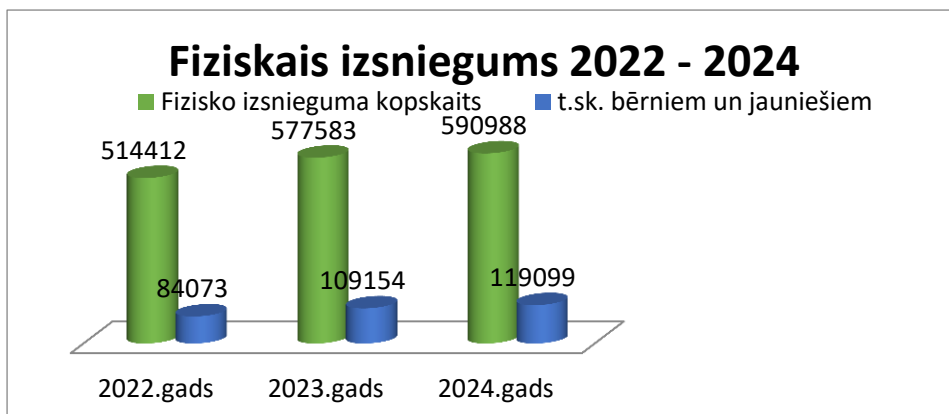
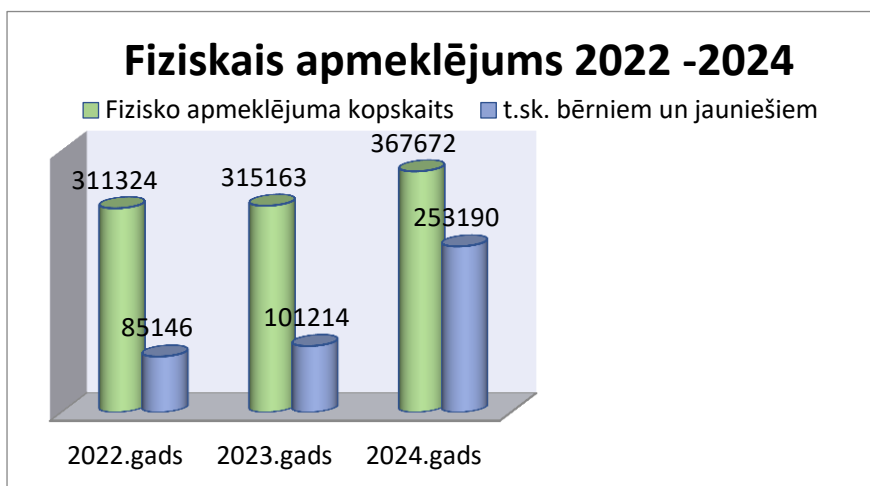
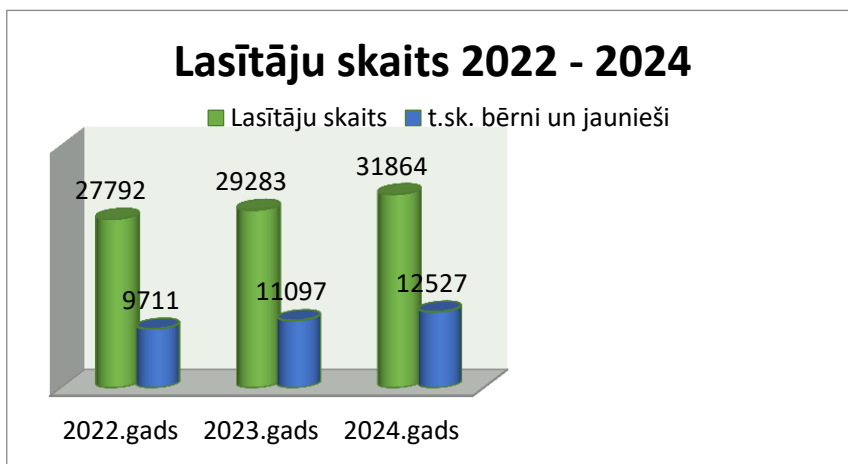
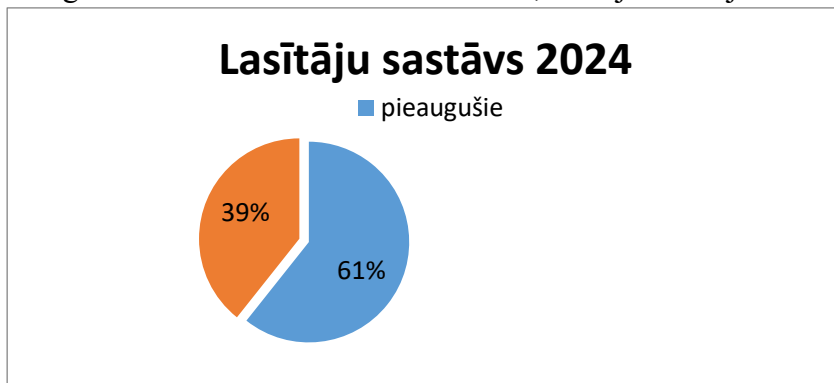
Zaķumuižas bibliotēka 2024. gadā uzsāka jaunu projektu sadarbībā ar skolu - *Skaļās lasīšanas sacensība 1.klasēm*, par paraugu ņemot konkursa *Skaļās lasīšanas sacensības* nolikumu 5.klasēm.

Bibliotēkas piedalās Latvijas mēroga projektos un pasākumos:

- 22 Pierīgas publiskās un 28 skolu bibliotēkas piedalās VKKF kultūras programmas „Lasīšanas veicināšana” apakšprogrammā „Bērnu un jauniešu žūrijā 2024”;
- 7 publiskās un 7 skolu bibliotēkas\* organizēja izglītojošus pasākumus Drošāka interneta dienas ietvaros (\*dati no mājaslapas [www.drossinternets.lv](http://www.drossinternets.lv));
- 7 skolu bibliotēkas piedalās LNB Skaļās lasīšanas sacensībās. 2024.gada septembrī klātienē rīkots Pierīgas reģiona fināls. Pierīgas reģiona *Skaļās lasīšanas sacensību* čempiona godu saņēma Ernests Eihmanis no Privātās pamatskolas “Gaismas tilts97”. Ralfs Mitkevičs no Ādažu vidusskolas un Elza Adele Strautiņa no Ķekavas vidusskolas tika nominēti par konkursa laureātiem. Visi trīs ieguva ceļazīmi uz *Skaļās lasīšanas sacensību* nacionālo finālu;
- 23 Pierīgas publiskās un 9 skolu bibliotēkas organizē Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas (13.11.-19.11.) pasākumus;
- 9 Pierīgas publiskās bibliotēkas piedalās lasīšanas veicināšanas programmā “Grāmatu starts”;

Publiskās bibliotēkas piedalījās Latvijas Informācijas un komunikācija tehnoloģijas asociācijas un LR Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas organizētajā pasākumā „Digitālā nedēļa 2024”.

Bibliotēkas lasītāji tiek uzrunāti iesaistīties arī izdevniecību lasīšanas veicināšanas aktivitātēs – Zvaigznes ABC “Lasīšanas stafete 2024”, Latvijas Mediji “Grāmatons”.



Pārskata periodā darba rādītājiem ir pozitīva dinamika. Visos statistikas skaitļos novērojami augstāki rādītāji salīdzinot ar iepriekšējiem diviem gadiem.

Nozīmīgs bibliotēkas darba virziens ir lasīšanas veicināšana un dažādu tematisko pasākumu organizēšana. Turpinās darbs pie bibliotēku informācijas pakalpojumu darba attīstīšanas, tai skaitā attālināto pakalpojumu uzlabošanas, datubāzu pieejamības nodrošināšanas. Vairākas bibliotēkas (16) piedāvā iespēju izmantot pašapkalpošanās iekārtu Bibliomātu. Tiek domāts kā radīt un uzturēt bibliotēkas apmeklētājiem ērtu, funkcionālu un estētisku vidi, kas veicina vēlmi apmeklēt un uzturēties bibliotēkā. Bērnu radošajām izpausmēm tiek piedāvātas dažādas spēles, puzzles, krāsojamās lapas u.c., lai interesanti un lietderīgi pavadītu laiku bibliotēkā bērni kopā ar vecākiem.

Piemēram, **Baložu pilsētas bibliotēka**, piedāvā radošās aktivitātes skolēnu brīvlaikā - katru dienu bērniem notiek kādas aktivitātes, galda spēļu diena, rēbusu risināšana, piedāvātas radošās darbnīcas - rokassprādzes, grāmatzīmes gatavošana utt.. Bibliotēkās iekārtots stūrītis pašiem mazākajiem apmeklētājiem ar atbilstošām grāmatām un rotaļlietām.

Bibliotēkas kļūst par daudzfunkcionālu vietu, kur katrs var atrast kaut ko, kas atbilst viņa vēlmēm un interesēm – no mācībām un izglītības līdz kultūras pasākumiem un vienkāršai atpūtai. Tā ir vieta, kur ikviens var pavadīt laiku, attīstot savu radošumu, iegūstot jaunas zināšanas un vienkārši izbaudīt mierīgu atmosfēru.

**Projektā *Iedvesmas bibliotēka Ropažu bibliotēka*** īstenojusi ideju par āra skatuvi. 18. jūlijā tā svinīgi atklāta ar koncertu un muzikālu izrādi bērniem. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības (Biedrība) projekts *Iedvesmas bibliotēka* ir atbalsts un iespēja īstenot mūsdienīgas pārmaiņas bibliotēku telpās, arhitektūrā un dizainā. Ropažu bibliotēka ir viena no četrām 2024. gada *Iedvesmas bibliotēkām*, projekta rezultātā labiekārtots iekšpagalms un radīta brīvdabas pasākumu vieta. Bibliotēkas pasākumiem tagad būs pieejama mobila, transformējama skatuve ar amfiteātra tipa soliēm un kvalitatīva pasākumu apskaņošanas sistēma. Jaunajā pasākumu vietā bibliotēka iecerējusi rīkot dzejas lasījumus, tikšanās ar rakstniekiem, muzikāli literārus pasākumus, koncertus un kino vakarus.

### **Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām**

Uzziņu darbs, informācijas pakalpojumi, informācijas prasmju un iemaņu attīstīšana darbā ar bērniem un jauniešiem ir ikdienas darbs, kad tiek sniegtas dažādas uzziņas referātiem, pētniecisko darbu izstrādei un interešu izglītības pilnveidošanai.

Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi - uzziņu fonds, dažādi interneta resursi un abonētās datu bāzes. Vajadzības gadījumā bibliotēkas darbinieces apmāca un konsultē skolēnus vajadzīgās informācijas meklēšanā internetā, bibliotēkas e-katalogā un abonētajās datubāzēs, tādejādi veicinot informācijas izguves prasmes. Daudzveidīgākus informācijas pakalpojumus skolēni galvenokārt izmanto projektu nedēļu laikā. Tad tiek pieprasīti novadpētniecības materiāli, uzziņu literatūra, meklētas tēmas internetā. Bērniem un jauniešiem tiek organizētas informatīvi izglītojošas nodarbības, lai iepazīstinātu ar e-katalogu, bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantošanas iespējām, kā arī tiek piedāvāta iespēja saņemt autorizācijas datus. Notiek informācijpratības nodarbības un, piem., Baložu bibliotēka izmanto Tet skoliņas materiālus par drošību internetā.

### **Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes**

Lai motivētu bērnus kļūt par pastāvīgiem bibliotēkas apmeklētājiem, bibliotēka regulāri organizē dažādas aktivitātes – literāras tikšanās, radošās darbnīcas, izklaidējošas un izzinošas nodarbības, ekskursijas utt. Katrs pasākums palīdz veidot pozitīvu pieredzi bērniem un jauniešiem saistībā ar bibliotēkas apmeklēšanu. Tie sekmē lasītprasmi, attīsta bērnu radošo domāšanu un rada vēlmi atgriezties bibliotēkā, lai turpinātu izzināt un lasīt. Ar daudzveidīgu un mērķtiecīgu pieeju bibliotēkas kļūst par svarīgu kopienas centru bērniem un viņu ģimenēm.

※ Publiskās un skolu bibliotēkas labprāt piedalās lasīšanas veicināšanas programmā “*Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā 2024*”. Dažas ar mainīgu aktivitāti, taču piedalās vairākus gadus. Bibliotēkas piedāvā lasīšanas ekspertiem kādu interesantu ekskursiju, piem., Baložu pilsētas bibliotēka noorganizēja uz Daugmali izpētīt bišu dzīvi, degustēt produktus un uzzināt par keramiķa darbu un pašiem izveidot no māla savu laimes pogu, pa ceļam apciemojot skaisto peoniju audzētavu, Sauriešu bibliotēka uz Vides izglītības centru “Botania. Organizē tikšanās ar rakstniekiem - Mārupes novada bibliotēkā ar rakstnieci Luru Vinogradovu, Olaines bibliotēkā rakstnieci Inesi Zanderi, Ropažu bibliotēkā un Siguldas novada bibliotēkā ar rakstnieci Dainu Tabūnu. Ulbrokas bibliotēkas un Zakumuižas bibliotēkas BJVŽ grāmatu eksperti kopīgā pasākumā dalījās iespaidos par kolekcijas grāmatām, kā arī neizpalika radošas nodarbes, katrs varēja mākslinieciski, sev tīkamiem rakstiem un krāsām noformēt nozīmītes sagatavi, kura pēc tam pārtapa personalizētā piespraudē.

※ Tradicionāli bibliotēkas turpina savus iemīļotos pasākumus pašiem mazākajiem lasītājiem:

- Baložu pilsētas bibliotēkā jau 12. gadu tiek organizēti **„Ķiparu piparu rīti”** - ikmēneša nodarbības, kur mazuļi kopā ar mammām vai auklītēm, dažreiz arī ar tētiem rotaļājas, skatās grāmatīņas, kā arī bibliotekāre izlasa kādu fragmentu vai nelielu stāstiņu, iekļaujot uzskates materiālus (rotaļlietas utt.) Pēc lasīšanas bērniem ir radošs darbiņš saistībā ar izlasīto tekstu;

- Ķekavas novada bibliotēkā reizi mēnesī turpina organizēt **„Grāmatu Tārpiņš”** nodarbības bērniem vecumā no 0-5 gadiem. Šis pasākums ir iemantojis savu vietu Ķekavas sabiedriskajā dzīvē. Regulāri to apmeklē vidēji 12-16 bērni ar vidējo vecumu: 2-3 gadi;

- Ropažu bibliotēkā jau septīto gadu no janvāra līdz maijam katra mēneša pēdējā sestdienā norisinās lasītveicināšanas skoliņa **“Minku skola”**, kurā bērni iepazīt bibliotēku, grāmatas, veidojot lasītprīka paradumus;

- Pierīgas reģionā **9** publiskās bibliotēkas piedalās lasīšanas veicināšanas projektā **„Grāmatu starts”**, 3-4 gadus veciem bērniem, kas uzrunā un iesaista lasīšanā ģimenes, rūpējas par pirmsskolas vecuma bērnu lasītprīku, piedāvā izglītojošas, radošas un attīstošas nodarbības bibliotēkās.

- Siguldas novada bibliotēkā kopš 2024.gada tika uzsākta jauna lasīšanas veicināšanas programma “Mazā La(p)sa”, kas paredz ciemošanos pie pašiem mazākajiem pirmsskolas izglītības iestāžu audzēkņiem. Šī programma ir īpaši izstrādāta bērniem vecumā no 1,5 līdz 3 gadiem, lai veidotu pozitīvu pirmo iespaidu par grāmatām un lasīšanas prieku. Programmas ietvaros Siguldas novada bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas bibliotekāres apmeklēja pirmsskolas izglītības iestādes, ņemot līdzi īpašu “Mazās La(p)sas” grāmatu koferi, kurā bija rūpīgi izvēlētas grāmatas mazajiem lasītājiem. Ciemošanās laikā bērni ne tikai klausījās aizraujošus grāmatu lasījumus, bet arī iepazīs ar bibliotekāra profesiju, un rokas lelli Lapsiņu, kas palīdzēja atklāt brīnumaino grāmatu pasauli. Šī iniciatīva veicināja agrīnu interesi par literatūru, veidojot pamatu bērnu lasītprasmei, kā arī veicināja ciešāku sadarbību starp bibliotēku un pirmsskolas izglītības iestādēm.

- Siguldas novada bibliotēkā no decembra aktīvi norisinās “Mazuļu otrdienas”, kurās viesojas PEP mamma Lija Liepiņa-Putra ar sarunām par ikdienas dzīvi ar mazuļiem un sniegtu padomus. Tā arī ir iespēja satikties ar domubiedriem, apmainīties ar pieredzi un emocijām.

- Pārskata periodā Baložu pilsētas bibliotēkā ieviesta jauna tradīcija, kad tēli Varde un Kaskabatis ar grāmatu koferi, reizi mēnesī, ceļo uz blakus esošo pirmsskolas izglītības iestādi. Par jauno iniciatīvu pedagogi ir ļoti apmierināti, jo kofera saturs ir labs palīgs tematiskajām nodarbībām, katru mēnesi tiek saskaņotas tēmas, piemēram, zvēri mežā, rudens veltes, rūķi un Ziemassvētki, pulkstenis utt.

※ Pārskata gadā vairākas bibliotēkas raksta par kopīgām aktivitātēm ar kādu no pašvaldības iestādēm:

- Ķekavas pagasta bibliotēka, kā īpašu jaunumu min, bibliotekāres S.Zālamanes iniciatīvu – Klusuma stundu, kurās izmanto dažādas apzinātības metodes un spēles, kas tiešā veidā saistītas ar koncentrēšanos un palīdz attīstīt vērtīgu klausīšanos (Sanda apguvusi Klusuma skolas programmu pedagogiem un iegūta apzinātības instruktora apliecība). Šīs metodes arī aktīvi tiek izmantotas

bērnu un jauniešu pasākumos. 2024. gadā jau otro reizi sadarbībā ar Ķekavas Novada Sporta centru tika organizētas aktivitātes skolēnu rudens brīvlaikā. Pasākumi notiek visas nedēļas garumā, kas saucas “Rudens brīvlaika aktivitātes. Fiziskajai un mentālajai veselībai”. Katras dienas nodarbību plāns sekojošs – sākumā bērni pulcējas bibliotēkā, kur S.Zālamane vada apzinātības nodarbības (elpošana, klausīšanas, skatīšanās, pateicību praktizēšana) apvienojumā ar grāmatu priekšā lasīšanu. Pēc tam bērni dodas turpat otrajā stāvā uz Doles Tautas nama zāli, kur Sporta centra darbinieki tiem noorganizējuši dažādas fiziskās aktivitātes. Bērni kopumā tiek nodarbināti divas stundas dienā. Bibliotēkas darbinieces ļoti atzinīgi vērtē šo sadarbību, jo kopīgi tiek veicināts saturīga laika pavadīšanas laiks bērniem. Kā arī nostiprinās sadarbība ar vietējās skolas skolotājiem I.Ramiņu un S.Kušneri, kas rezultējas aktīvā un veiksmīgā sadarbībā darbā ar jauniešiem.

- Babītes bibliotēka, kā labu sadarbības tradīciju nosauc “Pagalma svētkus”, kurus kopīgi rīko ar Daudzfunkcionālā sociālo pakalpojumu centra “Babīte”. Pasākums organizēts tā, lai ieinteresētu visu paaudžu ģimenes locekļus. Bērni piedalās dabas foto orientēšanās sacensībā, kā arī spēlē lielizmēra spēli “Cirks”. Mazākie dalībnieki minēja mīklas un krāsoja atjautīgus labirintus, izšķīrstīja bērnu grāmatas. Īpašu interesi pasākuma dalībniekiem raisīja CD disku apgleznošana ar akrila krasām.

- Olaine bibliotēka piedalījās Olaines Kultūras centra projektā “Jauno rakstītāju klubiņš ar autori Agnesi Vanagu”. Projekta ietvaros bibliotēkā notika četras nodarbības, pasākuma noslēgums tika organizēts Olaines novada ‘Dzērveņu svētkos”.

- Lēdurgas bibliotēka sadarbībā ar Lēdurgas Multifunkcionālo centru tika noorganizētas divas teātra izrādes bērniem. Katra izrāde papildināta ar bibliotēkas organizētām aktivitātēm. Viena no tām - teātra trupas KVADRIFONS izrāde visai ģimenei "Brūnais siers". Izrāde veidota pēc Ērlena Lū un Kima Joriteja grāmatas "Kurš sasēdēja brūno sieru?". Pirms izrādes bērniem sagatavotas detektīva prasmju attīstošas atjautības spēles un dāvana - detektīva nozīmīte "Kas lasa - tas atrod!". Sadarbībā ar biedrību “Kultūra Vide Sabiedrība” organizēta tikšanās ar skolotāju, darinātā rīka izpratnes veicināšanai "Lasīšanas burtnīca" autori Māru Ozolu. Pasākumā tika stāstīts kā palīdzēt jauniešiem pašiem veicināt ieradumu lasīt, kā veiksmīgāk palīdzēt ar atbilstošu grāmatu izvēli. Pasākums papildināts ar lekciju bērniem "Kā nebaidīties no grāmatas" un koplasišanas aktivitāti. Organizētas tikšanās ar grāmatu autoriem – Luru Vinogradovu, Dainu Tabūnu un Rebeku Lukošus.

- 2024. gadā otro reizi Mārupes bibliotēka piedalījās Babītes Kultūrizglītības centra organizētā brīvdabas pasākuma “Ģimenes dienā” ar savu stendu – “Pasaku stūrīti”, kur apmeklētāji iesaistījās dažādās lasīšanas, minēšanas un pasaku sacerēšanas aktivitātēs. Turpmāk “Pasaku stūrīti” plānots ieviest arī Mārupes pagastā piedāvātajos svētkos ģimenēm un bērniem.

※ Bibliotēkas piedāvā arī dažādus interesantus pasākumus:

Arī šajā pārskata gadā jāatzīmē aktīvais un daudzveidīgais **Siguldas novada bibliotēkas** darbs ar bērniem un jauniešiem:

2024. gadā Siguldas novada bibliotēkā tika uzsākts lasīšanas veicināšanas nodarbību cikls “Videi draudzīgs dzīvesveids: lasi, izzini, darbojies!”, kura mērķis ir veicināt izpratni par vidi, piesārņojumu un ilgtspēju Pirmās nodarbības laikā bērni iepazīs ar D.Tabūnas grāmatas “Lasis Stasis un Atlantijas okeāns” fragmentu. Kopīgi tika izzināti būtiski jautājumi par vidi, atkritumiem un to šķīrošanas nozīmi. Sarunās tika apspriests, kas notiek ar atkritumiem pēc to izmešanas un kā rīkoties, lai samazinātu ietekmi uz vidi, kā arī iepazīta ilgtspējas būtība. Praktiskajā daļā skolēni darbojās ar atkritumu šķīrošanas uzdevumu, kas veicināja izpratni par pareizu rīcību ikdienā. Otrā nodarbība tika veltīta ūdens piesārņojuma un dabas aizsardzības tēmai. Bērni klausījās Luisa Sepulvedas grāmatas “Stāsts par kaiju un par kaķi, kurš tai iemācīja lidot” fragmentus un diskutēja par cilvēka ietekmi uz ūdens un dabas tīrību. Nodarbības gaitā tika apspriesti pareizie rīcības principi, dodoties dabā vai pārgājienā, un noskatīta animācijas filma par atbildīgu rīcību. Īpašu prieku bērniem sagādāja bibliotēkas viesis – āpsis, kurš ar savu klātbūtni mudināja aizdomāties par paradumu maiņu un ilgtspējīgu dzīvesveidu. Šī nodarbība notika sadarbībā ar Dabas aizsardzības

pārvaldi Gaujas Nacionālais parka Dabas izglītības centra vadītāju A.Andrušaiti. Nodarbību ciklā piedalījās Siguldas pilsētas vidusskolas 2.klases skolēni.

2024. gada maijā ar aizraujošām aktivitātēm bērniem, rakstnieces Luīzes Pastores lasījumiem un izglītojošu diskusiju par mācīšanos dabā Štūres laukumā pie Siguldas novada bibliotēkas tika atvērta āra lasītava. Tajā vasaras sezonā bija aicināti laiku pavadīt gan mazi, gan lieli – lai atpūstos, lasītu līdzpaņemtas vai no grāmatu skapja izvēlētas grāmatas un vienkārši būtu dabā. Apmeklētāju ērtībām pieejamas dažādas sēdvietas un šūpoles. 2024.gada vasaras sezonā Siguldas novada bibliotēkas āra lasītavā regulāri tika organizēti dažādi bērnu pasākumi. Kopumā tajā notika seši pasākumi (četras radošās nodarbības, divi “Lasīšanas čempioni” un divas lasīt veicināšanas programmas “La(p)sa” nodarbības.

Maijā Siguldas pilsētas svētkos Siguldas novada bibliotēka aicināja ģimenes ar bērniem uz aktivitāti "Lasi ar suni" kopā ar "Ķepu Māja" un servisa suņu biedrību "Teodors", kurā ikvienam bija iespēja iepazīties ar to, kas ir kanisterapija, kā tā palīdz uzlabot gan veselību, gan lasītprasmi, un lasīt priekšā suņiem. Un, protams, samīlot, glaudīt un ķemmēt sunīšus. Bibliotēkās kanisterapijas suņu iesaiste jau veiksmīgi norisinās Inčukalna bibliotēkā un vairākās citās Latvijas bibliotēkās, kur organizētas lasīšanas nodarbības ar suņiem. Bērniem bija iespēja lasīt priekšā kanisterapijas suņiem, veicinot lasītprieku un emocionālo labsajūtu.

Valsts Kultūrkapitāla fonds atbalstījis Siguldas novada bibliotēkas projektu “Pasākumu cikls “Sarunas bibliotēkā ar rakstniekiem bērniem un jauniešiem” Siguldas novadā”. Projekta laikā no 17.aprīļa līdz 17. maijam piecās dažādās Siguldas novada bibliotēkās, aptverot tālākās novada vietas, norisinājās 6 tikšanās ar latviešu rakstniekiem – Dainu Tabūnu, Luīzi Pastori, Zani Zustu un Tomu Deimondi Barvidi. Tikšanās ar rakstnieku, grāmatas “Zaļā Dzīle” autoru Tomu Deimondi Barvidi par fantāzijas literatūru un radošo brīvību. Savukārt rakstniece Zane Zusta pasākuma laikā iepazīstināja ar sevi, pastāstīja bērniem par to, kā tapa grāmatas un kā var kļūt par rakstnieku. Rakstniece izstāstīja Ucipuci stāstu.

2024. gadā katram gadalaikam tika izstrādāta izlaušanās spēle attiecīgajā tematikā (“Ziemas izlaušanās spēle”, “Pavasara izlaušanās spēle”, “Vasaras izlaušanās spēle”, “Rudens izlaušanās spēle”). Izlaušanās spēles guva lielu popularitāti tajās piedalījās Bērnu literatūras nodaļās individuālie apmeklētāji kā arī pieteicās skolēnu grupas no Siguldas pilsētas skolām.

2024. gadā Siguldas novada bibliotēka uzsāka radošo aktivitāšu ciklu “Radi, tulko, atdzejo” - literatūras jaunrades veicināšanai un lasīšanas veicināšanai jauniešu auditorijā. To mērķis stiprināt jauniešu iesaisti bibliotēkas aktivitātēs, veicināt lasīšanu un jaunradi caur literatūru, valodu, drāmu un mākslu, organizējot tikšanās un radošās darbnīcas ar dzejniekiem, rakstniekiem, tulkotājiem un mākslas terapeitu.

Ļoti apsveicams ir **Inčukalna bibliotēkas** aktīvais darbs - 51% no apkalpojamajā teritorijā reģistrēto bērnu līdz 18 gadiem ir bibliotēkas lietotāji. Neskatoties uz to, ka bibliotēkā nav atbilstošu telpu bērnu nodaļai, šīs auditorijas lietotāju skaits 2024.gadā ir palielinājies par 8% un no aktīvajiem reģistrētajiem lietotājiem 42% ir bērni un jaunieši līdz 18 gadiem. Tiek turpināts īstenot lasīšanas veicināšanas nodarbības ar kanisterapijas suņiem “Lasi ar suni” sadarbībā ar servisa suņu biedrību “Teodors”.

Bibliotēka iesaistījās Inčukalna pamatskolas Erasmus+ projekta norisēs, organizējot nodarbību, kurā piedalījās sākumskolas bērni ar lasīšanas grūtībām. Bibliotēkā nodarbību bērniem, kuri piedalījās lasīšanas atbalsta aktivitātēs, ēnoja sākumskolas skolas un skolu bibliotekārais skolotājs no Portugāles Antonio Fernando do Amaral Carneiro. Nodarbībā tika izmantota metode, kad bērns izlozē kartīti, kurā ir norāde uz grāmatu, kāda ir jāatrod plauktā. Pēc tam katrs izstāsta savu ceļu pie tās, kopā ar rotaļlietu apskata, parāda, lasa un diskutē, kas izvēlētajā grāmatā ir īpašs.

Pārskata periodā mērķtiecīgi norisinājās darbs ar bērnu un jauniešu auditoriju, organizējot *Lasīšanas svētkus* vasarā, kur ar animatoriem rotaļu veidā tika popularizēta bibliotēka un lasīšana. Svētkos dalībnieki varēja spēlēt brīvdabas orientēšanās spēli, piedalīties projekta “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2024” atklāšanā. Lasīšanas svētkos tika īstenots un 2025. gadā turpināsies Bibliotēkas lasīšanas spēle/maratons “Grāmatu BINGO”, kur, izvēloties un izlasot 25 grāmatas pēc noteiktām pazīmēm, var sakrāt uzlīmes un saņemt balvu. Sadarbībā ar Siguldas novada Jauniešu

iniciatīvu centru “Mērķis” tika organizēta radošā darbnīca jauniešiem “Spēka un veiksmes talismana veidošana” ar latviešu spēka zīmju iededzināšanu kokā.

Jau trešo gadu bibliotēka organizēja vasaras un brīvlaiku radošo darbnīcu ciklu *Bibliodarbnīcas*, kas notika katru augusta pirmdienu un ir ieguvušas lielu atsaucību. Apmeklēt un darboties tajās varēja ikviens, piedalījās ne tikai bērni, bet arī vecāki. Pirmajā darbnīcā no papīra šķīvja, krāsainām spalvām un pērlēm tika veidoti dekoratīvi rāmīši, otrajā – izmantotas dažāda veida pogas, lai radītu gleznu, trešajā no stieples vai kociņiem un dzijas tapa burti, bet ceturtajā darbnīcā no papīra veidoti ornamentī. Šāda darbošanās ne tikai raisa kopā būšanas prieku, bet attīsta sīko motoriku, prasa pacietību un veicina radošumu. Iedzīvotājiem kategorijās pieaugušie/bērni bija iespēja piedalīties piektajā un sestajā bibliotēkas viktorīnā “Inčukalna gudrais”, uzzinot dažādus faktus no grāmatām. Viktorīna tika publicēta arī bibliotēkas Facebook vietnē, lai palielinātu iesaisti. Viktorīnas jautājumus sagatavoja pārstāvji no lasītāju vidus.

**Ulbrokas bibliotēkā** uzsākts jauns vides zinību projekts “Visums, zeme un es”, uz tikšanos aicināti dažāda vecuma grupu interesenti, sākot no pirmsskolas un beidzot ar senioriem. Pirmajā pasākumā notika lasījums, stādīti podiņā zirņi un tika aizpildītas uzdevuma lapas saistībā ar dzirdēto stāstu, dārzkopības entuziastu kluba “Tomāts” vadītāja S.Zarčinska dalījās savās zināšanās un dzīves gudrībās par dažādiem ārstniecības augiem, kas atrodami mežā, pļavā vai kādam pat mājās uz palodzes. Otrā vides zinību interesentu tikšanās reizē viesojās ornitologs un rakstnieks Viesturs Ķerus un “Pasaules Dabas Fonds”, Meža programmas vadītājs Jānis Rozītis.

**Vangažu pilsētas bibliotēka** jūlija mēneša trešdienās aicina bērnus piedalīties Puzļu spēles čempionātā. Katram dalībniekam jāsaliek 3 puzles: viegla (12 gabaliņi), vidēja (48 gabaliņi) un grūta (54 vai 70 gabaliņi). Sasummējot rezultātus mēneša beigās tika noskaidroti čempioni.

※ Turpinās arī iesāktie projekti un pasākumi:

2024.gadā **Siguldas novada bibliotēkā** turpināja 2023. gada februārī uzsāktā lasīšanas veicināšanas programmu “La(p)sa”, kas ir adresēta 5–10 gadus veciem bērniem un tā norisinās no februāra līdz maijam un no septembra līdz decembrim. Programmas lappas tēla dizaina, logo un krāsojamo lapu autore ir māksliniece Una Leitāne. 2024.gadā tika izgatavotas 11 lappuses. Kopumā Siguldas novada bibliotēkā notikušas 65 programmas La(p)sas nodarbības un to fiziskais apmeklējums bija 1307 bērni

**Vangažu pilsētas bibliotēka** turpina piedalīties starptautiskajā eTwinning projektā. “GameWorld Explorers” aktivitātes projektā caurvijas starppriekšmetu saikne: māksla, informātika, svešvaloda, IT tehnoloģijas. Projekta dalībnieki realizē dažādas aktivitātes: radošie, digitālie un sadarbības uzdevumi. Tika pētīta spēļu vēsture, stāstīts par mīļākajām spēlēm, salīdzinātas spēles dažādās valstīs un radoši veidotas pašas mūsdienīgu digitālās spēles. Ieguvumi no spēļu spēlēšanas ir daudzveidīgi: mentālā attīstība, sociālās prasmes, fiziskā veselība, stresa mazināšana, pašizpaušme un radošums, kā arī izklaide un prieks.

Starptautiskā eTwinning projekta “People with History” aktivitātes projekta dalībnieki apzināja vēstures lappuses: vēsturiskas personības dažādās zinību jomās, lielie pasaules atklājumi. Strādājot ar dažādiem resursiem (enciklopēdijas, žurnāli, mediji, vēstures grāmatas, datu bāzes u.c.), atklājam daudz interesantu faktu, kas mūsu ikdienu iekrāso krāsainu un bagātina mūsu pieredzi.

## **Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi**

**Baložu pilsētas bibliotēka** - joprojām aktuālā problēma ir atsevišķas zonas pusaudžiem trūkums. Tāpat svarīgs jautājums ir jauniešu pārlieku lielā vēlme izmantot viedierīces un datorus, nevis lasīt. Ar mazajiem bērniem to ir vienkāršāk risināt, bet tieši jauniešiem ir īpaši svarīgi ieteikt īsto literatūru, kas ieinteresē, tāpēc svarīgi orientēties jaunākajā un populārākajā literatūrā! Plānots papildināt literatūru angļu valodā, jo jaunieši izvēlas lasīt angļiski nevis latviski. Vidusskolas meitenes bija uzrakstījušas projektu grāmatu klubiņa jauniešiem izveidei - Ķekavas grāmatu tārps. Projektā bija paredzēts grāmatu apmaiņas punkts Baložu bibliotēkā, kur jaunieši mainās ar personīgajām grāmatām, kā arī ikmēneša tikšanās, kurā pārrunā izlasīto. Meitenes ļoti bija

piedomājušas par uzdevumiem, bija pat zīmēšana, spēles u.t, bet pasākums diemžēl guva ļoti mazu atsaucību.

**Baldones bibliotēka** - problēmas darbā ar bērniem un jauniešiem ir telpu šaurība un jauniešu nevēlēšanās lasīt grāmatas, jo daudzi uzskata, ka pietiek ar telefonu un datoru. Lai to mainītu, būtu jāmainās domāšanai ģimenē. Būtu nepieciešams rast interesantus veidus kā piesaistīt tieši pusaudžus, piemēram interesantas tikšanās. Sadarbībā ar Ķekavas novada pašvaldības jauniešu iniciatīvu projektu *Ķekavas grāmatu tārpi* mēģinājām iedibināt jaunu tradīciju – jauniešu tikšanās pēcpusdienas bibliotēkā, bet diemžēl šis projekts neguva atsaucību.

**Mārupes novada bibliotēka** - bērniem jārod arvien jaunas radošās nodarbības bibliotēkā, lai varētu ieinteresēt pavadīt laiku ārpus viedtālrunu ekrāniem. 2025. gadā plānots palielināt radošo darbnīcu skaitu.

**Olaines bibliotēkā** liela problēma ir mazākumtautību bērnu nespēja lasīt grāmatas latviešu valodā. Piedāvājam grāmatas paralēli latviešu un krievu valodā, kā arī grāmatas ar viegli uztveramu tekstu, grāmatas, pēc kurām uzņemtas filmas; pagarinām izsnieguma termiņu, kamēr lasītāji ir lēnām izlasījuši patapinātās grāmatas.

**Jaunolaines bibliotēkā** joprojām ir vecāki, kuri uz savu vārdu izņem grāmatas bērniem. Lai nemazinātu skolēnu jau tā ne pārāk lielo lasītsprieku un vēlmi to darīt, pedagogiem jāmaina uzstādījumi par “vēlamo/nevēlamo” literatūru, izlasāmo lappušu skaitu, attēlu biežumu, grāmatas sižetu u.c. kritērijus, kas ierobežo. Tas bērnu ļoti ieliek rāmjos un viņi strikti ievēro norādījumus un tādā veidā palaiž garām interesantu literatūru. Lai gan bibliotēka tika pārkārtota un bērnu literatūra izvietota tā, lai būtu vieglāka piekļuve un mājīgāka atmosfēra, tomēr jauniešu iesaistīšanai bibliotēkas dzīvē ir vajadzīgas atsevišķas telpas, kur viņus netraucē sākumskolas bērnu trokšņi un ir padomāts tieši par viņiem gan telpu dizainā, gan aktivitāšu piedāvājumā. Jaunolaines bibliotēkā šādu iespēju pagaidām nav.

**Ropažu bibliotēkas** galvenās problēmas saistītas ar to, ka tik un tā ir salīdzinoši zema interese par lasīšanu. Daudzi bērni un jaunieši izvēlas digitālos medijus un sociālos tīklus lasīšanas vietā. Bibliotēkai ir grūtības iesaistīt pusaudžus, šis vecuma posms ir īpaši izaicinošs, jo pusaudži bieži zaudē interesi par lasīšanu, taču digitālās lasīšanas iespējas nav pietiekami popularizētas vai pieejamas. Lai spētu vairāk bibliotēkai piesaistīt pusaudžus būtu nepieciešams regulāri papildināt kolekciju ar jaunām un populārām grāmatām, tostarp komiksiem, grafiskajām novelēm un grāmatām par aktuālām tēmām (vide, tehnoloģijas, pašattīstība), kā arī sadarboties ar bērniem un jauniešiem, lai apkopotu viņu vēlamo literatūru. Piedāvāt piekļuvi e-grāmatām un audio grāmatām. Ieviešot interaktīvas digitālās platformas (spēles, viktorīnas, lietotnes), kas veicina lasīšanas prasmes un interesi. Aktīvāk organizēt sadarbību ar skolām un skolotājiem, lai integrētu lasīšanas programmas mācību procesā. Iesaistīt jauniešus kā lasīšanas vēstnešus, kas iedvesmo vienaudžus.

**Sauriešu bibliotēkā** darbs ar bērniem un jauniešiem nav bez izaicinājumiem. Daudzi mūsdienu bērni dod priekšroku digitālajām ierīcēm un spēlēm, kas dažkārt ierobežo interesi par lasīšanu. Tomēr cenšamies rast risinājumus, lai lasīšana un mācīšanās būtu pievilcīga. Tiek ņemtas vērā arī skolēnu un valodu un literatūras skolotāju vēlmes pēc konkrētām grāmatām, kas iekļautas obligātās vasaras literatūras sarakstā.

**Ulbrokas bibliotēka** problēmas darbā ar bērniem un jauniešiem nesaska. Aktivitāti un interesi, veidojam mēs paši. Raksturīgākās grūtības ir vērojamas vasaras periodā, kad vairākas klašu un vecuma grupas ir nepieciešams ātri un savlaicīgi nodrošināt ar dažāda rakstura mācību procesa ieteicamo literatūru. Trīs, četru klašu komplekti, dažādas skolas un dažāds pieprasījums, pats lasīšanas process un tā vērtēšana - veido garas rindas. Vasaras periodā turpinājam sadarbību ar Ulbrokas vidusskolas bibliotēku, komplektējot apmaiņas kopu, kas trīs mēnešus nodrošināja vasaras lasīšanas programmai nepieciešamās grāmatas dažādās skolās. Joprojām pastāv problēma, ka, sākoties pusaudžu vecumam, lasītāju skaits bibliotēkā samazinās, arī atsaucība līdzdalībai lasīšanas projektos.

**Zaķumuižas bibliotēkā** būtu vēlama lielāka vecāku iesaiste un ieinteresētība bērnu lasītprasmē, ieinteresētība par bibliotēkas pasākumiem.

**Siguldas novada bibliotēka** kā viena no problēmām minami lasītāji, kas ir parādnieki. Problēma ar lasītājiem – parādniekiem tiek risināta zvanot, sūtot atgādinājuma e-pastus. Nepieciešamības gadījumā lūdzam palīdzību arī skolu bibliotekāriem, informējot par viņu pārstāvētās skolas skolēniem – bibliotēkas parādniekiem. Lasītāju – parādnieku apzināšana notiek izmantojot BIS “Alise” esošo opciju “sūtīt atgādinājumu”, lietotāji e-pastā saņem paziņojumu no bibliotēkas par kavētu izdevumu nodošanas termiņu. Parādniekiem tiek izsūtītas arī īsziņas ar lūgumu atnest atpakaļ uz bibliotēku savlaicīgi nenodotos izdevumus. Ja lietotājs nereaģē uz rakstiskiem aizrādījumiem, tiek veikti telefona zvani. Galvenā problēma: Siguldas novada bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas patieso lietotāju skaitu, ko sastāda bērni un jaunieši, ir grūti noteikt, jo liela daļa bērnu un jauniešu grāmatu tiek izsniegtas pieaugušajiem, kuri tās reģistrē uz savu vārdu, nevis bērnu. Tādējādi patiesais nodaļas krājuma lietotāju, ko sastāda bērni un jaunieši, skaits ir ievērojami lielāks, nekā rāda oficiālā statistika. Tāpat novērojama tendence, ka vecāki izvēlas ņemt grāmatas, uz viena bērna vārda, lai gan lasītāji ir vairāki bērni. Kā viens no iespējamiem problēmas risinājumiem ir vecāku informēšana un iesaistīšana. Kā piemēram informējot vecākus par bērnu reģistrācijas nozīmi, izceļot, ka reģistrēšana ļauj precīzāk plānot bērniem piemērotas aktivitātes un grāmatu iegādi. Bērnu automatiskā reģistrācija, ja bērni apmeklē kādu no bibliotēkas pasākumiem. Piemēram sadarbībā ar pirmsskolas un skolas izglītības iestādēm piedāvāt automatisku bērnu iekļaušanu bibliotēkas lietotāju sarakstā, piemēram, ja bērns regulāri apmeklē lasītveicināšanas programmas “Lapsas” nodarbības. Plānotais rezultāts ir, ka šie pasākumi veicinātu vecāku motivāciju reģistrēt savus bērnus bibliotēkā, uzlabotu statistikas precizitāti un palielinātu reģistrēto Bērnu literatūras nodaļas lietotāju skaitu. Tas savukārt ļautu labāk plānot un pielāgot krājumu un aktivitātes bērnu auditorijas vajadzībām.

**Inčukalna bibliotēkas** lielākā problēma ir atbilstošu telpu un vietas trūkums. Ir nepieciešamas plašākas telpas un ergonomiskāki plaukti bērnu literatūrai. Bibliotēkas telpās trūkst vietas bibliotekārajām nodarbībām, radošajām darbnīcām, bērnu grāmatu krājuma izvietojumam un bērnu/jauniešu atpūtas stūrītim. Lai iegūtu papildus telpas, Siguldas novada pašvaldības līdzdalības budžeta konkursa ietvaros 2023. gadā tika iesniegts projekts par āra lasītavas izveidi pie Inčukalna bibliotēkas, kas finansējumu neieguva. Tomēr, 2024. gada septembrī bibliotēka ieguva papildus telpu, kas atradīsies atsevišķā ēkā (skat. iepriekšējo sadaļu: Materiāli tehniskās bāzes papildināšana 2024. gadā). Šajā ēkā plānots organizēt pasākumus bērniem un jauniešiem, izmantot to kā atpūtas zonu ar spēlēm.

**Krimuldas bibliotēka** kā galveno problēmu min telpu šaurība un cilvēkresursu trūkums. Arī 2024.gadā bibliotēka nesaņēma pašvaldības atbalstu pufu un sēžamo iegādei, līdz ar to arī iespēju minimāli nodrošinātu komfortu bērniem nācās meklēt materiāli tehnisko atbalstu Tautas namā. Pieaugot bibliotēkas lietotāju skaitam, pieaug apmeklējums un ir sarežģīti atrast iespēju, kā nodrošināt, lai bibliotēkas pakalpojumu sniegšana netraucētu pasākumu norisi un otrādi. Dažas tikšanās, darbnīcas un konkursi pārskata periodā norisinājās Tautas namā, par ko liels paldies tās vadītājam, taču šādā formātā rīkotajiem pasākumiem zūd iespēja iepazīstināt apmeklētājus ar bibliotēkas krājumu.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:



Bibliotēka veido sadarbību ar vietējām mācību iestādēm, organizējot tematiskus pasākumus. Informācija par bibliotēkas aktualitātēm tiek ievietota dažādās sociālo tīklu platformās, medijos. Jaunieši tiek uzrunāti arī personīgi, aicinot piedalīties dažādās aktivitātēs.

## 8. Novadpētniecība

### Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes, jauninājumi novadpētniecības darbā

Novadpētniecības darbs Pierīgas novada bibliotēkās tiek veikts saskaņā ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliotēku attīstības centra izdotajām „Latvijas novadpētniecības vadlīnijām”, Pierīgas novadu publisko bibliotēku novadpētniecības koncepciju 2021–2025. gadam, kā arī katras atsevišķas Pierīgas novada bibliotēkas darba koncepciju, pārskata gada prioritātēm un bibliotēkām pieejamajiem resursiem.

#### Ropažu novads

Ulbrokas bibliotēkas novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi tiek īstenoti saskaņā ar Ropažu novada pašvaldības publiskās bibliotēkas novadpētniecības koncepciju 2021.-2025. gadam. Atbilstoši Ulbrokas bibliotēkas izstrādātajai Rīcības programmai pārskata perioda prioritātes ir esošo materiālu sistematizācija un bibliogrāfisko aprakstu veidošana. Īpaša uzmanība tika pievērsta sadarbībai ar citām atmiņas institūcijām – muzeji, arhīvi. Izdots reprezentatīvs kalendārs un organizēti publiski pasākumi, lai popularizētu novadpētniecības krājumu.

Ropažu bibliotēkas darbība novadpētniecības jomā galvenokārt koncentrējas uz materiālu vākšanu un apkopošanu par novada vēsturiskajiem notikumiem, arhitektūras pieminekļiem, dabas objektiem un tradīcijām un informācijas apkopošanu par ievērojamiem novada iedzīvotājiem, viņu dzīvi un darbību. Pārskata perioda galvenā prioritāte bija saistīta ar rakstnieka Alberta Bela piemiņas iemūžināšanu: tika izveidota īpaša novadpētniecības telpa, kurā eksponēti bibliotēkā pieejamie materiāli, grāmatas, intervijas, fotogrāfijas, avīžu raksti un priekšmeti, kas ilustrē Alberta Bela radošo mantojumu.

Sauriešu bibliotēkai 2024. gads bija daudzveidīgs novadpētniecības aktivitāšu gads, kas sekmēja vietējās vēstures un kultūras saglabāšanu, kā arī veicināja iedzīvotāju izpratni par pagasta un ciemata vērtībām. Šogad īpaša uzmanība tika pievērsta pasākumiem, kuru mērķis bija stiprināt saikni ar vietējo sabiedrību un veicināt aktīvu līdzdalību novadpētniecības procesos.

Viens no populārākajiem bija aktivitāšu cikls “Novadnieki”. Šajā ciklā norisinājās Pankūku vakars “Meteņi” senioriem, kas ne tikai ļāva senioriem piedalīties tradicionālajos svētkos un satikties ar saviem draugiem un kaimiņiem, bet arī veicināja viņu iesaisti bibliotēkas novadpētniecības darbā, daloties atmiņās no bērnības par svētkiem, kad atvadās no ziemas un gaida pavasari, stāstot savus dzīvesstāstus. Pateicoties sadarbībai ar literāta ģimeni, tika organizēta dzejnieka, novadnieka, Sauriešu ciemata iedzīvotāja Jāņa Zepa radošo darbu literārā izstāde. Šī izstāde ne tikai veicināja vietējās literatūras popularizēšanu, bet arī ļāva novadniekiem tuvāk iepazīt dzejnieka darbus.

Pasākumu klāstu papildināja foto izstāde “Daba tuvplānā”, kurā bija aplūkojami bijušās Sauriešu bibliotēkas bibliotekāres Aijas Sausiņas darbi, kas attēloja novada skaistumu, parādīja apkārtnes košās rudens krāsas un mudināja iedzīvotājus novērtēt un saudzēt dabu.

Pusgada laikā turpinājās organizētā novadpētniecības akcija “Sauriešu ciema atmiņu stāsti”, kas ļāva novadniekiem dalīties ar savām atmiņām un ģimenes stāstiem, fotogrāfijām, rakstiem par Stopiņu pagastu un Sauriešu ciematu, lai veidotu daudzveidīgu novadpētniecības materiālu krājumu un saglabātu atmiņas par vietējām tradīcijām. Akcijas noslēgumā notikušajā pasākumā “Siltas sarunas pie karstas kafijas tases” iedzīvotāji dalījās stāstos par vietējo vēsturi, kultūru un tradīcijām.

Vangažu pilsētas bibliotēkas izvirzītie prioritārie novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi pārskata periodā ir BIS Alise datubāzē “Novads” papildināšana ar bibliogrāfiskiem aprakstiem, novadpētniecības krājumu papildināšana; Pasākuma cikla “Ievērojami cilvēki Vangažos” turpināšana; albumu digitalizāciju, digitālo materiālu izveide; darbs pie

novadpētniecības materiālu atlases, sistematizēšanas un sakārtošanas; novadpētniecības krājuma popularizēšana izstādēs un pasākumos, arī virtuāli; uzziņu sniegšana interesentiem.

2024. gadā BIS Alise izveidots Vangažu pilsētas bibliotēkas fonds "Vangažu pilsētas bibliotēkas Novadpētniecība (Mapes) 55N". Izveidoti 14 Novadpētniecību mapju apraksti, kas pievienoti šim fondam. Saturs tiek atspoguļots un ir brīvi pieejams lasītājiem gan datubāzē NOVADS, gan uz vietas bibliotēkā. Pievienotas 64 PDF lokālās anotācijas, 3 attēli lokālajās anotācijās, izveidoti 84 apraksti, rediģēti 340 apraksti. Preses izdevumu aprakstiem tiek nodrošinātas saites uz rakstu pilnajiem tekstiem.

Zaķumuižas bibliotēka pārskata periodā organizējusi izglītojošu novadpētniecības pārgājienu "Zaķi–Valdenrode–Zaķumuiža" pa barona fon Volfa dzimtai piederošā Valdenrodes muižas kompleksu. Stiprināta sadarbība ar novada iedzīvotājiem, piemēram, sarīkojumā "Valdenrodes stāsti", kuros Zaķumuižas iedzīvotāja L.Kundziņa iepazīstināja bibliotēkas apmeklētājus ar materiāliem par Zaķumuižas pagātņi.

#### Upesciema Tautas bibliotēka un Garkalnes bibliotēka

Garkalnes pagastā, vienā ēkā ar Garkalnes bibliotēku atrodas Jāņa Jaunsudrabiņa piemiņas istaba. Tās vadītāja strādā ne tikai pie rakstnieka dzīves izzināšanas, bet arī pēta citu izcilu novadnieku gaitas. Notiek sadarbība gan ar Garkalnes, gan ar Upesciema Tautas bibliotēku.

Kopš 2023. gada februāra Garkalnes bibliotēkā pieņemts otrs bibliotekārais darbinieks, kura pienākumos ietilpst novadpētniecības darba veikšana abās bibliotēkās.

Upesciema Tautas bibliotēkā tiek uzrunāti iedzīvotāji, kuri šeit dzīvo gadu desmitus, ar lūgumu atnest fotogrāfijas, kas raksturotu apkaimes attīstību gadu gaitā. Daži lūgumam atsaucas un atnes senas fotogrāfijas, kuras tiek noskenētas un atdotas atpakaļ.

#### **Ādažu novads**

Ādažu bibliotēkas novadpētniecības galvenie darba virzieni saistīti ar literārā mantojuma saglabāšanu, savas kultūrvietas vēsturi un kultūrvēsturisko objektu izpēti, novadnieku apzināšanu, materiālu vākšanu, apkopošanu un to popularizēšanu. Pārskata gadā tiek turpināts iesāktais darbs novadpētniecības datu bāzes papildināšanai ar analītiskajiem aprakstiem un krājuma atspoguļošanu elektroniskajā kopkatalogā. Novadpētniecības datubāze regulāri tiek papildināta ar nozīmīgākajiem presē publicētajiem rakstiem – par personībām, svarīgākajiem notikumiem novadā.

Carnikavas bibliotēka apkopo materiālus par Carnikavas novadu un novadniekiem. Patstāvīgā glabāšanā ir novada laikraksts „Carnikavas Novada Vēstis”, kā arī no 2021. gada “Ādažu Vēstis”.

Bibliotēkā ir neliels novadpētniecības krājums. Tā kā novadā ir novadpētniecības muzejs, tad bibliotēka vāc un apkopoto tikai rakstīto vārdu par novadu, t.sk. par novadniekiem – vijolnieku Raimonu Ozolu, rakstnieci Sanitu Reinsoni, rakstnieci Kristīni Želvi un Elvitu Ruku, dzejnieci Annu Auziņu u.c. Novadpētniecības materiālu popularizēšana tiešsaistē tiek turpināta. Ir izveidotas 2 virtuālās izstādes – par rakstnieku, dramaturgu Uldi Siliņu un izcilo aktieri novadnieku Gunāru Cilinski.

2024. gadā novadpētniecības mapes reģistrētas Pierīgas Elektroniskajā katalogā Alise, kopā pierēģistrētas 5 mapes – Carnikavas novadnieki, Carnikavas bibliotēkas vēsture, Carnikavas novada pašvaldībai 20, Carnikavas vēsturiskie objekti, Carnikavas skolnieku apkopotie folkloras materiāli.

#### **Ķekavas novads**

Baložu pilsētas bibliotēkas novadpētniecības darbs ir būtisks visa Ķekavas novada kontekstā, jo speciālisti veido Ķekavas novada novadpētniecības DB, regulāri izsekojot, izkopējot un aprakstot elektroniski visas publikācijas par Baložiem un Ķekavas novadu visos pieejamajos materiālos. 2024. gada maija beigās, BIS ALISE speciālistiem pievienojot Baldones bibliotēkas datus Ķekavas novada kopkatalogam, Ķekavas novada bibliotēku Novadpētniecības DB tika importēti arī 1253

Baldones bibliotēkas veidotie novadpētniecības ieraksti no Pierīgas novadu bibliotēku Novadpētniecības DB. Importētos ierakstus būs nepieciešams rediģēt.

Pēc Salaspils novada bibliotēkas speciālistu ieteikuma katrai Ķekavas novada bibliotēkai kopkatalogā tika izveidots atsevišķs fonds Novadpētniecības mapēm un uzsākta novadpētniecības mapju ievadīšana katalogā, lai var reģistrēt mapju izmantošanu.

Ķekavas pagasta bibliotēkas novadpētniecības darba pamatvirziens ir vietējā pagasta kultūrvēsturisko liecību apzināšana, sistematizācija, glabāšana nākamajām paaudzēm, pieejamības nodrošināšana un popularizēšana. Novadpētniecības krājums: periodikas raksti; kopijas no grāmatām; grāmatas; pašvaldības avīze; datubāzes, internets; ilustratīvi materiāli.

Bibliotēkas aktivitātes pārskata periodā tiek dokumentētas un materiāli, t.sk., fotogrāfijas tiek ievietoti mapēs, kas pamazām veido Ķekavas pagasta bibliotēkas vēsturi. Novadpētniecības krājuma veidošanā izmanto datubāzi „Lursoft Laikrakstu bibliotēka”. Pārskata periodā vairākkārt lasītāji izmanto iespēju skatīt mapes par novada vēsturi, tiek meklēta informācija Ķekavas novada informatīvajā izdevumā „Ķekavas novads” ([www.kekavasnovads.lv](http://www.kekavasnovads.lv)).

Pārskata periodā tiek pievērsta uzmanība bibliotēkas vēstures izpētei. Tiek precizēts Bibliotēkas dibināšanas gads. Šajā sakarā notiek sadarbība ar Salaspils novada bibliotēku un LNB. Ir plānots apmeklēt Latvijas Valsts vēstures arhīvu.

Baldones bibliotēkas darba virzieni novadpētniecības jomā: tiek atlasīti, noformēti, sistematizēti un uzkrāti novadpētniecības materiāli par vietējās kopienas iedzīvotājiem, objektiem, svarīgiem notikumiem un aktuālajām norisēm Baldones pilsētā un Baldones pagastā. Materiāli tiek izgūti no dažādiem preses izdevumiem, no datu bāzēm un interneta resursiem. Uzkrājam arī reklāmas, tūrisma un informācijas bukletus un afišas, iedzīvotāju dāvinātās fotogrāfijas un teksta materiālus.

Daugmales pagasta bibliotēkas novadpētniecības krājums ietver grāmatas par novadu, 5 tematiskās novadpētniecības mapes, kurās tiek kārtoti materiāli par Daugmales pagasta vēsturi, nozīmīgākajiem kultūras un vēstures pieminekļiem, ievērojamākajiem cilvēkiem, uzņēmumiem, Daugmales pagasta padomes izdevums “Daugmales Vēstis”. Pastāvīgi tiek papildināta ar jauniem numuriem, un saglabāta pašvaldības avīze “Ķekavas novads”. Tiek vākti materiāli par kolhozu “Sarkanais Strēlnieks”, “Daugmale toreiz un tagad”. Novadpētniecības materiālu vākšanā (fotogrāfijas) tiek iesaistīti pagasta iedzīvotāji. Jaunākos rakstus par Daugmali novadpētniecības datubāzē no 2009. gada apraksta Baložu pilsētas bibliotēkas speciālisti. Daugmales bibliotēka veic retrospektīvo datu ievadi.

Tiek turpināts darbs pie ievērojamāko novada iedzīvotāju, kultūrvēsturisko objektu mapju papildināšanas, veidoti ieraksti novadpētniecības analītiskas datubāzes resursiem. Lielākā interese iedzīvotājiem ir par kultūrvēsturiskiem objektiem. 2024. gadā izveidota virtuālā izstāde par Nāves salu.

Katlakalna bibliotēkas galvenais darba virziens – apkopot materiālus par novadniekiem, apzināt kopienās dzīvojošos iedzīvotājus. Novada personību Goda pilsoņa nosaukuma ieguvēju materiālu apkopošana, atlase un noformējumu izveide. Novadpētniecības darbs tiek popularizēts, papildinot jau izveidotās tematiskās mapes iedzīvotāju informēšanai, izmantojot gan vietējos laikrakstus, gan elektroniskos medijus. Ar bibliotēkas savāktajiem materiāliem šajā pārskata periodā bibliotēka palīdzēja sagatavoties dzejas dienu pasākumam “Merķelis. Latvieši. Mēs”. Pasākumi notika Katlakalna baznīcas Draudzes dārza pagalmā, gan arī 18. novembrī Rīgas Latviešu biedrības namā. Bibliotēkā tika izvietotas 2 ceļojošās izstādes – “Garlībam Helvigam Merķelim 255” un izstāde “Katlakalns”.

## **Mārupes novads**

Mārupes novada bibliotēkas novadpētniecības darbs ietver novadpētniecības resursu komplektēšanu, glabāšanu, apkopošanu, popularizēšanu un nodrošina to pieejamību ikvienam interesentam. Kopš 2015. gada tiek veidota un regulāri papildināta novadpētniecības datubāze – sadarbojoties ar Salaspils novada bibliotēkas speciālistu MARC ierakstu kvalitātes uzlabošanā, fotogrāfiju digitalizācijā u.c.

Regulāri veidotas novadpētniecības izstādes no bibliotēkas fondā esošajiem materiāliem un par novada aktualitātēm. 2024. gadā bibliotēku informācijas speciālists vadīja bibliotekārās stundas novadpētniecībā Babītes vidusskolas skolēniem. Pozitīva pieredze arī sadarbībā ar Babītes vidusskolas novadpētniecības pulciņu novada vēstures izziņāšanā. Tāpat izglītojošas lekcijas vidusskolēniem vadījusi LNB Kompetenču attīstības centra pārstāve Ginta Zalcmane, ar kuru sadarbība turpinājusies jau otro gadu.

Babītes bibliotēkā novadpētniecības darbs netiek veikts, to dara Mārupes novada bibliotēka, kur tiek papildināta BIS Alise-i Novadpētniecības datu bāze, tajā tiek iekļauta informācija arī par Babītes pagastu. Babītes bibliotēka arhivē novada avīzi “Mārupes Vēstis”. Bibliotēkas personāls regulāri apmeklē reģiona bibliotēkas rīkotos novadpētniecības seminārus.

Mazcenas bibliotēkas novadpētniecības darbs tiek veikts saistībā ar Mārupes novadu, tās vēsturi un cilvēkiem. Svarīga novadpētniecības krājuma sastāvdaļa ir publikācijas “Rīgas Apriņķa Avīzē” un pašvaldības laikrakstā “Mārupes Vēstis”, kas ir novada dzīves un notikumu atspoguļotāja. Ir izveidotas speciālas tematiskās mapes, kurās tiek glabātas rakstu kopijas, kas attiecas uz Mārupi un mārupiešiem un kas veido speciālu novadpētniecības fondu un elektroniskos resursus. Ir izveidota arī speciāla mape ar fotogrāfijām un rakstiem par bibliotēkas vēsturi. Tiek atbalstītas arī Salaspils novada bibliotēkas iniciatīvas novadpētniecības resursu veidošanā. Iniciatīvu izrāda arī Mārupes novada iedzīvotāji, kas pēta savas dzimtas vēsturi.

Salas bibliotēka - darbs kultūras mantojuma apzināšanā tiek balstīts Mārupes novada bibliotēkas Novadpētniecības koncepcijā 2021.–2026. gadam. Tiek vāktas un apkopotas liecības par vietējās kopienas dzīvi un cilvēkiem, intervēti novadnieki. Iedzīvotāji lūgti dalīties ar fotogrāfijām, atmiņām. Novada bibliotēkā tiek strādāts ar BIS ALISE Novadpētniecības datubāzi, kur tiek iekļauta informācija arī par Salas pagastu. Bibliotēkā fiziski ir pieejamas šādas tematiskās mapes: Salas pagasts; Bibliotēka; Izglītība, pašdarbība, kultūra, sports, reliģija; Novadnieki.

Novadpētniecības materiāli noder Bibliotēkas izstādēs-stendos un sniedzot uzziņas Bibliotēkas lietotājiem. Salas bibliotēkas darbiniece kopā ar kolēģi no novada bibliotēkas veic ar novadpētniecību saistītu darbu, aptverot šo jomu kopumā par visu novadu. Salas pagastā ar novadpētniecības jautājumiem nodarbojas arī pagasta kultūrizglītības centrā “Vietvalži”. Tur iespējams uzzināt par Salas un Babītes pagastu vēsturi, apmeklēt vai organizēt pasākumus, izstādes, kavēties Eduarda Pāvula dzīves mirkļos pastāvīgā, interaktīvā ekspozīcijā. Pagastu vēsturi iespējams iepazīt digitālā ekspozīcijā “Burvju Spogulis”, kas ik gadus tiek papildināta. “Vietvalžu” skvērā apskatāma āra ekspozīcija “Leģendu sargi”, skulptūras, kas ataino Salas un Babītes pagastu leģendas. “Vietvalžos” tiek piedāvāts gida pakalpojums gan kultūrizglītības centra ekspozīcijās, gan Salas un Babītes pagastos. Bibliotēka sadarbojas ar kultūrizglītības centru.

## **Olaines novads**

Olaines bibliotēkā novadpētniecības darbs tiek organizēts, ievērojot Olaines Bibliotēkas izstrādāto “Novadpētniecības krājuma veidošanas koncepciju 2021.–2024. gadam”. Olaines Bibliotēkā novadpētniecības darbs tiek veikts bibliotēkas lasītavā, ietverot novadpētniecības tematikai atbilstošu dokumentu vākšanu, sistematizēšanu, apstrādi, uzglabāšanu, kā arī pieejamības nodrošināšanu un to popularizēšanu. Krājuma materiāli ir sistematizēti mapēs, kas ir izvietotas lasītavā, viegli pieejamas izmantošanai. Bibliotēkas krājumā apkopotas vairāk nekā 350 dažāda apjoma tematiskās mapes, kas tiek papildinātas ar jauniem materiāliem.

Gaismu bibliotēka - Olaines vēstures un mākslas muzeja uzdevums ir vākt novadpētniecības ziņas. Gaismu bibliotēkā atrodas savākti materiāli tikai par Stūnīšu ciemu. Plānots ir vākt informāciju arī par Medemciem. Gaismu bibliotēkas apkārtnē jauno individuālo apbūvi izveidojušas jaunas ģimenes ar bērniem, kas lielāko dienas daļu pavada Rīgā un bibliotēkā iegriežas pēc drukātiem iespieddarbiem izklaidei. Novadpētniecības materiālam nepieciešama sistematizēšana un materiālu digitalizēšana, aprakstu veidošana un novadpētniecības krājuma piekomplektēšana BIS Alise.

Jaunolaines bibliotēkas novadpētniecības materiālu krājumu veido: fotoalbumi, laikrakstu materiāli no Olaines Domes Vēstīm, Rīgas Apmēģa Avīzes u.c. preses izdevumu publikācijām par Olaines novadu. Bibliotēkā ir izveidotas vairākas novadpētniecības mapes ar kopētiem materiāliem par Jaunolaines (bijušā Olaines pagasta) vēsturi. Daudzi materiāli ir vietējās vēsturnieces Valdas Vilītes vākti un apkopotī par ciema vēsturi. Materiālus būtu nepieciešams sastrukturizēt un digitalizēt.

### **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēka - atgriežoties bibliotēkas ēkā pēc telpu renovācijas, pārskata perioda prioritāte bija iekārtot novadpētniecības krājumu atsevišķā telpā, izveidojot Novadpētniecības istabu. Tika turpināts arī darbs pie novadpētniecības krājuma papildināšanas.

Saulkrastu novada bibliotēkas filiāle "Pabaži" - novadpētniecības krājums tiek glabāts mapēs, kuras regulāri tiek papildinātas par dažādām tēmām – novadniekiem, notikumiem un filiāles pasākumiem. Vismaz reizi gadā notiek novadpētniecības izstāde, taču apmeklētāji izrāda mazu interesi. Pārskata periodā ir iekārtota jauna mape "Gadsimta stāsti", kur atspoguļoti iedzīvotāju atmiņu stāsti un foto par Pabažiem.

Saulkrastu novada bibliotēkas filiāle "Sēja" novadpētniecības krājumā izveidotas mapes par novadā ievērojamākajām personām, dabas un apskates objektiem, interesantiem notikumiem dažādos laika posmos. Tiek glabāti "Sējas Novada Ziņas" eksemplāri, afišas par dažādiem rīkotajiem pasākumiem bijušajā Sējas novada (tagad Saulkrastu novada Sējas pagasts), fotogrāfijas. Novadpētniecības materiālu klāstā apskatei pieejami 5 fotoalbumi Sējas pagastā esošajām mājām, kā arī fotogrāfijas ar sakoptākajām ēkām Sējas pagastā. Izveidotas atsevišķas mapes par fotovēsturnieku Pēteri Korsaku, aktrisi Viju Artmani, Ievu Vītolu un citām ievērojamām novada personībām. Novadpētniecības krājumu 2024. gadā papildināja vērtīga grāmata "Sējas skola" - Novads. Cilvēki. Notikumi. Atmiņas." Izdevums veltīts Sējas pamatskolas simtajai jubilejai.

### **Siguldas novads**

Siguldas novada bibliotēkai 2024. gads ir bijis nozīmīgs novadpētniecības darbā, saglabājot tendenci vākt, apkopot, sistematizēt un glabāt informāciju par Siguldas novadu, tā kultūrvēsturi, vietām, dabu, notikumiem un personībām. Tika veidotas tematiskās izstādes Siguldas novada bibliotēkā, īstenoti stāstnieku vakari ar novadniekiem, tika veikta materiālu un fotogrāfiju digitalizācija, kā arī veidoti tematiskie novadpētniecības video un ziņas Siguldas novada bibliotēkas sociālajos kontos.

Kā novadpētniecības darba prioritātes tika izvirzītas Novadpētniecības datubāzes papildināšana ar analītiskajiem aprakstiem no laikrakstiem un žurnāliem un turpinājums rakstu anotāciju pievienošanai. Analītiskie apraksti datubāzē pamatā tika veidoti par aktuālo periodu, īpaši akcentējot pašvaldības informatīvā izdevuma "Siguldas Novada Ziņas" aprakstu veidošanu.

Šī gada rudenī iznācis arī jauns periodikas izdevums "Sinerģijas Stāsti", kas turpmāk iznāks reizi ceturksnī. Tā ir Siguldas novadnieku veidota avīze par aktualitātēm, vērtībām, vietām un personībām Siguldas novadā. Šis ir nekomerciāls izdevums, kuru veidojusi biedrības "Siguldas Sinerģija" darba grupa, piesaistot brīvprātīgos žurnālistus no novada iedzīvotājiem.

Novadpētniecības darba procesā nozīmīgs bija tiešais darbs ar bibliotēkas lietotājiem, skolēniem, studentiem un novadpētniecības interesentiem. 2024. gadā lielākā interese bija par Siguldas nozīmīgiem apskates objektiem, proti, Siguldas vagoniņu, Siguldas Jauno pili, Livonijas

ordeņa Siguldas pili un Siguldas novadniekiem, īpaši par grafiķi Zigurdu Zuzi un viņam veltīto izstādi. Tika vadīti arī novadpētniecības izglītojošie pasākumi gan pirmskolas vecuma bērniem, gan skolēniem.

Tika veidots klātienē apmācības seminārs novadpētniecības darbā analītisko aprakstu veidošanai visiem Siguldas novada bibliotēkas darbiniekiem, lai popularizētu novadpētniecības nozīmi, lai pagastu bibliotēku darbinieki spētu orientēties novadpētniecības datu bāzē un sistēmā, kā arī darbinieki spētu veikt primārus ierakstus.

Lēdurgas bibliotēka rūpējas par lokālās kultūrvides materiālu vākšanu, apstrādi, glabāšanu un popularizēšanu. Bibliotēkā ir apkopota un izveidota ievērojama novadpētniecības materiālu kolekcija, kuru izmanto kopienas iedzīvotāji, pamatskolas un mākslas skolas audzēkņi, studenti, nevalstiskās organizācijas un kultūras nama darbinieki.

Allažu bibliotēkas novadpētniecības darbs notiek ciešā sadarbībā ar Siguldas novada bibliotēku. Novadpētniecības krājumā ietilpst elektroniskie dokumenti, albumi, rokraksti, intervijas, izpētes, fotogrāfijas, raksti u.c. Pārskata periodā Allažu pagasta svētkos bibliotēka izgāja no telpām (ielās) un sniedza jebkuram interesentam iespēju aplūkot daļu no novadpētniecības krājuma, veikt piezīmes u.c. Šajā pasākumā bija apskatāma arī Siguldas novada bibliotēkas veidotā digitālā izstāde “Allažu ķīmelim 200!”. Ir jāturpina darbs ar novadpētniecības krājumu, jaunu materiālu apzināšanu, industriālā mantojuma apzināšanu u.c.

Inciema bibliotēkas novadpētniecības materiālus veido laikrakstu un žurnālu publikācijām par Inciema un Krimuldas pagasta vēsturi, aktualitātēm, ievērojamiem cilvēkiem. Materiālus par novada cilvēkiem, vēsturi izmanto skolēni, rakstot projekta darbus skolā. Bibliotēka sadarbojas ar Inciema torni “Anšlava Eglīša ekspozīcija”.

Inčukalna bibliotēkā pieejams sistematizēts, vizuāli noformēts novadpētniecības materiālu klāsts, kas tematiski sakārtots mapēs un atrodas krātuvē. Materiāli ir pieejami izmantošanai uz vietas bibliotēkā. Bibliotēkas darbiniekiem pie esošās slodzes nav iespējas veikt materiālu digitalizāciju. Nozīmīga novadpētniecības krājuma daļa ir Siguldas novada laikraksts “Siguldas Novada Ziņas” un publikācijas laikrakstā “Rīgas Atriņķa Avīze”. Novadpētniecības jomā ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar Inčukalna Tautas nama vadītāju, kura aktīvi vāc un apkopo Inčukalna stāstus, ir izveidojusi arī pagasta kultūrvēsturisko ekspozīciju jaunatvērtajā kopienas centrā “Vecais pasts”.

Krimuldas bibliotēkas novadpētniecības krājumu veido novadpētniecības mapes, grāmatas, dažādi informatīvie materiāli. Bibliotēkas novadpētniecības materiāli tiek krāti 19 mapēs, kuras sakārtotas tematiski: par personībām; par vietām; par novada notikumiem; par vēsturi. Novadpētniecības krājums regulāri tiek izmantots skolēnu darbu izpildei, meklējot informāciju par personībām un notikumiem. Pārskata periodā daži interesenti izpētīja visus novadpētniecības materiālus, izrādīja interesi par pagasta vēsturi un faktiem, kuri nebija atrodami novadpētniecības materiālos, līdz ar to aktīvi veicām meklējumus Latvijas nacionālajā digitālajā bibliotēkā, periodikā un citos resursos. Ir jāturpina sistematizēt, sakārtot novadpētniecības materiālus, raisīt interesi par tiem un galvenais – atrast laiku un resursus, lai turpinātu iesākto darbu un novadpētniecības mapju saturu aprakstītu arī BIS ALISE sistēmā.

Mālpils bibliotēka vāc, uzkrāj un sistematizē novadpētniecības materiālus, veido izstādes, organizē tematiskus sarīkojumus. Novadpētniecības krājumu bibliotēkā veido grāmatas, fotoattēli, laikrakstu un žurnālu raksti par Mālpils vēsturi, aktuāliem tematiem, ievērojamiem novada cilvēkiem. Nozīmīga krājuma sastāvdaļa ir Siguldas novada pašvaldības informatīvais izdevums “Siguldas Novada Avīze”. Novadpētniecības materiāli par Mālpili pēc UDK sistēmas tiek kārtoti tematiskajās mapēs. 2024. gadā uzsākts darbs Novadpētniecības datubāzē, sistematizētas 3 mapes.

Mālpils Kultūras centrā strādā Kultūras mantojuma saglabāšanas speciālists, kas nodarbojas ar kultūrvēsturiskā mantojuma vākšanu, saglabāšanu un popularizēšanu. Bibliotēka krāj publikācijas no periodiskajiem izdevumiem un e-resursiem.

Mores bibliotēkas novadpētniecības materiālu krājumu veido foto albumi, laikrakstu un žurnālu materiāli no laikraksta "Druva", Siguldas Novada Ziņas u.c. preses izdevumu publikācijām par Mores pagastu, cilvēkiem, sadzīvi, ziņas no dažādām enciklopēdijām, iedzīvotāju atmiņu stāstījumi par pagasta dzīvi. Ir izveidotas sešas novadpētniecības materiālu mapes: Zušu sēravoti, Kārtūžu muiža, Akenstakas muiža, Kalna Vaizuļi, Mores stāsti, Valodnieks Pēteris Kļaviņš. Par Mori atrodamas ziņas arī Siguldas novada bibliotēkas novadpētniecības datubāzē, Siguldas novada mājas lapā [www.sigulda.lv](http://www.sigulda.lv). 2024.gadā turpinās darbs pie novadpētniecības materiālu digitalizācijas.

Siguldas pagasta bibliotēkā 2024.gadā novadpētniecības materiāli netika aprakstīti BIS Alise sistēmā, jo notika gatavošanās Apkaimes svētkiem, veidota tradicionālā izstāde "Peldes toreiz un tagad", savukārt vēlāk bija vērojami bibliotēku informācija sistēmas traucējumi, kas ietekmēja darbu. Plānots 2025. gada novadpētniecības materiālus aprakstīt BIS ALISE novada datubāzē. Lai arī dzīvojam digitalizācijas laikmetā, joprojām fiziskais novadpētniecības krājums ir zeltā vērtībā. To būtu nepieciešams savest kārtībā – vizuāli uzlabot, nomainīt mapes, piedomāt par materiālu uzglabāšanu, padarīt pievilcīgāku.

Sidgundas bibliotēkas novadpētniecības krājums pārskata periodā tika papildināts ar skenētiem materiāliem no kādas Sidgundas iedzīvotājas personīgā krājuma. Bibliotēkas novadpētniecības krājumā tiek glabāti vecie "Mālpils Vēstis" izdevumi, materiāli par Mālpili, Mālpils novada folkloru un Sidgundas 800 gadi. 2025. gadā iecerēts uzrunāt vēl vairākus iedzīvotājus, lai iegūtu informāciju, vai viņu personīgajā krājumā ir kādas liecības par reģiona vēsturi, kuras varētu izmantot bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā. Pārskata periodā nav bijusi liela interese par novadpētniecības materiālos pieejamo informāciju.

Jūdažu bibliotēkā ir neliels novadpētniecības krājums, grāmatas par Siguldas novadu un novadniekiem, periodiskais izdevums "Siguldas Novada Ziņas". Ir izveidotas tematisko mapju kopas: Jūdažu bibliotēkas vēsture, Jūdažu Sabiedriskais centrs, Jūdažu vēsture, Jūdažnieki, Sports Jūdažos, Jūdažu lielferma, Harijs Sūna. Mapju saturs tiek papildināts ar rakstiem no periodiskajiem izdevumiem, attēliem, fotogrāfijām.

## **Novadpētniecības krājums**

### **Ropažu novads**

Ulbrokas bibliotēka aktīvi veido novadpētniecības krājumu, kas aptver plašu tematu loku, saistītu ar Stopiņu pagastu un tā apkārtni. Krājumā tiek iekļauts Ropažu novada pašvaldības informatīvais izdevums "Tēvzemīte", iestāžu un privātpersonu fotogrāfijas, grāmatas, kuru autori ir Stopiņu pagasta iedzīvotāji un izdevumi, kuros tiek pieminēts Stopiņu pagasts, vai tā iedzīvotāji. Arī kalendāri un kartes par pagasta vēsturi, kultūru, mākslu, uzņēmējdarbību un tradicionālo mantojumu.

Visi novadpētniecības krājumā esošie analītiskie raksti tiek aprakstīti bibliotēku informācijas sistēmā "ALISE". Tas ļauj ātri un ērti atrast nepieciešamo informāciju par Stopiņu pagastu. Pārskata periodā elektroniski aprakstītas 29 novadpētniecības krājumā esošās mapes. Izgūti 16 fotoattēli ar dzejnieka Pētera Brūvera dzīves momentiem no Rakstniecības un mūzikas muzeja krājuma. Ulbrokas bibliotēkas novadpētniecības datubāzes kopējais elektronisko ierakstu skaits ir 4397 ieraksti. Pārskata periodā par Stopiņu pagastu izveidoti 398 ieraksti. Izveidota 131 anotācija. Lokālajās anotācijās pievienoti 68 PDF faili un 4 attēli.

Ropažu bibliotēkas novadpētniecības krājums tiek komplektēts, lai saglabātu un popularizētu novada vēsturisko un kultūras mantojumu. Tiek apzināti, vākti un glabāti materiāli, kas ilustrē novada vēstures un kultūras dzīvi, kā arī iemūžina nozīmīgus cilvēkus, notikumus un vietas.

### **Ādažu novads**

Ādažu bibliotēka komplektē preses ziņas no vietējas un valsts nozīmes laikrakstiem, privātpersonām piederošu fotogrāfiju skenētās kopijas, monogrāfiskos izdevumus, kurus sarakstījušas pagastā dzīvojošas personības, izdevumus, kuros minēts Ādažu vārds vai tās iedzīvotāji. Novadpētniecības materiālu krājums atrodams un sakārtots plauktos bibliotēkas otrajā stāvā, pieejamas un skatāmas 40 novadpētniecības mapes un 76 iespieddarbi. Visi materiāli mapēs sakārtoti hronoloģiskā secībā. Bibliotēkas novadpētniecības mapes ir pieejamas darbam uz vietas bibliotēkas telpās, bet pieejamie iespieddarbi izsniegšanai uz mājām. Tiek uzrunāti vietējie novada iedzīvotāji piedalīties bibliotēkas novadpētniecības krājuma papildināšanā, daloties ar fotogrāfijām, dokumentiem, atmiņu stāstiem, kas ir saistīti ar Ādažiem un Ādažu pagastu agrāk un tagad.

### **Ķekavas novads**

Baložu pilsētas bibliotēka ir vienīgā institūcija Baložos, kas rūpējas par novadpētniecības materiālu apzināšanu, vākšanu, apstrādi, glabāšanu un popularizēšanu, līdz ar to bibliotēkas rīcībā esošā kolekcija ir arī visplašākā.

Bibliotēkas novadpētniecības kolekcija satur: 11 preses rakstu kopiju albumus, sākot no 1946. g., 6 novadnieku mapes, 30 dzīvesstāstus un intervijas ar Baložu iedzīvotājiem, kas stāsta par pilsētas vēsturi, ciemata celtniecību un izveidi. Dzīvesstāsti glabājas gan skaņu ieraksta, gan transkripta veidā, un ir ievadīti arī DB Novads. Izveidota preses rakstu mape "Baložu uzņēmēji", kā arī enciklopēdiju un grāmatu kopiju mape "Baloži". 2024. gadā izveidota mape "Baložu iedzīvotāji". Kolekcijā pieejami 3 Baložu fotoattēlu DVD, Latvijas Radio 1 raidījuma „Mazpilsētu stāsti” ieraksts par Baložiem, maģistra darbs "Baložu kultūrvidē" un pētījums "Baložu pilsētas bibliotēkas automatizācijas vēsture", kā arī citi nepublicētie materiāli. Apzinot augstskolu beidzēju darbu tēmas, ir iegūti 2 darbi par Baložiem: prakses atskaite lauka kursā "Cilvēka ģeogrāfijā – Baloži" un bakalaura darbs "Iedzīvotāju ģeogrāfiskā mobilitāte Pierīgas reģionā: Baložu piemērs". Darbu autori devuši atļauju izmantot tos novadpētniecībā.

Visi Bibliotēkas novadpētniecības materiāli ir ievadīti BIS ALISE Novada datubāzē, šobrīd tie ir 16005 ierakstu. Pārskata periodā izveidoti 878 ieraksti un rediģēti 418 Baložu bibliotēkas un pārējo novada bibliotēku veidotie ieraksti.

### **Mārupes novads**

Mārupes novada bibliotēkas novadpētniecības krājumu veido raksti no periodikas izdevumiem, grāmatām, fotogrāfijas, bukleti, notis u.c. Galvenokārt tie ir bibliotēkas abonētie izdevumi, kā arī Salaspils novada bibliotēkas skenētie PDF faili no citiem periodikas izdevumiem. Fotogrāfijas un citi nepublicētie dokumenti – novadnieku dāvinājums bibliotēkai.

BIS ALISE 2024. gadā izveidoti 214 MARC ieraksti, rediģēti 154 MARC ieraksti, paplašinātā meklēšanā – 1149, importēti 62 MARC ieraksti, izveidotas 85 anotācijas, rediģētas 5 anotācijas, pievienots 1 attēls lokālajās anotācijās, pievienoti 39 PDF lokālajās anotācijās.

Novadpētniecības krājums atrodas Mārupes novada bibliotēkā Piņķos, rotējošā plauktā, kur ir vairāk nekā 20 mapes un citi resursi. Dažām mapēm tiek mainīti nosaukumi un rediģēti apraksti un MARC apraksti, lai būtu atbilstoši un atspoguļotu šobrīd aktuālo. 2024. gadā uzsākta novadpētniecības mapju atspoguļošana BIS ALISE, kā arī atbilstoša mapju sakātošana un rediģēšana.

### **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēkas novadpētniecības krājumā ir iekļautas grāmatas par novadu un novadniekiem, grāmatas, kurās Saulkrastu vārds minēts prozā, dzejā, dramaturģijā (59 grāmatas), Saulkrastu novada tūrisma ceļveži, personāliju un nozaru tematiskās mapes (53 novadpētniecības

mapes), Saulkrastu pilsētas un vēsturiskā Saulkrastu rajona laikraksti. 2024. gadā turpināts uzsāktais darbs, skenējot, apstrādājot un elektroniski uzglabājot publikācijas no republikas laikrakstiem un žurnāliem. Lēmums skenēt materiālus attaisnojas, jo tiek ietaupīta gan telpa, gan finansiālie resursi. Daļa no krājuma ir pieejama digitālajā formātā bibliotēkas elektroniskajā katalogā. 2024. gadā turpinājās bibliogrāfisko ierakstu izveide BIS Alise datubāzē “Novads”.

### **Siguldas novads**

Siguldas novada bibliotēkā 2024. gadā ir papildināta novadpētniecības datubāze un novadpētniecības mapju saturs, iegūti, pētīti, apkopoti un digitalizēti jauni materiāli par novadniekiem, īpaši veltot uzmanību Zigurdam Zuzem 95, Leonam Briedim 75, Aivaram Janelsītim 95, Siguldas vagoniņam 55.

Novadpētniecības krājums kopš 2005. gada tiek atspoguļots Novadpētniecības datubāzē. 2024. gadā datubāze papildināta ar 759 ierakstiem, kopumā tajā uz 2024. gada 31. decembri ir 13651 ieraksti. Novadpētniecības krājuma sastāvs: grāmatas un grāmatu daļas par Siguldas novadu, novadniekiem un novadnieku darbi; analītika (novadpētniecības mapju kopums); Siguldas novada un Pierīgas reģiona periodisko izdevumu krājums (Siguldas Novada Ziņas, Siguldas Avīze, Siguldas Labirints, Siguldas Apskats, Siguldas Elpa, Darba Balss un Rīgas Apriņķa Avīze, Siguldas Sinerģija); nepublicētie materiāli; fotogrāfijas, digitālās fotogrāfijas; video un audio ieraksti; fiksēta mutvārdu daiļrade (dzīvesstāsti, atmiņas, intervijas).

Krājums 2024. gadā ir papildināts ar 14 novadnieku izdevumiem: Māris Mitrevics “My Raftsmān story”; Indra Čekstere “Latvieša gads”; Agris Daņilevičs “Agrīc”; Turaidas muzejrezervāts. Grāmata “Sateseles pils un zeme”; Maruta Mitrevica “Kurzemes šūpulī: dzimtas hronika”; Indra Čekstere “Elzes un Rūdolfa stāsts. Atmiņas no vecās Vidzemes”; Andris Samts “Fabuļi”; Elīna Prikule “Maza cilvēka lieli vārdi”; Maruta Mitrevica “Pajautā vējam”; Anšlavs Eglītis “Līgavu mednieki”; Mākslinieku biedrība sidegunde “Mālpils plenēri”; Kristīne Zaļuma “Vidzemes muižas un to bibliotēkas”; Andris Marts “Vai drīkstu vēl piederēt tev”; Krājums “laiks būt!: iedvesmas stāsti dvēselei”.

Lēdurgas bibliotēkas novadpētniecības krājumā komplektē grāmatas, periodiskos materiālus, fotogrāfijas fotoalbumos, bukletus u.c. Daļa materiālu novietota stūra plauktā, bet ir izveidots arī novadpētniecības krājuma stūrītis un stends “Pēdas, ko atstāsim aiz sevis”. Bibliotēkas 4 vitrīnās izvietoti savāktie materiāli “Lēdurdziešu senlietas”. Tās ir senās grāmatas, žurnāli, kalendāri, rakstāmpiederumi utt. Kolekcijas veidotāji ir pagasta iedzīvotāji, kuri savas senlietas ir uzticējuši bibliotēkai. Pārskata periodā saņemtas fotogrāfijas, dokumenti un senlietas no Lēdurgas pagasta pārvaldes darbiniekiem.

Veikta Lēdurgas pagasta vēstures izpēte un materiālu apkopošana no 1211. gada līdz mūsdienām, izveidotas 26 novadpētniecības materiālu mapes, regulāri papildināta faktu kartotēka “Svarīgākie notikumi Lēdurgā”, kurā fakti fiksēti no 1989. gada. Ir izpētīta un apkopota albumos Lēdurgas bibliotēkas vēsture un apkopoti periodikas u. c. materiāli “Lēdurgas bibliotēka periodikā” no 1996. gada. Novadpētniecības materiāli tiek izmantoti gan pasākumu norisē, izstāžu veidošanā, uzziņu sniegšanā.

### **✓ Krājuma organizācija un glabāšana**

#### **Ropažu novads**

Ulbrokas bibliotēkas Pētera Brūvera lasītavā glabājas unikāls novadpētniecības materiālu krājums. Pētera Brūvera privātkolekcija, kas pārskata periodā detalizētās mapēs apkopo vērtīgu informāciju par Stopiņu pagasta vēsturi, ļaujot iepazīt reģiona attīstību un iedzīvotāju dzīvi. Lasītāji var iepazīties ar Pētera Brūvera grāmatu kolekciju, kā arī ar analītiskiem materiāliem par dzejnieku. Pieejami arī materiāli no literatūras konferencēm un izstādēm, kas veltītas Brūvera daiļradei, kā arī ceļojošās izstādes planšetes, kas vizuāli atspoguļo dzejnieka dzīves ceļu. Bibliotēka izdod ikgadēju kalendāru – pārskata periodā ceturto, kas veltīts kādai Pētera Brūvera dzīves šķautnei, padarot dzejnieka dzīvi un daiļradi pieejamāku plašam lasītāju lokam.

## **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēkas novadpētniecības krājums glabājas jaunajā novadpētniecības telpā. Novadpētniecības telpai speciāli tika pasūtīts plaukts mapju glabāšanai, atsevišķi tiek glabātas Novadpētniecības grāmatas, novadnieku dāvinājumi, kā vēsturiskais Saulkrastu bibliotēkas Kartīšu kataloga skapis, kas jaunākajiem bibliotēkas lasītājiem raisa interesi par vēsturi. Jāmin, ka pati telpa, kas atvēlēt novadpētniecības krājumam kopš 2022. gada ir piedzīvojusi lielas pārmaiņas, jo tā bibliotēkā bija pēdējā telpa, kas tika remontēta. Krājums ir brīvi pieejamas ikvienam lietotājam un tiek nodrošināta iespēja materiālus kopēt, skenēt, nosūtīt uz e-pastu vai fotografēt. BIS Alise datubāzē “Novads” tika reģistrēti 75 Novadpētniecības mapju izsniegumi, kas salīdzinājumā ar pagājušo gadu ir par 32,5 % mazāks izsniegums, skaidrojams ar to, ka pārskata periodā tika izveidota tikai viens konkurss, kurā atbildes uz jautājumiem bija atrodamas novadpētniecības mapēs. Tas vēlreiz apstiprina, ka novadpētniecības krājuma popularizēšanai ir jāizmanto interaktīvas metodes.

## **Siguldas novads**

Siguldas novada bibliotēkas novadpētniecības krājums ir specializēts fonds, kurā tiek iekļauti šādi izdevumi: grāmatas par novadu un novadniekiem, novadnieku autordarbi prozā, dzejā, dramaturģijā, dažādās zinātnēs (tiek marķēts ar zaļajām šūnu uzlīmēm uz grāmatu muguriņām), personāliju un nozaru tematiskās mapes, audiovizuālie materiāli, kartogrāfiskie materiāli, sīkiespiedumi, vietējie un vēsturiskie Siguldas laikraksti un žurnāli. Komplektējot Novadpētniecības lasītavas fondu, galvenais nosacījums ir, lai jaunieguvumam ir saistība ar Siguldu un Siguldas novadu. Novadpētniecības krājums tiek glabāts 47 tematiskās rakstu mapēs ar apakškopām, kā arī novadpētniecības grāmatu, audiovizuālo materiālu fonds. Kopumā krājumā ir 436 grāmatas un videomateriāli. Novadpētniecības lasītavā tiek uzturēta patstāvīga ekspozīcija un grāmatu krājums, kas veltīts novadniekam grafiķim Zigurdam Zuzem, kuram 2024. gadā apritētu 95 gadi. Zuzes dzimta cieši saistīta ne vien ar grāmatniecību, bet arī ar Siguldas kultūras un sabiedrisko darbību. Par godu jubilejas gadam, tika veidota Zigurdam Zuzem veltīta izstāde.

### ✓ Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

## **Ropažu novads**

Ulbrokas bibliotēkā pārskata periodā ieskenēti 24 attēli un ar tiem papildināta kolekcija “Senās mājvietas Stopiņu pagastā”. Šo kolekcijas daļu veido Ulbrokas Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbi, kas zīmējumu veidā ataino vienu no Stopiņu pagasta simtgadīgajām mājām “Akācijas”. Ar 5 fotogrāfijām papildināta kolekcija “Pēters Brūveris fotogrāfijās”. Ieskenēti Rīgas 49. vidusskolas muzeja piedāvātie dzejnieka sekmju izraksti un fotoattēli. Kopumā digitalizētas 17 lappušu teksta dokumentu un 50 attēli, kas saitīti ar Pētera Brūvera gaitām 49. vidusskolā un J. Vītola Latvijas Valsts konservatorijā. 2024. gadā tapuši 6 audioieraksti dziesmām ar novadnieka P. Brūvera tekstiem. Tos izpilda mūziķis Arnis Miltiņš. Ieraksti izvietoti platformā Youtube.

Izveidotas 3 virtuālās izstādes – “Barikādes Ulbrokā. 1991. gada janvāris” un Pēteram Brūverim veltīta izstāde “Uzrunāt sirdsapziņu”, kā arī ar citām Pierīgas bibliotēkām kopīgi veidotā izstāde “Pierīgas bibliotēku pirmsākumi”.

Vangažu bibliotēkā pārskata periodā digitalizēti 329 teksta dokumenti (lappuses) un ~300 attēlizdevumi digitālo kolekciju izveidei. Izveidoti 3 e-albumi/šķirstāmbukleti: Vangažu pilsētas bibliotēkas vēsture 1971-2008, Vangažu ciemata vēsture, Vangažu pilsētas bibliotēka 2009–2021. Izveidotas 2 digitālās kolekcijas – izstādes/intervijas, lai iepazītu radošos vangažniekus: S.Koršunovas personālizstāde “Viss, kas mani ieskauj, mani iedvesmo” ([https://ej.uz/S\\_Korsunova](https://ej.uz/S_Korsunova)) un E.Kamoliņa, fotogrāfa un veloceļotāja tūrisma gids ([https://ej.uz/e\\_kamoliņš](https://ej.uz/e_kamoliņš)); organizēta dekoratīvo sveču liešanas meistarklase ar novadniecei S.Ozoliņu ([https://ej.uz/S\\_Ozolina](https://ej.uz/S_Ozolina)).

### **Ķekavas novads**

Baložu bibliotēka jau vairākus gadus Bibliotēka veido novadpētniecības digitālās kolekcijas – “Baloži attēlos”, šobrīd ievadītas 248 vēsturiskas fotogrāfijas par Baložu izveidi, iedzīvotāju ikdienas dzīvi, darbu, izklaidi; “Baložu vēsture presē” šobrīd tiešsaistē pieejams 512 digitalizēts avīžu raksts, kā arī jau pieminētā kolekcija “Intervijas ar novadniekiem”, kas satur 34 intervijas. Kolekcijas pieejamas Ķekavas novada bibliotēku kopkataloga sākumlapas saišu sadaļā.

### **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēkā pārskata periodā tika digitalizēti novadpētniecības izstāžu materiāli, kas glabājās ārējā cietajā diskā. Pēc mājaslapas statistikas datiem sadaļa “Novadnieki” apmeklētības ziņā ir ceturtajā vietā. Pārskata periodā tā ir apmeklēta 652 reizes.

### **Siguldas novads**

Siguldas novada bibliotēkā 2024. gadā veikta 43 fotomateriālu skenēšana un apstrāde. Digitalizētie materiāli izmantoti, veidojot virtuālās un klātienes izstādes, kā arī papildinātas Novadpētniecības Mapes – skenētas Siguldas vagoniņa senās fotogrāfijas un liecības, Aivara Janelšiša materiāli, Voldemāra Gudovska fotoattēli, Zigurda Zuzes darbi un Leona Brieža piezīmju burtnīca (1966. g. decembris – 1967. g. aprīlis). Tika palīdzēts arī apmeklētājiem veikt fotogrāfiju skenēšanu un apstrādi.

### **Ādažu novads**

Ādažu bibliotēkā pārskata gadā tika uzsākta novadpētniecības materiālu digitalizācija. Vasaras periodā tika saskenētas visas privātpersonām piederošās un bibliotēkā pieejamās fotogrāfijas.

### **Mārupes novads**

Mārupes novada bibliotēkā 2024. gadā digitalizētas 32 novada iedzīvotāju fotogrāfijas par Mārupes novada Salas pagastu un Babītes pagastu – no bibliotēkas novadpētniecības krājuma (novadnieku dāvinājums un senākās novadpētniecības akcijās iegūtās fotogrāfijas).

✓ **Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums**

### **Ropažu novads**

Ulbrokas bibliotēkā pārskata periodā izdots jauns kalendārs “Pēters Brūveris. Mācību un studiju laiks – Rīgas 49. vidusskola (1972 – 1975) un Jāzepa Vītola Latvijas Valsts Konservatorija (2976 – 1980). Ulbrokas bibliotēkas mājaslapas novadpētniecības sadaļā pārskata periodā izveidota apakšsadaļa Novadnieki, kas šobrīd atspoguļo Stopiņu pagastā dzīvojošo – agrāk un tagad rakstnieku, autoru, grāmatu ilustratoru, žurnālistu, tulkotāju un bibliotēku darbinieku dzīves faktus. Ir veiktas iestrādes nākamā pārskata periodā veidojamajai sadaļai “Sabiedriskie darbinieki. Sabiedriskas personības”.

Ropažu bibliotēkas novadpētniecības krājums nav pilnīgs, aktīvāk vajadzētu strādāt pie aprakstu veidošanas BIS ALISE sistēmā. Attīstībā būtu vairāk jādomā par šodienas notikumu dokumentēšanu, atmiņu stāstu apkopošanu. Krājums tiek regulāri papildināts ar jaunām publikācijām, aktuāliem rakstiem un citiem materiāliem, kas atspoguļo novada pašreizējo stāvokli, tā kultūras dzīvi un sabiedrības aktivitātes.

### **Ādažu novads**

Ādažu bibliotēkas novadpētniecības krājuma kvalitāte vērtējama kā laba. Krājums regulāri papildinās ar jaunu pieejamo informāciju par novada jaunumiem, vietām, novadniekiem, vietējiem uzņēmumiem. Turpinās iesāktais darbs pie tematisko mapju saturiskās pārskatīšanas un atsauču pievienošana dokumentiem un kopētajiem preses izdevumu materiāliem.

## **Mārupes novads**

Mārupes novada bibliotēkas novadpētniecības krājums tiek komplektēts atbilstoši novada aktualitātēm. Novadpētniecības izstāžu veidošana arī rosina papildināt krājumu. Veiksmīga sadarbība noritējusi ar vietējo amatiermākslas kolektīvu, kori "Atskaņa", kura pārstāvji sniedza daudz informācijas kvalitatīvas izstādes tapšanā.

## **Novadpētniecības krājuma izmantojums un popularizēšana**

### **Ropažu novads**

Ulbrokas bibliotēkas novadpētniecības krājums izmantots mākslas vēsturnieces Vitas Bangas monogrāfijā "Ulbrokas muiža un tās apkaimes" veidošanā. Tostarp fakti un attēli senās mājvietas – KRĪVI, kur tagad iekārtots arī privātais muzejs, AKĀCIJAS, BRASLIŅAS, MĀLKALNI, KALĒJI, LIELKĀJAS, BŪMAŅI. Izdevums izmantojams gan amatierzinātnē, gan akadēmiskās zinātnes pētījumos un kļūst saistošs arī ikdienas novadpētniecības interesentam, pārsteidzot un apzinot faktus, izklāstot pētnieciskos jautājumus un novērtējot autores sadarbību ar profesionāliem pētniekiem un zinātniskām institūcijām. Novadpētniecības krājuma materiāli, kas saistīti ar dzejnieku Pēteri Brūveri, izmantoti ikgadējā kalendāra, Dzejas dienu un Pēterdienas pasākuma veidošanā.

Ar novadpētniecības resursiem ir iepazīstināti bibliotēku darbinieki no Igaunijas, Armēnijas, Gruzijas, Ventspils novada, Jelgavas novada, Saldus novada un Talsu novada publisko bibliotēku darbinieki. Novadpētniecības resursi popularizēti Ulbrokas bibliotēkas mājaslapā un sociālo tīklu Facebook un Instagram vietnēs. Digitālajā nedēļā norisinājās nodarbības "Atrodi Ulbrokas bibliotēkā apslēptos Stopiņu pagasta dārgumus", kuras ietvaros jebkura vecuma interesenti varēja izzināt pagasta kultūras mantojuma novadpētniecības materiālus, resursus un to meklēšanas iespējas klātienē bibliotēkas telpās un digitālajā vidē, darbojoties individuāli vai grupā, izmantojot viedierīces varēja pārbaudīt savas prasmes un zināšanas interaktīvajā vidē.

Mācot bērņus no Ulbrokas vidusskolas 2. un 3. klašu grupām, izmantotas tīmeklī pieejamās datubāzes Digitālābibliotēka.lv, Periodika.lv, Redzidzirdilatvija.lv, Letonika.lv un News.lv, lai atrastu un atrādītu informāciju par novadnieku Pēteri Brūveri.

Ropažu bibliotēkas novadpētniecības materiāli ir pastāvīgi pieejami apskatei katram apmeklētājam. Lai popularizētu novadpētniecības darbu, tiek veidotas izstādes, popularizētas izmantojot sociālo tīklu iespējas.

### **Ādažu novads**

Ādažu bibliotēkā pārskata periodā augusi interese par novadpētniecības krājumu. Palielinājies novadpētniecības grāmatu izsnieguma pieaugums uz mājām, kā arī novadpētniecības mapju izsniegums bibliotēkās lasītavā.

Novadpētniecības materiālu krājumi tiek popularizēti: veidojot tematiskās novadpētniecības izstādes, kas ir apskatāmas bibliotēkā; papildinot aktuālo informāciju Ādažu novada pašvaldības mājaslapā. Bibliotēkā tika sagatavotas vairākās novadpētniecības izstādes: "Ādažu bibliotēkai – 100!", bērnu literatūras rakstnieci "Mārai Cielēnai 70", tēlnieci "Evī Upenieci pieminot", izstāde veltīta aktrisei Lidijai Freimanei u.c. Bibliotēkas atpazīstamību veicinošs pasākums bija "Ādažu bibliotēkai 100". Gatavojoties jubilejai, tika veidoti vizuāli stendi un izstādes, kur tika atspoguļotas bibliotēkas vēstures lappuses. Veidojot izstādes un vizuālos stendus, tika izmantots novadpētniecības materiālu krājums, apraksti un fotogrāfijas.

### **Ķekavas novads**

Baložu pilsētas bibliotēkas novadpētniecības materiāli ir izvietoti interneta lasītavā atsevišķā plauktā ar norādi "Novadpētniecība", ievērojot tematisku kārtojumu. Novadpētniecības materiāliem ir izzinošs un praktisks pielietojums. Skolēni, studenti un individuāli interesenti izmanto novadpētniecības materiālus, meklējot informāciju par Baložu vēsturi. Bibliotēkā ir sagatavots

stāsts un attēlu prezentācija par Baložu kūdras ciemata izveidi un attīstības vēsturi, kas tiek izmantots, iepazīstinot ar pilsētas vēsturi.

Lietotājiem informācija par Bibliotēkas novadpētniecības resursiem tiek piedāvāta Bibliotēkas mājaslapas sadaļā Novadpētniecība: <https://biblioteka.kekava.lv/balozi/>, kā arī Ķekavas novada bibliotēku kopkataloga sākumlapas saišu sadaļā ir izveidotas saites uz ievērojamākajiem novada objektiem un novadniekiem, Bibliotēkas veidotajām digitālajām kolekcijām.

Ik gadu, vadot skolēniem bibliotēkārās stundas, tiek popularizēts novadpētniecības stends, parādīti foto un avīžu rakstu albumi, lai skolēni ir informēti, ka šādi materiāli bibliotēkā ir atrodam. 13.05., kad Bibliotēku apmeklēja LNB un Gruzijas bibliotekāru delegācija, viesi tika iepazīstināti ar Bibliotēkas darbu un pakalpojumiem, tostarp arī ar novadpētniecības darbu: parādītas intervijas, fotogrāfiju digitalizēšana, albumi Baloži presē.

02.-03.08. IX Latgales stāstnieku festivālā “Omotu stuosti” Par tautys muzikantim rūtaļņīkim” Bibliotēkas darbiniece A.Lemeševska stāstīja klātesošajiem par deju vakariem Baložos un sniedza interviju Ziemeļlatgales radio par stāstniecību Baložos.

Bibliotēkas darbiniece Anna Lemeševska 5.09. iepazīstināja Ķekavas senioru padomi ar Baložu vēsturi, Goda pilsoņiem, pilsētas attīstības tendencēm un izveda nelielā ekskursijā pa Baložiem.

20.12. Unesco Stāstu bibliotēkas ietvaros rīkotajā pasākumā "Kā man ballē gāja..." Baložu ilggadējā iedzīvotāja V .Rūzniece pastāstīja par ballēm Baložos 1950 gadu beigās 1960 gadu sākumā, sav

kārt Bibliotēkas darbiniece A.Lemeševska parādīja Bibliotēkas fotogrāfijas no tiem laikiem. Bibliotēka novadpētniecības jomā sadarbojas ar dzelzceļa entuziastu biedrību „Bānīša draugu klubs” – organizējot kūdras fabrikas Baloži darbībai un muzejdzelzceļa izveidei veltītus pasākumus, daloties ar vēsturiskajiem materiāliem. Sadarbība izveidojusies arī ar Ķekavas novadpētniecības muzeju un Ķekavas Tūrisma un informācijas centru, kas ir vērsušies pie Bibliotēkas pēc vēsturiskiem materiāliem un attēliem par Baložiem.

Ķekavas pagasta bibliotēkā veidotas izstādes “Ķekava. Laiki un Likteņi” (novadnieku grāmatas par vēsturi); „Novada dzejnieki – grāmatu autori”; virtuālā fotoizstāde, ”Ķekavas pagasta bibliotēkas atgriešanās Doles Tautas namā”.

Baldones bibliotēkā, lai nodrošinātu lietotāju attālinātu piekļuvi novadpētniecības materiāliem un to izmantošanu, tiek turpināta novadpētniecības materiālu datubāzes papildināšana. Interesentiem tiek sniegta pieejamā informācija par Baldoni, tās vēsturi un novadniekiem. Krājumu izmanto skolēni, kā arī studenti un citi interesenti, lai rakstītu zinātniski pētnieciskos darbus un kursa darbus. Šogad vislielākā interese tika izrādīta par novadniekiem paralimpieti Rihardu Sniku, mikroķirurgu Dzintaru Ozolu, kordiriģentu Jāni Dūmiņu, kā arī par Baldones sanatoriju, Mercendarbes muižu, LU observatoriju Riekstukalns un Balto pili. Apmeklētājiem tiek piedāvāta autorizācijas iespēja, lai attālināti piekļūtu datubāzei. Lai popularizētu novadpētniecības materiālus, regulāri tiek noformētas izstādes, kurās tiek izmantoti novadpētniecības materiāli. Šī gada jaunums - tematiskas virtuālās izstādes, kuras tiek publicētas sociālajā vietnē Facebook.com un <https://kultura.kekava.lv>. Pārskata periodā izstādes tika veltītas mūziķim Jānim Holšteinam-Upmanim(Goran Gora) un paralimpietim Rihardam Snikum. Baldones svētku ietvaros tika izveidota virtuālā izstāde par Baldones vēsturi un interesantiem faktiem “Baldone”.

Lai veicinātu novadpētniecības krājuma pieejamību, izstādes tiek izvietotas vitrīnās. Sevišķi lielu interesi izraisa izstādes, kas stāsta par novadnieku dzīvesstāstiem, dažādiem hobijiem, arī Baldones vēsturi. Novadpētniecības materiālu plaukts, kurā izvietotas tematiskās mapes ir ērti pieejams interesentiem. Lai vieglāk būti izskatīt visus nepieciešamos dokumentus, ir iekārtots galds, pie kura var ērti strādāt, arī izmantojot datoru.

## **Mārupes novads**

Mārupes novada bibliotēkā novadpētniecības krājums tiek izmantots novadpētniecības izstāžu veidošanā, bibliotēkas apmeklētāju uzziņām par noteiktu tēmu, kā arī šogad Babītes vidusskolas novadpētniecības pulciņa pētījumos. Novadpētniecības plaukts un izstāžu stūrītis atrodas lasītavā un ir brīvi pieejams ikvienam interesentam.

## **Olaines novads**

Olaines bibliotēkas lasītavā apkopotie un sistematizētie novadpētniecības materiāli pieejami pēc tūlītēja pieprasījuma ikvienam interesentam un bibliotēkas apmeklētājam izmantošanai uz vietas. Lietotājiem ir iespēja iegūt materiāla kopiju (maksas pakalpojums) vai arī to nofotografēt.

Interesentiem tiek sniegtas informatīvas uzziņas un konsultācijas par iespējām iegūt nepieciešamo, ar novadpētniecību saistīto informāciju – gan bibliotēkas novadpētniecības krājumā, gan izgūt no tiešsaistē pieejamajiem materiāliem, t.sk. Bibliotēkas abonētājās un pašu veidotajās datubāzēs, kā arī citos brīvpieejas resursos.

Novadpētniecības materiālu popularizēšanai veiksmīgi tiek organizētas tematiskās izstādes. Visbiežāk tās tiek veiktas Olaines pilsētas dibināšanas gadadienai, novada svētkiem, Olaines Bibliotēkai, ievērojamu cilvēku, kas saistīti ar Olaini, veicinājuši pilsētas atpazīstamību un attīstību, iestāžu dibināšanas gadadienām utt. Bibliotēkā pārskata gadā tika eksponētas divas plašas novadpētniecības izstādes, veiktas Olaines pilsētai un Olaines novadam: – Visu februāra mēnesi Bibliotēkas apmeklētājiem bija iespēja iepazīt un izpētīt Olaini plaši veidotajā novadpētniecības materiālu izstādē “Olaīne nav lasāma steigā”. Izstāde tika veidota, atzīmējot Olaines pilsētas 57. dzimšanas dienu. Maijā mēnesī Olaines novads svin svētkus, jo svētki savieno un rada prieku. Arī bibliotēka saposusies Olaines novada svētkiem, izveidojot novadpētniecības materiālu izstādi “Tā ir vieta, kurā ikviens var satikt arī sevi”.

## **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēkā pārskata periodā bibliotēkas novadpētniecības krājums tiek popularizēts, veidojot klātienē izstādes bibliotēkas foajē, izmantojot vienkāršu eksponēšanas veidu – stendu. Pārskata periodā tika izveidotas 7 novadpētniecības izstādes: “Reinis Kaudzīte: Rakstnieka ceļš un sirds balss”; “Vēstures pietura: Saulkrastu stacijas 90 gadu jubileja”; “Ceļojums laikā: Pēterupes baznīcas stāsts”; Saulkrastu bibliotēka “Toreiz un tagad”; “Skolas dzīve Saulkrastos”; “Saulkrastu skolotāji, zināšanu gaismas devēji laika griežos”; “Ģenerālis Saulkrastos: Baloža mūža pēdējā pietura”.

Novadpētniecības izstāžu stenda atrāšanās vieta Saulkrastu bibliotēkas foajē, kas ir pirmā telpa bibliotēkā, kurā nonāk bibliotēkas lietotāji, sekmēja arī pastiprinātu interesi par izstādēs aktualizētām tēmām. Jāuzsver izstāžu apmeklējuma ciešo korelāciju ar bibliotēkas kopējo apmeklējumu.

## **Siguldas novads**

Siguldas novada bibliotēkā novadpētniecības materiālus izmanto skolēni saviem zinātniski pētnieciskajiem darbiem, projektiem un referātiem. Šo iespēju aktīvi izmanto visu piecu Siguldas skolu skolēni, kā arī Siguldas kultūras iestāžu un Turaidas muzejrezervāta darbinieki.

Novadpētniecības krājuma popularizēšanai tiek veidotas izstādes un pasākumi, kā arī digitālie materiāli (video, virtuālās izstādes). Kopumā pārskata periodā Novadpētniecības lasītavā un izstāžu telpā tika izvietotas 9 izstādes, kas veiktas Siguldas kultūrvēsturei, novadniekiem, viņu autordarbiem un nozīmīgiem dzīves notikumiem: izstāde “Siguldas vagoniņam 55”; Siguldas novadnieka un mākslinieka Ata Ieviņa izstāde “Plakāti un ieraudzījumi”; novadpētniecības izstāde “Bibliotēka un lasīšana Siguldā”; gleznošanas studijas “Art Studio Peahen” gleznošanas grupas izstāde “Plaukums”; Siguldas novadnieces Evijas Amoliņas izstāde “Vienmēr tavā pusē, tavā sirdī: dubultportreti”; izstāde veiktā izcilajam grafiķim un grāmatu ilustratoram “Krāsaino un melnbalto līniju burvis. Zigurdam Zuzem 95”; papīrmākslas un mākslinieku oriģinālgrāmatu (artist book) izstāde “Veco grāmatu jaunā dzīve”; grāmatu izstāde “Jauniegvumi novadpētniecības krājumā”;

izstāde “Literatūras bruņinieks. Leonam Briedim – 75”; virtuālā izstāde – video: 1. Leonam Briedim 75; Novadpētniecības raksti sociālajos kontos; “Siguldas vagoniņam 55”; “Indulim Rankam 90, “Inčukalna Medību Pilij 110”; “Svētku laukums”; Vangažu Evaņģēliski Luteriskajai baznīcai 235”; “Gadskārtu ieražu svētki Siguldas novadā”; “Anitai Mellepei 70”, “Zigurdam Zuzem 95”; “Panorāmas ratam 50”, “Krišjānis Barons”; “Aivaram Janelsītim 95”; “Siguldas novada bibliotēkai 97”, “Leonam Briedim 75”.

2024. gadā bibliotēkā notikuši vairāki pasākumi veltīti novadniekiem:

- siguldietes Elīnas Prikules grāmatas „Maza cilvēka lieli vārdi” atvēršanas svētki;
- 8. februārī cikla “Sarunas bibliotēkā” tikšanās ar Siguldas novadnieci, tulkotāju Indru Čeksteri par grāmatu “Elzes un Rūdolfa stāsts. Atmiņas no vecās Vidzemes”.
- Stāstu vakars ar Siguldas novadniekiem “Neparastā Dienvidkoreja”.
- 13. maijā Siguldas novadnieka Andra Samta grāmatas “Fabuļi” atvēršanas svētki.
- 13. jūnijā cikla “Sarunas bibliotēkā” tikšanās ar radiožurnālisti un grāmatu autori Liu Guļevsku un Siguldas novadnieku un kardiologu, profesoru Romanu Lāci par grāmatu “Sirdspuksti”.
- 16. oktobrī ekspedīcijas “Gauja. 44 tilti” noslēguma pasākums ar Siguldas novadniekiem Māri Mitrevicu un Ievu Vītoli.
- 12. novembrī stāstu vakars “Aļaska” ar novadnieku Kristapu Piparu un Raimonu Dombrovski.
- 23. novembrī atceres pasākums “Siguldai veltīta dzīve. Aivaram Janelsītim – 95”.

2024. gadā informācija par novadpētniecības izstādēm un pasākumiem tika izvietota bibliotēkas informācijas standos, bibliotēkas sociālajos kontos un Siguldas novada pašvaldības tīmekļvietnes sadaļā “Aktualitātes. Kultūra” un “Pasākumi”.

Lai nodrošinātu bibliotēkas novadpētniecības darba publicitāti, bibliotēkas darbinieki gatavoja informāciju pašvaldības informatīvajam izdevumam “Siguldas Novada Ziņas”. 2024. gadā šajā izdevumā tika publicētas dažādas ar bibliotēkas darbu saistītas aktualitātes: par izstādēm, tikšanos ar novadniekiem, literātiem, Bibliotēku nedēļas aktivitātēm, Dzejas dienām, radošajām darbnīcām u.c. Kopskaitā izdevumos publicēti 23 raksti. Sadarbība novadpētniecības jomā 2024. gadā īpaši jāizceļ sadarbība ar Turaidas muzejrezervātu gan konsultatīvā veidā, gan veidojot tematiskās novadpētniecības izstādes, īpaši uzsverot sadarbību, veidojot izstādi 51 Siguldas novadniekam un grafiķim Zigurdam Zuzem.

Nozīmīga ir arī sadarbība ar skolām un bērnudārziem, īpaši izceļot pasākumus, kuros Siguldas novada skolēni piedalās ar novadpētniecību saistītos pasākumos.

Lēdurgas bibliotēkā novadpētniecības materiālu popularizēšana notiek, veidojot izstādes, iesakot par novadu un novadniekiem iegādātās grāmatas, sniedzot uzziņas. Bibliotēka reizēm saņem lūgumus palīdzēt informācijas meklēšanā par lēdurdziešu dzimtām un māju vēsturi. Pēc izdevniecības “Madris” lūguma sagatavota informācija par Lēdurgas muižu. Informācija izmantota Elzes fon Kampenhauzenas grāmatā “Atmiņas no vecās Vidzemes. Elzes un Rūdolfa stāsts”.

Šogad Lēdurgas bibliotēkā uzkrātā informācija un konsultācijas bija nepieciešamas vairākkārt. Papildus plaši izmantoti Latvijas Nacionālās bibliotēkas katalogi un kolekcijas. Izveidota vietējās kopienas darba grupa ar mērķi attīstīt jaunus tūrisma maršrutus Lēdurgā. Maršrutā plānots iekļaut bibliotēku – popularizēt bibliotēkā pieejamos novadpētniecības materiālus.

## **Mārupes novads**

Mārupes novada bibliotēkā publicitātes un krājuma izmantošanas nolūkiem tiek veidotas novadpētniecības izstādes, bibliotēkārās stundas, informācija Facebook lapā “Mārupes novada novadpētniecība”, “Mārupes Vēstis”, kā arī Mārupes novada bibliotēkas Facebook lapā un Mārupes novada tīmekļa vietnē. Gada laikā tapušas novadpētniecības izstādes: “Ziemassvētku kaujas”, “Koris “Atskaņa” visā spožumā”, veltījums bibliotēkas telpu desmitgadei, “Mārupes novads literatūrā un grāmatniecībā”, “Jautājumi un atbildes patriotisma mēnesī”. Grāmatas, kur atrodama

informācija par Mārupes novadu, krājumā tiek markētas ar īpašu uzlīmīti, lai atvieglotu meklēšanu bibliotēkas krājumā.

Tāpat bibliotēkā izgaismotā stikla plauktā gada laikā bija aplūkojamas piecas seno kartīšu (veidotas apm. pirms 100 gadiem) izstādes ar Latvijas valsts teritorijā tapušiem plakātiem, pastkartēm, apsveikuma kartītēm, fotogrāfijām par dažādām tēmām (Z. Katkovska kolekcija). Izstāde “Ziemassvētku kaujas”; 2. Seno kartīšu izstāde ar materiāliem no vietējā iedzīvotāja Z. Katkovska arhīva; 3. “Latviešu grāmatai 500” veltītā izstāde ar Mārupes novada bibliotēkā pieejamiem senākajiem izdevumiem.

### **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēkā sadarbībā ar Latvijas dzelzceļa vēstures muzeja krājuma glabātāju Inesi Rezgoriņu tika izveidota izstāde “Vēstures pietura: Saulkrastu stacijas 90 gadu jubileja”, tika apzināti jauni novadpētniecības materiāli. Veidojot izstādi “Skolas dzīve Saulkrastos”, tika uzrunāta novadniece Aija Bērziņa, kuras atmiņu stāsts par skolas gaitām Saulkrastos kļuva par pamatu novadpētniecības izstādei “Skolas dzīve Saulkrastos”, izstādes laikā daudzi Saulkrastu vidusskolas absolventi dalījās ar atmiņām par skolas laiku.

Pārskata periodā novadpētniecības izstādes tika veidotas uz liela izmēra afišu stenda (1,5m\*2m), kas atradās bibliotēkas foajē, tādējādi ikviens bibliotēkas lietotājs, pirmais, ko pamana, apmeklējot bibliotēku, uzskāpjot otrajā stāvā ir novadpētniecības izstāde. Lai arī izstāžu stends tika novietots stratēģiski labā vietā, pārsvarā bibliotēkas lietotāji, kuri izradīja interesei par izstādēm bija seniori. Lai uzrunātu jauniešu auditoriju, ir nepieciešams izstādes ekspozīcijās ietvert interaktīvus elementus, piemēram, konkursus. Lielisks piemērs novadpētniecības izstādei, kura uzrunāja arī jauniešus, bija “Reinis Kaudzīte: Rakstnieka ceļš un sirds balss”, jo tā tika papildināta ar konkursu, kurā varēja piedalīties gan klātienē, gan noskenējot QR kodu.

### **Novadpētniecības istabas**

Pierīgas reģiona bibliotēkās nav novadpētniecības istabu.

### **Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības, problēmas un to risinājumi**

#### **Ropažu novads**

Ulborkas bibliotēkā novadpētniecībā būtiski ir identificēt cilvēkus, kuru īpašumā varētu būt vēsturiskas liecības fotogrāfiju un dokumentu formātā. Stāstu vakari, tiek apzinātas personības, veiktas intervijas un izpētes darbs. Personas bieži labprāt dalās savās atmiņās un materiālos, taču rodas izaicinājumi saistībā ar materiālu kvalitāti un aprakstīšanu. Darbinieki aktīvi strādā pie šo problēmu risināšanas, izmantojot dažādas digitālās tehnoloģijas – audio, video ierīces, konsultējoties ar nozares speciālistiem reģiona galvenajā bibliotēkā un Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Ropažu bibliotēkā novadpētniecības darbā svarīgi, ka to dara patiesi ieinteresēts darbinieks, kā arī tam var veltīt pietiekoši daudz laika. Svarīgi, ka novadpētniecības materiālus palīdz vākt arī zinoši brīvprātīgie iedzīvotāji, skolas motivē skolēnus izstrādāt projektus par vietējai sabiedrībai svarīgām tēmām, tādējādi palīdzot veikt pilnīgāku vēstures izpēti.

Ropažu bibliotēkas novadpētniecības krājums ir salīdzinoši neliels, līdz ar to tā izmantošana ir salīdzinoši zema, un ir nepieciešami pasākumi, lai palielinātu interesi un pieprasījumu. Lai nodrošinātu piekļuvi novadpētniecības materiāliem un citiem īpašiem resursiem, ir nepieciešams turpināt materiālu digitalizāciju. Lai uzlabotu krājuma kvalitāti un papildināšanu, jāveicina sadarbība ar vietējiem iedzīvotājiem novadpētniecības materiālu iegūšanai, lai novērtētu to vajadzības un iekļautu šos materiālus bibliotēkas piedāvājumā.

## **Ādažu novads**

### Ādažu bibliotēka

2025. gadā Ādažu novada bibliotēkā turpināsies iesāktais darbs novadpētniecības krājuma papildināšanā un to popularizēšanā. Turpināt papildināt Ādažu novada pašvaldības mājaslapas <https://www.adazi.lv/Adazubiblioteka/Novadpetnieciba/> sadaļu jauniem informatīviem uzzīņu materiāliem par Ādažu pilsētu un pagastu agrāk un tagad. Tādējādi palielinot un nodrošinot pieeju novadpētniecības resursiem arī attālināti. Novadpētniecības darbs aizņem daudz laika, ir jāpārskata periodika un jāpārbauda faktu ticamība. Virtuālās izstādes ir labs veids, lai popularizētu novadpētniecības darbu, jo arvien vairāk cilvēku izmanto tīmekļa vietas un sociālos tīklus.

## **Ķekavas novads**

Baložu pilsētas bibliotēka. Secinājumi – ilgstošs, pacietīgs darbs novadpētniecības krājuma veidošanā vainagojas ar redzamiem panākumiem tā izmantošanā pēc vairākiem gadiem. Joprojām aktuāla ir vēsturisko fotoattēlu ieguve no iedzīvotājiem un to digitalizācija, ilggadējo Baložu iedzīvotāju dzīvesstāstu vākšana un aprakstīšana, kā arī Baložu kūdras rūpnīcas tēmas aktualizēšana saistībā ar muzejdzelzceļa izveidi. 2025. gada prioritāte būs Baložu 80 gadu jubilejas aktivitātes – virtuālās izstādes izveide, novadpētniecības materiālu popularizēšana, izstādes izveide Ķekavas Novadpētniecības muzejā, izmantojot Bibliotēkā uzkrātos materiālus.

Par Baložu pilsētas vēsturi informāciju var iegūt pamatā no “pirmiedzīvotājiem”, jo nekādas pamatbāzes nav un pilsēta nav sena. Tāpēc Bibliotēka vērsas pie iedzīvotājiem ar aicinājumu atnest vēsturiskas fotogrāfijas un intervē iedzīvotājus. Tāpat bibliotēka saskaras ar problēmu definēt un apzināt, kas ir mūsu ievērojamie novadnieki, jo 21.gs. Pierīgā ir vērojama bieža iedzīvotāju dzīvesvietas maiņa.

Baldones bibliotēkā periodu noslēdzot, secinām, ka novadpētniecības darbs turpinās, materiāli tiek regulāri apkopotī un pievienotī mapēm. Turpmāk biežāk tiks veidotas virtuālās izstādes, jo tas ir labs veids, kā popularizēt novadpētniecības krājumu. Ir jāpiestrādā pie datu ievadīšanas elektroniskajā datubāzē. 2024. gada sākumā notika Baldones bibliotēkas kopkataloga un novadpētniecības datubāzes pārceļšana uz Ķekavas serveri, līdz ar to ir aizkavējusies datu ievadīšana kopkatalogā. Ir plānots atjaunot un papildināt zināšanas datu apstrādē un ievadīšanā, pielāgojoties Baložu bibliotēkas izstrādātājiem standartiem. Nākotnē ceram palielināt sadarbību ar iedzīvotājiem, apkopojot un saglabājot atmiņu stāstus par dažādiem objektiem, vēsturiskiem notikumiem un iedzīvotājiem Baldonē. Tā papildinot novadpētniecības materiālus un piesaistot vietējās kopienas iedzīvotājus kā savas kultūrvides veidotājus un arī lietotājus. Galvenie secinājumi rodas, analizējot lasītāju pieprasījumu un izmantoto pakalpojuma daudzumu. Novadpētniecības materiālus izmanto salīdzinoši neliels apmeklētāju skaits, pārsvarā skolēni mācību vajadzībām.

## **Mārupes novads**

Mārupes novada bibliotēkas novadpētniecība ir ilgs darbs daudzu gadu garumā. Nozīmīgi piefiksēt aktuālos lielākos notikumus, kas pēc kāda laika būs vēsture. Nav daudz apmeklētāju, kas ikdienā interesētos par novadpētniecības materiāliem (ja vien tā nav personīga aizraušanās vai obligāts darbs mācību iestādēs), tomēr novadpētniecībai centrālajā bibliotēkā ir atvēlēta sava īpašā vieta.

## **Olaines novads**

Olaines bibliotēkā 2024. gada nogalē atsākta novadpētniecības materiālu aprakstu veidošana BIS ALISE-i katalogā “Novads”. Lai nodrošinātu informācijas par Bibliotēkas krājumā esošo novadpētniecības materiāliem pieejamību, svarīgi turpināt darbu, veikt novadpētniecības materiālu digitalizācija, jo Bibliotēkas materiālu krājumā atrodas dokumenti, kas ar laiku dzeltē un ārējo apstākļu ietekmē bojājas. Šī darba veikšanai bibliotēkai trūkst gan atbilstoša tehnoloģiskā un programmatūras nodrošinājuma, kā arī telpu.

Lai iegūtu zināšanas un pieredzi novadpētniecības darba veikšanai, bibliotēkas informācijas speciāliste vasarā apmeklēja Salaspils novada bibliotēku, lai apgūtu aprakstu veidošanas pamatus BIS Alise datubāzē “Novads”.

Interese par Olaines bibliotēkas krājumā esošajiem novadpētniecības materiāliem nav zudusi. Apkopoto materiālu mapes aizvien ir pieprasītas, it īpaši skolēniem – viņu mācību dažādo projektu tapšanas laikā. Pastāvīgo Bibliotēkas apmeklētāju vidū senāki materiāli, ko izliekam novadpētniecības izstādēs, bieži izsauc neviltotu prieku un atmiņas par kādu sen aizmirstu notikumu, atpazīstot sevi vai kādu darba kolēģi vai senu draugu kādā fotogrāfijā vai padzeltējušā avīzes slejā. Tuvākajā nākotnē galvenais uzdevums – turpināt novadpētniecības krājumā esošo dokumentu aprakstu veidošanu BIS ALISE-i datubāzē “Novads”, pirms tam rūpīgi izvērtējot uzkrāto materiālu aktualitāti un nozīmīgumu šodienas skatījumā.

Ilgtermiņa mērķis – īstenojoties jaunās daudzfunkcionālās ēkas pašvaldības projektam, iegūt atbilstošas telpas ar aprīkojumu novadpētniecības materiālu krājuma izvietojšanai, apstrādei un digitalizēšanai. Digitalizācija ir svarīga un nepieciešama – tas nodrošinātu gan krājumā esošo materiālu saglabāšanu, gan sniegtu piekļuvi informācijai par uzkrātajiem dokumentiem tiešsaistē un sekmētu šo materiālu izmantošanu.

### **Saulkrastu novads**

Saulkrastu novada bibliotēkā arī šajā gadā turpinās galvenā novadpētniecības darba problēma – visu digitalizēto materiālu uzglabāšana vienotā vietnē, lai netiktu dublēts novadpētniecības darbs. Kā viens no risinājumiem būtu iegādāties pašvaldībai vienotu serveri, kurā tiek uzglabāti digitalizēti un sistematizēti materiāli.

### **Siguldas novads**

Siguldas novada bibliotēkā izvērtējot 2024. gadā paveikto un ņemot vērā 2025. gada aktualitātes, nākamajā pārskata periodā tiek izvirzīti šādi galvenie uzdevumi:

1. Turpināt uzturēt un pilnveidot Novadpētniecības datubāzi: – digitalizēt “Siguldas Novada Ziņas” iepriekšējo gadu publikācijas, kā arī citu avīžu, žurnālu un laikrakstu ziņas par Siguldas novadu un novadniekiem;
2. Digitalizēt un pievienot Novadpētniecības datubāzei senās Siguldas un krājumā esošās novadnieku fotogrāfijas un citus materiālus;
3. Attīstīt Siguldas novada novadnieku datubāzi;
4. Veidot Novadpētniecības sadaļu topošajai Siguldas novada bibliotēkas mājaslapai;
5. Izstrādāt saistošu Siguldas novadpētniecības materiālu jauniešiem un pusaudžiem;
6. Turpināt darbu pie digitālo izstāžu plānošanas un veidošanas;
7. Popularizēt novadpētniecības krājumu: organizēt klātienē izstādes un tematiskos pasākumus, kā arī sekmēt sadarbību ar skolām, organizējot bibliotekārās stundas; veicināt lietotāju interesi par Novadpētniecības lasītavā atrodamajiem materiāliem, izmantojot mājaslapas, sociālo tīklu un laikrakstu piedāvātās iespējas.
8. Turpināt sniegt konsultatīvu un praktisku palīdzību Siguldas novada publisko bibliotēku darbiniekiem novadpētniecības darbā un analītisko aprakstu veidošanā Novadpētniecības datubāzē.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem:



Ieguldītais darbs atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem: bibliotēkas rūpējas par to, lai saglabātu un padarītu pieejamu informāciju par Stopiņu pagasta kultūrvēsturi. Sagatavotā informācija ir vērtīgs avots gan vietējiem iedzīvotājiem, gan pētniekiem, ļaujot iepazīt apkaimes kultūrvidi, vides pārmaiņas un vērtēt iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

## 9. Projekti

Darbs ar projektiem ir izaicinājumu pilns, taču vienlaikus arī ļoti vērtīgs process, kas sniedz iespēju mācīties, attīstīties un radīt pozitīvu ietekmi uz sabiedrību. Kopumā darbs ar projektiem ir nepārtraukta mācīšanās pieredze. Katra jauna iniciatīva ļauj pilnveidot prasmes un radīt nozīmīgas pārmaiņas, vairojot gandarījumu un motivāciju turpināt strādāt pie jauniem mērķiem.

*Tabula "Projektu apkopojums"*

<b>Projekta nosaukums</b>	<b>Finansētājs</b>	<b>Finansējuma apjoms</b>	<b>Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)</b>	<b>Atbalstīts/ neatbalstīts</b>
<b>Ādažu bibliotēka</b>  Projekta nosaukums "LIFE_Bauhausin gEurope"	ĀNP Valsts dotācija, Eiropas Savienība	EK finansējums – 419 528 EUR  Valsts dotācija – 209 876,54 EUR  Pašvaldības finansējums – 70 183,93 EUR	Pašvaldības izstrādāts projekts. Bibliotēka kā partneris. Projekta īstenošanas laiks: 10.2023. – 12.2027.	atbalstīts
<b>Baložu pilsētas bibliotēka</b>  "Pirmā tikšanās ar bibliotēku"	Ķekavas novada pašvaldība	100 EUR	Projekts pirmsskolas vecuma bērniem, lai veicinātu lasītprasmi, piesaistītu ģimenes lasīšanai, bibliotēkas apmeklējumam. Pirmo reizi pierakstoties bibliotēkā, tiek dāvināta grāmata.	atbalstīts
<b>Baložu pilsētas bibliotēka</b>  "Stāstu bibliotēkas"	LNB		UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla iniciēts projekts, kura mērķis veicināt stāstīšanas tradīciju kā nemateriālā kultūras mantojuma nozīmīgas daļas pārmantošanu Latvijā.	atbalstīts
<b>Baložu pilsētas bibliotēka</b>  "Autoru rallijs Ķekavas novadā"	VKKF	1040 Euro	Projekta mērķis popularizēt Latvijas grāmatniecību un latviešu oriģinālliteratūru Ķekavas novada iedzīvotājiem.	neatbalstīts
<b>Olaines bibliotēka</b>  "Jauno rakstītāju klubiņš ar autori Agnesi Vanagu"	Olaines Kultūras centrs		Olaines Kultūras centra projekts – veicināt bērnu un jauniešu interesi par grāmatu (literāro darbu) tapšanu.	bibliotēka kā partneris
<b>Olaines bibliotēka</b>  "Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs"	Olaines novada pašvaldība		NVA organizētais, Olaines novada pašvaldības atbalstītais pasākums.	bibliotēka kā partneris

<p><b>Ropažu bibliotēka</b></p> <p>“Iedvesmas bibliotēka 2024”</p>	<p>LNB Atbalsta biedrība / Ropažu novada pašvaldība</p>	<p>8000 EUR</p>	<p>Īstenošanas laiks: 06.2024. – 09.2024.  Rezultāti: projekta realizācija sniegs iespēju labiekārtot bibliotēkas āra telpu, izveidojot pārvietojamu un ērti saliekamu amfiteātra tipa pasākumu norises vietu ar skatuvi un soliem, tiks nodrošinātas apskaņošanas iespējas pasākumu laikā. Radīta pievilcīga vieta pasākumu norisei.  Īss kopsavilkums:  Projekts paredz izveidot modernu un funkcionālu bibliotēkas āra telpu Ropažu ciematā, uzstādot mobilo skatuvi ar amfiteātra tipa salokāmiem soliem un iegādājoties autonomu akustisko sistēmu. Tiks veikta apzaļumošana ar dekoratīvajiem apstādījumiem, radot estētisku un akustiski pielāgotu vidi pasākumu norisei.</p>	<p>atbalstīts</p>
<p><b>Ropažu bibliotēka</b></p> <p>Iedvesmas rakstnieki - literārie monoLOGI</p>	<p>VKKF/ Ropažu novada pašvaldība</p>	<p>1970 EUR</p>	<p>Īstenošanas laiks: 02. – 11. 2025.  Rezultāti: Veiksmīgi īstenoti septiņi literārie pasākumi ar populāriem mūsdienu rakstniekiem, interaktīvas izstādes, plašāka literatūras pieejamība un aktīvas literārās kopienas izveide.  Īss kopsavilkums:  Projekts "Iedvesmas Rakstnieki - Literārie MonoLOGI" ir unikāls literārais cikls, kura mērķis ir veicināt literatūras pieejamību, iepazīstinot vietējo sabiedrību ar ievērojamiem mūsdienu rakstniekiem. Tas piedāvās iespēju uzzināt par autoru radošajiem procesiem un dzīves pieredzi, veicinot dziļāku saikni starp lasītājiem un autoriem. Projekts paredz ne tikai kultūras bagātināšanu, bet arī lasītāju iesaisti literārajā dzīvē, iedvesmojot gan esošos, gan topošos literatūras entuziastus.</p>	<p>neatbalstīts</p>
<p><b>Sauriešu bibliotēka</b></p> <p>Lasīšanas veicināšanas programma “Grāmatu starts”</p>	<p>LNB Atbalsta biedrība</p> <p>Pašvaldības finansējums</p>	<p>25 EUR</p> <p>25 EUR</p>	<p>4 komplekti</p>	<p>atbalstīts</p>
<p><b>Vangažu pilsētas bibliotēka</b></p> <p>Starptautiskais eTwinning projekts “People with History”</p>			<p>Projekta dalībnieki realizē dažādas aktivitātes: radošie, digitālie un sadarbības uzdevumi.</p>	<p>īstenots</p>

<p><b>Vangažu pilsētas bibliotēka</b></p> <p>eTwinning Latvia starptautiskā projekts "Game World Explorers"</p>			<p>Projektā caurvijas starppriekšmetu saikne: māksla, informātika, svešvaloda, IT tehnoloģijas.</p> <p>Projekta dalībnieki realizē dažādas aktivitātes: radošie, digitālie un sadarbības uzdevumi.</p>	<p>īstenots</p>
<p><b>Ulbrokas bibliotēka</b></p> <p>Lasīšanas veicināšanas projekts "Izlasī man pasaku"</p>	<p>Ropažu novada pašvaldība</p>	<p>IJLSK departaments Izglītības nodaļa</p>	<p>Projekts interesentiem un ģimenēm piedāvājot lasāmo grāmatu klāstu tematiskajos skapīšos: latviešu tautas pasakas par dzīvniekiem, velniem, joku, brīnumu, Džūkstes pasakas; dažādu tautu pasakas – ukraiņu, slovāku, spāņu un portugāļu, arābu, franču, uzbeku, igauņu u.c.; literārās pasakas, ko sacerējuši dažādi autori: Kārlis Skalbe, Annas Sakses, Margarita Stāraste, Imants Ziedonis u.c. pasakas.</p>	<p>atbalstīts</p>
<p><b>Ulbrokas bibliotēka</b></p> <p>Projekts "Grāmata rosina sarunu par aktuālo"</p>	<p>LNB sadarbībā ar Latvijas Bibliotēku biedrību un Valsts Kultūrkapitāla fondu</p>	<p>Sabiedrības līdzdalība</p>	<p>Literārā darbnīca "Ukraina un karš grāmatu lappusēs". Viesos aktrise, runas pedagoģe un grāmatu autore Zane Daudziņa. Tikšanās laikā uzsākām ziedojuma akciju, aicinot dāvināt jaunas krāsojamās grāmatīņas, zīmuļus un zīmuļu asināmos, lai kara laikā atbalstītu Ropažu novada sadraudzības pilsētas Bojarkas mazos iedzīvotāju.</p> <p>Akcijas ziedojuma laikā Ropažu novada pašvaldības publiskās un skolu bibliotēkās tika aicinātas piedalīties krāsojamo grāmatu un kancelejas piederumu ziedošanas akcijā, kas norisinājās no 15.oktobra līdz 30.novembrim. Dāvināto piederumu atbalsts guva plašu atsaucību visā Ropažu novadā. Pateicoties iedzīvotāju atsaucībai un nesavtīgajai iesaistei, iesaistoties <u>Ulbrokas bibliotēkas organizētajā aktivitātē</u> tika saziēdotas 611 krāsojamās grāmatas, 207 krāsu un zīmuļu komplekti, 13 – asināmie.</p> <p>Decembra sākumā, ar Ganta fonda palīdzību, ziedojums tika nogādāts Ukrainā Bojarkas sociālajam dienestam, kas grāmatas un rakstāmpiederumus nogādās bērniem, kas cietuši no kara un zaudējuši kādu no apgādājamiem.</p>	<p>atbalstīts</p>
<p><b>Ulbrokas bibliotēka</b></p> <p>"Pēters Brūveris. Mācību un studiju laiks Rīgas 49. vidusskola (1972-1975) un Jāzepa Vītola Latvijas</p>	<p>Ropažu novada pašvaldība</p>	<p>Iestādes budžets 480 EUR (Tipogrāfijas izdevumi)</p> <p>80 EUR (Muzeja priekšmetu digitālās</p>	<p>Ir apkopots materiāls (janv. – marts) par dzejnieka Rīgas 49. vidusskolas mācībām eksaktajās un humanitārajās zinātnēs. Pēters mācās vienā klasē ar Māri Melgalvu, kas Brūveri iesaista gan muzejnieku pulciņā pie Līvijas Volkovas, gan Jura Krieviņa fotostudijā "Īriss". Materiāli no Rīgas 49.vidusskolas</p>	<p>īstenots, pētniecības darbā iesaistoties darbiniekiem un brīvprātīgajiem</p>

Valsts Konservatorija (1976-1980)”		kopijas)	vēstures muzeja, vadītāja Aina Babre un klases biedra Edgara Dzeņa. Seko studiju laiks Jāzepa Vītola Latvijas Valsts Konservatorijā Kultūras un mākslas zinātņu fakultātes Kultūrizglītības darbinieku nodaļā. Studiju gados Pēters un kurss nopietni pievēršas dzejošanai, dzejas lasīšanai, aktiermeistarībai, muzicēšanai. Intervija ar deviņiem Pētera Brūvera Konservatorijas kursabiedriem. Seši dziesmu audioieraksti - QR kodī. Arhīva dokumenti, fotogrāfijas un rakstiskas liecības no Ulbrokas bibliotēkas novadpētniecības krājuma, Rakstniecības un Mūzikas muzeja. Kalendāra druka tipogrāfijā “Ulma”, lasāms arī digitāli.	
<b>Saulkrastu novada bibliotēka</b>  Lasīšanas veicināšanas programma pirmsskolas vecuma bērniem “Grāmatu starts”	LNB Atbalsta biedrība  Pašvaldības finansējums	1000 EUR  1000 EUR	Pārskata periodā projektā iesaistījušies 80 dalībnieki. Pasākuma norises laikā dalībnieki tikās ar bibliotēkas darbiniekiem uz svarīgu sarunu par bibliotēkām, grāmatu lasīšanu u.c. aktivitātēm. Projekts tika realizēts Saulkrastu novada bibliotēkā, filiālēs “Sēja” un “Pabaži”.	atbalstīts
<b>Siguldas novada bibliotēka</b>  Erasmus+ mācību mobilitātes projekts pieaugušo izglītības sektorā 1-LV01-KA122-ADU-000201129 “Bibliotēkas darbinieku profesionālo kompetenču pilnveide pieaugušo izglītības, attīstības un jauninājumu veicināšanai”	līdzfinansē Eiropas Savienība Erasmus+	38 628 EUR	“Erasmus+” mācību mobilitātes pieaugušo izglītības sektorā trīs kursu un vienas darba ēnošanas mobilitātes plūsmās dodas 10 darbinieki no dažādām Siguldas novada bibliotēkām. Projekta paredzamais īstenošanas laiks ir 18 mēneši – no 2024. gada 1. septembra līdz 2026. gada 28. februārim. Projektam piešķirtais finansējums ir 38 628 eiro. 2024.gadā īstenotas 2 mācību mobilitātes – darba ēnošana Polijā un digitālie kursi Itālijā. Kopumā darbinieki Erasmus+ mācību mobilitātē pieaugušo izglītības sektorā ieguva gan jaunas zināšanas bibliotekārajā darbā, gan uzlaboja savas komunikācijas un valodas prasmes, guva pieredzi strādāt komandā kopā ar dažādu tautu cilvēkiem, guva prasmes izmantot jaunākās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tiešsaistes mācību platformas un mākslīgā intelekta rīkus, lai varētu veidot interaktīvus apmācību ciklus – seminārus digitālo prasmju apguvei pieaugušo izglītošanā. Paplašināja savas personīgās zināšanas par Eiropas Savienības kultūrvēsturisko mantojumu.	atbalstīts

<p><b>Siguldas novada bibliotēka</b></p> <p>Projekts “Pasākumu cikls “Sarunas bibliotēkā ar rakstniekiem bērniem un jauniešiem” Siguldas novadā”</p>	<p>Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalsts</p>	<p>1200</p>	<p>VKKF atbalstījis Siguldas novada bibliotēkas projektu “Pasākumu cikls “Sarunas bibliotēkā ar rakstniekiem bērniem un jauniešiem” Siguldas novadā”. Projekta laikā no 17.aprīļa līdz 17. maijam piecās dažādās Siguldas novada bibliotēkās, aptverot tālākās novada vietas, norisinājās 6 tikšanās ar latviešu rakstniekiem – Dainu Tabūnu, Luīzi Pastori, Zani Zustu un Tomu Deimonda Barvidi. Projekta rezultātā veicināta interese lasīt un iepazīt latviešu oriģinālliteratūru bērnu un jauniešu vidū; popularizēta lasīšana; radīta iespēja satikt un sarunāties ar rakstniekiem; ieinteresēti bērni un jaunieši, kuri nelasa vai lasa maz un rosinātas sarunas par kultūras vērtībām; popularizētas Siguldas novada bibliotēkas un paaugstināta Siguldas novada bibliotēku un to loma kā vietējās kopienas tikšanās, socializēšanās, izglītošanās un kultūras telpa.</p>	<p>atbalstīts</p>
<p><b>Siguldas novada bibliotēka</b></p> <p>Projekts “Radi, tulko, atdzejo” - literatūras jaunrades veicināšanai un lasīšanas veicināšanai jauniešu auditorijā</p>	<p>Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalsts</p>	<p>1010 EUR</p>	<p>2024. gadā Siguldas novada bibliotēka uzsāka radošo aktivitāšu ciklu “Radi, tulko, atdzejo” - literatūras jaunrades veicināšanai un lasīšanas veicināšanai jauniešu auditorijā. To mērķis stiprināt jauniešu iesaisti bibliotēkas aktivitātēs, veicināt lasīšanu un jaunradi caur literatūru, valodu, drāmu un mākslu, organizējot tikšanās un radošas darbnīcas ar dzejniekiem, rakstniekiem, tulkotājiem un mākslas terapeitu. Projekta īstenošana turpināsies 2025. gadā.</p>	<p>atbalstīts</p>
<p><b>Siguldas novada bibliotēka</b></p> <p>Jaunieši rada Siguldai: radošuma veicināšana jauniešiem caur drāmu, psiholoģiju</p>	<p>Britu padome</p>	<p>1010 EUR</p>	<p>Par jauniešu iesaisti bibliotēkas aktivitātēs, kopienas saliedētību un radošuma attīstīšanu.</p>	<p>atbalstīts</p>

### Projektu apraksts

Projekti ir veids, kā bibliotēku nozarei piesaistīt papildus līdzekļus, nodrošināt kultūras produktu piedāvājumu un pieejamību, veicināt bibliotēkas atpazīstamību, prestižu un publicitāti.

### Ādažu bibliotēka

Projekta pilns nosaukums “Skaisti, ilgtspējīgi, kopā: jaunās Eiropas Bauhaus pieejas piemērošana sabiedrisko ēku pārveidošanai, lai veicinātu plašu apkaimju transformāciju”, projekta Nr. 101113886 – LIFE22-ENV-ES-LIFE BauhausingEurope. Novada seniori, jaunieši, kopienu,

biedrību, nevalstisko organizāciju pārstāvji un uzņēmēji tika aicināti uz tikšanos ar pašvaldības pārstāvjiem, lai uzklautu viedokļus par to, kādai būtu jābūt sanāksmju ēkas Pirmā ielā 42A un teritorijas Attekas ielā 41 turpmākai attīstībai. Uz tikšanos uzaicināti arī bibliotēkas pārstāvji.

### **Baložu pilsētas bibliotēka**

Projektā “Pirmā tikšanās ar bibliotēku” piedalās kopš 2001.gada. Tas tiek īstenots par pašvaldības līdzekļiem, kā ietvaros dāvina pirmsskolas vecuma bērniem grāmatu, pierakstoties Bibliotēkā. Mazais lasītājs pats var izvēlēties kādu no piedāvātajām grāmatām.

### **Olaines bibliotēka**

Bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa piedalījās Olaines Kultūras centra projektā “Jauno rakstītāju klubiņš ar autori Agnesi Vanagu” *Skat. – 7.sadaļā “Darbs ar bērniem un jauniešiem”*.

Olaines Bibliotēka, līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2024.gada jūlijā un augustā kā partneris piedalījās Nodarbinātības valsts aģentūras organizētajā un Olaines novada pašvaldības atbalstītajā pasākumā “Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs”. Bibliotēkas darbinieku uzraudzībā Bibliotēkā dažādus uzdevumus veica 2 skolēni. Jaunieši tika nodarbināti ar grāmatu kārtošanu plauktos, periodisko izdevumu kārtošanu un iesiešanu, informatīvo materiālu noformēšanu u.tml. darbu veikšanu. Jaunieši uzticētos darbus veica rūpīgi un atbildīgi. Viņi pozitīvi novērtēja iespēju patstāvīgi strādāt, un šī bija viņu pirmā pieredze – gan veicot algotu darbu, gan arī iepazīstot bibliotekāru darba specifiku.

### **Vangažu pilsētas bibliotēka**

Starptautiskais eTwinning projekts “People with History”. Iegūts Nacionālās kvalitātes sertifikāts un Eiropas kvalitātes sertifikāts.

Projekta partneri: Portugāle, Spānija, Rumānija, Latvija, Gruzija, Albānija, Bosnija un Hercegovina.

Projekta laiks: 2023.gada septembris – 2024.gada maijs.

Dalībnieku vecums: 13 – 18 gadi.

Projekta komunikācija: angļu un portugāļu valoda.

Projektā caurvijas starppriekšmetu saikne: māksla, kultūras vēsture, ģeogrāfija, informātika, svešvaloda. Projekta dalībnieki realizē dažādas aktivitātes: radošie, digitālie un sadarbības uzdevumi. Ar interesi ielūkojamies vēstures lappusēs: vēsturiskas personības dažādās zinību jomās, lielie pasaules atklājumi. Strādājot ar dažādiem resursiem (enciklopēdijas, žurnāli, mediji, vēstures grāmatas, datu bāzes u.c.), atklājam daudz interesantu faktu, kas mūsu ikdienu iekrāso krāsainu un bagātina mūsu pieredzi. Ja tu nezini vēsturi, tad tu nezini neko...

### **Vangažu pilsētas bibliotēka**

eTwinning Latvia starptautiskais projekts "Game World Explorers". Iegūts Nacionālās kvalitātes sertifikāts.

Projekta partneri: Turcija, Itālija, Latvija un Gruzija

Projekta laiks: 2023.gada septembris – 2024.gada maijs.

Dalībnieku vecums: 12 – 15 gadi.

Projekta komunikācija: angļu.

Projektā caurvijas starppriekšmetu saikne: māksla, informātika, svešvaloda, IT tehnoloģijas.

Projekta dalībnieki realizē dažādas aktivitātes: radošie, digitālie un sadarbības uzdevumi. Tika pētīta spēļu vēsture, stāstīts par mīļākajām spēlēm, salīdzinātas spēles dažādās valstīs un radoši veidotas pašas mūsdienu digitālās spēles. Ieguvumi no spēļu spēlēšanas ir daudzveidīgi: mentālā attīstība, sociālās prasmes, fiziskā veselība, stresa mazināšana, pašizpaušme un radošums, kā arī izklaide un prieks.

## **Ulbrokas bibliotēka**

Ulbrokas bibliotēkā pārskata periodā vairāki pašu un starptautiski projekti. Aprakstoši par dalību Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektā “EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību” (“EU4Dialogue: improving exchanges across the divide through education and culture”) un rīkotajā aktivitātē ar mērķi uzlabot Eiropas Savienības kā dialoga veicinātājas atpazīstamību konfliktu reģionos, veicinot konfliktu skarto reģionu iedzīvotāju iesaisti izglītības un kultūras aktivitātēs. Projektu ietvaros Ulbrokas bibliotēkā viesojas divdesmit bibliotekāri no Armēnijas un Gruzijas.

LNB aktivitāšu vasaras nometnes mērķis ir stiprināt bibliotēku kapacitāti projekta mērķa reģionos. Visu aktivitāšu pamatā ir bibliotēku kā kultūras apmaiņas telpu koncepts, vienuviet pulcējot gan profesionāļus, gan kopienas locekļus un nodrošinot pakalpojumus, kas iesaista visas sabiedrības grupas un attīsta to empātiju, virzoties uz konfliktu risināšanu. Caur izglītojošām programmām un Latvijas bibliotēku nozares speciālistu pieredzes nodošanu tika nodrošināta bibliotekāru starptautiska profesionālo prasmju attīstība un veicināta sadarbības pieredze.

Tikšanās laikā saruna par vietējās kopienas kultūrvides izpēti, novadpētniecības darbu Ulbrokas un Salaspils bibliotēkās, Armēnijas vēsturiskās atmiņas un sabiedrības izglītošanas jautājumi. Dokumenta unikalitāte un zināšanu brīvība, kā domāšanas veids un sajūta, kas atbilst bibliotēku dzīvesveidam un būs aktuāla arī nākotnē. Ir svarīga dokumenta un informācijas izguves iespēja, pieejamība un formu daudzveidība. Vieslekcijā par pagātnes atceri un nākotnes izglītošanu, uzstājās Anna Kazarjana (Anna Kazaryan), Armēnijas genocīda muzeja darbiniece. Lektore stāstījumā atklājās Armēnijas vēsturisko robežu maiņas, armēņu masu slepkavības, nāves marši un piespiedu islamizācija Osmaņu impērijas ietvaros.

*Plašāks apraksts sk. <https://ulbrokasbiblioteka.lv/raksts/?id=242>*

Otra aktivitāte - LNB sadarbībā ar Latvijas Bibliotēku biedrību (LBB) ar Valsts Kultūrkapitāla fonda (VKKF) atbalstu Ulbrokas bibliotēkā īstenoja projektu “Grāmata rosina sarunu par aktuālo”, tostarp literārās darbnīcas “Ukraina un karš grāmatu lappusēs” ietvaros notika tikšanās ar aktrisi, runas pedagoģi un grāmatu autori Zani Daudziņu.

Tikšanās laikā uzsākām ziedojuma akciju, aicinot dāvināt jaunas krāsojamās grāmatiņas, zīmuļus un zīmuļu asināmos, lai kara laikā atbalstītu Ropažu novada sadraudzības pilsētas Bojarkas mazos iedzīvotājus.

Pārskata rakstīšanas laikā jau ir zināms, ka akcijas “Ukraina un karš grāmatu lappusēs” saziēdotais nogādāts Ukrainā, novada sadraudzības pilsētā Bojarkā, sk.

<https://www.ropazi.lv/lv/jaunums/saziedotas-krasojamas-gramatas-veiksmigi-nogadatas-ukraina>

Krāsojamo grāmatu un kanceleju piederumu kopa nodota Bojarkas sociālajam dienestam, kas tās nogādās bērniem, kas cietuši no kara un zaudējuši kādu no apgādniekiem.

## **Siguldas novada bibliotēka**

### ***ERASMUS+ projekts***

Siguldas novada bibliotēka pārskata periodā gatavojusi iesniegusi vairākus apjomīgus projektus. Liels lepnums un sasniegums bibliotēkai ir 2024.gadā apstiprinātais projekts ERASMUS+ pieaugušo izglītības sektorā “Bibliotēkas darbinieku profesionālo kompetenču pilnveide pieaugušo izglītības, attīstības un jauninājumu veicināšanai”. Projekta mērķis ir Siguldas novada bibliotēkas darbinieku profesionālā pilnveide un zināšanu attīstīšana augstas kvalitātes pieaugušo apmācību iespēju pieejamības veicināšanai un jaunu izglītības programmu veidošanai mūžizglītībā, kā arī veicināt Siguldas novada bibliotēku darbiniekiem jaunāko informācijas tehnoloģiju pārzināšanu un digitālo rīku pielietošanu darbā, lai apmācītu apmeklētājus, piedāvātu inovatīvus pakalpojumus, pilnveidotu klientu apkalpošanas kvalitāti un izveidotu mācību seminārus pieaugušajiem. “Erasmus+” mācību mobilitātes pieaugušo izglītības sektorā trīs kursu un vienas darba ēnošanas mobilitātes plūsmās dodas 10 darbinieki no dažādām Siguldas novada bibliotēkām. Projekta paredzamais īstenošanas laiks ir 18 mēneši – no 2024. gada 1. septembra līdz 2026. gada 28. februārim. Projektam piešķirtais finansējums ir 38 628 eiro. 2024.gadā īstenotas 2 mācību mobilitātes – darba ēnošana Polijā un digitālie kursi Itālijā.

No 29. septembra līdz 6. oktobrim ERASMUS+ mācību mobilitātes pieaugušo izglītības sektorā darba ēnošanā uz Poliju devās 7 darbinieki no dažādām Siguldas novada bibliotēkām. Darbinieki apmeklēja pašvaldības iestādes, publiskās bibliotēkas, skolu bibliotēkas, piedalījās izziņošos semināros un radošajās darbnīcās. Darba ēnošanas programma bija specializēta bibliotēku darbiniekiem. Uzņemošās organizācijas Polijā "Fundacja Bądź Aktywny" nodarbošanās ir tiešā veidā saistīta ar pieaugušo izglītību, aktivitātēm, attīstot mūžizglītības iespējas gan profesionālajā, gan neformālajā izglītībā, līdz ar to darba ēnošanā Siguldas novada bibliotēkas darbinieki iepazīnās ar Polijas labās prakses piemēriem tieši bibliotekārajā darbā un pakalpojumu klāstā.

Tika apmeklēta Varšavas Universitātes bibliotēka, kurā darbinieki iepazīnās ar bibliotēku, veica darba vērošanu, ieguva noderīgu informāciju. Darbinieki tika iepazīstināti ar bibliotēkas krājumu, digitālajām tehnoloģijām un sistēmām, ko Varšavas Universitātes bibliotēka pielieto bibliotekārajā darbā. Tika apmeklēts Varšavas Universitātes bibliotēkas botāniskais dārzs, kas izveidots uz bibliotēkas jumta un apvieno mūsdienu tehnoloģiju laikmetu ar dabisku vidi.

Tika apmeklēta Moščenicas publiskā bibliotēka (Gminna Biblioteka Publiczna w Moszczenicy), kas krājuma un aktīvo lasītāju apjoma ziņā ir līdzvērtīga Siguldas novada bibliotēkai. Vizītes laikā bibliotekāri piedalījās lasītāju apkalpošanā, darbinieki tika iepazīstināti ar bibliotēku informācijas sistēmu SOWA OPAC, piedalījās grāmatu ilgtspējas procesu nodrošināšanā, tai skaitā grāmatu apvākošanā, iesiešanā. Notika arī tikšanās ar Moščenicas komūnas mēru, tādējādi darbinieki apmainījās ar starpvalstu labās prakses piemēriem. Mobilitātes dalībnieki piedalījās radošajās darbnīcās, kuru pamatā bija iespēja gūt pieredzi darbā ar ekoloģiskiem, dabai draudzīgiem un otrreizēji pārstrādātiem materiāliem.

Polijā daudzas bibliotēkas tiek dēvētas par mediatēkām, jo to krājumā ir plaši mediju materiāli (grāmatas, filmas, mūzika, preses izdevumi, virtuālā realitāte, videospēles) un plašs digitālais aprīkojums. Svarīgs aspekts Polijas bibliotēku tēla veidošanā, ko pamanīja bibliotekāri, ir ieguldījums bibliotēku telpu aprīkojumā, telpu plašums un ļoti labs, kvalitatīvs apgaismojums.

Mobilitātes ietvaros, darbinieki apmeklēja mediatēku "MEMO" Lodžas pilsētā, kurā uzsvars ir tieši uz digitālizāciju, ICT tehnoloģijām. Tā apvieno tradicionālās bibliotēku kolekcijas ar pieeju modernajām tehnoloģijām, aprīkota ar skaņu ierakstu un montāžas studijām; iekārtota spēļu telpa ar jaunākajām PlayStation un Xbox konsolēm, VR sistēmu, lidojumu un sacīkšu simulatoriem, LEGO radošo telpu. Interesanti, ka šīs mediatēkas krājumā ir plaša komiksu kolekcija (4000 vienības). Mūzikas cienītājiem tiek piedāvāta plaša mūzikas instrumentu izvēle un vinila plašu kolekcija. Mediatēkā darbojas kafejnīca, lasītāju un kinomīļu klubs. Savukārt Veličkas mediatēkā (Mediateka - Biblioteka w Wieliczce) darbinieki tika iepazīstināti ar pieaugušo izglītības programmām, bibliotēku informācijas sistēmu, kā arī telpām, kurās notiek dažādas apmācības un semināri pieaugušajiem. Tikko atklātās jaunās telpas radīja jaunus izejus un idejas darbībai Latvijā.

Lielākos izejus un zināšanas Siguldas novada bibliotēkas darbinieki ieguva tieši publiskajā bibliotēkā "Mediateka – 800 lecia" Piotrków Trybunalski pilsētā. Tajā darbinieki iepazīnās ar pieaugušo izglītības programmām, grāmatu krājumu, aktivitātēm, kā arī jaunākajām tehnoloģijām, ko Polijas kolēģi pielieto ikdienas darbā ar pieaugušajiem un senioriem. Bija iespēja piedalīties zinātniski izglītojošās radošajās darbnīcās. "Mediateka – 800 lecia" atvērta 2018. gadā, tās platība 7447m<sup>2</sup>. Bibliotēkas ēka veidota kā atvērta grāmata. Papildus bibliotekārajiem pakalpojumiem, mediatēka veic arī citas funkcijas, tostarp sociālās, kultūras un zinātniskās, līdzīgi kā Varšavas Kopernika zinātnes centrs ar mērķi iedvesmot cilvēkus eksperimentēt, izprast pasauli un rīkoties atbildīgi. Noslēdzotajā dienā bibliotēku darbinieki tikās ar apgabala mēru, bibliotēkas "Mediateka – 800 lecia" vadītāju, bibliotēkas pārstāvjiem, uzņemošās organizācijas vadību, lai pārrunātu izejus, iegūtās zināšanas un prasmes, kā arī pārrunātu turpmāko iespējamo sadarbību.

Tika apmeklēta Ļubļinas bibliotēka "Bioteka", kura uzskatāmi ir Eiropas Savienības piemērs - kā ekoloģiski un ar dabas materiāliem var iekārtot telpas un darba vidi. Biotēka izceļas ar savu neparasto interjeru, ko veidojis arhitekts Grzegożs Kloda. Darbinieki iepazīnās un izmēģināja darboties ar digitāliem rīkiem – robotiem - ko Ļubļinas biotēka pielieto savā darbā, strādājot pieaugušo izglītībā, pielietojot interesantu pieeju. Biotēkas darbība ir vērsta uz četriem galvenajiem

pīlāriem: mantojumu, animāciju, izglītību un attīstību, pamatojoties uz literatūru. Biotēka ir pielāgota cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Tajā ir darbnīcu telpas, spēļu istaba un datoru telpa. Bibliotēkā ir atvērta tipa plānojums, kas funkcionāli sadalīts, lai vienlaikus varētu veikt dažādas aktivitātes dažādām vecuma grupām. Zaļie augi, pareizi izvietoti plaukti un atsevišķu zonu iekārtojums nodrošina, ka akustiskā mijiedarbība tiek samazināta līdz minimumam.

Otras mobilitātes ietvaros Inčukalna bibliotēkas, Lēdurgas bibliotēkas un Siguldas novada bibliotēkas pārstāvji piedalījāsursos “IKT (informācijas un komunikāciju tehnoloģiju), jauno tehnoloģiju un AI (programmēšanas valodas) rīku integrēšana mācībās un izglītībā” Itālijā, Boloņā, ko organizēja “Erasmus Learning Academy” (ELA), lai uzlabotu iespējas novada pieaugušajiem un senioriem gūt jaunas zināšanas no ārvalstu pieredzes, sekmējot neformālo izglītību, veicinot mūžizglītību. Bibliotēkām nepieciešams uzlabot klientu apkalpošanas klāstu, ieviest jaunus pakalpojumus, kā arī izveidot jaunas mācību programmas, izmantojot jaunākās paaudzes tehnoloģiju sasniegumus, metodes un rīkus, jo bibliotekāra profesija ikdienā prasa ātri orientēties aktuālajā informācijā, datubāzēs, informāciju avotos, digitālās informācijas plūsmā.

Mācībās tika iegūtas prasmes izmantot jaunākās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tiešsaistes mācību platformas un mākslīgā intelekta rīkus, lai varētu veidot interaktīvus apmācību ciklus – seminārus digitālo prasmju apguvei pieaugušo izglītošanā:

- Padlet (digitālā platforma, kas ļauj veidot interaktīvas “piezīmju sienas”, kur var koplietot idejas, attēlus, video un dokumentus);
- Baamboozle (izglītojošām spēlēm, ko viegli pielāgot dažādām tēmām);
- Mentimeter (tiešsaistes prezentāciju un aptauju rīks, kas ļauj auditorijai reāllaikā iesaistīties, izmantojot viedierīces, piemēram, balsot vai atbildēt uz jautājumiem);
- Socrative (viktoriņām, testiem un tiešsaistes aptaujām ar rezultātu analīzi);
- Miro (virtuālā tāfele komandas darbam ideju vizualizācijai, prāta vētrām un projektu pārvaldībai);
- App.Wizer.Me (rīks personalizētu, interaktīvu darba lapu veidošanai, kurās var iekļaut dažādus jautājumu veidus, attēlus);
- Quizlet (mācību kartīšu veidošanai un apgūšanai ar dažādiem mācību režīmiem, var veidot, testus, spēles);
- Kialo-edu (diskusiju un argumentācijas rīks, kas palīdz strukturēt debates un analizēt dažādus viedokļus);
- Gamma (AI balstīta platforma prezentāciju un vizuālo materiālu veidošanai, piedāvājot radošas idejas);
- Student.MagicSchool (piedāvā interaktīvus mācību materiālus);
- AlgoEducation (AI platforma, kas palīdz veidot interaktīvus mācību materiālus, balstoties uz mācīšanās vajadzībām);
- Suno, Udio (piedāvā audio materiālu veidošanu un analīzi, piemēram, klausīšanās uzdevumiem);
- LearningApps (uzdevumu un spēļu veidošanai, mīklām, viktoriņām) u.c.

Kopumā darbinieki Erasmus+ mācību mobilitātē pieaugušo izglītības sektorā ieguva gan jaunas zināšanas bibliotekārajā darbā, gan uzlaboja savas komunikācijas un valodas prasmes, guva pieredzi strādāt komandā kopā ar dažādu tautu cilvēkiem, Mācībās tika iegūtas prasmes izmantot jaunākās informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tiešsaistes mācību platformas un mākslīgā intelekta rīkus, lai varētu veidot interaktīvus apmācību ciklus – seminārus digitālo prasmju apguvei pieaugušo izglītošanā. kā arī paplašināja savas personīgās zināšanas par Eiropas Savienības kultūrvēsturisko mantojumu Polijā un Itālijā, Boloņā.

### ***Projekti ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu***

2024. gada martā Valsts Kultūrkapitāla fonds atbalstījis Siguldas novada bibliotēkas projektu “Pasākumu cikls “Sarunas bibliotēkā ar rakstniekiem bērniem un jauniešiem” Siguldas novadā”. Projekta iecere bija rosināt sarunas bērnu un jauniešu vidū par kultūras vērtībām un

aktuālajām tēmām literatūrā, veicināt latviešu autoru oriģinālliteratūras lasīšanu, iepazīšanu un bibliotēku popularizēšanu novadā. Projekta mērķis - veicināt latviešu autoru un oriģinālliteratūras lasīšanu, popularizēšanu un pieejamību bērnu, jauniešu un pieaugušo auditorijā, organizējot tikšanās ar grāmatu autoriem pasākumu ciklā “Sarunas bibliotēkā”. Projekta laikā no aprīļa līdz maijam piecās dažādās Siguldas novada bibliotēkās, aptverot tālākās novada vietas, norisinājās sešas tikšanās ar latviešu rakstniekiem – Dainu Tabūnu, Luīzi Pastori, Zani Zustu un Tomu Deimondi Barvidi.

Projekta rezultātā veicināta interese lasīt un iepazīt latviešu oriģinālliteratūru bērnu un jauniešu vidū; popularizēta lasīšana; radīta iespēja satikt un sarunāties ar rakstniekiem; ieinteresēti bērni un jaunieši, kuri nelasa vai lasa maz un rosinātas sarunas par kultūras vērtībām; popularizētas Siguldas novada bibliotēkas un paaugstināta Siguldas novada bibliotēku un to loma kā vietējās kopienas tikšanās, socializēšanās, izglītošanās un kultūras telpa.

2024. gadā Siguldas novada bibliotēka uzsāka radošo aktivitāšu ciklu “Radi, tulko, atdzejo”. Lai turpinātu aktivitāšu ciklu literatūras jaunrades veicināšanai un lasīšanas veicināšanai jauniešu auditorijā, tika iesniegts Valsts Kultūrkapitāla fondam projekts. Tā mērķis stiprināt jauniešu iesaisti bibliotēkas aktivitātēs, veicināt lasīšanu un jaunradi caur literatūru, valodu, drāmu un mākslu, organizējot tikšanās un radošās darbnīcas ar dzejniekiem, rakstniekiem, tulkotājiem un mākslas terapeitu.

Siguldas novada bibliotēka, novērojusi, ka vecumā pēc 15 gadu vecuma, strauji sarūk lasītāju skaits, īpaši 16 - 18 gadu vecumā. Lai stiprinātu lasīšanu kā ikdienas nodarbi un interesi par literatūru, bibliotēka vēlas piedāvāt jauniešiem iespēju pašiem iesaistīties radošajās un literārajās aktivitātēs: dzejas, atdzejas, tulkošanas un drāmas darbnīcās - rakstīt, radīt tekstus, veicinot radošumu caur lasīšanu, darbošanos kopā ar dzejniekiem, tulkotājiem, atdzejotājiem un drāmas terapeitiem. Projekta īstenošana turpināsies 2025. gadā.

Janvārī piedalījāmies Latvijas Muzeju biedrības, Latvijas Bibliotekāru biedrības, *British Council* pārstāvniecības Latvijā un UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas organizētajā apmācību ciklā “Mēs savai kopienai” un iesniedzām projektu “Jaunieši rada Siguldai: radošuma veicināšana jauniešiem caur drāmu, psiholoģiju un dzeju”.

### **Inčukalna bibliotēka**

Lai iegūtu papildus telpas, jau 2023. gadā Siguldas novada pašvaldības līdzdalības budžeta ietvaros tika iesniegts projekts par āra lasītavas izveidi pie Inčukalna bibliotēkas. Projekts izturēja divas kārtas un tika izvirzīts iedzīvotāju balsošanai trešajā kārtā, iegūstot otro vietu savā grupā pēc balsu skaita, līdz ar ko finansējumu neieguva. Pateicoties, aktīvajai pozīcijai, Bibliotēka sadarbībā ar Inčukalna pagasta iedzīvotāju padomi, Siguldas novada pašvaldību pieņēma privātu dāvinājumu - āra lasītavu kā atsevišķu vissezonas ēku 20 m<sup>2</sup> platībā, kas tika atvesta un uzstādīta pie Bibliotēkas 2024. gada 18. septembrī. Nepieciešama siltumapgādes un elektrības pieslēgšana, teritorijas un iekštelpu labiekārtošana, mēbeles. Āra lasītavu plānots atklāt 2025. gada maijā. Tā tiks izmantota iedzīvotāju lasīšanas aktivitātēm, bibliotekārajām nodarbībām un citiem pasākumiem.



Projekta “Āra lasītava” īstenošana

Bibliotēka piedalījās arī LNB Bibliotēku attīstības centra veidotajā sociālo tīklu rubrikā #KoDaraBibliotekārs. Caur šo projektu plašai sabiedrības daļai tika pastāstīts, kā tiek izmantotas dažādas iespējas, lai rūpētos par savas kopienas medijpratības uzlabošanu. Bibliotēkas vadītāja komentārs: “Prieks par to, ka Inčukalna bibliotēka ir tā vieta, kur vietējie iedzīvotāji meklē atbalstu medijpratības jautājumos, mēs, bibliotekāri, šo uzdevumu veicam ar lielu atbildību, ikdienā sadarbojoties ar mācību iestādēm, biedrībām un interešu grupām”.



LNB Bibliotēku attīstības centra sociālo tīklu rubrika #KoDaraBibliotekārs

### Sidgundas bibliotēka

Pārskata periodā tika iesniegts projekts par Valstu un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru izveidi, projekta Nr.2.1.2.1.i.0/1/23/I/VARAM/011 “Pakalpojumu sniegšanas reformas atbalsts” ietvaros. Siguldas novada pašvaldības domes sēdes ietvaros šis projekts tika atbalstīts un apstiprināts. Bet Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (VARAM) informēja, ka Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC) darbības nodrošināšanas komisija 2024.gada 31.oktobra sēdē izskatīja Siguldas novada pašvaldības pieteikumu VPVKAC izveidi Sidgundas bibliotēkā un diemžēl to noraidīja, jo saskaņā ar esošo VPVKAC izveides politiku katrā pagastā akceptējams tikai viena VPVKAC izveide.

### Pārdomas, secinājumi par darbu ar projektiem

Baložu pilsētas bibliotēka - iesākie projekti ir sevi pierādījuši un Bibliotēka spējusi tos apgūt un izmantot, ar tiem piesaistot lielāku iedzīvotāju līdzdalību un bibliotēkas atpazīstamību. 2024.g. tika iesniegts projekts Valsts kultūrkapitāla fondam, bet diemžēl netika atbalstīts. Atteikuma iemeslā tika minēts, ka *prioritāri tiek atbalstīti projekti, kuru ietvaros paredzētas tikšanās tikai ar augstvērtīgas profesionālas literatūras autoriem, nevis ceļojumu, publicistikas u.c. komercliteratūras autoriem.* Ķekavas novada bibliotēkās projekta ietvaros tika paredzēts aicināt Z.Zustu, L.Vinogradovu, A. Vanagu, Z.Nuts, N.Ikstenu. Izpētot gada otrā pusē piešķirtos projektus literatūras nozarē, nācās secināt, ka VKKF citām bibliotēkām apstiprinājis projektus ar jau minētajiem autoriem. Gribētos vienlīdzīgu attieksmi pret visām Latvijas bibliotēkām. Ķekavas novada bibliotēkas cīnās par savu finansējumu tieši tāpat kā visas pārējās Latvijas bibliotēkas.

## 10.Publicitāte

### **Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem**

Bibliotēkas tēlu veido kvalitatīva bibliotēkas lietotāju apkalpošana, sniegtie pakalpojumi, organizētie pasākumi, kā arī informācija bibliotēkas vai pašvaldības mājaslapā, sociālajos tīklos un presē. Veidojot savas bibliotēkas tēlu, ir nepieciešams visu sabiedrību iepazīstināt ar par piedāvātajiem pakalpojumiem un notiekošajām aktualitātēm bibliotēkā. Neviens medijs, ne tradicionālais ne digitālais, neaptver visas sabiedrības grupas, tāpēc bibliotēkām jāaptver gan drukātie gan elektroniskie mediji.

**Ādažu bibliotēkas** tēla veidošana, publicitātes nodrošināšana, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām un sniegtajiem pakalpojumiem ir nepārtraukts ikdienas darbs. Regulāri, katru mēnesi informācija ir par grāmatu un izstāžu jaunumiem, gan par pasākumiem bērniem un pieaugušajiem, kā arī par pakalpojumu pieejamību, izmaiņām darba laikos. Ar veidoto publicitāti par aktualitātēm tiek piesaistīti arvien vairāk jauni lasītāji.

**Mārupes novada bibliotēka** - 2024. gadā apstiprināts jauns Mārupes novada zīmols, kas iekļauj trīs vērtības (iespējas, atvērtība, jauda) un konkrētas krāsas, grafikas. Stila grāmata tiek izmantota pasākumu attēlošanai dažādos vizuāļos. Publicitātes kanāli, kas tiek izmantoti Mārupes bibliotēkas (arī filiāļu) ziņu izplatīšanai:

- publiskie pasākumi un izstādes;
- tikšanās ar autoriem hibrīdpasākumos (tiešsaiste un klātie);
- informācija elektroniskajā vidē pašvaldības mājaslapā [www.marupe.lv](http://www.marupe.lv) sadaļā Kultūra, apakšsadaļā Mārupes novada bibliotēka;
- sociālie tīkli (Facebook, Instagram);
- drukātās ziņas pašvaldības informatīvajā izdevumā “Mārupes Vēstis”;
- plakāti informācijas standos un digitālajā stendā pie ieejas Mārupes novada bibliotēkā;
- uz atsevišķiem pasākumiem veidoti individuāli ielūgumi un sagatavotas nelielas informācijas “skrejlapas”;
- pasākumi un lekcijas;
- grāmatu klubīni Mazcenas bibliotēkā un Salas bibliotēkā (arī Piņķos un Babītē sāks darbu – no 2025. gada);

Pašvaldības informatīvais izdevums “Mārupes Vēstis” katru mēnesi atspoguļo jaunumus bibliotēkās, un īsus atskatus uz pasākumiem.

**Ropažu bibliotēka** aktīvi strādā, lai izveidotu pozitīvu un atpazīstamu tēlu sabiedrībā, vienlaikus nodrošinot efektīvu informāciju par tās piedāvātajiem pakalpojumiem. Bibliotēka sevi pozicionē kā vietējo kultūras un izglītības centru, kas apvieno grāmatu lasīšanu, digitālos resursus un radošās aktivitātes. Bibliotēka uzsver draudzīgu, mūsdienīgu un pieejamu vidi visām paudzēm.

**Baložu pilsētas bibliotēkā** tiek strādāts pie bibliotēkas tēla popularizēšanas un sabiedrības informēšanas par bibliotēkas pakalpojumiem un organizētajiem pasākumiem. Sabiedrība par bibliotēkas pasākumiem un pakalpojumiem tiek informēta dažādos veidos. Informācija par bibliotēkas aktualitātēm regulāri tiek publicēta bibliotēkas mājas lapā un sociālajos tīklos, mazāk presē. Ķekavas novada avīzē katrā numurā tiek ievietota informācija par pasākumiem Ķekavas novada publiskajās bibliotēkās par esošo mēnesi, kā arī publicēti daži raksti par bibliotēkām. Pie bibliotēkas ieejas koridorā ir stends „Bibliotēkas ziņas”, kur tiek izlikta informācija par visiem bibliotēkas jaunumiem, pakalpojumiem, gaidāmajiem pasākumiem. Kāpņutelpā ir izvietoti vairāki stendi ar fotogrāfijām no bibliotēkas notiekošajiem pasākumiem.

2024. gadā bibliotēka rīkoja dažāda veida publiskos pasākumus gan pieaugušiem, gan bērniem, izstādes, bibliotekārās stundas. Par visiem jaunumiem un gaidāmajām aktivitātēm bibliotēkā iedzīvotājus informējam ar laikraksta “Tēvzemīte”, sociālo tīklu un afišu palīdzību.

**Salas bibliotēkai** ir sava loma Salas pagasta ikdienā un dažādās sabiedriskajās norisēs, un plānojot savu darbu, tas tika vērsts uz to, lai veicinātu piederības izjūtu Latvijas un sava novada kultūras telpai, kā arī sekmēt līdzvērtīgus dzīves apstākļus visiem novadā dzīvojošiem, piedāvājot kvalitatīvu komunikāciju un publiskos pakalpojumus, būt par atbalstu radošumam un zināšanu apguvei, piedaloties vietējā sabiedriskajā un kultūras dzīvē, atzīmējot gadskārtu ieražu svētkus, valsts un pagasta sabiedriskās norises, slaveni cilvēki, it sevišķi kultūras darbinieku, dzīves un darba jubilejas.

**Olaines bibliotēka** ir kultūras, izglītības, informācijas un sociālās komunikācijas centrs – interesi un domāšanu rosinoša vide, kuru iespēju robežās veidojam arī estētiski pievilcīgu. Svarīga nozīme pozitīva bibliotēkas tēla veidošanā ir vairākiem komunikācijas veidiem. Bibliotēkas praksē visbiežāk tiek izmantoti: komunikācija klātienē – ikdienā ar bibliotēkas apmeklētājiem un lietotājiem, sniedzot bibliotekāros pakalpojumus; komunikācija internetā – veikta, izmantojot Facebook.com vietnes piedāvātās iespējas. Informācijas stendi bibliotēkas telpās – sabiedrības informēšanai par aktualitātēm – jaunajām grāmatām, darba laika izmaiņām, jauniem pakalpojumiem, pasākumiem un tematiskajām izstādēm u.c. informāciju; drukātie mediji – minams Olaines novada pašvaldības izdevums “Olaines Domes Vēstis”, kur tiek ievietota informācija par bibliotēkas piedāvātajiem pakalpojumiem, kā arī nozīmīgākiem notikumiem bibliotēkas dzīvē.

**Garkalnes bibliotēkā** tika filmēts LTV raidījuma “Kultūršoks” sižets, kurā intervēja Latvijas biznesa savienības pārstāvi, Garkalnes pagasta iedzīvotāju Eduardu Filippovu par grāmatu veikalu nozari mazapdzīvotās Latvijas vietās.

**Siguldas novada bibliotēkā** par pasākumiem tiek sagatavotas afišas, kuras tiek izvietotas sabiedriskajos un kultūras centros un elektroniskajā vidē. Bibliotēkai nav savas mājaslapas, taču informācija saistībā ar bibliotēku tiek ievietota gan novada kultūras pasākumu kalendārā pašvaldības mājaslapā, tiek publicēta arī „Siguldas Novada Ziņās”, gan pašvaldības mājaslapas Kultūras sadaļā <https://www.sigulda.lv/public/lat/jaunumi/kultura/>, gan fotogalerijā.

### **Bibliotēkas informācija tīmeklī (situācijas apraksts, aktivitātes, secinājumi)**

Bibliotēkām ir jāsniedz informācija par saviem pakalpojumiem tā lai tā sasniegtu pēc iespējas plašāku auditoriju. Mūsdienās lielu palīdzību informācijas aizvadišanai līdz visiem interesentiem sniedz tīmekļa vietnes. Tās ir pilsētu un novadu, kultūras iestāžu, kā arī bibliotēku mājas lapas. Svarīgi, lai bibliotēku ievietotā informācija ir regulāra, kvalitatīva un uzticama.

**Ādažu bibliotēka** ikmēnesi Ādažu novada pašvaldības Sabiedrisko attiecību nodaļai tiek iesniegta informācija ievietošanai Ādažu novada pašvaldības tīmekļa vietnē <https://www.adazunovads.lv>. Ar šīs publikācijas starpniecību sabiedrība saņem informāciju par bibliotēkas izstādēm, grāmatu jaunumiem, pakalpojumiem un radošajām aktivitātēm. sniedz informāciju par grāmatu jaunumiem un aktuāliem notikumiem sabiedrībā, informē par notiekošajiem pasākumiem, lasītāju iesaistei rīko konkursus, veido virtuālas izstādes u.t.t. Daudz skatīti un populāri ir Instagram rīli (reels), sasniedzot arī to auditoriju, kas nav bibliotēkas lietotāji.

**Mārupes novada bibliotēka** 2024. gadā informācija par bibliotēkas pasākumiem pašvaldības mājaslapā aplūkota vairāk nekā 6019 reižu (ar Mārupes novada bibliotēku un filiālēm saistītais saturs). Mājaslapā 2024. gadā publicētas 104 bibliotēkas sagatavotas ziņas.

Mazcenas bibliotēka - informāciju par bibliotēkas pakalpojumiem, jaunieguvumiem un organizētajiem pasākumiem var atrast Mārupes novada pašvaldības mājaslapā: [www.marupe.lv](http://www.marupe.lv) sadaļā “Mazcenas bibliotēka”. Par atvērtas un mūsdienīgas bibliotēkas tēlu liecina arī izveidotā bibliotēkas 3D virtuālā tūre, kas ļauj attālināti iepazīties ar bibliotēku, izstaigājot to virtuāli, ērti piekļūt katalogam un sameklēt bibliotēkas atrašanās vietu kartē.

### **Bibliotēkas tīmekļvietne (mājaslapa); emuāri (blogi); sociālie mediji; citas tīmekļvietnes**

Bibliotēkas aktīvi izmanto Facebook un Instagram kontus, šo sociālo tīklu piedāvātās iespējas. Mazāk populāri ir sociālās saziņas vietne “X” un youtube kanāls, nedaudzām bibliotēkām ir arī savs TikTok konts, kas gan nav pārāk aktīvs. Facebookā un Instagramā tiek publicēti grāmatu apskati, virtuālās izstādes, jaunumi, atspoguļoti notikumi, darba laika izmaiņas un citas aktualitātes. Izmantojot attēlus, video un citus vizuālus elementus, bibliotēku sociālo mediju radītais saturs ir kļuvis daudz pievilcīgāks un daudzveidīgāks, tādējādi piesaistot lietotāju uzmanību. Ātrākai un ērtākai saziņai ar aktīvākajiem bibliotēkas lietotājiem tiek izmantota arī saziņas vietne WhatsApp interešu kopām.

Baldones bibliotēka - tiešsaistes sociālajā tīklā Facebook bibliotēkai ir savs profils [www.facebook.com/BaldonesBiblioteka](http://www.facebook.com/BaldonesBiblioteka), kur tiek izvietotas visas aktualitātes, norišu apskati, fotogrāfijas un cita ar bibliotēku saistīta informācija. Regulāri informējam par aktuāliem jautājumiem, par tikšanās nodarbībām bērniem, sadarbība ar izglītības iestādēm, darba laika izmaiņām un citām norisēm bibliotēkā. Bibliotēkas profilam ir 891 sekotāji, no kuriem 79,2% ir sievietes un 20,8% ir vīrieši. Populārākās pilsētas, no kurām mums seko ir Rīga-32,2%, Baldone-18,1%, Daugavpils 16,4% un Ķekava 4,5% citas. 2024. gadā mūsu Facebook profilā tika veikti 78 dažādi ieraksti, kas sasniedza 8,7 tūkstošus lietotāju, bibliotēkas profils tika apmeklēts 5000 reizes. Vispopulārākais 2024. gadā bijis ieraksts par Gliemezīši grupiņas nodarbību Iepazīšanās ar bibliotēku -58 “patīk”, Ēnu dienas ēnotājiem Facebook lietotājiem 46 “patīk”, Putras dienas nodarbībai 40 “patīk”, kā arī citi ar bērnu aktivitātēm saistītie ieraksti.

Baložu pilsētas bibliotēkai ir izveidots savs profils sociālajos tīklos:

<http://www.draugiem.lv/balozubiblioteka/>, <https://www.facebook.com/balozubibl/timeline>,  
[https://www.instagram.com/balozu\\_biblioteka/](https://www.instagram.com/balozu_biblioteka/).

Informācijai sociālajos tīklos ir ļoti augsts skatījumu rādītājs. Pārskata periodā novada bibliotēkāres apmeklēja kopīgas apmācības par sociālo mediju satura radīšanu, sevišķu vērību pievēršot video veidošanai un montāžai. Izmantojot attēlus, video un citus vizuālus elementus, bibliotēkas sociālo mediju radītais saturs ir kļuvis daudz pievilcīgāks un daudzveidīgāks, tādējādi piesaistot lietotāju uzmanību. Sociālajos medijos bibliotēka veido un dalās ar izglītojošu saturu, sniedz informāciju par grāmatu jaunumiem un aktuāliem notikumiem sabiedrībā, informē par notiekošajiem pasākumiem, lasītāju iesaistei rīko konkursus, veido virtuālas izstādes u.t.t. Daudz skatīti un populāri ir Instagram rīli (reels), sasniedzot arī to auditoriju, kas nav bibliotēkas lietotāji.

Siguldas novada bibliotēka - informācija par bibliotēku atrodama sociālajos tīklos Twitter – [https://twitter.com/Siguldas\\_biblio](https://twitter.com/Siguldas_biblio), 234 sekotājs, instagram [siguldas\\_novada\\_biblioteka](https://www.instagram.com/siguldas_novada_biblioteka), 368 sekotāji un sociālajā vietnē Facebook <https://www.facebook.com/siguldasbiblio/>, kura sekotāju skaits palielinājies par 184 un jau ir 1284 sekotāji. Bibliotēkas komunikācija sociālajos tīklos ir samērā aktīva, ir palielinājies stāstu un reel publicēšanas ierakstu daudzums un bibliotēkas lietotāji to izmanto. 90% sekotāju ir sievietes, visvairāk vecumā no 35-44 gadiem, lielākā daļa no sekotājiem ir siguldieši (32%) un rīdzinieki (25%), tad seko novada pagastu iedzīvotāji, ir arī sekotāji no citiem reģioniem – Cēsis un Daugavpils, 3% - sekotāji no ārvalstīm. Lielākais lapas apmeklējums ir ziņām par aktivitātēm un pasākumiem bibliotēkā.

**Ropažu bibliotēkas** publicitāte tiek nodrošināta ar aktīvu sociālo tīklu klātbūtni tādā platformā kā Facebook, kur tiek publicētas visas aktivitātes, ko organizē un piedāvā bibliotēka, nodrošinot vizualizētu saturu, tostarp foto un video no pasākumiem, lai piesaistītu uzmanību un veidotu ciešāku saikni ar auditoriju. Aktuālā informācija par Ropažu bibliotēku tiek publicēta arī Ropažu novada pašvaldības mājas lapā [www.ropazi.lv](http://www.ropazi.lv), kur pieejama arī bibliotēkas sadaļa, kurā atrodama kontaktinformācija un darba laiki. Bibliotēka izstrādā informatīvus plakātus, kurus izvieto uz informācijas stendiem, kas atrodas ciemata teritorijā.

### **Ar publicitātes darbu saistītās problēmas un to risinājumi**

Lai veidotu kvalitatīvu un atraktīvu saturu, bibliotēkām nepārtraukti jāpilnveido medijpratība un informācijprasme darbam ar tehnoloģijām un informācijas apstrādi, nepieciešams sekot līdzi jaunumiem šajās nozarēs. Atsevišķām bibliotēkām, piemēram, Olaines bibliotēkai, Ropažu bibliotēkai nav izveidotas savas mājas lapas, tas rada problēmas ar operatīvu un regulāru informācijas izplatīšanu vietējā sabiedrībā.

**Baložu pilsētas bibliotēka** - pārskata periodā problēmas bija un joprojām ir ar bibliotēkas mājaslapu: <https://biblioteka.kekava.lv/>. Datorspeciālista aizņemtības dēļ mājaslapai nav veikti daži nepieciešami labojumi. Vienīgais risinājums – vairākkārt atgādināt datorspeciālistam par veicamajiem labojumiem. Neskatoties uz to, ka bibliotēkas darbinieki veiksmīgi ir apguvuši sociālo mediju platformas, šajā jomā ir nepieciešama nemitīga izglītošanās, kas prasa arī finansiālu ieguldījumu. Tāpat būtu nepieciešams sociālos tīklus apgūt caur bibliotēkas vajadzību prizmu, jo lielākoties visas apmācības ir par tehnisko izpildījumu.

**Jaunolaines bibliotēkai** būtu jāizskata iespēja izveidot savus kontus sociālajos tīklos, lai sasniegtu plašāku un daudzveidīgāku auditoriju. Kā arī, lai sabiedrībai vieglāk atrast informāciju tieši par Jaunolaines bibliotēku un nepalaistu garām bibliotēkas piedāvātās iespējas, jo esot zem Olaines Kultūras centra, daudzi bibliotēkas pasākumi vai aktivitātes visu kultūras pasākumu lielajā klāstā, pazūd.

**Ķekavas pagasta bibliotēka** - 2023.gada jūlijā pašvaldības domes IT speciālisti nomaina veco mājas lapu ([www.parkulturu.lv](http://www.parkulturu.lv)) pret jaunu. 2024.gadā visas problēmas šajā sakarā vēl nav atrisinātas, piemēram, nav precizējami statistikas dati par mājas lapas apmeklējumu.

**Ropažu bibliotēkas** viena no galvenajām problēmām ir informācijas regulāras ieviešanas grūtības pašvaldības mājas lapā [www.ropazi.lv](http://www.ropazi.lv). Ierakstu veidošana prasa laiku un uzmanību, lai informācija tiktu pasniegta korekti un skaidri. Pareiza formulēšana bieži vien ir izaicinājums, jo nepieciešams nodrošināt, ka saturs ir gan informatīvs, gan saprotams dažādām mērķauditorijām. Turklāt pašvaldības mājas lapas struktūra ir salīdzinoši sarežģīta, kas apgrūtina apmeklētāju orientēšanos un informācijas atrašanu. Ievietotā informācija ātri pazūd no aktualitāšu sadaļas, tādēļ sabiedrībai var rasties iespaids, ka bibliotēkas aktivitātes nav regulāras vai pietiekami nozīmīgas.

Lai risinātu šīs problēmas, tiek plānots veikt vairākas nozīmīgas izmaiņas. Pirmais solis ir uzlabot ierakstu veidošanas procesu, izstrādājot standartizētas veidnes, kas palīdzētu darbiniekiem ātrāk un precīzāk sagatavot saturu. Papildus tiek plānots izveidot neatkarīgu Ropažu bibliotēkas mājas lapu, kas kalpotu par centrālo informācijas avotu par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem un aktivitātēm. Šajā mājas lapā tiks nodrošināta vienkārša un pārskatāma struktūra, skaidra navigācija un iespēja viegli atrast aktuālo informāciju. Tas ne tikai uzlabos komunikācijas kvalitāti, bet arī veicinās bibliotēkas tēla nostiprināšanu un palīdzēs piesaistīt plašāku auditoriju.

## **11.Sadarbības tīkla raksturojums**

### **Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām**

Publiskās bibliotēkas ir dziļi iesakņojušās Latvijas pašvaldību ikdienas dzīvē, tās kļuvušas par ļoti nozīmīgiem vietējās sabiedrības kultūras, informācijas un izglītības centriem. Jaunās informācijas tehnoloģijas tām ļauj ne tikai paplašināt informācijas pakalpojumus, bet arī veidoties par neaizstājamiem komunikācijas un sociālo kontaktu centriem.

Publiskās bibliotēkas sniedz pakalpojumus atbilstoši iedzīvotāju daudzveidīgajām informācijas vajadzībām, nodrošina vispārēju pieeju bibliotēku pakalpojumiem iedzīvotāju dzīves vietās kultūras, izglītības, informācijas un izklaides vajadzību apmierināšanā, un iesaistās informācijas un zināšanu sabiedrības veidošanā, tautsaimniecības attīstībā un sociālā atbalsta pasākumos.

Daudzu gadu garumā bibliotēkām ir izveidojusies sadarbība ar vietējām pašvaldībām, kultūras darba organizatoriem, vispārizglītojošām skolām, mūzikas un mākslas skolām, pirmsskolas izglītības iestādēm, novada publiskajām un skolu bibliotēkām, Dienas centriem, Jauniešu centriem, Pensionāru biedrību, Represēto biedrību, grāmatnīcām, kultūras namiem un novada muzejiem.

### **Sauriešu bibliotēka**

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām galvenokārt saistīta ar Izglītības, jaunatnes lietu, kultūras un sporta departamenta, Finanšu un grāmatvedības departamenta, Juridiskais, publisko iepirkumu un personāla vadības departamenta, Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju departamenta un Sabiedrisko attiecību nodaļas darbu. Pārskata periodā tiek pabeigta vienota rīcībpolitikas dokumentu izstrāde un ieviešana, kā arī pakalpojumu definēšana un sniegšana, saglabājot iestādes atbildību par krājumu, budžeta plānojumu un apsaimniekošanu.

Sadarbībā ar Ulbrokas bibliotēku tiek risināti bibliotēkas darbības stratēģijas jautājumi. Kā tradīcija ir Ulbrokas bibliotēkas organizētā ikgadējā bibliotekāru talka un Dzejas dienu pasākums novadnieka dzejnieka P. Brūvera dzimtajās mājās "Kalēji", kur Sauriešu bibliotēka piedalās aktivitāšu organizēšanā.

### **Baložu pilsētas bibliotēka**

Kopš novada bibliotēku centralizācijas sadarbība ar Ķekavas novada pašvaldību ir kļuvusi vēl ciešāka, jo bibliotēka bez starpniekiem risina visus jautājumus saistībā ar savas iestādes darbu.

### **Mārupes novada bibliotēka**

Ar bibliotēkas līdzdalību notiek grāmatas "Babītes vārdam 800" izstrāde, kas norisinās sadarbībā ar vietējiem vēsturniekiem Ingu Sarmu (autore), Mārtiņu Mitenbergu (līdzautors) un Babītes Kultūrizglītības centra filiāles Salas pagastā izstāžu zāles vadītāju Daci Ulpi (zinātniskā redaktore). Grāmatu plānots izdot 2025. gadā, kad paredzēti papildu pasākumi vēsturiskā izdevuma publicitātei.

### **Ulbrokas bibliotēka**

Savstarpējā sadarbībā sagatavota Ropažu novada iedzīvotāju elektronisko karšu servisa licences piegāde - BIS ALISE Ropažu novada pašvaldības bibliotēkām: notikusi Ropažu novada iedzīvotāju karšu servisa licences piegāde, sistēmas un datubāzes konfigurācija, kā arī veikta ALISE sistēmas saslēgšana ar Ropažu novada mobilo aplikāciju, veikts pirmais tests Ulbrokas bibliotēkā un QR kods nolasās, sistēmā lasītājs tiek atrasts. Paplašinot pašvaldības mobilās lietotnes iespējas, Ropažu novada iedzīvotāji savu digitālo Iedzīvotāju karti tagad var izmantot kā bibliotēkas lasītāja karti. Novada iedzīvotājiem bibliotēkās būs tikai jānoskenē savas Iedzīvotāja kartes vai mobilās lietotnes QR kods, bet iepriekš izsniegtā lasītāja karte papīra formātā vairs nav nepieciešama.

## **Pārrobežu sadarbība, starptautiskā sadarbība**

**Baložu pilsētas bibliotēka un Kekavas pagasta bibliotēka** - 13.maijā Baložu un Ķekavas bibliotēkas apmeklēja kolēģes no Gruzijas bibliotēkām, ko pavadīja LNB Bibliotēku attīstības centra darbinieces. Tikšanās organizēta projekta “EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību” ietvaros, lai iegūtu pieredzi par bibliotekāro darbu, pasākumiem, publicitātes veidošanu, bibliotekāro sistēmu un daudziem citiem aktuāliem jautājumiem.

**Kekavas pagasta bibliotēka** - 25.septembrī Ķekavas novadā ciemojās Ukrainas delegācija un Ukrainas vēstnieks Latvijā. Tikšanās laikā delegācija apmeklēja bibliotēku, pasniedzot vērtīgu grāmatu dāvinājumu gan ukraiņu valodā gan angļiski par Ukrainu.

**Ulbrokas bibliotēka** - 2024.gada augusts LNB projekta aktivitāte “EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību” (“EU4Dialogue: improving exchanges across the divide through education and culture”). Tēma “Library as a community cultural space”. Viesos divdesmit bibliotekāri no Armēnijas un Gruzijas, vasaras skolas ietvaros - lokālās kultūrvides izpēte, ekskursija bibliotēkā un viensētas “Krīvi” kultūras mantojuma stāsts

**Siguldas novada bibliotēka** - 23.maijā divi bibliotēkas speciālisti piedalījās pieredzes apmaiņas tīmekļseminārā “Ukraine-Latvia: Successes of Libraries and Cooperation” ar prezentāciju “Reading promotion activities in Sigulda County”. Tā mērķis ir veicināt Latvijas un Ukrainas bibliotēku savstarpējo tīklošanos, pieredzes apmaiņu, profesionāli un emocionāli stiprināt Ukrainas kolēģus kara apstākļos un stimulēt sadarbību un personāla atgūšanu.

11. līdz 13. jūnijam Latvijā norisinājās 37. Baltijas valstu nacionālo bibliotēku tradicionālais vasaras seminārs “LiLaEst 2024”, kurā tikām aicināti dalīties pieredzē. Seminārs notiek ik pēc diviem gadiem jau kopš 1968. gada. Šāda veida seminārnometnes sniedz iespēju regulāri satīties nacionālo bibliotēku darbiniekiem ar mērķi dalīties pieredzē un veidot profesionālos kontaktus, vienlaikus no kaimiņvalstu kolēģiem smeļoties iedvesmu savas iestādes attīstībai un jauniem risinājumiem.

20.augustā Siguldas devonā dalījāties pieredzē lasīšanas veicināšanas darba pieredzē vasaras skolā “Bibliotēka kā kopienas kultūrtelpa” Eiropas Komisijas programmas “EU4Dialogue” projektā “EU4Dialogue: mazināt plaisas ar kultūras un izglītības palīdzību”, kuru rīkoja Latvijas Nacionālā bibliotēka. Tās dalībnieki bija akadēmisko, publisko un nacionālo bibliotēku, kā arī muzeju pārstāvji no Gruzijas un Armēnijas.

## **Bibliotēku interešu aizstāvības darbs**

Bibliotēku interešu aizstāvība ietver gan bibliotēku lomas un ietekmes stiprināšanu, gan bibliotēkas vērtības demonstrēšanu un pierādīšanu, kā arī bibliotekāra profesijas prestiža celšanu. Izmantoto darba metožu un aktivitāšu klāsts ir gana daudzveidīgs, un izpausme – ļoti radoša. Tomēr veiksmīgas bibliotēku interešu aizstāvības pamatu pamats ir kvalitatīvs darbs un sadarbība – gan ar savu kopieni, gan sabiedrību kopumā.

**Ropažu bibliotēka** aktīvi darbojas, lai aizstāvētu un popularizētu bibliotēkas nozīmību sabiedrībā, veicinot izpratni par to lomu kultūras, izglītības un informācijas pieejamības jomā. Šis darbs tiek veikts, sadarbojoties ar pašvaldību, vietējām kopienām, valsts iestādēm un dažādiem partneriem. Sadarbībā ar pašvaldību tiek izstrādāti priekšlikumi, kas uzsver bibliotēkas vajadzības un attīstības iespējas. Šeit ietilpst finansējuma nodrošināšana grāmatu iegādei, infrastruktūras uzlabošanai un digitālo resursu attīstībai. Bibliotēka arī piedalās pašvaldības plānošanas procesos, lai integrētu bibliotēku attīstības mērķus vietējā stratēģijā. Lai stiprinātu sabiedrības atbalstu bibliotēkai, tika organizēta aptauja, Lasītāju kluba ietvaros veiktas diskusijas, kas ļauj labāk izprast iedzīvotāju vajadzības un vēlmes. Šis darbs palīdz veidot bibliotēkas piedāvājumu, kas atbilst kopienas interesēm, un veicina iedzīvotāju aktīvu dalību bibliotēkas dzīvē. Viena no prioritātēm ir nodrošināt, lai iedzīvotājiem būtu pieejami digitālie rīki un resursi, kas nepieciešami gan izglītībai,

gan darbam, gan atpūtai. Tiek sniegti priekšlikumi pašvaldībai par nepieciešamajiem ieguldījumiem modernās tehnoloģijās un digitālajos pakalpojumos. Bibliotēku interešu aizstāvības procesā tiek risināti tādi izaicinājumi, kā nepietiekams finansējums, sabiedrības izpratnes trūkums par bibliotēkas nozīmi un ierobežota piekļuve modernajām tehnoloģijām. Šos izaicinājumus bibliotēka risina, veidojot ciešāku sadarbību ar dažādiem partneriem, uzlabojot komunikāciju un meklējot alternatīvus finansējuma avotus, piemēram, projektus un ziedojumus. Kopumā bibliotēku interešu aizstāvības darbs veicina ne tikai Ropažu bibliotēkas attīstību, bet arī stiprina tās nozīmi kopienā, nodrošinot, ka tā ir mūsdienīgs, pieejams un daudzveidīgs pakalpojumu sniedzējs.

### **Sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā**

Novadpētniecības jomā bibliotēkas visciešāk sadarbojas ar vietējiem muzejiem un iedzīvotāju kopienām. Ideālā variantā varētu veidot kopēju novadpētniecības platformu, kas apkopotu gan muzeju, gan bibliotēku savāktos novadpētniecības materiālus, nodrošinot to izpēti un popularizēšanu ne tikai vietējā sabiedrībā.

**Baložu pilsētas bibliotēka** novadpētniecības jomā sadarbojas ar dzelzceļa entuziastu biedrību „Bānīša draugu klubs”- organizējot kūdras fabrikas Baloži darbībai un muzejdzelzceļa izveidei veltītus pasākumus, daloties ar vēsturiskajiem materiāliem. Sadarbība izveidojusies arī ar Ķekavas novadpētniecības muzeju un Ķekavas Tūrisma un informācijas centru, kas ir vērsušies pie bibliotēkas pēc vēsturiskiem materiāliem un attēliem par Baložiem.

**Ādažu bibliotēka** - pārskatā periodā īpaši jāakcentē sadarbība novadpētniecības darbā ar Ādažu vidusskolas muzeja vadītāju S.Savicku un vēsturnieci E.Pēteroni. Izveidojusies veiksmīga sadarbība ar senioriem - vietējiem novada iedzīvotājiem, kuri dalās atmiņās par mūsu novada kolhoza “Ādaži” laikiem. Novadpētniecības materiālu fonds papildinās ar viņu saglabātajiem bukletiem, avīžu izgriezumiem, foto attēliem, kurus darbinieces nokopē, ja atnesējs vēlas paturēt savā īpašumā.

**Ropažu bibliotēka** liela nozīme novadpētniecības darbā ir vietējiem iedzīvotājiem, īpaši senioriem, kuri bieži vien ir galvenie novada vēstures liecinieki. Ir svarīgi veidot aktīvāku sadarbību, organizējot pasākumus, kas ļautu iedzīvotājiem dalīties ar saviem stāstiem, fotogrāfijām un citiem vēsturiskajiem materiāliem. Bibliotēkai jāveido mehānismi, kas veicina vietējo cilvēku iesaisti novadpētniecības darbā, piemēram, veidojot atvērtas dienas, izstādes vai lekcijas, kur iedzīvotāji varētu piedalīties un dalīties ar savu pieredzi.

Ar aktīvāku sadarbību ar skolu un vietējiem iedzīvotājiem, Ropažu bibliotēka varētu veidot spēcīgu novadpētniecības platformu, kas nodrošinātu informācijas saglabāšanu, izpēti un popularizēšanu gan vietējā, gan plašākā sabiedrībā. Tādējādi bibliotēka kļūtu par svarīgu kultūras un zināšanu centru, kas atbalsta novada vēstures izpēti un apzināšanu.

**Ulbrokas bibliotēka** sadarbības raksturojums novadpētniecības darbā ir sabiedrības un bibliotēkas kolektīvās atbildības jautājums, ko vieno kopēja teritorija. Novadpētniecības bibliotekārs - bibliogrāfs veido novadpētniecības krājumu, pārvalda informāciju, pārzina savas bibliotēkas novadpētniecības resursus un pakalpojumus. Bibliotēkas vadītājs veic vietējā kultūras mantojuma saglabāšanas un publicitātes darbu. Atmiņu liecību kopums – arhīva, muzeja, laikabiedru skatījumā ir sadarbība, kas tiek balstīta uz materiālu apzināšanu, apkopošanu, sistematizēšanu un unikālu kolektīvās atmiņas liecību saglabāšanu par novadnieku Pēteru Brūveri.

## **Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, nozīmīgākie partneri, sadarbības vērtējums**

Parasti vistuvākie bibliotēku sadarbības partneri ir vispārizglītojošās skolas un pirmsskolas izglītības iestādes, jauniešu centri. Ar šīm izglītības iestādēm notiek kopīgi pasākumi, īstenotas lasītveicināšanas aktivitātes. Ne tikai skolotājus, bet arī bibliotekārus satrauc esošā situācija ar skolēniem, kuru lasītprasme nav tik laba, kā gribētos, tāpēc ir svarīgi cieši sadarboties lai uzlabotu un pilnveidotu lasīšanas prasmes. Skolai un pirmsskolai, mācību procesā, savukārt, nepieciešams bibliotēku krājums un pakalpojumi.

**Ādažu bibliotēka** - veicinot bērnu un jauniešu bibliotēkas apmeklējumu, liela nozīme bija sadarbībai starp Ādažu vidusskolas un Ādažu sākumskolas bibliotekārēm, kā arī Ādažu PII un Ādažu Brīvās Valdorfa skolas pedagogiem: kopīgi tika risināta piekļuve nepieciešamajām 2024.gada “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” grāmatām, tika rīkotas nodarbības “Drošāks internets sākas ar tevi!”, radot lielāku interesi par iespējām bibliotēkā darbā ar datoru, bibliotēkas pirmais apmeklējums bērniem no Ādažu sākumskolas 1. klašu skolēniem un Ādažu PII “Strautiņš”, sniedzot daudz interesantu faktu par bibliotēku un grāmatām. Ādažu sākumskolas 3. klases skolēniem noritēja tikšanās ar novadnieci, bērnu grāmatas autori, tulkotāju Dailu Ozolu. Ādažu sākumskolas aulā sadarbībā ar Ādažu sākumskolu notika gada noslēguma pasākums “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2023” lasīšanas ekspertiem – tikšanās ar bērnu grāmatu autori Luīzi Pastori. Pasākumā piedalījās gan Ādažu bibliotēkas “Bērnu/Jauniešu/Vecāku” lasīšanas eksperti , gan Ādažu vidusskolas eksperti.

**Baložu pilsētas bibliotēka** - galvenie sadarbības partneri bērnu un jauniešu apkalpošanā jau vairāku gadu garumā ir Baložu vidusskola, PII „Avotiņš” un privātās PII. Sadarbība vērtējama pozitīvi. Ir pedagogi, ar kuriem veiksmīga sadarbība ir daudzu gadu garumā. Visvieglāk uz pasākumiem ir saorganizēties sākumskolas klasēm, jo klases audzinātājs arī pasniedz lielāko daļu stundu.

**Ropažu bibliotēkai** ir izveidots būtisks sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā, kas ietver dažādas vietējās izglītības iestādes un citus nozīmīgus partnerus. Sadarbība tiek īstenota, lai veicinātu bērnu un jauniešu lasīšanas prasmes, veidojot literāras un tematiskas aktivitātes, kas palīdz attīstīt viņu iztēli, radošumu un interesi par literatūru.

Sadarbība ar pirmsskolas izglītības iestādi "Annele" ir ļoti svarīga, jo šajā vecuma grupā tiek veidotas pirmās saiknes ar grāmatām un lasīšanu. Bibliotēka regulāri organizē literāri tematiskās nodarbības, kas ietver grāmatu stāstīšanu, krāsu, attēlu un stāstu pasaules izpēti. Tās palīdz bērniem attīstīt valodas prasmes un iepazīt grāmatu pasauli jau no mazotnes.

Sadarbība ar Ropažu vidusskolu ir nozīmīga, jo skolēniem tiek piedāvātas literāri tematiskās nodarbības, kas atbilst viņu mācību programmām un vecumam. Skolēni tiek aicināti piedalīties lasīšanas veicināšanas pasākumos, grāmatu apspriešanās, rakstīšanas konkursos un citos literāros projektos. Tā ir lieliska iespēja ne tikai attīstīt lasītprasmes, bet arī veidot kritisko domāšanu un radošumu. Šī sadarbība tiek vērtēta kā ļoti pozitīva un veiksmīga, jo tā ļauj bibliotēkai sasniegt plašu bērnu un jauniešu auditoriju un nodrošināt kvalitatīvu literatūru viņu attīstībai. Bērni un jaunieši iegūst ne tikai lasīšanas iemaņas, bet arī interesi par grāmatām un literatūru kā radošu un izglītojošu aktivitāti.

Tomēr ir svarīgi turpināt attīstīt šo sadarbību, paplašinot to, piedāvājot jaunas iniciatīvas un pasākumus, kas iekļautu vairāk bērnu un jauniešu no dažādām sociālām grupām. Tas varētu ietvert vairāk dažādus tematiskos pasākumus, kur bērni un jaunieši varētu aktīvi piedalīties un iegūt jaunas zināšanas, kā arī veidot ilgtermiņa attiecības ar grāmatām.

**Saulkrastu novada bibliotēkai** veiksmīga sadarbība ir ar Saulkrastu novada izglītības iestādēm: Saulkrastu novada vidusskolu un pirmsskolas izglītības iestādi “Rūķītis”, ar kuras līdzdalību tiek īstenoti vairāki pasākumi: “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, radošās darbnīcas, “Mazo pūculēnu

skola”. Tikpat aktīvi un pretimnākoši ir Saulkrastu novada vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāji, kā arī direktores vietniece izglītības jomā.

**Siguldas novada bibliotēkas** darbinieki aktīvi pārskata periodā dalījušies lasīšanas veicināšanas darba pieredzē gan piedaloties semināros, gan uzņemot kolēģus no citiem novadiem – Jūrmalas Centrālās bibliotēkas, Pārlielupes bibliotēkas, Preiļu un Jēkabpils novada bibliotēkām. 2024. gada 13. martā Latvijas Nacionālā bibliotēka, Latvijas Bibliotekāru biedrība un Siguldas novada pašvaldība aicināja skolu un bērnu bibliotekārus satīties kultūras centrā “Siguldas devons” “Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru lasītpatikas forumā”. Forumā mērķis: iedvesmot Latvijas bibliotekāro sabiedrību rosināt bērnu un jauniešu patiesu interesi par lasīšanas prieku, iekļaujoties programmas “Latviešu grāmatai 500” 2024. gada tēmā – bibliotēkas un lasīšana. Ar lepnumu dalījāmie pieredzē un idejās par lasītpatikas veicināšanu, sabiedrības kopienas lasīšanas kultūras veicināšanā, jo literatūra un lasītveicināšana ir prioritāte Siguldas novadā. Forumā programmu papildināja Siguldas bibliotēku apmeklējumi, tai skaitā Siguldas novada bibliotēkā. Mūsu moto “Literatūra ir darbības vārds Siguldas novadā”.

Atbilst ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem



ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķis atbilst vietējo kopienu iesaistei un sadarbībai, izglītojot kopienu un popularizējot tradicionālo un digitālo resursu pieejamību, tiek jaunradīts tik patiens kultūras identitātes saturs, īpašu uzmanību veltot bērnu un jauniešu iesaistei.

## 12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

*Salaspils novada bibliotēkas veikto metodisko un konsultatīvo darbu skatīt Salaspils novada bibliotēkas atskaites 12.nodaļā.*

Arī Baložu pilsētas bibliotēka un Siguldas novada bibliotēka veic pārraudzību pār sava novada publiskajām un skolu bibliotēkām. Bibliotēkas sava novada bibliotēkām veido elektronisko kopkatalogu. Lai sekmētu bibliotēku darba kvalitāti, tās regulāri organizē seminārus (klātienē un attālināti), apmācības un pieredzes apmaiņas braucienus.

### **Baložu pilsētas bibliotēka**

#### **Situācijas apraksts, kopaina, metodiskā un konsultatīvā darba prioritātes pārskata periodā**

Pēc novada bibliotēku centralizācijas Bibliotēkai risināmo jautājumu un darbu ir kļuvis daudz vairāk.

Grāmatvedības jautājumi tiek risināti centralizēti. Baložu pilsētas bibliotēka, kas pilda Ķekavas novada Centrālā bibliotēkas funkcijas, ikdienā strādā vienotās pašvaldību sistēmas (VPS) dokumentu plūsmu vadības sistēmā (DVS) Visvaris un Namejs. Visa novada bibliotēku dokumentācijas plūsma ikdienā tiek veikta caur bibliotēkas direktoru. Līdz ar to notiek regulāra komunikācija ar novada bibliotēku vadītājiem. Tiek risināti personāla jautājumi, darba organizācijas jautājumi, saimnieciskie jautājumi u.c. Bibliotēkas direktors seko līdzī novada bibliotēku budžeta izpildei, sastāda ikgadējos budžetu, sadarbībā ar novadu bibliotēku vadītājiem.

Pārskata periodā tika risināts un paveikts prioritārs un laukietilpīgs jautājums par Baldones bibliotēkas un Baldones vidusskolas bibliotēkas katalogu pievienošanu Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogam. Notika importēto datu pārbaude, labošana, savienošana, kas bija darbietilpīgs process.

Ikdienā visbiežāk konsultācijas novada bibliotēkām tiek sniegtas telefoniski un ar e-pasta starpniecību. Lai sekmētu kopējo bibliotekāro darba kvalitāti novadā, Bibliotēka ir izstrādājusi dažādus metodiskus materiālus (piem., Darbs ar parādniekiem, Palīdzība autorizētiem lietotājiem u.c.), ko vienoti izmanto visas novada bibliotēkas. Sistēmbibliotekārs regulāri iepazīstina visas bibliotēkas ar BIS ALISE jauninājumiem.

#### **Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi**

Pārskata periodā vislielākais atbalsts tika sniegts Baldones bibliotēkām, risinot jautājumus par kataloga datu pārceļšanu no Pierīgas novadu bibliotēku kopkataloga uz Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogu. Aprīlī tika rīkota attālināta sapulce ar BIS Alises speciālistiem un iesaistītajiem bibliotēku vadītājiem par Baldones bibliotēku datu importu Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogā. Drīz pēc tam sekoja Baldones bibliotēkas un Baldones vidusskolas bibliotēkas apmeklējums, lai klātienē pārrunātu jautājumus par sagatavošanos datu importam, veicamos priekšdarbus, plānotu darbu secību pēc datu importa.

Maija sākumā Baldones bibliotēkas tika sakonfigurētas Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogā un Baldones bibliotēka uzsāka lasītāju datu ievadi, vēlāk arī periodikas ievadi Ķekavas bibliotēku kopkatalogā.

Maijā Bibliotēkas sistēmbibliotekārs izstrādāja un nosūtīja instrukcijas Baldones bibliotēkai par lasītājiem izsniegto eksemplāru pārizsniegšanu no Pierīgas novada bibliotēku kopkataloga uz Ķekavas kopkatalogu, kā arī instrukcija par Baldones bibliotēkas importēto eksemplāru pārceļšanu pie Ķekavas novada kopkataloga vienādiem ierakstiem.

Pēc 28.maijā BIS Alise speciālistu veiktā Baldones bibliotēku datu importa, 29.maijā Bibliotēkas sistēmbibliotekārs un bibliogrāfs devās uz Baldones bibliotēku, lai parādītu un palīdzētu ar lasītājiem izsniegto eksemplāru pārizsniegšanu no Pierīgas novada bibliotēku kopkataloga uz

Ķekavas kopkatalogu, kā arī ar Baldones bibliotēkas importēto eksemplāru pārceļšanu pie Ķekavas novada kopkataloga vienādiem ierakstiem.

Jūnijā - jūlijā visi Bibliotēkas un Baldones bibliotēkas darbinieki tika iesaistīti darbā ar Baldones bibliotēkas importēto eksemplāru pārceļšanu pie Ķekavas novada kopkataloga vienādiem ierakstiem, tukšo ierakstu dzēšanu.

Jūlijā - augustā Bibliotēkas sistēmbibliotekārs veica plauktu indeksu pievienošanu Baldones bibliotēkas importētajiem eksemplāriem gan caur vairumizmaiņām, kur bija iespējams veikt atbilstošu atlasī (pārsvārā daiļliteratūrai), gan manuāli (nozaru literatūrai). Katrs plaukta indeksu eksemplāru saraksts tika salīdzināts abos katalogos, lai būtu maksimāla atbilstība. Tika sagatavota instrukcija, kā atlasīt un veikt plaukta indeksa pievienošanu importētajiem Baldones eksemplāriem, kā arī izveidots saraksts ar Baldones bibliotēkas plauktu indeksiem Google dokumentā, kur visi iesaistītie var atzīmēt paveikto. Plauktu indeksu pievienošanu veica gan Bibliotēkas, gan Baldones bibliotēkas darbinieki.

Septembrī sistēmbibliotekārs BIS Alise konfigurēja Baldones bibliotēkai telpu – Krātuve, lai tajā par pārlikt tos eksemplārus, kas Pierīgas novadu bibliotēku kopkatalogā un arī fiziski Baldonei atradās Krātuvē. Izstrādāta un nosūtīta instrukcija Baldones bibliotekāriem, kā pārlikt eksemplārus uz Krātuvi pa fondiem.

Tika risināti jautājumi ar kļūdaini pārceļtiem vai trūkstošiem Baldones bibliotēkas eksemplāriem, kas laika gaitā uzradās cilvēcisko kļūdu dēļ. Kopumā jāsaka šis bija vērienīgs, liels darbs ar unikālu pieredzi katalogu pārceļšanā gan BIS Alise speciālistiem, gan bibliotekāriem.

Gada sākumā novada bibliotekāriem tika rīkotas apmācības par fotogrāfiju digitalizēšanu un aprakstīšanu Novadpētniecības DB, virtuālo izstāžu un afišu veidošanu programmā Canva.com un Capcut lietošanu. Novadpētniecības popularizēšanas nolūkā katrai bibliotēkai tika uzdots gada laikā izveidot un publicēt vienu virtuālo izstādi.

Maija beigās tika organizēts pieredzes apmaiņas brauciens visām Ķekavas novada bibliotekārēm uz Talsu Galveno bibliotēku.

Pārskata periodā Bibliotēkai tika izveidots jauns fonds Priekšsēdētāja bibliotēka, par ko iepriekš tika plaši pārspriests. Fondā ievadītas Ķekavas novada Domes priekšsēdētājam dāvinātās grāmatas, kas fiziski glabājās Domē.

*Tabula "Bibliotēkas organizētie metodiskie pasākumi"*

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits
1.	30.01	Baložu pilsētas bibliotēka	Baložu pilsētas bibliotēka	Sapulce Ķekavas novada bibliotēku vadītājiem un novadpētniecības DB veidotājiem.	3 st.
2.	15.02	Baložu pilsētas bibliotēka	Baložu pilsētas bibliotēka	Apmācības I.Baronei par fotogr., digitalizāciju un aprakstīšanu BIS Alise.	1,5 st.
3.	27.02	Baložu pilsētas bibliotēka	Baložu pilsētas bibliotēka	Apmācības Ķekavas novada bibliotekārēm par Canva un Capcut lietošanu.	3 st.
4.	15.04	Attālināti	LNB	Bibliotēkas dalās pieredzē, interesantas idejas pirmsskolas vecuma bērniem Z.Cīrule dalās pieredzē par Ķīparu rītiem, Pirmo tikšanos ar bibliotēku.	1 st.
5.	24.04	Attālināti	Tietoevry Latvia	Saruna ar BIS Alise un Baldones publisko un vidusskolas bibliotēku, Baložu bibliotēku un Salaspils novada bibliotēku par agrākā Baldones novada bibliotēku datu pārceļšanu uz Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogu.	1,5 st.
6.	26.04	Baldones vidusskolas bibliotēka, Baldones bibliotēka	Baložu pilsētas bibliotēka	Tikšanās ar Baldones publisko bibliotēku, Baldones vidusskolas bibliotēkas vizitācija, saruna ar bibliotekāri un direktori par kataloga datu pārceļšanu uz Ķekavas kopkatalogu.	3 st.
7.	28.05	Talsu Galvenā bibliotēka	Baložu pilsētas bibliotēka	Ķekavas novada bibliotēku kolektīva saliedēšanas un pieredzes apmaiņas seminārs	8 st.

				Talsu Galvenajā bibliotēkā un Talsu pilsētā.	
8.	29.05	Baldones bibliotēka	Baložu pilsētas bibliotēka	Palīdzība pēc Baldones kataloga datu pārceļšanas uz Ķekavas novada kopkatalogu. Baldones bibliotēkas lasītāju izsnieguma pārceļšana uz Ķekavas katalogu, apmācība eksemplāru pārceļšanā.	6 st.
9.	03-04.09.	Ķekavas sākumskola	Ķekavas sākumskola, Baložu pilsētas bibliotēka	Mācību grāmatu izsniegšana Ķekavas sākumskolas 2., 3., 4. klašu skolēniem. Izniegtas 2800 grāmatas.	8 st.
10.	29.10	Baložu pilsētas bibliotēka	Baložu pilsētas bibliotēka	Instagram apmācības novada bibliotekārēm. Pasniedzēja – Agnese Skrastīte.	3 st.

### Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Bibliotēkas pārraudzībā ir piecas skolu bibliotēkas. Baldones vidusskolas, Daugmales pamatskolas un Ķekavas vidusskolas bibliotēkas strādā pilnībā automatizēti, Baložu vidusskolas un Pļavniekkalna sākumskolas bibliotēkas strādā daļēji automatizēti.

2024.gadā bibliotēkas veidotajā Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogā pievienojās Baldones vidusskolas bibliotēka – tika importēti bibliogrāfiskie dati un skolēnu saraksti. Aprīlī notika pirmā Baldones vidusskolas bibliotēkas vizitācija, iepazīstoties ar telpām, krājumu, uzskaiti, pārrunājot ar bibliotekāri un skolas direktori jautājumus par sagatavošanos kataloga datu importam, novecojušo izdevumu norakstīšanu, mācību grāmatu saņemšanu un izsniegšanu, skolēnu datu importu un turpmāk veicamajiem darbiem. Septembrī sistēmbibliotekārs veica Baldones vidusskolas 1. klašu skolēnu datu importu BIS Alise un 9. un 12.klašu skolēnu datu rediģēšanu.

Metodiskais darbs ar skolu bibliotēkām ir vissarežģītākais – tiek konsultēts gan telefoniski, gan e-pastā. Bibliogrāfs skolu bibliotēkām veido grāmatu aprakstus, kas nav pieejami e-katalogā. Mācību gada sākumā skolas sūta skolēnu sarakstus un sistēmbibliotekārs ievada un labo skolēnu datus BIS ALISE. 2024.g. Ķekavas vidusskolas bibliotēkai mācību gada sākumā sistēmbibliotekārs un bibliogrāfs brauca palīdzēt izniegt elektroniski mācību grāmatas sākumskolas skolēniem.

### Sadarbība ar citām iestādēm (metodiskā un konsultatīvā darba jomā)

Visciešākā sadarbība metodiskā un konsultatīvā darba jomā ir ar Pierīgas reģiona galveno bibliotēku - Salaspils novada bibliotēku. Sazināšanās notiek gan elektroniski, gan telefoniski. Svarīga bija Salaspils bibliotēkas palīdzība, dažādu jautājuma risināšanā par Baldones bibliotēku datu pievienošanu Ķekavas novada bibliotēku kopkatalogam.

### Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Lielu problēmu metodiskajā darbā ar novada publiskajām bibliotēkām nav, ja vien ievērotu RGB un novada bibliotēku semināros runāto un mācīto. Darbā ar skolu bibliotekāriem problēma ir bibliotekārās izglītības trūkums, pārslodze un laika trūkums, atsevišķos gadījumos arī vājas datorprasmes un attieksmes jautājums.

### Siguldas novada bibliotēka

Bibliotēka pārrauga Siguldas novada bibliotēku darbu, veicina novada bibliotēku attīstību un veido kopējo novada bibliotēku tēlu. Starp bibliotēkām norit regulāra informācijas apmaiņa – aktuālas informācijas nodošana un saņemšana, sazinoties vairāk pa e- pastu un telefonu, kā arī vienu reizi mēnesī tiekoties klātienē. Bibliotēkai izveidojās laba tradīcija – tiek organizēts izbraukuma seminārs uz kādu no novada bibliotēkām. Izbraukuma semināra laikā tiek organizētas izglītojošas ekskursijas uz konkrētā pagasta nozīmīgām vietām, iepazīstot vietējo kultūras vēstures mantojumu. Komandas saliedēšanas nolūkos, ārpus darba laika tiek organizēti pārgājieni, teātra izrāžu un kino apmeklējumi.

Siguldas novadā kopumā ir 21 bibliotēka, divi ārējie grāmatu izsniegšanas punkti, viena pakalpojumu sniegšanas vieta, trīs bibliomāti. Siguldas novada bibliotēka ir metodiskais un konsultatīvais centrs 21 bibliotēkai: 11 publiskajām bibliotēkām un 10 izglītības iestāžu bibliotēkām.

Bibliotēka koordinē struktūrvienību darbu, sniedz nepieciešamo konsultatīvo un metodisko palīdzību. Bibliotēka veido un pārrauga Siguldas novada bibliotēku elektronisko kopkatalogu, kā arī nodrošina skolu bibliotēku krājumu atspoguļošanu, datu iekļaušanu un pieejamību Siguldas novada bibliotēku kopkatalogā, savukārt Inčukalna, Mālpils, Krimuldas, Lēdurgas pagastu bibliotēku elektronisko kopkatalogu pārrauga Salaspils novada bibliotēka. Bibliotēka darbojas centralizētā modelī, kas struktūrvienībām atvieglo dokumentu apstrādi un apriti. Pārskata periodā bibliotēkas pilnībā pārgāja uz dokumentu apriti VISMA HOP sistēmā, kas atvieglo dokumentu apriti, dokumentu saskaņošana starp iestādi un pašvaldību notiek digitālā vidē.

2024. gadā pārraudzības jomā veiktās darbības:

- veikta struktūrvienību apsekošana klātienē;
- sniegta palīdzība darba jautājumu risināšanā, darbā ar BIS Alise-i, krājumu organizēšanā, budžeta projekta veidošanā, bibliotēku telpu labiekārtošanā;
- sniegta palīdzība informācijas koordinēšanā un valstisko institūciju pieprasīto statistisko datu apkopošanā.

Bibliotēkā organizētas darba sanāksmes, kurās izskatīti šādi jautājumi:

- analizēti bibliotēkas darba kvalitātes rādītāji;
- oktobrī pārrunāti darba drošības pasākumi bibliotēkā;
- izvērtētas bibliotēku nozares aktualitātes novadā;
- izvērtēta sadarbības lietderība ar grāmatu izdevējiem, piegādātājiem;
- analizēta bibliotēku krājumu veidošana, tā aktualitāte.

Sniegtas konsultācijas statistiskas ziņas apkopošana par Siguldas novada bibliotēkas un struktūrvienību darbu.

Informācijas koordinēšana un citu institūciju pieprasīto datu apkopošana.

### **Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām**

Siguldas novada bibliotēkas pārraudzībā ir 10 novada izglītības iestāžu bibliotēkas. Izglītības iestāžu bibliotekāri tiek konsultēti krājuma kārtības un uzskaites jautājumos. Tiek sniegts metodiskais darbs grāmatu aprakstu veidošanā. Pārskata periodā tika sniegts atbalsts skolu bibliotēku krājuma inventarizācijas veikšanā. Krājuma inventarizācija ir veikta Siguldas valsts ģimnāzijas bibliotēkā, Mores pamatskolas bibliotēkā, Inčukalna pamatskolas bibliotēkā, Allažu pamatskolas bibliotēkā, Mālpils vidusskolas bibliotēkā.

Pārskata periodā noticis aktīvs metodiskais darbs ar skolu bibliotēkām. Siguldas novada skolu bibliotekāru apmācība par darbu elektroniskajā kopkatalogā, ierakstu veidošanu, bibliotēkas krājuma uzskaiti un kārtojumu.

Izmantojot Pierīgas reģiona  
bibliotēku atskaites, apkopojā  
Evita Gleizde  
direktores vietniece  
Inita Siņica  
Bērnu un jauniešu apkalpošanas  
nodaļas vadītāja  
Igeta Gredzena  
Abonementa vadītāja  
Baiba Īvāne  
galvenā bibliogrāfe

## Bibliotēku izdevumi 2024

N.p.k.	Bibliotēka	Izdevumi kopā	Kārtējie izdevumi	Atalgojums	Darba devēja VSAO iemaksas u.c. maksājumi	Krājuma komplekt.	Preces un pakalpojumi	Inform. tehn. pakalpojumi	Pārējie kārtējie izd.	Kapitālie izdevumi
1.	<b>Salaspils novads</b> Salaspils novada bibliotēka *	<b>578055</b>	<b>565236</b>	<b>365893</b>	<b>119819</b>	<b>22103</b>	<b>36413</b>	<b>5371</b>	<b>15637</b>	<b>12819</b>
2.	Dienvīdu filiālbibliotēka									
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka									
4.	<b>Ādažu novads</b> Ādažu bibliotēka	<b>217876</b>	<b>216872</b>	<b>104127</b>	<b>30088</b>	<b>14552</b>	<b>59745</b>	<b>1472</b>	<b>6888</b>	<b>1004</b>
5.	Carnikavas bibliotēka									
6.	<b>Ķekavas novads</b> Baložu pilsētas bibliotēka	<b>482396</b>	<b>481392</b>	<b>315398</b>	<b>98153</b>	<b>41752</b>	<b>16874</b>	<b>408</b>	<b>8807</b>	<b>1004</b>
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka									
8.	Katlakalna bibliotēka									
9.	Daugmales pagasta bibliotēka									
10.	Baldones bibliotēka									
11.	<b>Mārupes novads</b> Mārupes novada bibliotēka**	<b>410776</b>	<b>407768</b>	<b>226123</b>	<b>71537</b>	<b>34209</b>	<b>43226</b>	<b>2507</b>	<b>30166</b>	<b>3008</b>
12.	Salas bibliotēka									
13.	Babītes bibliotēka									
14.	Mazcenā bibliotēka									
15.	<b>Olaines novads</b> Olaines bibliotēka	<b>344895</b>	<b>318538</b>	<b>175496</b>	<b>60077</b>	<b>29911</b>	<b>38494</b>	<b>2177</b>	<b>12383</b>	<b>26357</b>
16.	Gaismu bibliotēka									
17.	Jaunolaines bibliotēka									
18.	<b>Ropažu novads</b> Sauriešu bibliotēka	<b>609011</b>	<b>595633</b>	<b>358263</b>	<b>93701</b>	<b>55001</b>	<b>51271</b>	<b>7695</b>	<b>29702</b>	<b>13378</b>
19.	Ulbrokas bibliotēka									

20.	Garkalnes bibliotēka	92205	91527	56088	14388	7662	9111	472	3806	678
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	42783	42783	19456	5251	6206	5287	471	6112	0
22.	Ropažu bibliotēka	127497	119050	74139	18968	10162	9413	669	5699	8447
23.	Zaķumuižas bibliotēka	40153	40153	22740	5655	5897	2506	472	2883	0
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	98840	97304	58450	16403	8795	10016	472	3168	1536
	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>162988</b>	<b>161155</b>	<b>96945</b>	<b>29918</b>	<b>17791</b>	<b>9732</b>	<b>1430</b>	<b>5339</b>	<b>1833</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka***									
26.	filiāle "Sēja"									
27.	filiāle "Pabaži"									
	<b>Siguldas novads</b>	<b>590047</b>	<b>576693</b>	<b>316831</b>	<b>92489</b>	<b>58634</b>	<b>73716</b>	<b>7035</b>	<b>27988</b>	<b>13354</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	255591	251031	145624	42611	12676	40772	2865	6483	4560
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	24758	18950	11443	2699	3213	555	438	602	5808
30.	Jūdažu bibliotēka	42521	42521	21457	7622	2701	8285	438	2018	0
31.	Mores bibliotēka	21386	21386	12339	3722	2655	1655	0	1015	0
32.	Allažu bibliotēka	26803	26803	14974	4421	3300	3208	438	462	0
33.	Inčukalna bibliotēka	66106	64714	34951	11617	8899	5083	438	3726	1392
34.	Mālpils bibliotēka	44977	44180	24484	5684	7482	2555	242	3733	797
35.	Sidgundas bibliotēka	23097	23097	9825	2670	2142	5232	425	2803	0
36.	Krimuldas bibliotēka	30796	30796	13951	4237	7385	1871	438	2914	0
37.	Inciema bibliotēka	20375	19578	11083	2602	2940	957	438	1558	797
38.	Lēdurgas bibliotēka	33637	33637	16700	4604	5241	3543	875	2674	0
	<b>KOPĀ</b>	<b>3396044</b>	<b>3323287</b>	<b>1959076</b>	<b>595782</b>	<b>273953</b>	<b>329471</b>	<b>28095</b>	<b>136910</b>	<b>72757</b>

\*Salaspils novada bibliotēkas atskaitē atspoguļoti finansiālie rādītāji kopā ar Dienvidu un Saulkalnes filiālbibliotēkām

\*\*Mārupes novada bibliotēkas atskaitē atspoguļoti finansiālie rādītāji kopā ar 3 filiālēm - Babītes, Salas un Mazcenas bibliotēkām

\*\*\* Saulkrastu novada bibliotēkas atskaitē atspoguļoti finansiālie rādītāji kopā ar filiālēm "Sēja" un "Pabaži"

## Izdevumi krājuma komplektēšanai 2024

N.p.k.	Bibliotēka	Krājuma komplektēšanai	t.sk. grāmatas	t.sk. periodiskajie izdevumi	t.sk. elektroniskie dokumenti	t.sk. citi dokumenti
1.	<b>Salaspils novads</b>	<b>22103</b>	14738	3856	3432	77
2.	Salaspils novada bibliotēka*					
3.	Dienvidu filiālbibliotēka					
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka					
4.	<b>Ādažu novads</b>	<b>14552</b>	<b>10771</b>	<b>3781</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
4.	Ādažu bibliotēka	7188	5253	1935	0	0
5.	Carnikavas bibliotēka	7364	5518	1846	0	0
6.	<b>Ķekavas novads</b>	<b>41752</b>	<b>32872</b>	<b>8880</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
6.	Baložu pilsētas bibliotēka	8997	7000	1997	0	0
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka	9191	7194	1997	0	0
8.	Katlakalna bibliotēka	8889	6899	1990	0	0
9.	Daugmales pagasta bibliotēka	5075	3779	1296	0	0
10.	Baldones bibliotēka	9600	8000	1600	0	0
11.	<b>Mārupes novads</b>	<b>34209</b>	<b>28279</b>	<b>5930</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
11.	Mārupes novada bibliotēka**					
12.	Salas bibliotēka					
13.	Babītes bibliotēka					
14.	Mazcenas bibliotēka					
15.	<b>Olaines novads</b>	<b>29911</b>	<b>21295</b>	<b>8616</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
15.	Olaines bibliotēka	16414	12095	4319	0	0
16.	Gaismu bibliotēka	5997	4000	1997	0	0
17.	Jaunolaines bibliotēka	7500	5200	2300	0	0
18.	<b>Ropažu novads</b>	<b>55001</b>	<b>41456</b>	<b>13545</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
18.	Sauriešu bibliotēka	7898	5999	1899	0	0
19.	Ulbrokas bibliotēka	8381	6000	2381	0	0
20.	Garkalnes bibliotēka	7662	6249	1413	0	0
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	6206	4909	1297	0	0
22.	Ropažu bibliotēka	10162	7090	3072	0	0
23.	Zaķumuižas bibliotēka	5897	4457	1440	0	0
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	8795	6752	2043	0	0
25.	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>17791</b>	<b>14496</b>	<b>3295</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka***					
26.	filiāle "Sēja"					
27.	filiāle "Pabaži"					
28.	<b>Siguldas novads</b>	<b>58634</b>	<b>44946</b>	<b>13324</b>	<b>0</b>	<b>364</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	12676	9959	2607	0	110
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	3213	2399	814	0	0
30.	Jūdažu bibliotēka	2701	1951	750	0	0
31.	Mores bibliotēka	2655	2000	655	0	0
32.	Allažu bibliotēka	3300	2500	800	0	0
33.	Inčukalna bibliotēka	8899	7269	1568	0	62
34.	Mālpils bibliotēka	7482	5976	1506	0	0
35.	Sidgundas bibliotēka	2142	1399	743	0	0
36.	Krimuldas bibliotēka	7385	5511	1795	0	79
37.	Inciema bibliotēka	2940	2096	844	0	0
38.	Lēdurgas bibliotēka	5241	3886	1242	0	113
	<b>KOPĀ</b>	<b>273953</b>	<b>208853</b>	<b>61227</b>	<b>3432</b>	<b>441</b>

\*Salaspils novada bibliotēkas atskaitē atspoguļoti finansiālie rādītāji kopā ar Saulkalnes un Dienvidu filiālbibliotēkām

\*\*Mārupes novada bibliotēkas atskaitē atspoguļoti finansiālie rādītāji kopā ar 3 filiālēm - Babītes, Salas un Mazcenas bibliotēkām

\*\*\*Saulkrastu novada bibliotēkas atskaitē atspoguļoti finansiālie rādītāji kopā ar filiālēm "Sēja" un "Pabaži"

## Izsniegums 2024

N.p.k.	Bibliotēka	Izsniegums KOPĀ	<i>Bibliotēkas fiziskā krājuma izsniegums</i>	<i>t.sk. izsniegums bērniem un jauniešiem</i>	<i>t.sk. grāmatas</i>	<i>no tām bērnu un jauniešu grāmatas</i>	<i>t.sk. seriālizdevumi</i>	<i>Digitālā krājuma izsniegums</i>
	<b>Salaspils novads</b>	<b>52220</b>	<b>45986</b>	<b>12120</b>	<b>66188</b>	<b>12907</b>	<b>5734</b>	<b>6234</b>
1.	Salaspils novada bibliotēka	43897	38194	11264	32997	11623	3454	5703
2.	Dienvidu filiālbibliotēka	4941	4433	352	30763	558	1356	508
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka	3382	3359	504	2428	726	924	23
	<b>Ādažu novads</b>	<b>63053</b>	<b>60219</b>	<b>13080</b>	<b>44699</b>	<b>14454</b>	<b>15479</b>	<b>2834</b>
4.	Ādažu bibliotēka	45129	42397	10867	30182	10687	12176	2732
5.	Carnikavas bibliotēka	17924	17822	2213	14517	3767	3303	102
	<b>Ķekavas novads</b>	<b>119198</b>	<b>116366</b>	<b>28355</b>	<b>96049</b>	<b>39127</b>	<b>19584</b>	<b>2832</b>
6.	Baložu pilsētas bibliotēka	36748	36063	10321	30950	13506	4685	685
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka	24893	24634	4764	19754	8167	4769	259
8.	Katlakalna bibliotēka	17448	17247	3080	14482	5452	2764	201
9.	Daugmales pagasta bibliotēka	7965	6681	558	3867	1114	2814	1284
10.	Baldones bibliotēka	32144	31741	9632	26996	10888	4552	403
	<b>Mārupes novads</b>	<b>77378</b>	<b>76537</b>	<b>15768</b>	<b>61574</b>	<b>22747</b>	<b>14923</b>	<b>841</b>
11.	Mārupes novada bibliotēka	30389	29548	8767	23373	8706	6135	841
12.	Salas bibliotēka	7022	7022	924	4590	1252	2432	0
13.	Babītes bibliotēka	13399	13399	2270	9612	2247	3787	0
14.	Mazcenas bibliotēka	26568	26568	3807	23999	10542	2569	0
	<b>Olaines novads</b>	<b>40863</b>	<b>40480</b>	<b>7389</b>	<b>30168</b>	<b>10384</b>	<b>10295</b>	<b>383</b>
15.	Olaines bibliotēka	28291	28077	5610	22201	7105	5863	214
16.	Gaismu bibliotēka	4836	4676	558	2993	1080	1679	160
17.	Jaunolaines bibliotēka	7736	7727	1221	4974	2199	2753	9
	<b>Ropažu novads</b>	<b>95032</b>	<b>93448</b>	<b>16301</b>	<b>69490</b>	<b>26668</b>	<b>23889</b>	<b>1584</b>
18.	Sauriešu bibliotēka	10219	9856	1315	5269	2065	4587	363
19.	Ulbrokas bibliotēka	18682	18190	3799	15480	6731	2665	492

20.	Garkalnes bibliotēka	4989	4989	719	3987	1672	1002	0
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	11768	11710	1166	9572	2928	2138	58
22.	Ropažu bibliotēka	17810	17712	3827	12124	4463	5564	98
23.	Zaķumuižas bibliotēka	12567	12431	3148	8683	4328	3748	136
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	18997	18560	2327	14375	4481	4185	437
	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>40882</b>	<b>40188</b>	<b>6737</b>	<b>30861</b>	<b>10003</b>	<b>8976</b>	<b>694</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka	32025	31586	6073	25246	9208	5989	439
26.	filiāle "Sēja"	4625	4548	553	4003	533	545	77
27.	filiāle "Pabaži"	4232	4054	111	1612	262	2442	178
	<b>Siguldas novads</b>	<b>119507</b>	<b>117764</b>	<b>19349</b>	<b>89906</b>	<b>27163</b>	<b>26537</b>	<b>1743</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	43974	43029	9556	39434	12340	3364	945
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	5319	5273	615	4452	1126	818	46
30.	Jūdažu bibliotēka	4161	4149	383	2998	61	1151	12
31.	Mores bibliotēka	2453	2380	470	1388	495	911	73
32.	Allažu bibliotēka	5469	5385	1115	3477	858	1907	84
33.	Inčukalna bibliotēka	22712	22580	4906	17473	7532	4156	132
34.	Mālpils bibliotēka	10673	10600	909	8286	1881	2314	73
35.	Sidgundas bibliotēka	1085	1060	61	779	45	281	25
36.	Krimuldas bibliotēka	11214	10970	524	5726	1677	5244	244
37.	Inciema bibliotēka	3732	3687	129	2024	333	1663	45
38.	Lēdurgas bibliotēka	8715	8651	681	3869	815	4728	64
	<b>KOPĀ</b>	<b>608133</b>	<b>590988</b>	<b>119099</b>	<b>488935</b>	<b>163453</b>	<b>125417</b>	<b>17145</b>

## Lietotāju kopskaits, Apmeklējums 2024

N.p.k.	Bibliotēka	Aktīvo lietotāju kopskaits	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Apmeklējums KOPĀ	Fizisko apmeklējumu kopskaits	t.sk. pieaugušie	t.sk. bērni un jaunieši līdz 18 gadiem	Virtuālais apmeklējums	bibliotēkas tīmekļa vietne	tiešsaistes kataloga izmantošana	citu digitālo pakalpojumu izmantošana
1.	<b>Salaspils novads</b> Salaspils novada bibliotēka	<b>3353</b> 2833	<b>1457</b> 1328	<b>238060</b> 233019	<b>49577</b> 44536	<b>35880</b> 31690	<b>13697</b> 12846	<b>188483</b> 188483	<b>140070</b> 140070	<b>30216</b> 30216	<b>18197</b> 18197
2.	Dienvidu filiālbibliotēka	299	68	2945	2945	2517	428	0	0	0	0
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka	221	61	2096	2096	1673	423	0	0	0	0
4.	<b>Ādažu novads</b> Ādažu bibliotēka	<b>3127</b> 1955	<b>1052</b> 649	<b>94178</b> 49496	<b>34694</b> 22336	<b>25047</b> 15681	<b>9647</b> 6655	<b>59484</b> 27160	<b>4286</b> 2224	<b>36734</b> 9798	<b>18464</b> 15138
5.	Carnikavas bibliotēka	1172	403	44682	12358	9366	2992	32324	2062	26936	3326
6.	<b>Ķekavas novads</b> Baložu pilsētas bibliotēka	<b>5051</b> 1824	<b>2242</b> 920	<b>278279</b> 139417	<b>62369</b> 21918	<b>40963</b> 10482	<b>21406</b> 11436	<b>215910</b> 117499	<b>33889</b> 33889	<b>73742</b> 26630	<b>108279</b> 56980
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka	1293	540	73300	16823	13825	2998	56477	0	18877	37600
8.	Katlakalna bibliotēka	771	274	21785	6150	4764	1386	15635	0	11256	4379
9.	Daugmales pagasta bibliotēka	223	62	10772	3197	2774	423	7575	0	3255	4320
10.	Baldones bibliotēka	940	446	33005	14281	9118	5163	18724	0	13724	5000
11.	<b>Mārupes novads</b> Mārupes novada bibliotēka	<b>3782</b> 1607	<b>1195</b> 539	<b>113525</b> 92903	<b>35943</b> 15321	<b>24944</b> 8836	<b>10999</b> 6485	<b>77582</b> 77582	<b>6019</b> 6019	<b>7591</b> 7591	<b>63972</b> 63972
12.	Salas bibliotēka	284	88	4678	4678	3471	1207	0	0	0	0
13.	Babītes bibliotēka	484	106	5045	5045	4097	948	0	0	0	0
14.	Mazcenas bibliotēka	1407	462	10899	10899	8540	2359	0	0	0	0
15.	<b>Olaines novads</b> Olaines bibliotēka	<b>1940</b> 1323	<b>889</b> 612	<b>99893</b> 89745	<b>22599</b> 14742	<b>15650</b> 9512	<b>6949</b> 5230	<b>77294</b> 75003	<b>1570</b> 1310	<b>16546</b> 14515	<b>59178</b> 59178
16.	Gaismu bibliotēka	211	80	2929	2042	1361	681	887	25	862	0
17.	Jaunolaines bibliotēka	406	197	7219	5815	4777	1038	1404	235	1169	0
18.	<b>Ropažu novads</b> Sauriešu bibliotēka	<b>5572</b> 437	<b>2424</b> 196	<b>481923</b> 8709	<b>54245</b> 4659	<b>32597</b> 3106	<b>21648</b> 1553	<b>427678</b> 4050	<b>371555</b> 150	<b>15832</b> 2400	<b>40291</b> 1500

19.	Ulbrokas bibliotēka	1477	700	386409	14183	8677	5506	372226	363509	1580	7137
20.	Garkalnes bibliotēka	242	77	10857	3311	2457	854	7546	967	2179	4400
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	407	162	5605	3469	2678	791	2136	707	17	1412
22.	Ropažu bibliotēka	1148	546	28310	10801	5435	5366	17509	2550	5277	9682
23.	Zaķumuižas bibliotēka	528	234	17140	7643	3943	3700	9497	1306	2391	5800
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	1333	509	24893	10179	6301	3878	14714	2366	1988	10360
	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>2079</b>	<b>732</b>	<b>59027</b>	<b>23603</b>	<b>15662</b>	<b>7941</b>	<b>35424</b>	<b>14421</b>	<b>7182</b>	<b>13821</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka	1615	611	53151	17727	11339	6388	35424	14421	7182	13821
26.	filiāle "Sēja"	221	74	3888	3888	2796	1092	0	0	0	0
27.	filiāle "Pabaži"	243	47	1988	1988	1527	461	0	0	0	0
	<b>Siguldas novads</b>	<b>6960</b>	<b>2536</b>	<b>239329</b>	<b>84642</b>	<b>62447</b>	<b>22195</b>	<b>154687</b>	<b>11979</b>	<b>9915</b>	<b>132793</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	2906	1158	65799	27339	21911	5428	38460	5860	9057	23543
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	518	140	17755	8724	7060	1664	9031	0	50	8981
30.	Jūdažu bibliotēka	186	24	5428	2181	2001	180	3247	0	12	3235
31.	Mores bibliotēka	217	86	4554	2532	1537	995	2022	0	0	2022
32.	Allažu bibliotēka	363	114	5143	4118	2400	1718	1025	0	0	1025
33.	Inčukalna bibliotēka	1215	510	97355	14823	7735	7088	82532	0	796	81736
34.	Mālpils bibliotēka	632	248	14077	12712	10904	1808	1365	1365	0	0
35.	Sidgundas bibliotēka	72	10	5454	700	644	56	4754	4754	0	0
36.	Krimuldas bibliotēka	383	113	12477	6216	4851	1365	6261	0	0	6261
37.	Inciema bibliotēka	167	30	3924	1788	1394	394	2136	0	0	2136
38.	Lēdurgas bibliotēka	301	103	7363	3509	2010	1499	3854	0	0	3854
	<b>KOPĀ</b>	<b>31864</b>	<b>12527</b>	<b>1604214</b>	<b>367672</b>	<b>253190</b>	<b>114482</b>	<b>1236542</b>	<b>583789</b>	<b>197758</b>	<b>454995</b>

## SBA 2024

N.p.k.	Bibliotēka	SBA	t.sk. saņemti	t.sk. nosūtīti
	<b>Salaspils novads</b>	<b>614</b>	<b>223</b>	<b>391</b>
1.	Salaspils novada bibliotēka	466	133	333
2.	Dienvidu filiālbibliotēka	69	45	24
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka	79	45	34
	<b>Ādažu novads</b>	<b>541</b>	<b>239</b>	<b>302</b>
4.	Ādažu bibliotēka	416	166	250
5.	Carnikavas bibliotēka	125	73	52
	<b>Ķekavas novads</b>	<b>1872</b>	<b>963</b>	<b>909</b>
6.	Baložu pilsētas bibliotēka	727	192	535
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka	424	277	147
8.	Katlakalna bibliotēka	241	68	173
9.	Daugmales pagasta bibliotēka	460	420	40
10.	Baldones bibliotēka	20	6	14
	<b>Mārupes novads</b>	<b>147</b>	<b>52</b>	<b>95</b>
11.	Mārupes novada bibliotēka	60	17	43
12.	Salas bibliotēka	3	1	2
13.	Babītes bibliotēka	32	24	8
14.	Mazcenas bibliotēka	52	10	42
	<b>Olaines novads</b>	<b>296</b>	<b>156</b>	<b>140</b>
15.	Olaines bibliotēka	33	3	30
16.	Gaismu bibliotēka	128	74	54
17.	Jaunolaines bibliotēka	135	79	56
	<b>Ropažu novads</b>	<b>393</b>	<b>260</b>	<b>133</b>
18.	Sauriešu bibliotēka	88	69	19
19.	Ulbrokas bibliotēka	122	83	39
20.	Garkalnes bibliotēka	28	14	14
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	25	20	5
22.	Ropažu bibliotēka	48	28	20
23.	Zaķumuižas bibliotēka	55	43	12
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	27	3	24
	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>282</b>	<b>166</b>	<b>116</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka	251	150	101
26.	filiāle "Sēja"	11	6	5
27.	filiāle "Pabaži"	20	10	10
	<b>Siguldas novads</b>	<b>3159</b>	<b>1595</b>	<b>1564</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	156	60	96
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	112	75	37
30.	Jūdažu bibliotēka	74	7	67
31.	Mores bibliotēka	20	17	3
32.	Allažu bibliotēka	81	68	13
33.	Inčukalna bibliotēka	302	131	171
34.	Mālpils bibliotēka	41	1	40
35.	Sidgundas bibliotēka	18	11	7
36.	Krimuldas bibliotēka	429	247	182
37.	Inciema bibliotēka	43	24	19
38.	Lēdurgas bibliotēka	1883	954	929
	<b>KOPĀ</b>	<b>7304</b>	<b>3654</b>	<b>3650</b>

## Bibliotēku krājumi 2024

N.p.k.	Bibliotēka	Krājums KOPĀ (pārskata perioda beigās)	Jaunieguvumi (fizisko dokumentu kopskaits)			<i>t.sk.</i>		Izslēgtie dokumenti (fizisko dokumentu kopskaits)			Krājums pārskata perioda beigās (fizisko dokumentu kopskaits)		
				<i>t.sk.</i> grāmatas	<i>t.sk.</i> seriālizd.	<i>t.sk.</i> audiovizuālie resursi	<i>t.sk.</i> pārējās vienības		<i>t.sk.</i> grāmatas	<i>t.sk.</i> grāmatas		<i>t.sk.</i> seriālizdevu mi	
	<b>Salaspils novads</b>	<b>81057</b>	<b>3169</b>	<b>1494</b>	<b>1637</b>	<b>0</b>	<b>38</b>	<b>3496</b>	<b>1761</b>	<b>80939</b>	<b>64511</b>	<b>15526</b>	
1.	Salaspils novada bibliotēka	64910	2186	1162	987	0	37	1753	807	64799	50256	13780	
2.	Dienvidu filiālbibliotēka	8373	441	152	288	0	1	784	477	8370	7573	729	
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka	7774	542	180	362	0	0	959	477	7770	6682	1017	
	<b>Ādažu novads</b>	<b>46680</b>	<b>3678</b>	<b>2161</b>	<b>1508</b>	<b>1</b>	<b>6</b>	<b>1519</b>	<b>331</b>	<b>46672</b>	<b>38040</b>	<b>8506</b>	
4.	Ādažu bibliotēka	30526	2239	1479	756	1	1	876	120	30521	25183	5256	
5.	Carnikavas bibliotēka	16154	1439	682	752	0	5	643	211	16151	12857	3250	
	<b>Ķekavas novads</b>	<b>89798</b>	<b>6770</b>	<b>2984</b>	<b>3745</b>	<b>0</b>	<b>41</b>	<b>9187</b>	<b>4410</b>	<b>89778</b>	<b>76306</b>	<b>12936</b>	
6.	Baložu pilsētas bibliotēka	32255	1538	788	739	0	11	1903	1075	32251	28546	3631	
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka	14514	1468	613	834	0	21	1608	948	14510	11410	2777	
8.	Katlakalna bibliotēka	15648	1347	556	783	0	8	1775	889	15644	12341	3281	
9.	Daugmales pagasta bibliotēka	8034	996	325	671	0	0	2611	217	8030	7128	891	
10.	Baldones bibliotēka	19347	1421	702	718	0	1	1290	1281	19343	16881	2356	
	<b>Mārupes novads</b>	<b>58668</b>	<b>4669</b>	<b>2452</b>	<b>2212</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>8250</b>	<b>4540</b>	<b>58659</b>	<b>50965</b>	<b>7590</b>	
11.	Mārupes novada bibliotēka	25750	1730	949	776	0	1	3756	1729	25746	21544	4124	
12.	Salas bibliotēka	8566	679	326	353	0	0	1150	845	8565	8211	353	
13.	Babītes bibliotēka	8577	887	448	439	0	0	1344	800	8576	6504	2072	
14.	Mazcenas bibliotēka	15775	1373	729	644	0	0	2000	1166	15772	14706	1041	
	<b>Olaines novads</b>	<b>48410</b>	<b>4110</b>	<b>1804</b>	<b>2306</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>10281</b>	<b>7942</b>	<b>48400</b>	<b>37285</b>	<b>11008</b>	
15.	Olaines bibliotēka	32785	1938	1027	911	0	0	4636	2800	32781	24445	8234	
16.	Gaismu bibliotēka	6199	968	342	626	0	0	2682	2179	6196	4982	1209	
17.	Jaunolaines bibliotēka	9426	1204	435	769	0	0	2963	2963	9423	7858	1565	

	<b>Ropažu novads</b>	<b>90438</b>	<b>8903</b>	<b>3805</b>	<b>5049</b>	<b>0</b>	<b>49</b>	<b>4685</b>	<b>2060</b>	<b>90411</b>	<b>76179</b>	<b>13856</b>
18.	Sauriešu bibliotēka	9439	1350	624	726	0	0	1696	1065	9434	7391	2000
19.	Ulbrokas bibliotēka	18614	1407	697	675	0	35	518	111	18610	14843	3578
20.	Garkalnes bibliotēka	8652	1107	453	654	0	0	773	160	8648	7383	1265
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	7343	834	426	408	0	0	334	24	7340	6509	831
22.	Ropažu bibliotēka	19027	1203	540	663	0	0	876	212	19023	15842	3055
23.	Zaķumuižas bibliotēka	8740	997	449	548	0	0	191	191	8737	6981	1752
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	18623	2005	616	1375	0	14	297	297	18619	17230	1375
	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>37950</b>	<b>3339</b>	<b>2018</b>	<b>1321</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2738</b>	<b>1073</b>	<b>37926</b>	<b>29794</b>	<b>7996</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka	21888	2343	1531	812	0	0	1631	589	21870	17728	4032
26.	filiāle "Sēja"	10602	560	305	255	0	0	490	187	10599	7133	3449
27.	filiāle "Pabaži"	5460	436	182	254	0	0	617	297	5457	4933	515
	<b>Siguldas novads</b>	<b>127376</b>	<b>10746</b>	<b>4797</b>	<b>5890</b>	<b>31</b>	<b>27</b>	<b>9547</b>	<b>3447</b>	<b>127337</b>	<b>111150</b>	<b>15620</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	36746	2325	1283	1000	31	11	1101	889	36742	31733	4622
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	9700	716	323	393	0	0	437	54	9697	8277	1419
30.	Jūdažu bibliotēka	6102	582	171	411	0	0	300	300	6099	5052	1047
31.	Mores bibliotēka	4582	613	197	416	0	0	395	0	4579	4139	418
32.	Allažu bibliotēka	6617	604	235	369	0	0	924	545	6614	5893	721
33.	Inčukalna bibliotēka	20901	1493	741	749	0	3	1195	401	20898	19431	1374
34.	Mālpils bibliotēka	11217	1170	524	646	0	0	1052	398	11213	9432	1781
35.	Sidgundas bibliotēka	4343	553	154	399	0	0	593	199	4340	3472	865
36.	Krimuldas bibliotēka	10637	1311	558	747	0	5	724	194	10634	8743	1870
37.	Inciema bibliotēka	5415	499	230	269	0	0	851	466	5411	4936	469
38.	Lēdurgas bibliotēka	11116	880	381	491	0	8	1975	1	11110	10042	1034
	<b>KOPĀ</b>	<b>580377</b>	<b>45384</b>	<b>21515</b>	<b>23668</b>	<b>32</b>	<b>162</b>	<b>49703</b>	<b>25564</b>	<b>580122</b>	<b>484230</b>	<b>93038</b>

## Informāciju tehnoloģijas 2024

N.p.k.	Bibliotēka	Datoru kopskaits	<i>t.sk. darbiniekiem</i>	<i>t.sk. lietotājiem</i>	Printeri	Skeneri	Kopējamās iekārtas	Multifunk. iekārtas	Bibliomāts	Grāmatu nodošanas iekārta
1.	<b>Salaspils novads</b> Salaspils novada bibliotēka	<b>46</b> 39	<b>20</b> 18	<b>26</b> 21	<b>4</b> 3	<b>2</b> 2	<b>0</b> 0	<b>7</b> 5	<b>1</b> 1	<b>1</b> 1
2.	Dienvidu filiālbibliotēka	4	1	3	1	0	0	1	0	0
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka	3	1	2	0	0	0	1	0	0
4.	<b>Ādažu novads</b> Ādažu bibliotēka	<b>18</b> 9	<b>7</b> 4	<b>11</b> 5	<b>2</b> 2	<b>0</b> 0	<b>0</b> 0	<b>5</b> 4	<b>2</b> 1	<b>0</b> 0
5.	Carnikavas bibliotēka	9	3	6	0	0	0	1	1	0
6.	<b>Ķekavas novads</b> Baložu pilsētas bibliotēka	<b>48</b> 15	<b>23</b> 9	<b>25</b> 6	<b>7</b> 3	<b>1</b> 1	<b>1</b> 0	<b>7</b> 1	<b>2</b> 1	<b>1</b> 1
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka	13	6	7	2	0	0	1	1	0
8.	Katlakalna bibliotēka	8	2	6	0	0	0	1	0	0
9.	Daugmales pagasta bibliotēka	2	1	1	1	0	0	1	0	0
10.	Baldones bibliotēka	10	5	5	1	0	1	3	0	0
11.	<b>Mārupes novads</b> Mārupes novada bibliotēka	<b>30</b> 13	<b>14</b> 8	<b>16</b> 5	<b>2</b> 0	<b>1</b> 0	<b>0</b> 0	<b>9</b> 4	<b>1</b> 1	<b>0</b> 0
12.	Salas bibliotēka	3	1	2	0	0	0	2	0	0
13.	Babītes bibliotēka	4	2	2	0	0	0	2	0	0
14.	Mazcenas bibliotēka	10	3	7	2	1	0	1	0	0
15.	<b>Olaines novads</b> Olaines bibliotēka	<b>29</b> 20	<b>13</b> 10	<b>16</b> 10	<b>1</b> 0	<b>1</b> 1	<b>0</b> 0	<b>9</b> 6	<b>1</b> 0	<b>0</b> 0
16.	Gaismu bibliotēka	3	1	2	1	0	0	1	0	0
17.	Jaunolaines bibliotēka	6	2	4	0	0	0	2	1	0

	<b>Ropažu novads</b>	<b>47</b>	<b>25</b>	<b>22</b>	<b>7</b>	<b>1</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>1</b>
18.	Sauriešu bibliotēka	7	2	5	0	0	2	2	1	0
19.	Ulbrokas bibliotēka	12	6	6	4	1	4	1	0	1
20.	Garkalnes bibliotēka	3	2	1	0	0	0	1	1	0
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	2	1	1	0	0	0	1	1	0
22.	Ropažu bibliotēka	7	5	2	1	0	0	1	1	0
23.	Zaķumuižas bibliotēka	6	3	3	0	0	0	1	1	0
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	10	6	4	2	0	1	0	1	0
	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>22</b>	<b>10</b>	<b>12</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka	15	8	7	0	1	0	5	0	0
26.	filiāle "Sēja"	3	1	2	1	0	0	2	0	0
27.	filiāle "Pabaži"	4	1	3	1	0	0	1	0	0
	<b>Siguldas novads</b>	<b>61</b>	<b>31</b>	<b>30</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>5</b>	<b>18</b>	<b>3</b>	<b>0</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	17	13	4	0	1	0	4	1	0
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	4	1	3	1	0	2	1	0	0
30.	Jūdažu bibliotēka	3	1	2	0	0	0	2	0	0
31.	Mores bibliotēka	5	2	3	0	0	0	1	0	0
32.	Allažu bibliotēka	6	3	3	1	1	1	1	0	0
33.	Inčukalna bibliotēka	8	4	4	0	0	0	2	1	0
34.	Mālpils bibliotēka	6	2	4	1	0	2	1	0	0
35.	Sidgundas bibliotēka	3	1	2	1	0	0	1	0	0
36.	Krimuldas bibliotēka	3	2	1	0	0	0	1	1	0
37.	Inciema bibliotēka	3	1	2	0	0	0	3	0	0
38.	Lēdurgas bibliotēka	3	1	2	0	0	0	1	0	0
	<b>KOPĀ</b>	<b>301</b>	<b>143</b>	<b>158</b>	<b>29</b>	<b>9</b>	<b>13</b>	<b>70</b>	<b>16</b>	<b>3</b>

## Darbinieki 2024

N.p.k.	Bibliotēka	Darbinieku kopskaits	t.sk. bibl-kārie darb.	no tiem ar bib-kāro izgl.	no tiem izgl. citās jomās	no tiem ar vid. izgl.	pārējie darbinieki
	<b>Salaspils novads</b>	<b>21</b>	<b>16</b>	<b>13</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>5</b>
1.	Salaspils novada bibliotēka	19	14	11	3	0	5
2.	Dienvidu filiālbibliotēka	1	1	1	0	0	0
3.	Saulkalnes filiālbibliotēka	1	1	1	0	0	0
	<b>Ādažu novads</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>5</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>1</b>
4.	Ādažu bibliotēka	4	4	3	1	0	0
5.	Carnikavas bibliotēka	3	2	2	0	0	1
	<b>Ķekavas novads</b>	<b>20</b>	<b>16</b>	<b>15</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>4</b>
6.	Baložu pilsētas bibliotēka	7	6	6	0	0	1
7.	Ķekavas pagasta bibliotēka	3	3	3	0	0	0
8.	Katlakalna bibliotēka	2	2	2	0	0	0
9.	Daugmales pagasta bibliotēka	1	1	0	1	0	0
10.	Baldones bibliotēka	7	4	4	0	0	3
	<b>Mārupes novads</b>	<b>14</b>	<b>13</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>1</b>
11.	Mārupes novada bibliotēka	7	7	4	3	0	0
12.	Salas bibliotēka	2	2	0	2	0	0
13.	Babītes bibliotēka	3	2	1	1	0	1
14.	Mazcenas bibliotēka	2	2	1	1	0	0
	<b>Olaines novads</b>	<b>13</b>	<b>10</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>3</b>
15.	Olaines bibliotēka	10	8	3	5	0	2
16.	Gaismu bibliotēka	2	1	1	0	0	1
17.	Jaunolaines bibliotēka	1	1	1	0	0	0
	<b>Ropažu novads</b>	<b>27</b>	<b>20</b>	<b>8</b>	<b>11</b>	<b>1</b>	<b>7</b>
18.	Sauriešu bibliotēka	3	2	0	2	0	1
19.	Ulbrokas bibliotēka	7	5	3	2	0	2
20.	Garkalnes bibliotēka	4	2	1	1	0	2
21.	Upesciema Tautas bibliotēka	1	1	1	0	0	0
22.	Ropažu bibliotēka	5	4	2	2	0	1
23.	Zaķumuižas bibliotēka	3	3	0	2	1	0
24.	Vangažu pilsētas bibliotēka	4	3	1	2	0	1
	<b>Saulkrastu novads</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>0</b>
25.	Saulkrastu novada bibliotēka	6	6	3	1	2	0
26.	filiāle "Sēja"	1	1	0	0	1	0
27.	filiāle "Pabaži"	1	1	0	1	0	0
	<b>Siguldas novads</b>	<b>25</b>	<b>21</b>	<b>12</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>4</b>
28.	Siguldas novada bibliotēka	11	8	6	2	0	3
29.	Siguldas pagasta bibliotēka	1	1	1	0	0	0
30.	Jūdažu bibliotēka	2	1	0	0	1	1
31.	Mores bibliotēka	1	1	1	0	0	0
32.	Allažu bibliotēka	1	1	1	0	0	0
33.	Inčukalna bibliotēka	3	3	1	1	1	0
34.	Mālpils bibliotēka	2	2	2	0	0	0
35.	Sidgundas bibliotēka	1	1	0	0	1	0
36.	Krimuldas bibliotēka	1	1	0	0	1	0
37.	Inciema bibliotēka	1	1	0	1	0	0
38.	Lēdurgas bibliotēka	1	1	0	1	0	0
	<b>KOPĀ</b>	<b>135</b>	<b>110</b>	<b>67</b>	<b>35</b>	<b>8</b>	<b>25</b>

## Salaspils novada bibliotēkas darbinieku apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi

Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums	Iesaistītie darbinieki	Stundas	min
15.01.2024.	Latvijas kara muzejs	LBB, LMB, BRITISH COUNCIL	Mēs savai kopienai	1	4	
17.01.2024.	attālināti	Tietoevry Latvia	AlisePac demonstrācija	4	1	
31.01.2024.	attālināti	Valsts administrācijas skola	Konference "Digitālo prasmju spēks"	2	4	
02.02.2024.	attālināti	LNB Kompetenču attīstības centrs	Kāpēc un kā veidot aptaujas bibliotēkā?	2	5	
06.02.2024.	LNB	LNB	Seminārs "Library for all: accept, include, communicate"	3	3	
08.02.2024.	attālināti	LNB Kompetenču attīstības centrs	Mācību kurss "Periodika un novadpētniecība"	3	3	
13.02.2024.	LNB	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Padziļināts UDK praktikums	2	4	
15.02.2024.	attālināti	LNB Bērnu literatūras centrs	Seminārs "Kā panākt dubultjaudu lasītveicināšanai?"	3	4	
22.02.2024.	LNB	LNB Kompetenču attīstības centrs	Kāpēc un kā veidot aptaujas bibliotēkā?	2	5	
24.02.2024.	LNB	LNB Kompetenču attīstības centrs	Laiki mainās - mainās valoda	1	4	
27.02.2024.	attālināti	LNB	Digitālās bibliotēkas mācības	4	4	
27.02.2024.	LNB	LNB Kompetenču attīstības centrs	Spēliskošanas elementu veidošana platformā "Genially"	1	6	
28.02.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīmekļseminārs "Mākslīgais intelekts un medijpratība: iespējas un izaicinājumi"	5	4	
28.02.2024.	attālināti	Salaspils novada pašvaldība	Seminārs "DSV Lietvaris 2.0"	1	1	
08.03.2024.	LU, Kalpaka bulv.	LU SZF, LU bibliotēka	LU 82. starptautiskā zinātniskās konference, Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes sekcija	1	8	
13.03.2024.	Siguldas devons	LNB, LBB	Latvijas skolu un bērnu bibliotekāru lasītpatikas forums	4	5	
21.03.2024.	attālināti	EBSCOhost	Find relevant search terms with Ebscohost's thesaurus	1		45
21.03.2024.	attālināti	Latvijas Bankas Licencēšanas un sankciju pārvalde	Seminārs "Kā aizsargāt savu naudu un atpazīt finanšu krāpniekus"	5	1	
7.,14.,21.03.2024.	klātie	LNB Kompetenču attīstības centrs	Metodiķi IRR! Iepazīstamies, runājam, radām	1	24	
27.03.2024.	attālināti	Britannica Library	Discover trustworthy information for your learners!	2		30
28.03.2024.	attālināti	LNB	Digitālās bibliotēkas mācības	4	2	
11.04.2024.	klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Apalā galdā diskusijas	2	5	
11.04.2024.	klātie	LNB Kompetenču attīstības centrs	Turpinājumizdevumi. Bibliogrāfiskais apraksts. RDA. ISSN	1	6	
16.04.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīklošanās pasākums #2 darbā ar bērniem un jauniešiem	3	3	
18.04.2024.	LNB	LNB Kompetenču attīstības centrs	Bibliotēkas norises tēla grāmatas veidošana	2	2	40
23.04.2024.	klātie	LBB	LBB kongress "Bibliotēkas un lasīšana"	4	7	
24.04.2024.	LNB	LNB	Seminārs "Digitization, Digital Restoration and Presentation of old photographs"	1	4	
30.04.2024.	attālināti	LNB Kompetenču attīstības centrs	Bezmaksas mākslīgā intelekta (AI) rīku izmantošana bibliotēkā	4	3	30
05.03.-30.04.24.	attālināti	LNB	Lekciju cikls "Latvijas kultūras kanons astoņās nozarēs"	1	9	
15.05.2024.	klātie	LNB sadarbībā ar LBJLP	Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem	1	5	
15.05.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Vecāku iesaiste bērnu lasītprīka veicināšanā	3	4	

15.05.2024.	attālināti	Britannica Library	Webinar - how to use Britannica Library effectively	1		30
16.05.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīklošanās pasākums #3 darbā ar bērniem un jauniešiem	2	2	
16.-17.05.2024.	klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Latvijas akadēmisko, speciālo un publisko bibliotēku direktoru sanāksme	1	8	
29.05.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Pielāgotās literatūras pakalpojumu nodrošināšana Latvijas bibliotēkās	2	2	
18.06.2024.	attālināti	Publiskās pārvaldes digitālā akadēmija	Kā veidot efektīvus sociālo tīklu kontus - ceļvedis tiem, kuri tikai sāk vai mēģina	1	3	15
05.07.2024.	klātie		Sarunu festivāls "Lampa"	1	8	
10.09.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīklošanās pasākums #4 darbā ar bērniem un jauniešiem	1	2	
25.09.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīmekļseminārs "Medijpratība skolās - kā mācīt un mācīties?"	3	2	30
26.09.2024.	klātie	Latviešu valodas aģentūra	Seminārs "LasītPRIEKŠ!"	1	5	
26.09.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīmekļseminārs "Medijpratība skolās - kā mācīt un mācīties?"	1	2	30
03.10.2024.	klātie	LNB Kompetenču attīstības centrs	Izglītības programma "Dzeja - ar ko sākt?"	1	6	30
04.10.2024.	klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs "Strādāsim kopā!"	1	6	
08.10.2024.	attālināti	MC Fabers	Ugunsdrošības noteikumu piemērošanas prakse 2024. gada aktuālie jautājumi. Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas aktuālie jautājumi	1	3	
1.-11.10.2024.	attālināti	Ventspils Digitālais centrs	Vizuālo materiālu veidošana tiešsaistē - Canva.com	2	6	
16.-19.10.2024.	Polija, Varšava	Bibliotheca Baltica	The 16th International Bibliotheca Baltica Symposium, referāts: Librarian as a service provider in a complex ethnic environment. Is the library an apolitical space?	1	8	
23.10.2024.	klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Mākslīgais intelekts un digitālā transformācija pilsētu bibliotēkās (AI and digital transformation in urban libraries)	1	3	
23.10.2024.	klātie	Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs Latvijā	Ziemeļvalstu Literatūras nedēļas koordinātoru tikšanās	1	4	
25.10.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Mediji un bibliotēkas informācijas mijiedarbībā	2	2	
29.10.2024.	klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs reģionu galveno bibliotēku metodikiem	1	5	
08.11.2024.	klātie	Latvijas grāmatizdevēju asociācija, LNB	Starptautiska konference "Grāmatas un lasīšana digitālajā laikmetā"	4	3	30
13.11.2024.	attālināti	Tietoevry Latvia	Padziļinātie kursi, Sistēmas ALISE pārvaldībā	1	8	
14.11.2024.	klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Seminārs krājuma komplektēšanas speciālistiem	2	5	
20.11.2024.	attālināti	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Tīklošanās pasākums #6 darbā ar bērniem un jauniešiem	1	2	
21.11.2024.	klātie	LNB Bibliotēku attīstības centrs	Priekšmeti un to autoritātīvā kontrole	1	6	
25.11.2024.	Rīgas Vēstures un kuģniecības muzejs	British Council, LBB, LMB, UNESCO Latvija	Projekta "Mēs savai kopienai" noslēgums	1	6	
28.11.2024.	LNB	Latvijas stāstnieku konference	IX Latvijas stāstnieku konference "Stāstniecība: teksts, performance, kopiena"	1	8	
09.10.-16.12.24.	attālināti	Mācību centrs "Buts"	Google Analytics un Google Ads digitālā marketinga stratēģija	1	80	
18.12.2024.	attālināti	Latviešu valodas aģentūra	"Lasīt vai nolasīt? Literatūra pamatskolā"	3	1	30
						<b>341h 45min</b>

## Salaspils novada bibliotēkas direktore Daiga Orbidāne saņem Kultūras ministrijas Atzinības rakstu

Ar Kultūras ministrijas un Latvijas Nacionālā bibliotēkas pārstāvju dalību šogad 40 gadu darba jubilejā īpaši pagodināta Salaspils novada bibliotēkas direktore Daiga Orbidāne. Pierīgas bibliotēku gada noslēguma pasākumā Daigai Orbidānei pasniegts Kultūras ministrijas Atzinības raksts par sabiedriski aktīvo un nozīmīgo ieguldījumu bibliotēku nozares un Pierīgas reģiona bibliotēku attīstībā.

Daiga Orbidāne bibliotēku nozarē strādā 40 gadus, no tiem 30 gadus Salaspils novada bibliotēkā. Kopš 1994. gada viņa ir Salaspils novada bibliotēkas direktore (līdz 2005. gadam bibliotēkas nosaukums - Salaspils pilsētas bibliotēka). Šobrīd Daigas Orbidānes metodiskajā pārraudzībā ir 37 publiskās bibliotēkas Pierīgas reģionā. 2023. gadā Salaspils novada bibliotēka tika sekmīgi akreditēta. Šodien tā ir mūsdienīgs informācijas, izglītības un kultūras centrs ikvienam salaspilietim un viesim. Nozares profesionāļi Daigu pazīst kā zinošu, atbildīgu, radošu, laipnu un enerģisku kolēģi. Daigas Orbidānes vadībā ne tikai Salaspils novada bibliotēka, bet arī pārējās Pierīgas reģiona publiskās bibliotēkas ir kļuvušas par mūsdienīgiem informācijas resursu un pakalpojumu centriem.



Ar Daigas iniciatīvu un radošu pieeju darbam ir realizēti projekti, kuri sekmējuši informācijas resursu saglabāšanu un pakalpojumu plašu pieejamību iedzīvotājiem, mazinājuši digitālo plaisu starp dažādām iedzīvotāju grupām. Pēdējos gados realizēti gan vietējās kopienas saliedēšanas projekti, gan Latvijas mērogā nozīmīgi projekti – multimedialā

vietne [www.knutsskujenieks.lv](http://www.knutsskujenieks.lv),

konkurss Nacionālās skaļās lasīšanas sacensība publiskajām un skolu bibliotēkām u.c. Šobrīd tiek īstenots apjomīgs projekts “Salaspils novada vēstures stāsts”, kas sekmēs kultūras mantojuma saglabāšanu un pieejamību plašai auditorijai.

Daiga aktīvi iesaistās nozari pārstāvošajās organizācijās – gan Latvijas Bibliotekāru biedrībā, gan Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībā. Ir bijusi Latvijas Nacionālās bibliotēkas profesionālās tālākizglītības programmas “Bibliotēku zinības” kvalifikācijas eksāmena komisijas priekšsēdētājas vietiece un regulāri piedalās Latvijas bibliotekāru dažādu līmeņu profesionālās pilnveides un studiju izglītības programmu realizēšanā.

Pasākumā apaļajās darba jubilejās sveiktas arī citas Salaspils novada bibliotēkas darbinieces - Maruta Birzniece 30 darba gados, Inita Siņica – 25 darba gados un Dace Mosāne no Salaspils novada bibliotēkas Dienvidu filiālbibliotēkas – 25 darba gados.

## Stāsti un bibliotēkas

Stāsti caurauž mūsu dzīvi, taču prasme tos ieraudzīt un izstāstīt ir prakses un treniņa jautājums. Bibliotēku darbā spēja ieraudzīt stāstus, izcelt tos, pārstāvēt savas iestādes un savas kopienas intereses caur stāstu, sarunāties ar savu kopienu ir ārkārtīgi būtiska un arvien izkopjama prasme.

Viens no publisko bibliotēku darba pamatvirzieniem ir novadpētniecība, un šajā darbā bibliotekāram ir jāspēj veidot vietējās kopienas dzīves stāstu kolekcijas, sakārtot tās noteiktā sistēmā un glabāt tās bibliotēkas plauktos un digitālos atmiņas nesējos. Bet tikpat svarīga un reizēm vēl svarīgāka kā pati kolekcija ir spēja stāstīt par to, izcelt īsto stāstu īstajā brīdī, meklēt veidus, kā visdažādākajos formātos iedzīvināt to informāciju, ko uzkrājam savās bibliotēkās. Stāstnieka prasmes, šos uzdevumus veicot, ir būtiskas.

### Lokālais konteksts – daudz balsība

Salaspils novada bibliotēkā 29. maijā norisinājās novadpētniecības seminārs Pierīgas reģiona bibliotekāriem, kas bija veltīts stāstniecības teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem. Semināra lokālais, Salaspils, konteksts bija aplūdināto māju stāsti – šogad aprit 50 gadi, kopš savu darbību sāka Rīgas HES. Būvniecības laikā tika appludinātas teritorijas ap Daugavu, līdz ar tām – mūsu kultūrvēsturiskais mantojums. Salaspils vēsturiskais centrs, daļa Doles salas, akmens laikmeta apmetnes vieta un citu vēsturisko laikposmu liecības par Latvijas teritorijas apdzīvotību un attīstību. Uz neatgriešanos tika zaudētas ap 200 māju Doles salas, Salaspils, Ķekavas, Daugmales apkārtnē. Vietējiem iedzīvotājiem bija jānojauc pašiem savas mājas, jānocērt koki, jāaizber akas. Jāpamet savas dzimtas vietas un jānoskatās, kā mājvietas nogrimst, Daugavu piespiežot tecēt komunisma vārdā.



Doles salas pūtēji, 20. gs. 30. gadi.  
Foto: Rūdiķes Ķikustes privātā kolekcija.

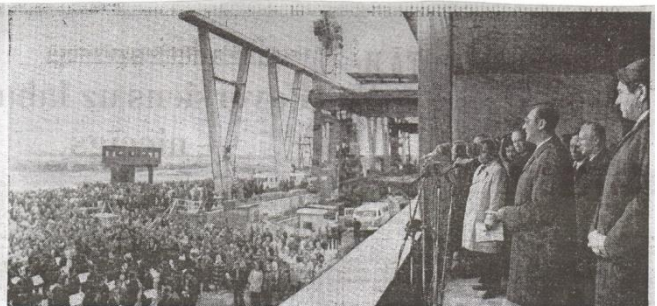


Pūtēju maršs Salaspilī padomju okupācijas laikā, 20. gs. 70. gadi.  
Foto: Bronislava Bruno privātā kolekcija.

Rīgas HES celtniecība ienesa arī nozīmīgas pārmaiņas Salaspils novada kopienā un kolektīvajā atmiņā – būvniecības laikā Salaspilī ieplūda liels skaits darbaspēka no “plašās” padomju savienības. Šīs piespiedu migrācijas sekas pilsētā jūtamas arvien – etniskā sastāva proporcijā, nereti – dažādu pārstāvēto vērtību un kultūrtelpu disonansē.

Bibliotēka uzkrāj visu pieejamo informāciju par lokālo vēsturi – kā drukāto vārdu, tā fotogrāfijas un atmiņu stāstus, dažādu laiku un arī dažādu ideoloģiju radītu saturu. Taču bibliotekāra spēks slēpjas spējā izcelt stāstus, sastatīt tos, ļaut

Rīgas HES  
celtnieki sola:  
PIRMO TURBĪNU  
NODOSIM LIELĀ  
OKTOBRA 57.  
GADADIENĀ –  
23 DIENAS  
PIRMS TERMIŅĀ



**DAUGAVA STRĀDĀ KOMUNISMAM!**  
Rīgas HES būvbedre piepildīta ar ūdeni

ieraudzīt kontekstus, rosināt domāt par vērtībām un faktoriem, kas ietekmējuši mūsu identitāti un pasaules skatījumu. Vēsture ir noticis fakts, taču tas, kā mēs par to domājam un reflektējam, kā pārnesam vēstures stāstus uz šodienu, ir process, kurā esam līdzdalīgi.

### Stāstniecības konteksts – iesaistīšana

Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšana un atmiņu kultūras kopšana ir viena no kultūras politikas prioritātēm pasaulē. Semināra teorētisko un praktisko daļu vadīja folkloras pētnieks un stāstnieks Guntis Pakalns – gan iepazīstinot ar stāstniecības tradīciju attīstību Latvijā un pasaulē, gan organizējot arī praktisku stāstu stāstīšanas treniņu bibliotekāriem. Semināra laikā bija uzskatāmi redzams, kā stāsts atdzīvina ikvienu auditoriju, saliedē to, paceļ cilvēcisko, individuālo stāstu virs kolektīvā, reizēm ideloģiju ietekmētā stāsta.



Pierīgas reģiona bibliotēku novadpētniecības seminārs Doles salā – stāsti darbā, dzīvē un dziesmās, 29.05.2024.



Doles salas atbalsta fonda dibinātāja Rudīte Ķikuste stāsta par aizgājušo pie piemiņas ansambļa appludinātajām mājām.

Daugavas hidroelektrostaciju celtniecības pārvaldes galvenais inženieris B. Jerahtins ziņoja republikas ministru padomes priekšsēdētājam J. Rubenim, ka viss gatavs pagaidu aizsprosta likvidēšanai. Bija pienācis svinīgais brīdis. Nograndēja spēcīgs sprādziens un ūdens traucās uz jauno gultni. Atskņēja dedzīgi aplausi. Līdz ar Daugavas aizsprostošanu nedēļu pēc būvbedres piepildīšanas izveidosies Rīgas jūra. Divas ūdensņemšanas ietaises palīdzēs atrisināt Rīgas un tuvējo rajonu ūdensapgādes problēmu.

/Padomju Jaunatne, 1974/

Acis nu jau pieradušas pie milzīgā ūdens klaida, bet prāts vēl atgādina – reiz te dzīvoja zvejnieku, plostnieku un pārcēlāju dzimtas, kas cēla mājas, ierīkoja dārzus, apsēja laukus un ik rītu aizgāja līdz Daugavas krastam, lai redzētu, kāds šodien ūdens – nāks nēģi vai ne. Taču tāpat kā laši, vimbās, nēģi un taimiņi nekad vairs neatradīs ceļu uz nārsta vietām, arī simtiem Daugavas krastu ļaužu nav vairs ceļa uz mājām.

/Daina Lasmane/



Stāsti padara dzīvi skaistāku. Folkloras pētnieks Guntis Pakalns un dziesminiece, tradicionālās dziedāšanas pētiece Dace Prūse Doles salā.

Stāstniecības tradīcijas Latvijā lielā mērā saistāmas ar folkloras kustību. Kopš 1997.gada Latvijā norisinās stāstnieku konkurss bērniem un jauniešiem «Teci, teci, valodiņa», kopš 2000.gada – «Anekdošu virpulis», kuros piedalās galvenokārt folkloras kopu dalībnieki. Šo tradīciju uzturētāji ir stāstniecības eksperti Māra Mellēna un Guntis Pakalns. Jau tradicionāli ir arī tādi sarīkojumi kā reģionālie stāstnieku festivāli – «Ziv zup» Kurzemē (kopš 2007.g.), «Gāž podus Rundālē» Zemgalē (2012.–2021.g.), «Stāsti krēslā» Vidzemē (kopš 2015.g.), «Omotu stousti» Latgalē (kopš 2016.g.), «Lielā stāstu nakts Katlakalnā» (kopš 2016.g.) u.c. sarīkojumi, kuru organizēšanu lielā daļā gadījumu uzņēmušās tieši bibliotēkas sadarbībā ar savām kopienām.

2009.gadā sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju tiek dibināts “Stāstu bibliotēku” tīkls, kura mērķis ir stāstīšanas un stāstu pasākumu organizēšanas prasmju attīstīšana tieši bibliotekāriem, uzsverot stāstniecības lomu ne tikai darbā ar bērniem, bet arī ar pieaugušo auditoriju.

2017.gadā tiek dibināta Latvijas stāstnieku asociācija – rūpējoties par stāstnieku kopienas koordinēšanu, organizējot ikgadēju stāstnieku konferenci, izdodot rakstu krājumus un iesaistoties starptautiskos stāstniecības projektos.

Salaspilī notikušajā seminārā Guntis Pakalns uzsvēra, ka ideja par stāstu un to stāstīšanas nozīmi caurvij daudzas dzīves jomas, tostarp arī bibliotēku darbu, taču stāstniecība no stāsta atšķiras ar to, ka stāstniecības sarīkojumā, piemēram, bibliotēkā, akcentam būtu jābūt uz sanākušo iesaistīšanu stāstu stāstīšanā. Tātad stāstniecība ir ne tik daudz priekšnesums, kā līdzdalība. Kopienų satikšanās forma.

Latvijas publiskās bibliotēkas strādā savu kopienu interesēs, un arī stāstniecība kā metode bibliotēkās tiek izmantota. Tā tam būtu jāturpinās arī nākotnē, arvien vairāk apzinoties stāstniecības spēku un iespējamo ietekmi, izkopjot prasmes, daloties pieredzē, tīklojoties un veidojot plašāku un ciešāku stāstu bibliotēku kopienu.

Iesaistoties, darot, esot kopā.

#### **Vairāk par stāstniecību Latvijā:**

Latvijas stāstnieku asociācijas tīmekļvietne:

<https://stastnieki.lv/lv/>

Gunta Pakalna izveidots un uzturēts Youtube kanāls “Storytelling in Latvia”:  
[https://www.youtube.com/channel/UCiLP1PdWYcirmtPoNqIQ\\_Bw](https://www.youtube.com/channel/UCiLP1PdWYcirmtPoNqIQ_Bw)

Latvijas stāstnieku asociācijas lapa Facebook:

<https://www.facebook.com/Latvijasstastnieki>

UNESCO LNK tīkla “Stāstu bibliotēkas” lapa Facebook:

<https://www.facebook.com/groups/stastubibliotekas>

Baiba Īvāne

Salaspils novada bibliotēkas

galvenā bibliogrāfe